

DEVRİMCİ TEORİ
OLMADAN,
DEVRİMCİ PRATİK
OLMAZI!

SINIF TEORİSİ

2004 ■ ARALIK-OCAK ■ 2 AYLIK TEORİK DERGİ ■ FİYATI: 3.000.000 TL

✓ PKK'DEN KONGRA-GEL'E UZANAN MİLLİYETÇİ
ÇİZGİDEKİ DERİNLEŞME ÜZERİNE GENEL BİR
YORUM

✓ TERÖR VE DİN

✓ İKİ ÇİZGİ VE MÜCADELESİ ÜZERİNE
TEORİK NOTLAR (2)

✓ PROGRAMDAN

✓ "SİVİL TOPLUM"ÇULUK,
BURJUVA TOPLUMU ÜRETME,
BURJUVA DEVLETİ KUTSAMA EYLEMİDİR (2)

✓ İNSAN HAKLARI DERNEĞİ GENEL KURULU'NA

✓ KÖYLÜK BÖLGELERDE KİTLE ÇALIŞMASI
ÜZERİNE

5

İÇİNDEKİLER

**PKK'DEN KONGRA-GEL'E UZANAN MİLLİYETÇİ ÇİZGİDEKİ
DERİNLEŞME ÜZERİNE GENEL BİR YORUM..... 7**

DİN VE TERÖR.....19

**İKİ ÇİZGİ VE MÜCADELESİ ÜZERİNE
TEORİK NOTLAR (2).....29**

B- PARTİ İÇERİSİNDEKİ İKİ ÇİZGİNİN SINIFSAK KAYNAĞI.....29
 1- Küçük Burjuvazinin Düşünce Yöntemi.....35
 2- Küçük Burjuvazinin Siyasal Eğilimi.....38
 3- Küçük Burjuvazinin Örgütsel Yaşamı.....40

C- İKİ ÇİZGİ MÜCADELESİNDE İZLENECEK SİYASET42
 1- İki Çizgi Mücadelesi İdeolojik Savaşımıdır.....43
 2- İki Çizgi Mücadelesiyle Demokratik Merkezîyetçilik İlişkisi.....48
 3- Parti İçi İki Çizgi Mücadelesi Siyasal Mücadele
 Olarak Değerlendirilemez.....56

D- SONUÇ.....61

PROGRAMDAN..... 64

**TÜRKİYE-KUZEY KÜRDİSTAN DEVRİMİNİN GERÇEK DÜŞMANLARI
VE DOSTLARI KİMLERDİR?.....64**

A- Gerçek Sınıf Düşmanlarımız Kimlerdir?.....65
 1- Toprak Ağası Sınıfı.....66
 2- Komprador Bürokrat Burjuvazi.....68

2 aylık teorik dergi
2004 ·5· Aralık-Ocak

**SINIF
TEORİSİ**

KARDELEN BASIM YAYIM REKLAM GÖSTERİ
ORGANİZASYON LTD. ŞTİ.

Sahibi ve Yazışmaları Müdürü:
Erdal GÜLER
Yönetim yeri: Millet Cad. Nevbahar Mah.
Fındıkzade Saray Apt. No:57 D:11 K:5
Fındıkzade/İST.
Tel: (0212) 584 18 04
Fax: (0212) 584 18 05
Dizgi: Kardelen Yayımcılık
Baskı: KAYHAN MATBAASI

B- Devrimimizin Gerçek Dostları Kimlerdir?.....	72
1- Milli Burjuvazi (Orta Burjuvazi).....	72
2- Küçük Burjuvazinin Köylülük Dışındaki Kesimleri.....	78
3- Köylülük.....	80
3- Proletarya.....	86

“SİVİL TOPLUM”CULUK, BURJUVA TOPLUMU ÜRETME, BURJUVA DEVLETİ KUTSAMA EYLEMİDİR (2)88

“Gramsci ve Sivil Toplum”.....	88
Alt Yapı- Üst Yapı İlişkisi ve Gramsci.....	92
“Olgunlaşmış Oportünizm”in Sığınağı Revizyonizm!.....	96
Osmanlı’ya İlan-ı Aşk ve Kemal!.....	101
Kısaca “ATÜT”çü Oryantalizm ve Osmanlı Düzeni.....	105
Bilimsel Yöntem, Deney Kabının Çeperine Sığmaz.....	108
Emperyalizmin “Müstemele”si Osmanlı’dan Yarı Sömürge Cumhuriyet’e.....	111

İNSAN HAKLARI DERNEĞİ GENEL KURULU’NA.....116

Mevcut Yanılsamalar Etrafında Demokrasi Ve Hukuk.....	117
Sivil İtaatsizlik Ya Da Her Türlü Şiddete Ve Her Bireye Aynı Ölçüde Yaklaşımcılık.....	119
Sonuç Olarak.....	121
Öneri.....	121

KÖYLÜK BÖLGELERDE KİTLE ÇALIŞMASI ÜZERİNE.....122

Köylük Bölgelerde Yoğunlaşarak Çalışmalarımızı Sürdüremeliyiz!.....	122
Yoğunlaşarak Çalışmalarımızı Israrla Sürdüremeliyiz.....	126
Köylük Bölgelerde Kitle Çalışması Üzerine.....	127
Kooperatifleşme Sorunu.....	131

Emperyalizmin Irak'taki işgali ve bu işgale bağlı olarak gelişen politikalar bölgemizin ana siyasal sorunlarından biri. Zira ABD emperyalizminin Ortadoğu üzerinde yeniden tesis etmek istediği, pekiştirmek istediği ekonomik ve siyasal hegemonya bölgeyi daha bir ateş hattına çekerken, bölgedeki siyasal yapılar üzerinde de etkide bulunuyor ya da bölgedeki siyasal yapılardaki değişiklikler, emperyalizmin bu girişimleri üzerinde olumlu ya da olumsuz etki icra ediyor. Bu anlamıyla bölgenin önemli siyasal güçlerinden biri olan KADEK'in son kongre ile yaptığı değişiklik, KONGRA-GEL adlandırmasıyla yaptığı değişiklik üzerine durmayı, PKK'den KADEK'e, KADEK'ten KONGRA-GEL'e doğru olan gelişmeyi irdeleme ihtiyacı duyduğumuz kadar, İstanbul'da patlayan bombalardan hareketle bir kez daha su yüzüne vuran bazı tartışmalar üzerinde durmayı da gerekli bulduk. Çünkü din ve terör ilişkisini olduğu kadar, terörün ne olup olmadığı ve bireysel terörün devrimci savaş içerisinde yer alıp almayacağı noktasında herkes istediği yere çeken yorumlar yapıp, manipülasyonlara ya da siyasal yanılgılara neden olabiliyor. Bu yüzden Ortadoğu ve işgal gerçekliğinden hareketle yurtsever Kürt hareketi ile terör ve din konusunu ayrı ayrı yazılara konu edindik.

Bir önceki sayımızda başladığımız İki Çizgi Ve Mücadelesi konulu yazımıza devam ederken, komünistlerin programlarının açılımlarını yapmaya çalışan bir başka dizi yazıya da başladık. Bunu önemsiyo-

ruz. Çünkü bir program maddeleştirilmiş özet yaklaşımları ifade ederken, bu maddeleştirilmiş özet yaklaşımların açılımlarını yapmak da programın doğru bir şekilde kitlelere nüfuz etmesi bakımından bir ihtiyaçtır. Bu açılımlar yapılmaksızın sunulan bir program, anlaşılması ve kavranılması bakımından tek başına yetersiz kalabilir ki, bu yetersizliği gidermek bakımından ihtiyaç duyulan bu çalışmayı Programdan başlığı ile dizi yazı olarak sunmaya çalışacağız.

İki çizgi mücadelesi ve program, doğru bir ideolojik çizgi ve siyasal yaklaşım bakımından önemli iki ihtiyaç iken, geniş anlamda bir ideolojik mücadelenin de önemli bir ihtiyaç olduğuna geçen sayımızda da değinerek Sivil Toplumculuk başlıklı yazımızı sunmaya çalışmıştık. Aynı önemden dolayı yazımıza devam ederken, bu konuyu daha bir kuvvetlendirmek ve keskinleştirmek üzere, Demokratik Haklar Platformu tarafından İzmir İnsan Hakları Derneği'ne sunulan bir başka yazıya da yer veriyoruz. Zira bu konuya ilişkin yanılgılar, tüm önemli çaba ve çalışmalarına rağmen İnsan Hakları eksenli mücadele yürüten kurumlar içerisinde de kendisini yoğun bir şekilde gösterebilmektedir.

Bu tartışmaları sürdürürken sorunların köklü çözümünde, bu ideolojik ve siyasal yaklaşımların doğru bir çizgide maddi güce dönüştürülmesi gereken ana güçlerden birine, köylülüğe ve köylülüğün örgütlenmesine ilişkin sorunlara yoğunlaşmaya çalıştık.

Çalışmalarımızı okurun ve devrimci aktivistlerin ilgisine sunuyoruz.

PKK'den KONGRA-GEL'e uzanan Milliyetçi Çizgideki Derinleşme Üzerine Genel Bir Yorum

Dünün PKK'si ve KADEK'i genel siyasi çizgi bakımından ne idiyse bugünün KONGRA-GEL'i de aynı milliyetçi çizgide yürümektedir. Dolayısıyla ulusalcılığındaki devrimci karakteri hala da korumaktadır. Ama bu karakter ebediyete kadar devam etmez.

Önce PKK, daha sonra KADEK, 27 Ekim-6 Kasım tarihleri arasında ise yaptıkları 2.Olağanüstü Kongre ile KADEK'i "feshederek" Kürdistan Halk Kongresi'ni (KONGRA-GEL) kurduğunu ilan eden söz konusu ulusal devrimci hareket ve onun kamuoyuna yayımladığı programı ve tüzüğü hakkında kısaca da olsa durmaya çalışacağız. Kısaca diyoruz. Çünkü PKK'den KADEK'e oradan da KONGRA-GEL'e her üç yapının da özünde değişen bir gelişme yok. Her üçünün de özü aynıdır. Kaldı ki KONGRA-GEL önceli yapılara ilişkin geçmişte oldukça derinlikli ve kapsamlı değerlendirmeler yaptık. Dolayısıyla bu değerlendirmelerimizin esası özü aynı olan KONGRA-GEL için de geçerlidir.

Dolayısıyla bu hareketi uzun uzadıya bir analize tabi tutmak şimdilik ihtiyaç değildir.

Bilinmelidir ki PKK'den KONGRA-GEL'e uzanan "değişiklikler" sözkonusu ulusal devrimci hareketin özünde henüz niteliksel bir değişikliğe yolaçacak boyutta değildir. İdeolojik ve politik çizgi olarak dün de bugünde aynı milliyetçi çizgidedir. Bu üç hareketin ideolojik özünü ezilen ulus milliyetçiliği oluşturmaktadır. Bu bağlamda özünde değişen bir şey yok diyoruz. Öyleyse adı geçen isim ve örgütlenme "değişikliğiyle" tartışmak istediğimiz soru ve sorunlar nelerdir?

Birinci olarak bu hareketin "ulusal devrimci" niteliğini koruyup korumadığı, ikinci olarak ise milliyetçilik çizgisini daha da derinleştirip derinleştirmedeği konularını yanıtlamak olacaktır.

Hemence belirtelim: KONGRA-GEL, öncellerinden hem de tarihsel öncelliği açısından ilk olarak kurulan PKK gerek kuruluşu (1978) itibarıyla gerekse onu takip eden yıllarda öz olarak neydiyse bugün de aynıdır. Daha açık bir ifadeyle dünün PKK'sine yön veren ideolojik çizgi neydiyse bugünün KONGRA-GEL'in genel ideolojik hattı da odur. Teyin edici olan ideolojik-siyasi çizgidir. Bir hareket buna göre değerlendirilir. Yoksa bir ulusal hareket sadece ulusal taleplerdeki darlaşmaya göre değerlendirilmez. Ulusal taleplerde geçmişe oranla bir darlaşmaya ("...devlet sınırlarına dokunmadan sağlamak..." gibisinden) gitme siyasetini benimsemesi, bu hareketin milliyetçi özünü değiştirmediği gibi "Kürt ulusal sorununu barışçıl-demokratik siyasal yöntemlerle çözmek," siyasetini savunan KONGRA-GEL'le de o hareketi reformist değerlendirmek doğru bir bakış açısı olamaz. Kimi küçük burjuva sol hareketler KONGRA-GEL'in bu vb. açıkla-

malarından hareketle hemence "reformist" demeye başladılar. Dün olduğu gibi bugün de aynı aceleci anlayış ve tavırlarını sürdürdüler.

Küçük burjuva sol ideolojik akımların önemli teorik yanılgılarından (ulusal sorun noktasında) birisini de şüphesiz ki sol kategorideki reformist hareket ve akımlarla, ulusalcı kategorideki reformistliği karıştırmış olmalarıdır. Her ikisini de aynı kategoride ele aldıkları için ulusal sorun noktasında ideolojik kaostan bir türlü kurtulamıyorlar.

Bu ulusal hareket için "reformist" değildir derken bununla sözkonusu hareketin kuruluşundan bugüne kadar hiç mi değişiklik olmadı veya devrimci dinamizminde hiç mi zayıflama-kırılma olmadı gibisinden bir anlayış savunduğumuz sanılmasın. Bizim üzerinde durmak istediğimiz kilit nokta son "değişikliklerle" bu hareketin özünde bir değişim olup olmadığı gerçeğidir.

Şüphesiz ki gerek ulusal reformist hareketler gerekse ulusal devrimci hareketler olsun her ikisi de ideolojik bakımdan gıdasını milliyetçi burjuva çizgiden alır. Ancak bilinmelidir ki bu her iki nitelikteki ulusal hareket her halükarda demokratik içerikli ezilen ulus milliyetçiliğidir. Oysa ezen ulus milliyetçiliği şovendir-ırkçıdır. Dolayısıyla faşizmin ideolojik kaynağını oluşturur. O nedenle ezilen ulus milliyetçiliğiyle ezen ulus milliyetçiliğini asla birbirine karıştırmamalıyız.

Sözkonusu iki hareket arasında, yani reformist karakterli olanla devrimci karakterli ulusal hareket arasında en belirgin ve aynı zamanda aralarındaki temel ayrım noktası olarak kendisini, proletarya önderliğinde yürütülen devrim hareketlerine karşı yaklaşımda gösterir. Yani, adı geçen ulusal hareketlerin niteliği "dünya

proleter devrimine hizmet ediyor mu etmiyor mu, ve "Komünistlerin propaganda ve örgütlenme çalışmasını engelliyor mu engellemiyor mu" ölçütleri baz alınarak değerlendirilir-değerlendirilmelidir.

Ulusal hareketleri değerlendirmede Leninist görüş açısı budur. Yeri geldiğinde Lenin yoldaşın konuya ilişkin ileri sürdüğü tezleri de aktaracağız.

Soruna sadece felsefik-ideolojik boyutuyla bakıldığında adı geçen iki(reformist ve devrimci nitelikli) hareketin özü de aynıdır. Çünkü beslendikleri felsefi doku aynı idealist felsefedir. Fakat az önce işaret ettiğimiz siyasi duruşlarından dolayı da farklı nitelik taşımaktadırlar.

KONGRA-GEL'in programında ileri sürülen talepler esasta demokratik-milliyetçi karakter taşıyan taleplerdir. Çözüm yöntemi olarak ise yine ulusal örgütlenme (uluslara göre) temel alınarak sunulmaktadır. Her iki durum da öz; ulusal örgütlenmedir.

Dünün PKK'si "ayrı devlet kurmak için esasta zor" yolunu savunurken, devamı olan KONGRA-GEL ise "ayrı devlet kurma mücadelesi yerine devlet sınırları içerisinde kalarak "ulusal sorunu esasta barışçıl yöntemlerle çözeceğim", diyor. Tabii bunu söylerken "meşru savunma hakkı olarak da şiddetten vazgeçmeyeceğim" diyor. Bunun için de ordusu olan "Halk Savunma Güçlerini" koruyacağım, diyor.

Buradaki öz ne? Ulusal talepler.

Örgüt biçimi ne?

Sınıfsal değil, ulusal.

Mücadele biçimi ne?

Esasta barışçıl mücadele yöntemi. Ama bunun yanında zorun ve şiddetin kendisi olan ordu örgütlenmesini de de-

vam ettirerek.

Bilinirki silahlı mücadeleyi savunan veya her silaha başvuran hareket ilerici, devrimci ve demokartik bir hareket olarak değerlendirilemez.

Dolayısıyla PKK sürecindeki "ayrı devlet kurma mücadelesi veya KONGRA-GEL'in "devlet sınırlarına dokunmadan" ulusal mücadele yürütmesi, milliyetçi bazdaki örgütlenme siyasetini değiştirmiş mi? Hayır!

PKK, Avrupa Birliğini savunuyor mu? Evet savunuyordu.

KONGRA-GEL'de savunuyor.

PKK, Avrupalı veya ABD'ci emperyalist devletlerle diplomatik ilişki sürdürüyor muydu? Evet sürdürüyordu. O halde Emperyalist devletleri arkasına alarak milliyetçi temelde sorunu çözmek isteyen PKK ile KONGRA-GEL arasında bu noktada temel bir fark var mı? Bizce hayır. Fark şudur: KONGRA-GEL'le emperyalist devletlerle, özellikle de ABD ile her geçen gün daha fazla diplomatik ve siyasi ilişkiyi geliştirme çabasında olacaklarını belirtmeleridir. Bütün ulusal hareketler ulusal mücadelenin belli aşamasından sonra emperyalist devletlerle bu tür ilişkilere girer mi? Girer. Bunun örnekleri tarihte doludur. Çünkü bu hareketler, özellikle de mücadelenin belli bir aşamasından sonra kendi öz güçlerine güvenlerini yitirir ve dış güçlere daha çok bel bağlar duruma gelirler. "Denize düşen yılana sarılır", siyasetini izlemek, bu tür burjuva karakterli ulusal hareketlerin başvurduğu siyaset tarzıdır.

Ve bütün ulusal özneli hareketlerin ulusal sorunu çözüm yöntemi burjuvadır.

Onun da ötesinde KONGRA-GEL, kendi önceli olan ulusal örgütlenme çizgisini tasfiye etmiş mi? Hayır! Bütün kurumları duruyor. Dün nasıl ki sözümona

Leninist örgütlenme modelini savunan PKK-KADEK sadece bu savunudan dolayı Leninist bir parti olarak değerlendirilemezse, bugünün "Leninist örgütlenme modeline son verdik" diyen KONGRA-GEL de sadece bu anlayışından hareketle reformist ulusal hareket olarak değerlendirilemez.

Kaldı ki bir ulusal hareket devlet kurma şeklinde gelişebileceği gibi, dil, ottonomi, federasyon, kültürel özerklik vb. talepler şeklinde de gelişebilir. Bunun tarihteki örnekleri oldukça fazla. Yine tarihteki örneklerinden de bilinir ki ulusal hareketlerin genel eğilimi kendi devletlerini kurma yönündedir.

Burada bilince çıkartılması gereken birincil nokta; sözkonusu hareketlerin ulusal talepler bakımından darlığı veya genişliği değil. Kilit nokta; yürüttükleri ulusal mücadelenin devrimci bir karakter taşıyıp taşımadığı politik gerçekliği olmalıdır. Yoksa bütün(devrimci veya reformist) ulusal hareketler özü itibarıyla demokratik içerik taşırlar.

Ulusal partisi var mı, var. Ordusu var mı, var. Diğer kurumsal örgütlenmeleri devam ediyor mu, ediyor.

Bir başka soru. Hem de bir ulusal hareketi değerlendirirken gözönünde bulundurmanız gereken temel bir nokta:

KONGRA-GEL'in ileri sürdüğü ulusal demokratik talepler ve bu taleplerin çözüm yöntemi olarak mücadele araçlarını ortaya koyarken, mevcut mücadele ve örgütlenme biçimiyle Türkiye-Kuzey Kürdistan'da faaliyet yürüten komünist ve devrimci akımların propaganda-ajitasyon çalışması; örgütlenme faaliyetini birfiil engelliyor mu? Dahası sözü geçen güçlerle devrimci eylem birlikleri ve ittifak kuruyor mu? Mevcut durumda pratik olarak ne engelliyor ne

de ittifaklardan uzak kaçıyor.

İşte onu reformist değil devrimci kılan ana noktalar da bu yönlerdir.

Ulusal taleplerinde geçmişe göre daha fazla daralma var mı? Evet var. Ama bu daralma onu reformist olarak değerlendirmek için henüz yeterli bir boyutta değil.

Bir yandan her ne kadar "devlet sınırlarına dokunmadan ulusal talepler için mücadele yürüteceğim" tezini savunsa da, ancak öte yandan programında ortaya konulan amaç; içine girdiği kurum ve kurumlaşmalarla her geçen gün ulusal talepler noktasında daha fazla daralma yaşamaktadır.

Her geçen gün daha fazla daralma vardır dedik. Söylemde de olsa "Leninist örgütlenme modelinden" vazgeçmeleri bunun en somut ve yakıcı kanıtıdır. Evet geçmişte de Leninist bir örgüt değildi. Fakat söylemde de olsa bunun etkisi, özellikle de kuruluş ve onu takip eden yıllarda önemli derecede sözkonusuydu. Geçmişte sınıfsal kurtuluş veya devrimci söylemlerden sık sık söz ederdi. Geçmişte bu tür söylemleri sık sık kullanmasının nedeni olarak bu hareketin çıkışı itibarıyla Marksizm-Leninizm'den önemli derecede etkilenmiş olmasından kaynaklıdır demiştik. 1970'li yıllar içerisinde gerek dünyada gerekse Türkiye-Kuzey Kürdistan'da kitleler üzerinde komünist ve devrimci hareketin ideolojik ve politik etkisi güçlüydü. PKK'nın de bu gelişmelerden etkilenmemesi düşünülemezdi elbette. Sadece PKK değil, neredeyse bütün ulusal hareketler Ekim Devrimi ve sonrası sosyalist gelişmelerden önemli derecede etkilenmiş durumdaydı. Bu durum geriye dönüşlerle birlikte, özellikle de 1990'lı yıllardan sonra tersine dönmeye başladı. Daha mücadele aşamasındayken emper-

yalist devletlerle ilişkiye girme, hem de ABD ve AB'nin başını çeken emperyalist devletlerle ilişki geliştirme şeklinde kendisini gösterdi. Ki PKK'nin ideolojik uzlaşmacılığına paralel olarak siyasi duruşunda en ciddi ve büyük kırılmanın dönemsel aşaması bizce 90'lı yılların başıdır. PKK, sosyal emperyalist olan Rusya'ya çok güveniyordu. Gorbaçov'la birlikte Rusya'nın sosyalist maskeyi de yüzünden atarak tümüyle emperyalist ve gerici cepheye iltihak etmesi PKK gibi kendi öz gücüne güvenmeyen ulusal hareketleri de politik bakımdan ciddi bir şekilde sarstı. Ki PKK, o tarihten sonra sözünü ettiğimiz emperyalist devletlerle daha fazla

Ama şu da var ki bir ulusal hareket kolay kolay ayrı devlet kurma amacından vazgeçmez. Çünkü bu tür ulusal burjuva hareketler için temel sorun kendi pazarlarına sahip çıkmaktır. Bunun için de ayrı bir devlet kurmaya gereksinim duyarlar.

Dolayısıyla ki KONGRA-GEL programı ve tüzüğünde ifade edildiği gibi bu, vb. hareketler artık ayrı bir devlet kurma talebinden vazgeçti-vazgeçer diye bir düşünceye kapılmak subjektivizm olur. Bunu, ulusal hareketlerin tarihsel tecrübelerine bakarak söylüyoruz. Dahası bunu, ekonomik ve siyasal bakımdan ulusal eşitsizlikler devam ettiği müddetçe "ayrı ulusal devlet kurma" sorununun da

KONGRA-GEL yayımladığı programda her ne kadar "ayrı devlet kurmayı değil, devlet sınırları içerisinde kalmayı" savunsa da yine de bu durum PKK ile özde farklı bir hareket olduğu anlamına gelmez. Çünkü KONGRA-GEL'in hareket çizgisine yön veren program ve ideolojik hat milliyetçi burjuva talepler ve çizgidir.

diplomatik-siyasi ilişki geliştirme yolunu tuttu, onlardan medet umdu. Kısacası PKK'deki politik kırılmanın en ciddi dönemeci bu yıllar oldu.

KONGRA-GEL'in programı ve tüzüğünde ortaya konulanlar PKK'nin ideolojik-siyasi dokusundan kaynaklanıyor. Burada dış vurulan söylemlerin tarihsel açıdan en belirgin dönemeci ise dediğimiz gibi 90'lı yılların başıdır. Bu kırılma İmrâlı ile birlikte daha aleni bir şekilde dillendirilmiş, KONGRA-GEL'le ise resmîyet kazandırılmıştır.

Konumuzu fazla dağıtmadan, PKK'nin "bağımsız devlet kurma talebinden vazgeçebiliriz" vb. yönlü görüşleri dillendirmesi yeni değil. Yine bunun tarihi 1990'lı yılların başına kadar gider. 91-92'lerde açıktan açığa dillendiriliyordu.

ortadan kalkmayacağı gerçekliğinden hareketle söylüyoruz.

Ve bunu, KONGRA-GEL'in milliyetçilik çizgisinde önceye nazaran daha fazla derinleşmeye doğru atılan adımdan hareketle söylüyoruz.

KONGRA-GEL'in program ve tüzüğüne bakılsın. Orada işçi, köylü, küçük ve milli burjuvazinin sınıfsal kurutuluş talebini içeren; hedefleyen tek bir söz ve madde bulamazsınız. Milliyetçilik noktasında ideolojik olarak bu kadar daralan bir ulusal hareketin nihai olarak ayrı bir devlet kurma talebi ve mücadelesinden mutlak bir şekilde vazgeçtiğini kim iddia edebilir ki?

İşte milliyetçilikte ileriye doğru atılan her adım bu gibi hareketleri reformist

ulusal hareket olmaya doğru daha fazla yakınlaştırmaktadır. Bunu, çok yönlü ulusal kurumlaşmalarından (ekonomik, siyasi, kültürel ve askeri) hareketle de görmek mümkündür.

Bir kez daha tekrarlıyoruz:

Bu hareket, doğuşu itibarıyla sınıf hareketi olarak ortaya çıkmadı. Örgütlenmesinde dar milliyetçi çıkarları baz alarak ortaya çıktı. Bir başka ifadeyle örgütlenmede mevcut devleti yıkarak, onun yerine demokratik ve sosyalist bir iktidarı kurma programıyla yola çıkmak yerine, daha işin başında Kürt ulusuna göre örgütlenmeyi esas alarak milliyetçi bir güzergahta yürüdü. Elbetteki kurulduğu yıllarda Marksizm-Leninizm'den de önemli derecede etkilenmişti. Fakat bu etkileşim özde değil görünüşteydi.

İşte bu ideolojik öz ve örgütlenmesinde belirlediği milliyetçi siyasi çizgi PKK ve onu takip eden örgütleri bugünlere getirdi. Ulusal özneli bütün ulusal kurtuluş savaşlarının gidişatı da PKK'den farklı olmamıştır. Bilindiği gibi MLM literatürde sınıfsal kurtuluş mücadelesini esas almak yerine uluslara göre örgütlenmeyi esas alan örgüt ve anlayışlar "milliyetçilik" olarak tanımlanmaktadır. Ki, bir harekete karakterini veren de o hareketin programı ve eylem çizgisidir.

KONGRA-GEL yayımladığı programda her ne kadar "ayrı devlet kurmayı değil, devlet sınırları içerisinde kalmayı" savunsa da yine de bu durum PKK ile özde farklı bir hareket olduğu anlamına gelmez. Çünkü KONGRA-GEL'in hareket çizgisine yön veren program ve ideolojik hat milliyetçi burjuva talepler ve çizgidir. Tartışmamızı biraz daha derinleştirmekte fayda var:

PKK hiç bir zaman halk hareketi olmadı. Hep ulusal hareket olarak varlığını

sürdürdü. Halk hareketiyle ulusal hareket aynı öz ve nitelikte hareketler değildir. Türkiye-Kuzey Kürdistan sol hareketlerinin derin teorik-politik yanılgılarından birisini de ulusal soruna yaklaşımları oluşturmaktadır demiştik. Aynı siyasi yanılgılar dün olduğu gibi bugün de devam etmektedir. Bu sorun, yani milli hareket, halk hareketi vb. gibi sorunlar çok önemli teorik-politik sorunlardır. Bu sorunlarda teorik olarak doğru bir bakış açısına sahip olmayanlar her zaman için bir sağa bir sola savrulmaktan kurtulamadı ve kurtulamaz. Kaldı ki bu tür sorunlar yeni tartışılmıyor. Konuya ilişkin 1970'li yılların başında çok derin tartışmalar yapıldı. Bu teorik tartışmaların en derin ve kapsamlısını ise hiç kuşkusuz ki yoldaş KAYPAKKAYA günümüzün "İşçi Partisi"nin şovenist lideri Doğu Perinçek'le yaptı. O gün yapılan teorik tartışmalar bugün için de canlılığını korumaktadır. Hem de fazlasıyla. Dolayısıyla öncelikli olarak yoldaş KAYPAKKAYA'nın görüşlerine baş vuralım:

"...Halk hareketiyle milli hareket bambaşka şeylerdir. Halk hareketi, her tarihi dönemde, ezilen kitlelerin, kendilerini ezen yukardaki sınıflara karşı, hem kısmi talepler uğruna, hem de bizzat yönetici sınıfları devirmek için giriştikleri mücadelenin adıdır. Halk hareketi, ezilen kitlelerin sınıf hareketidir. Tarihin ilk dönemlerinden beri halk hareketleri vardır. Halk hareketleri, ... çağımızda proletaryanın bilinçli önderliğiyle birleşmekte, kitlelerin sömürüden ve zulümden kesin kurtuluşuna doğru ilerlemektedir. Oysa milli hareket, birinci olarak, sınırları belli bir tarihi alana yerleşmiştir. Lenin yoldaşın işaret ettiği gibi Batı Avrupa'da milli hareketler, aşağı yukarı 1789 ile 1871 arasında, oldukça belli bir dönemi kapsar. İşte bu dönem, milli hareketler

ve milli devletlerin kuruluş dönemi-
dir'. Doğu Avrupa'da ve Asya'da ise
milli hareketler, ancak 1905 yılında
başlamıştır.

İkinci olarak, milli hareketlerin
tabii eğilimi, milli devletlerin kurul-
ması yönündedir. 1789-1871 döne-
minin sonuna doğru Batı Avrupa,
yerleşik bir burjuva devletler siste-
mine dönüşmüştür; ve bu devletler
(İrlanda hariç) kural olarak, milli
bütünlüğü olan devletlerdir(Lenin).
Doğu Avrupa'da ve Asya'da
1905'lerde başlayan milli hareketle-
rin tabii eğilimi de, yine milli devlet-

burjuvazi, iç pazarı ele geçirmek zo-
rundadır. Bundan başka, siyasi dü-
zeyde birleşmiş, halkı tek dil konu-
şan topraklara ihtiyaç vardır: Bu
topraklar üzerinde o dilin gelişip
edebiyatta yer etmesini önleyen bü-
tün engeller ortadan kaldırılmış ol-
malıdır. Dil, insanlar arasında en
önemli ilişki aracıdır. Dil birliği ve
dilin hiç bir engelle karşılaşmadan
gelişmesi, çağdaş kapitalizmin ge-
rektirdiği çapta gerçekten serbest ve
yaygın bir gruplaşması için; ve ni-
hayet pazarla büyük ya da küçük her
bir mülk sahibi arasında ve satıcıyla
alıcı arasında sıkı bir bağın kurula-
bilmesi için en önemli şartlardır.

'Dolayısıyla her milli hareketin
tabii eğilimi, milli devletlerin kurul-
ması yönündedir. Çağdaş kapitaliz-
min ihtiyaçlarını en iyi bu devletler
karşılar. En köklü ekonomik etkenler
bu yönde işler ve o yüzden bütün Ba-
tı Avrupa için, hatta bütün medeni
dünya için milli devlet, kapitalist dö-
nemin tipik ve normal devletidir.

'Karışık milletlerden meydana
gelen devletler(milli devletlerden
ayrı olarak çok milletli devletler di-
ye bilinen devletler), her zaman, iç
yapıları şu ya da bu nedenlerle
anormal ya da az gelişmiş (geri)
devletlerdir'(Lenin, UKTH).

Üçüncü olarak, milli hareket,
'özünde her zaman burjuvazinin
damgasını taşımakta ve her şeyden
önce burjuvazi için yararlı, onun ta-
rafından özlenilir bir hareket olmak-
tadır'.(Stalin)

"Stalin yoldaş şöyle demektedir:

'Her yandan sıkıştırılan, ezilen
ulusun burjuvazisi, tabii harekete
geçer. Kendi halkına hitap eder ve
kendi özel davasını bütün halkın

Mevcut haliyle de olsa KONGRA-
GEL için "reformist ulusal harekettir"
tespitini yapanlar, acaba dünyada
KONGRA-GEL'den daha devrimci olan
bir ulusal hareketi örnek olarak göste-
rebilirler mi? Bize göre dünyada devam
etmekte olan bütün ulusal hareketler
KONGRA-GEL'den daha devrimci de-
ğildir.

lerin kurulması yönündedir.

Niçin, milli hareketlerin tabii
eğilimi milli devletlerin kurulması
yönündedir? Çünkü, milli hareketler
kapitalizmin gelişmesiyle birlikte or-
taya çıkmıştır. Ve kapitalizmin ihti-
yaçlarını karşılamaya yönelmiştir."

Yoldaş Kaypakkaya, ulusal hare-
ketlerin genel eğilimine ilişkin Le-
nin ve Stalin yoldaşlardan şu uzun
pasajları aktarmaktadır:

'Bütün dünyada kapitalizmin fe-
odal düzene karşı nihai zaferinin
sağlandığı dönem, milli hareketleri
de birlikte getirmiştir. Meta üretimi-
nin tam bir zafer kazanabilmesi için,

davasıymış gibi göstererek bütün avazıyla 'vatan' diye bağırmağa başlar. Kendi 'vatandaşları' arasında, 'vatan' için bir ordu toplanır ve 'halk' bu çağrılara her zaman kayıtsız kalmaz. Burjuvazinin bayrağı çevresinde toplanır. Yukarıdan gelen baskı onu da ezer ve hoşnutsuzluğuna sebep olur.

'Ve işte ulusal hareket böyle başlar. Ulusal hareketin gücü, bu harekete ulusun geniş tabakalarının, proletarya ile köylülerin katılma derecesiyle orantılıdır'.

Stalin yoldaş, ulusal harekete, işçilerin ve köylülerin hangi şartlar altında katıldıklarını tahlil ettikten ve 'bilinçli proletaryanın denenmiş olan kendi bayrağı vardır ve onun, burjuvazinin bayrağı altında safa girmesinin gereği olmaz' dedikten sonra şöyle devam ediyor:

'Yukarıdaki söylediklerimizden çıkan açık sonuç şudur ki, yükselen kapitalizm şartlarında ulusal savaş, burjuva sınıflar arasındaki bir savaştır. Bazen burjuvazi ulusal harekete proletaryayı da sürükleyebilmekte ve o zaman ulusal hareket görünüşte ama yalnız görünüşte, bir 'genel halk hareketi' karakteri kazanmaktadır. Ama bu hareket özünde her zaman burjuvazinin damgasını taşımakta ve her şeyden önce burjuvazi için yararlı ve onun tarafından özlenilir bir hareket olmaktadır.' (Stalin, Marksizm ve Milli Mesele. Sf, 24-25-26)

Stalin yoldaşın da hemen eklediği gibi 'bundan, proletaryanın, milliyetlerin ezilmesi politikasına karşı savaşmaması gerektiği sonucu asla çıkarılmamalıdır'. Hayır, bundan çıkarılacak sonuç, halk hareketi ile milli hareketin bir ve aynı şey olmadığıdır.

Özetlersek, halk hareketi, ezilen ve sömürülen yığınların hareketidir. Ve özünde, her zaman ezilen kitlelerin dam-

gasını taşımaktadır; her tarihi dönemde vardır; ve bugün halk hareketleri, sınıf bilinçli proletaryanın önderliğiyle birleşerek, Demokraik Halk Devrimleriyle ve sosyalist devrimlerle kitlelerin nihai kurtuluşlarını gerçekleştirmeye yönelmiştir." (abç) (İ. Kaypakkaya Seçme yazılar. Sf; 208-209-210-211)

PKK vd. ulusal hareketler karşısında, özellikle de PKK'nin siyasal açıdan önemli bir güce erişmesinden sonra birçok oportünist küçük burjuva akımın (hatta Maoist saflardaki birçok insanın) ideolojik açıdan kırılmasına yol açan, dahası onların yönünü şaşırtan gelişme geniş Kürt emekçi yığınlarının PKK'nin ulusal bayrağı altında yürümesi gerçektir. Bu, yani güç karşısında sağ veya sol çizgiye yalpalamanın ideolojik arkaplanını küçük burjuvazinin güç karşısındaki yalpalayan siyasal ruh hali oluşturmaktadır. Çünkü küçük burjuvazi ideolojik olarak sağlam durmaz. O, her zaman için olumlu veya olumsuz güç karşısında bir sağa bir sola yalpalır. Kendisi güçlü olduğu zaman sol'a, karşısındaki kuvvet güçlü olduğu zaman ise sağ'a yalpa yapar.

Birçok küçük burjuva hareketin "Kürdistan'ın sömürge olduğu" tezinden tutulım da seksiyon örgütlenmesine, oradan da Kürdistan devrimini PKK'ye havale etme, hatta onu "küçük burjuva sosyalist hareket" olarak değerlendirmeye kadar ortaya atılıp savunulan tezlerin hemen hepsi PKK'nin silahlı mücadeleyi başlatması ve önemli bir siyasal güç haline gelmesi dönemine denk düşmesi rastlantısal bir gelişme değildir.

Aynı küçük burjuva akımlar A. Öcalan'ın İmralı'da ortaya attığı "Demokratik Cumhuriyet" tezinden sonra ise PKK'yi bir çırpıda "reformist" ilan edip çıktılar. Kimisi daha da ileri gide-

rek(TKİP gibi) "Kürdistan'da bir isyan daha son buldu" diye büyük bir öngörü-lü(!) tespit yapmaktan geri durmadı. Öyle ki aynı hareketler PKK'nin iki "barış" grubunu getirmesinden hareketle "orduyu tümünden tasfiye edecek" diye de kermette bulundular.

Tüm bu gelişmeler bir kez daha gösterdi ki küçük burjuva akımlar dün olduğu gibi bugün de ulusal hareketlere yaklaşımında doğru bir görüş açısına sahip değildir. Ve olamazlar.

"Milli baskı Kürt halkına uygulanıyor" diye ifadelendiren, Leninist "Ulusal-rın Kendi Kaderlerinin Tayin Hakkı" tezinin Kuzey Kürdistan özgölündeki ifadesi olan "Kürt Ulusunun Kendi Kaderini Tayin Hakkı" nı savunmak yerine, onu sosyal şoven bir anlayışla revize ederek "Kürt halkının kaderinin tayin hakkı" diye savunanlardan her kim olursa olsun ulusal sorun noktasında doğru bir görüş açısına sahip değildir. Başka ülkelerdeki ulusal hareketleri, hatta PKK'den çok geri, dahası reformist ulusal hareketleri bile desteklemekten çekinmeyen, ama iş PKK gibi ulusal devrimci harekte geldi mi hep eleştirip, hiç destek sunmayan bir örgüt: Ulusal sorun konusunda dün de bugün de doğru bir çizgiye sahip olamaz. Küçük burjuva hareketlerin bu anlayışları bir yere kadar normal karşılanabilir. Çünkü MLM dünya görüşüne sahip değiller. Dolayısıyla diğer sorunlarda olduğu gibi ulusal sorunda da yanlış ve hatalı bir yaklaşıma sahip olmaları normal karşılanır. Ama bu tür hatalı yaklaşımları MLM örgüt ve partilerin göstermesi hiç de affedilecek bir hata olarak hoş görülemez. Örneğin ulusal bir hareketi eleştirme adı altında "teslimiyete ve reformizme karşı haklı mücadelemizi yükseltelim!" başlığı atılır mı?

Lenin yoldaş ulusal hareketler arasın-

da "devrimci" ve "reformist" diye ayırım yaparken aşağıdaki kriterlerden hareket ediyordu:

Üçüncüsü, geri ülkelerdeki burjuva-demokratik hareket sorununu özellikle vurgulamak istiyorum. Bu sorun bazı görüş ayrılıklarına yolaçmıştır. Komünist Enternasyonal'in ve komünist partilerin, geri ülkelerdeki burjuva demokratik hareketi desteklemeleri gerektiğini ifade etmenin, ilke ve teori açısından doğru mu yanlış mı olduğunu tartıştık. Görüşmemizin sonunda, 'burjuva-demokratik hareket'ten çok ulusal-devrimci hareketten söz etmeye oybirliğiyle karar verdik. Geri ülkelerde nüfusun ezici çoğunluğu, burjuva-kapitalist ilişkileri temsil eden köylülerden oluştuğuna göre, herhangi bir ulusal hareketin, yalnızca burjuva demokratik bir hareket olacağına kuşku yoktur. Bu geri ülkelerde-eğer ortaya çıkabilirlerse-proleter partilerinin, köylü hareketiyle belli ilişkiler kurmaksızın ve o hareketi desteklemeksizin komünist taktikler ve komünist bir siyaset izleyebileceklerine inanmak ütöpik olur. Ancak, burjuva-demokratik hareketten söz edersek, reformcu ve devrimci hareketler arasındaki bütün farklılıkları ortadan kaldırmış olacağımız itirazı öne sürülmüştür. Oysa emperyalist burjuvazi, boyunduruğ altındaki ülkelerde de reformcu bir hareket aşlamak için elinden gelen her şeyi yaptığı için, geri ve sömürge ülkelerde bu farklılık son zamanlarda çok açıkça gözler önüne serilmiştir. Sömüren ülkelerin burjuvazisiyle, sömürge ülkeler burjuvazisi arasında belli bir rapprochement(birbirine yaklaşma) görülmektedir. Öyle ki, ezilen ülkeler burjuvazisi, sık sık-belki hemen her durumda- bir yandan ulusal hareketi desteklerken, bir yandan da emperyalist burjuvaziyle tam bir uyum içindedir, yani bütün devrimci hareketle-

re ve devrimci sınıflara karşı emperyalist burjuvaziyle güç birliği yapmaktadır. Bu durum, komisyonda reddedilmeyecek biçimde kanıtlandı ve biz, tek doğru davranışın, söz konusu farklılığı dikkate alarak, hemen her durumda, 'burjuva-demokratik' terimi yerine 'ulusal-devrimci' terimini koymak olduğuna karar verdik. Bu değişikliğin önemi şuradadır: Komünistler olarak biz, sömürgelerdeki burjuva-kurtuluş hareketlerini, bu hareketler ancak gerçekten devrimci olduğu ve bizim, sömürülen yığınlarla köylüleri devrimci bir ruhla örgütleyip eğitime çalışmalarımızı engellemediği ölçüde desteklemeliyiz ve destekleyeceğiz. Eğer bu koşullar yoksa, bu ülkelerdeki komünistler, İkinci Enternasyonalin kahramanlarını da kapsayan reformcu burjuvaziyle savaşmalıydılar. Sömürge ülkelerde reformcu partiler esasen mevcuttur." (abç) (Lenin. Ulusal Sorun Ve Ulusal Kurtuluş Savaşları. Sf; 404-405)

Alıntıyı bu kadar uzun tutmamızın nedeni ulusal hareketlerden hangisi reformist, hangisi devrimci karakter taşıyor, dolayısıyla hangi tür ulusal hareketler desteklenir Leninist tezi ni daha iyi anlatabilmek içindir.

Kendisine Marksist diyenler Lenin yoldaştan aktardıklarımızı iyiden iyiye bir kez daha okumalıdır. Bu tezleri özümseyenler ve ulusal sorun noktasında tutarlı olanlar o zaman gerek

PKK gerekse onun devamı olan KONGRA-GEL konusunda ne denli yanlışlı tespit yaptıklarını farketmiş olacaklardır.

Mevcut haliyle de olsa KONGRA-GEL için "reformist ulusal harekettir" tespitini yapanlar, acaba dünyada KONGRA-GEL'den daha devrimci olan bir ulusal hareketi örnek olarak gösterebilirler mi? Bize göre dünyada devam etmekte olan bütün ulusal hareketler KONGRA-GEL'den daha devrimci değildir.

PKK'nin veya devamı olan KONGRA-GEL için devrimci ulusal nitelik taşıyor diyenler, acaba 1921'lerin Afgan krallığı için ne tespit yapacaklar?

Ki bir çok küçük burjuva oportünist akımın ulusal hareket konusunda karıştırdığı temel noktalardan birisi de çok uluslu yarı-sömürge devlet sınırları içerisinde süren ulusal hareketlerin niteliğiyle emperyalizmin doğrudan denetimi, başka bir deyişle emperyalizmin sömürgesi durumunda olan sömürge ülkelerdeki ulusal kurutuluş savaşlarının yöneldikleri hedefleri karıştırmış olmalarıdır.

Bilindiği gibi yarı-sömürge çok uluslu devletlerin olduğu yerlerde başgösteren ulusal hareketlerin önündeki doğrudan engel güçler ege men ulusun burjuvazisi veya devletidir. Bu hareketler devleti değiştirmek; onu yıkıp yerine başka bir devlet kurmak için gelişmez. Kendi pa-

Burjuva karakterli ulusal hareketler kendisi için baş çelişki teşkil eden güç hangisi ise elbetteki ilk başta ona yönelecektir. Geri kalan güçlerle ya ittifaka ya da işbirliği yapmaya gidecektir. Onun örgütlenme tarzını eleştirmek, dahası milliyetçi olarak değerlendirmek farklı şey, ama bu gibi hareketleri reformist olarak değerlendirmek ise tamamıyla farklı şeydir. Bu realite birbirine karıştırılmamalıdır.

zarını kendisinin sömürmesi için ulusal devlet kurmak için savaşır. Ki bu hareketlerin karşılarında ilk gördükleri engel de az önce işaret ettiğimiz gibi egemen ulus burjuvazisidir. Ezilen ulus burjuvazisiyle ezen ulus burjuvazisi arasındaki çelişkinin ana zemini de bu pazar kavgasıdır.

Bundandır ki bu gibi ülkelerde ezilen ulus burjuvazisi önderliğinde gelişen ulusal savaşlardaki anti-emperyalist yön, emperyalizmin sömürgeci durumundaki ülkelerdeki ulusal kurulum savaşlarına oranla daha zayıftır. Oralardaki ulusal kurulum savaşları emperyalizmi doğrudan hedeflerken, ancak yarı-sömürge çok uluslu ülkelerde dolaylı hedefler. Çünkü bizimki gibi çok uluslu ülkelerde milli baskıyı uygulayan ve mevcut ulusal pazarın doğrudan egemen-ilk unsuru egemen ulus ve burjuvazisidir. Bu gibi çok uluslu ülkelerde milli baskıyı direkt olarak emperyalizm uyguluyor diyebilir miyiz? Elbette ki diyemeyiz.

Burjuva karakterli ulusal hareketler kendisi için baş çelişki teşkil eden güç hangisi ise elbetteki ilk başta ona yönelcektir. Geri kalan güçlerle ya ittifaka ya da işbirliği yapmaya gidecektir. Onun örgütlenme tarzını eleştirmek, dahası milliyetçi olarak değerlendirmek farklı şey, ama bu gibi hareketleri reformist olarak değerlendirmek ise tamamıyla farklı şeydir. Bu realite birbirine karıştırılmamalıdır.

KONGRA-GEL'in savunduklarıyla onu reformist olarak değerlendirmek için insan ya Lenin yoldaşın adı geçen tespitlerinden bihaber olmalı ya da kaşarlanmış sosyal şoven olmalıdır.

Bir çok küçük burjuva hareket bu Leninist kuram ışığında soruna yaklaşmak ve vurgu yaptığımız gerçekliği görmeden

PKK gibi ulusal hareketleri sekte bir şekilde değerlendirmektedir.

KONGRA-GEL'in burjuva tezleri-talepleri savunması da onun reformist olduğunu göstermez. Az önce de Lenin yoldaştan uzun uzadıya alıntıladığımız gibi bir ulusal hareketi reformist olarak nitelendirmek için Lenin yoldaşın işaret ettiği noktalardan hareket etmeliyiz.

Ulusal hareketleri Lenin yoldaşın üzerinde durduğu ve İkinci Enternasyonalin İkinci Kongresi'nin (1920)' de kabul ettiği tezlerden hareket ederek tahlil etmeliyiz. Yoksa yönümüzü şaşırırız...

Yeri gelmişken KONGRA-GEL'in tüzüğünde yer alan *"alternatif olarak devlet kurmayı ve sınıflı toplum uygarlığını hedeflemeyen... demokratik-ekolojik toplumu kurmak,"* gibisinden savunduğu tezlerin de kitlelerin bilincini bulandırmak ve burjuvaziye hizmet etmek olduğunu belirtmeden geçmeyelim.

Bu tez, tamamıyla emperyalist burjuvazinin, özellikle de gerici sosyal demokrat burjuvazinin "üçüncü alan teorisi" adı altında ortaya attığı burjuva tezlerdir. Ezenle-ezileni, sömürenle sömürüleni birleştirmeye çalışan burjuva tezleri KONGRA-GEL ve önceli PKK'nın savunması burjuva sınıf karakterinin ürünüdür.

Özel mülkiyet dünyası varolduğu müddetçe farklı sınıflar varolacak. Farklı sınıflar var olduğu müddetçe de devletler varolacaktır. Dolayısıyla PKK ve KONGRA-GEL'in bu tezleri sanaldır, bilinç bulandırmadır. Dediğimiz gibi bu tezler burjuvaziden, özellikle de Avrupa burjuvazisinin ideologlarından alınma tezlerdir.

KONGRA-GEL'in gerek programı gerekse tüzüğünde eleştirilecek onlarca

tez vardır. Fakat bu tezlerin birçoğu üzerinde geçmiş yazılarımızda (hatırlanacağı gibi bu vb. tezlerin genişçe eleştirisini 1. sayımızda yapmıştık.) durduğumuzdan tekrar durmayı gereksiz görüyoruz.

Toparlayacak olursak:

Dünün PKK'si ve KADEK'i genel siyasi çizgi bakımından ne idiyse bugünün KONGRA-GEL'i de aynı milliyetçi çizgide yürümektedir. Dolayısıyla ulusalcılığındaki devrimci karakteri hala da korumaktadır. Ama bu karakter ebediyete kadar devam etmez. Lenin yoldaştan aktardığımız politik duruşa düşmesi durumunda reformist ulusal harekete evrilmiş olmaktadır.

Mevcut niteliği devrimci karakter taşıdığından bu hareketi desteklemeye devam edeceğiz. Tabii ki ideolojik eleştirilerimizi de yürüterek bu görevi yerine getireceğiz.

Ne dünün PKK'si ne de onun devamı olan KONGRA-GEL Kürt ulusal sorununu gerçek anlamda çözecek bir güç ve çizgiye sahip değildir. Onların çözüm yöntemi burjuva demokratik yöntemdir. Kürt ulusal sorununun gerçek çözümü ancak Maoist Komünist Partisi'nin ortaya koyduğu Yeni Demokratik Cumhuriyet programı doğrultusundaki bir çözümdür. Bütün uluslar için tam hak eşitliği ancak bütün uluslar için bölgesel özerklik sloganının gerçekliğe dönüşmesiyle sağlanır. Bu, Maoist Komünist Partisi programında şöyle formüle edilmiştir:

“93) Bütün milletlerin ve dillerin tam hak eşitliği garanti edilecektir. Hiçbir zorunlu resmi dil tanınmayacaktır. Halklara bütün yerli dillerin öğretildiği okullar sağlanacaktır. Devletin anayasası herhangi bir milletin herhangi bir imtiyaza sahip olmasını, milli azınlıkların haklarına tecavüzü kesinlikle yasaklayacaktır.

Her ulusa kendi kaderini tayin etme hakkı tanınacaktır. Bütün bunların gerçekleşmesi için Kürt ve Türk uluslarına bölgesel özerklik, azınlık milliyetler için ise özerklik ve tamamen demokratik yerel kendi kendini yönetim sistemi oluşturulacaktır. Bu özerk ve kendi kendilerini yöneten bölgelerin sınırları ekonomik ve sosyal şartlar, nüfusun milli bileşimi vb. temeli üzerinde bizzat yerel nüfus tarafından tayin edilecektir. Ulusal sorundaki temel şiar; bütün uluslar için tam hak eşitliği, ulusların kendi kaderini tayin etme hakkı, “bütün ülkelerin işçileri ve ezilen halklar birleşin!”, şiarıdır.”

İki Çizgi ve Mücadelesi Üzerine Teorik Notlar (2)

Bu yazı vesilesiyle bir kez daha belirtmek isteriz ki grup ve grupçuluğun yön verdiği örgüt ve örgütlenmeler bütün ülkelerin işçileri ve ezilen halklarının enternasyonal birliği için yararlı değil zararlıdır!.. Bilinmelidir ki kendi ülkesinde MLM'lerin birliğini savunmayan ve bunun için çaba sarfetmeyenler enternasyonalizm noktasında da ciddi bir zaafiyet içerisinde demektir. Çünkü özgülle evrensel olan birbirinden ayrılmaz...

B-PARTİ İÇERİSİNDEKİ İKİ ÇİZGİNİN SINIFSAK KAYNAĞI

Sınıflı toplumda her bir birey hem belli bir sınıfa aittir, hem de bununla doğrudan bağıntılı olarak o sınıfın dünya görüşünü savunur. Başka bir deyişle sınıflar üstü insan olmadığı gibi (buna çocuklar dahil değil) sınıfsız bir dünya görüşünden de söz edilemez. Aynı durum bir Komünist Partisi için de geçerlidir. Komünist Partisi, sınıflar ve sınıf mücadelesinin tarihsel olarak belli bir kesitinde proletaryanın örgütlenme aracı olarak ortaya çıkmıştır. Dolayısıyla işçi sınıfı ve diğer sınıflar varlığını devam ettirdiği

müddetçe Komünist Parti de ihtiyaç olarak varlığını sürdürecektir.

Burada hemen şöyle bir soru sorulabilir: Komünist Partisi'ne sadece işçi kökenliler mi alınır? Hayır! Partiye sadece işçi sınıfı kökenliler alınmaz. Parti'den sınıf partisi olarak söz etmek her işçinin partiye üye olduğu anlamına gelmez. Parti, sınıfın ideolojik açıdan en bilinçli, en seçkin ve en ileri unsurlarından meydana gelmiş öncü ve kurmay bir müfrezedir.

Üyelik konusunda üyelik kriterlerine uygunluk arzeden, dahası Parti programı ve tüzüğünü savunup uygulayan, Parti organında bir fiil görev yapan, partiye aidat (ücretli çalışanlar) veren ve 18 yaşını doldurmuş her insan Partiye üye alınır. Üye alırken işçi ve yoksul köylü kökenlilere **ağırlık** verme siyasetini diğer sınıf ve tabakalardan **hiç** üye alınmaz şeklinde algılamak doğru bir anlayış değildir. Siyasetten sözünü ettiğimiz sınıf ve tabakalardan insanları örgütlemeye **ağırlık** vermek farklı bir şey, fakat bu sınıflar dışında kalan diğer sınıf kökenli insanları üye olarak almamak ise çok farklı bir durumdur. Bu iki durum birbirine karıştırılmamalıdır. Birbirine karıştırdığımız zaman yolumuzu şaşırmış oluruz.

Özcesi, Parti bileşimini çeşitli sınıf ve tabakalara mensup bireyler oluşturduğu oluşturacağı nesnel gerçekliğiden hareketle parti içerisindeki **görüş ayrılıkları da anlamdaş olarak iki çizgi ve mücadelesi olarak varlığını sürdürmüş** olmaktadır.

Her Maoist devrimci, siyaset ve Komünist Partisi denilen kavram ve olguların birer üst yapı kurumu olduğunu bilir. Bu nesnellikten dolayı parti ve siyaset de tıpkı diğer üst yapı kurumları gibi üzerinde yükseldikleri **maddi** varlıklar ortadan kalkınca ancak o zaman ortadan kalkabi-

ilir. Bu da ancak tıpkı devletin sönmesi gibi adım adım gerçekleşebilir. Bu demektir ki Komünist Partisi ve Partilerin varlığı-yokluğu meselesi **tamamıyla sınıflar ve sınıf mücadelesiyle doğru orantılıdır.**

Şimdi işin felsefi boyutunu daha anlaşılır bir şekilde analiz edebiliriz:

Sınıflar ve sınıf mücadelesinin varlığına bağlı olarak Komünist Partisi'nin içinde tek bir sınıf, tek bir tabaka dahası sınıflar üstü kişi veya kişiler olamayacağına göre mevcut çizgileri de bu sosyal nesnellikten (sınıfların varlığı) ayrı düşünmek imkansızdır. Öyle ya her düşünce maddi bir temele dayanır.

Bizimki gibi ülkelerde nüfusun çoğunluğunu küçük burjuvazinin oluşturduğu gerçekliği, dahası yarı-sömürge, yarı-feodal sosyo ekonomik yapıya sahip tüm ülkelerin toplam nüfusunun **çoğunluğunu** küçük üretimden dokusunu alan küçük burjuvazi oluşturmaktadır. İşte bu gerçeklik Parti içindeki üye bileşiminin sınıf ve tabakalara göre dağılımını da etkilemektedir. Öyle ki ister kabul edelim ister etmeyelim devrim mücadelesinin bugünkü aşamasında sınıf kökeni bakımından Parti üyelerinin **çoğunluğunu** bu sınıftan gelme unsurlar oluşturacaktır. İstekte farklı gereçler ise farklıdır. İsteklerimizi gerçeklerin yerine koyarak bir örgütsel politika izlemek bizi ya sektarizme ya da liberalizme götürür.

Eğer ülke devriminin sorunlarını MLM'nin evrensel gerçekliğine uygun çözmek istiyorsak, dahası bu ülke topraklarında devrim yapma diye bir iddiamız varsa, o durumda bu gerçekliğe uygun da örgütlenme yapmak zorundayız. İşte bunun doğal sonucu Mao'nun işaret ettiği gibi bu sınıf kökenlilerin Parti içerisinde daha fazla yer almasını sağlayacaktır. Önümüzdeki devrimin ve ülkenin sosyo-

ekonomik yapısı bunu emrediyor. Bu, nesnel bir durumdur.

Kaldı ki Partiye üye olarak sadece işçi ve yoksul köylü kökenliler alınmaya-çağı gibi sadece küçük burjuva sınıf kökenliler de alınmaz. Az önce de işaret ettiğimiz gibi Parti üyelik kriterlerini yerine getiren her insan Partiye üye alınır. Ancak Komünistler hangi sınıf ve tabakaya dayanmalı, bir başka deyişle üye alırken hangi sınıf ve tabaka kökenli üyelere ağırlık vermeliyiz sorunu ise tamamıyla o komünist partisi'nin örgütsel politikası ve örgütlenmesiyle ilgili bir sorundur. İsteriz ki Parti üyelerinin hepsi işçi veya yoksul köylü kökenli olsun. Fakat dediğimiz gibi doğru politika niyetlere göre değil gerçeklere uygun yapılmak zorundadır. Bunları birbirine karıştırmamalıyız. Şüphesiz ki bir işçi kökenli üye ile bir küçük burjuva kökenli üye arasında işçi veya yoksul kökenli tercih edilmelidir. Fakat bu, gerek işçi ve küçük burjuvazinin toplam nüfus içerisinde birbirine göre oranlaması bakımından olsun gerekse yakın devrim stratejimizin emrettiği mecrada örgütlenme yapmak ve savaşı yürütmek gerçekliği şüphesiz ki Parti içinde küçük burjuva sınıf kökenlilerin nicel olarak daha kalabalık sayıda olmasını da beraberinde getirmiş olacaktır.

Bundandır ki, yani toplumdaki sınıfların varlığı ve Parti içinde adı geçen sınıf kökenli üyelerin olması gerçekliği Partideki yanlış ve hatalı çizgilerin sınıfsal kaynağının diyalektiğini oluşturduğu tartışma götürmez nesnel bir gerçekliktir.

Fakat sözkonusu elemanların ideolojik açıdan proleterleşmeleri ise tamamıyla Parti ve önderliğinin izlediği-izleyeceği doğru çizgiyle orantılıdır. Yoksa her işçi MLM ideolojisiyle donatılarak partiye gelmiştir diye bir anlayışımız yoktur. Pekala işçi kökenli bir parti üyesi de MLM ide-

olojisiyle donatılmadığı zaman bir küçük burjuva gibi düşünüp-davranabilir. Demek ki burada kilit sorun her zaman vurguladığımız gibi MLM bir ideolojiye sahip olmak ve onun emrettiği siyasi çizgi doğrultusunda donanmaktır. Bir başka ifadeyle düşünce yöntemin ve parti çizginin MLM ise sorunları çözüm yöntemin de doğrudur. Ve doğru yoldasın demektir. Ters durumda ise yanlış yoldasın.

Bunun için de Parti içi iki çizgi sorunsalının nesnel- sınıfsal kaynağını bilimsel bir bakış açısıyla ele alıp irdelemek başlı başına anahtar bir sorundur.

Bu nesnel gerçeklik, yani iki çizginin irademiz dışında varlığı sorunu kimi küçük burjuva oportünist akımlar, gruplar ve bireyler tarafından MLM bir görüş açısıyla kavranmadığı-yorumlanmadığı içindir ki ya ayrı kalıyor ya da örgüt içerisinde iken ayrılık ilan edip-bölücülük yapıyor.

Yıkıcılık ve bölücülüğü sadece küçük burjuva kökenlilere maletmek bilimsel bir değerlendirme olmaz elbette. Bilindiği gibi Marksizm'in kuramcıları da dahil bütün komünist önderler sınıf kökeni bakımından küçük burjuvadır. Buradan hareketle Marksizm küçük burjuva ideolojisidir diyebilir miyiz? Hayır denilemez! Daha önce işaret ettik. Ülkemiz sosyo ekonomik şartlarında gerek Parti dışı işçi kitlesi gerekse parti içindeki işçi sınıfı kökenli üyeler birer küçük burjuva gibi düşünebilir veya politik duruş sergileyebilir. Bu, tamamıyla doğru, dahası MLM bir ideolojik donanım ve çizgiyle orantılıdır. İşte bu sınıfların varlığı gerçekliği diyalektik olarak Parti içerisinde farklı çizgilerin varlığını, dahası doğru ile yanlış çizgilerin varlığı olgusunu kaçınılmaz kılmaktadır. Bundandır ki sınıfa ait düşünceleri hiç bir güç iradi olarak ortadan kaldıramaz, engelleyemez.

Yeri gelmişken Stalin yoldaşın Troçki ile yaptığı önemli polemik konularından birisinin de “parti içi çelişkilerin kaynaklarına” ilişkin olduğunu belirtelim. Konumuz açısından oldukça büyük bir önem taşıdığı için Stalin yoldaşın Lenin yoldaşa dayanarak “Parti içi çelişkilerin”, bir başka deyişle parti içi görüş ayrılıklarına ilişkin şu belirlemeleri yapmaktadır. Alıntı oldukça uzun olacak ama önemli olduğu için aktarıyoruz:

“Peki, ama bu çelişkiler ve görüş ayrılıkları nerden geliyor, bunların kaynakları nerededir?

Proletarya partilerindeki çelişkilerin kaynaklarını iki yerde aramak gerektiğine inanıyorum.

Bunlar nedir?

Birincisi, burjuvazinin ve burjuva ideolojisinin, sınıf mücadelesi koşulları altında proletarya ve partisi üzerindeki baskısıdır; proletaryanın direnme gücü en az olan tabakaları bu baskı karşısında sık sık gevşerler. Proletarya, toplumun dışına çıkılarak incelenmediği gibi, toplumdan da tamamen tecrit edilemez. Proletarya, türlü tabakaların sayısız ilişkilerle birbirine bağlandığı toplumun bir bölümüdür. Bu yüzden, parti de toplumun türlü tabakalarıyla bağıntısız ve onların etkisinden uzak olamaz. **Burjuvazinin ve ideolojisinin, proletarya ve partisi üzerindeki baskısı, burjuva düşüncelerinin, törelerinin, alışkanlıklarının, ruhsal durumlarının, proletaryanın burjuvaziye şu ya da bu tarzda bağlı bulunan belirli tabakalarından geçerek proletaryaya ve partisine girdiği anlamına gelir.**

İkincisi, işçi sınıfının kuruluşundaki çeşitlilik, işçi sınıfında türlü tabakaların var olmasıdır.

Birinci tabaka, proletaryanın temel kitlesi, çekirdeği olan, kapitalist sınıflarla bağlarını uzun süredir koparmış, ‘ka-

tıksız’ proleter kitledir. Proletaryanın bu tabakası, Marksizmin en güvenilir dayanağıdır. (İtalik Sınıf Teorisi’ne ait)

İkinci tabaka, ancak kısa bir süre önce proleter olmayan sınıflardan, köylülerden, küçük-burjuva saflarından, aydınlardan ayrılanlardan meydana gelir. Bunlar, başka sınıflardan gelen kişilerdir, proletaryaya daha yeni katılmışlar, düşkünlüklerini, alışkanlıklarını, kararsızlıklarını ve şaşkınlıklarını işçi sınıfına sokmuşlardır. **Bu tabaka, bütün anarşist, yarı-anarşist ve ‘aşırı sol’ gruplar için en elverişli ortamdır.**

Üçüncü ve son tabaka işçi aristokrasisidir; işçi sınıfının üst tabakasıdır, proletaryanın maddi durumu en iyi olan bölümü, burjuvaziyle uzlaşma çabasıdadır, yeryüzünün güçlü kişileriyle uymaya ve bir şeyler koparmaya yatkın bir ruhsal durumdadır. **Bu tabaka, açık reformistler ve oportünistler için elverişli ortamdır.**

Dış farklılıklarına karşın, işçi sınıfının bu son tabakası da oportünizm için, işçi aristokrasinin ruhsal durumu ağır basarsa açık oportünizm için, küçük-burjuva çevrelerinden henüz tamamen kopmamış olan yarı dargörüşlü tabakaların ruhsal durumu ağır basarsa ‘sol’ safasatlarla gizlenen oportünizm için, az ya da çok elverişli bir ortam oluştururlar. Bu gerçek, ‘aşırı sol’ ruhsal durumların, açık oportünist ruhsal durumlarla adım başında birleşmesi gerçeği, şaşırtıcı değildir. Lenin, ‘aşırı sol’ muhalefetin, sağ, menşevik, açık oportünist muhalefetin öbür yüzü olduğunu kerelerce açıklamıştır. Bu, tamamen doğrudur. ‘Aşırı solcu’, devrimin zafarını hemen yarın bekler, onun için devrimi gerçekleştirmeye kalkar; kuşku içinde olduğu ve devrim bir kez ertelenirse, devrim hemen yarın zafere ulaşmazsa, devrimden umudunu keseceği besbellidir.

Doğaldır ki, sınıf mücadelesinin gelişmesindeki her dönüm noktasında, mücadelenin kızışması ve güçlüklerin artmasıyla, proletaryanın farklı tabakalarının görüşlerinde, alışkanlıklarında, ruhsal durumlarında meydana gelen farklılıkların, belirli görüş ayrılıkları şeklinde parti içinde ortaya çıkmasından kaçınılamaz. Burjuvazinin ve ideolojisinin baskısı, bu görüş ayrılıklarının proletarya partisi içinde mücadele edilerek sonuca bağlanmasına yol açar.

Parti içi çelişkilerin ve görüş ayrılıklarının kaynakları bunlardır.

Bu çelişkilerden ve görüş ayrılıklarından kaçınılabilir mi? Hayır, kaçınılamaz. Bu çelişkilerden kaçınılabileceğine inanmak, kendini aldatmak demektir.” (J.Stalin. Troçkizm mi? Leninizm mi? Sf; 132-133-134)

Kişilerin partiye katıldıktan sonra dönüştürülmesi meselesinde tayin edici anahtar o partinin izleyeceği ideolojik-siyasi çizgidir. Bu, aynı zamanda Parti içerisindeki işçi veya küçük burjuva kökenli elemanlar MLM ideolojisiyle ne denli şekillenirse o kadar da az politik hata yapmış olur demektir. Ancak şu da bilinmelidir ki küçük burjuva kökenliler geçmiş sınıf alışkanlıkları ve şekillenişlerinden dolayı işçi kökenlilere oranla daha fazla hata yapmaktadır, yapabilir. Çünkü küçük burjuvazinin geçmiş alışkanlıkları; düşünüş ve yaşam tarzı onun daha fazla yanlış düşünmesi ve hata yapmasına zemin sunmaktadır. Her şeyi bir kenara bırakalım: Bir işçinin fabrikada çalışması ona günlük yaşamında bir disiplin sağlamıştır. Ama küçük burjuva kökenli öyle değildir. Özellikle de lümpen kökenliler daha disiplinsiz-düzensiz yaşamaktadır. Asalak, yani üretimden kopuk yaşayan bir insana

Dikkat edilirse politik fikirler söylemini kullanıyoruz. Bu söylemi bilinçli kullandık-kullanıyoruz.

Çünkü politik dünya görüşüne denk düşmeyen fikirler ve fikir ayrılıkları da vardır. Dahası her fikir farklılığı farklı dünya görüşü veya farklı politik düşünceye denk düşmez. Somut söylemek gerekirse sosyal yaşamdaki birçok konuya ilişkin kendisini gösteren görüş farklılıkları (örneğin tv'nin açılıp kapatılmasından tutalım da çamaşır makinesinin kullanılmasına, oradan da giyim-yemek zevkleri konusundaki fikir farklılıklarına dek) iki dünya görüşüne denk düşmez. Biraz daha somutlaştırırsak; Komünist toplumda farklı politik fikirler (farklı dünya görüşü) olmayacak ama farklı sosyal fikirler olacaktır. Çünkü farklı politik fikirlerin beslendiği nesnel zemin ancak sınıflar ve sınıf mücadelesinin varlığı koşullarıdır.

parti disiplini zor gelir.

Mao, Parti içerisindeki sol veya sağ çizgilerin hiçbirisi de **rastlantı** değildir derken tam da bu nesnel gerçeklikten hareket ediyordu. Bu çizgilerin hepsinin de **derin** sınıfsal kökeni vardır- diyor. Ki bu belirlemeleri öylesine soyut değildir. Bunu somutlamaktadır. Bu sonuçlara gerek parti gerekse ordu içindeki küçük burjuva kökenlilerin düşünce yöntemi, siyasal eğilimi ve örgütsel yaşamını yakından yaşayarak gitmiştir. Dolayısıyla her poli-

tik devrimci, özellikle de her bir Maoist Komünist, **iki çizginin** parti içindeki kaçınılmazlığı, dahası hatalı çizgilerin partideki nesnel zeminini oluşturan küçük burjuva özellikleri daha derinden içselleştirmesi için Mao'nun ortaya koyduğu analiz yönteminden hareket etmelidir. Yoksa küçük burjuva alışkanlıkları ve siyaset tarzlarını bilimsel olarak analiz edemez. Bu kilit noktanın bilimsel açıdan içselleştirilmesi demek Parti içerisindeki küçük burjuvazinin özelliklerini daha bilimsel bir şekilde altetmesi anlamına gelir. Bu bilince varan insan "yahu niye böyle oluyor"? vb. gibisinden yakınmacı ve çözümsüz tutumlar yerini çelişkinin çözüm anahtarı olan devrimci fikirler üretmeye bırakmış olur. Hem de bilinçli bir yanıt vermeye. Ne kadar doğru ve bilimsel bilinç o kadar az karamsar, umutsuz ve bireyci tutum ve davranış. Çünkü doğru bilgi yanlışları-hataları ve hastalıkları altetmenin en büyük ilacı ve gücüdür. Dahası bilimsel bilgiyle donanım her tür bencil davranışın panzehiridir.

Parti içindeki bütün çizgiler (siyasal, askeri, örgütsel ve ideolojik) kendisini hem ayrı hem de birbiriyle **bağımlı** bir şekilde gösterir. Bunlar içerisinde **tayin edici olan siyasal çizgidir**. Siyasal alanda düşünülen sağ veya sol oportünizmin uzun sürece yayılması durumunda bu çizgi örgütsel, askeri ve ideolojik alanda da ciddi bir şekilde yansımaları gösterir. Konumuz bu olmadığından daha fazla detaya girmeden geçiyoruz. Konuya ilişkin derinlikli ve kapsamlı bilgi edinmek isteyen(Ki önereceğimiz makaleyi, özellikle her Maoist okumalıdır) her bir politik, özellikle de Maoist okur Mao'nun Seçme Eserler Cilt 3'te "Partimizin Tarihindeki Bazı Meseleler Üzerine Karar" başlıklı makaleyi okuyup- tartışmalıdır.

Yine tüm Maoistler net bir şekilde bilincine kazınmalıdır ki her bir çizginin, bir başka deyişle her politik fikrin **doğruluğu** veya **yanlışlığı** mutlak bir şekilde ideolojik ve tarihsel bir kökene dayanır.

Dikkat edilirse **politik fikirler** söylemini kullanıyoruz. Bu söylemi bilinçli kullandık-kullanıyoruz. Çünkü politik dünya görüşüne denk düşmeyen fikirler ve fikir ayrılıkları da vardır. Dahası her fikir farklılığı **farklı dünya görüşü** veya **farklı politik düşünceye** denk düşmez. Somut söylemek gerekirse sosyal yaşamdaki birçok konuya ilişkin kendisini gösteren görüş farklılıkları (örneğin tv'nin açılıp kapatılmasından tutalım da çamaşır makinesinin kullanılmasına, oradan da giyim-yemek zevkleri konusundaki fikir farklılıklarına dek) iki dünya görüşüne denk düşmez. Biraz daha somutlaştırsak; **Komünist toplumda farklı politik fikirler (farklı dünya görüşü) olmayacak ama farklı sosyal fikirler olacaktır**. Çünkü farklı politik fikirlerin beslendiği nesnel zemin ancak sınıflar ve sınıf mücadelesinin varlığı koşullarıdır.

Özcesi, her fikir ve fikir ayrılığı politik içerik taşımaz. Bundandır ki kullanacağımız söylem ve tanımlamaları doğru ve yerli yerinde kullanmalıyız.

Bu gibi konularda gerek Maoist gerekse devrimci hareket saflarında hayli yanlış ve hatalı tanımlamalar kullanılmaktadır. Öyleki çoğu kez politik olaylar için söylenecek ve yapılacak tanımlamalar bütün şeyler için kullanılmaktadır. Kavramlar ve adlandırmalar birbirine karıştırılarak ideolojik kaosa yolaçılıyor. Nitekim bu hatalı tarzların sonuçlarını bazen çok acı bir şekilde çekiyoruz. Buna dikkat etmek gerek.

Bu ön vurgulardan sonra geçiyoruz küçük burjuvazinin Parti içindeki düşünce yöntemine.

I- Küçük Burjuvazinin Düşünce Yöntemi

Parti içerisindeki küçük burjuvazinin düşünce yönetimine ilişkin sözlerimize MAO ve ÇKP'nin saptamalarıyla başlangıç yapmak istiyoruz.

“Küçük burjuva düşünce yöntemi esas olarak, öznelcilik ve sorunları incelemede tek yanlılık olarak ortaya çıkar. Yani, sınıf güçleri dengesinin nesnel ve kapsamlı görüntüsünden hareket etmez. Öznel dilekleri, etkilenmeleri, boş lafları gerçek kabul eder, bir tek yönü tüm cephele diye benimser, parçayı bütün, ağacı orman zanneder. Gerçek üretim sürecinden ayrılmış olan küçük burjuva entelektüelleri sadece kitap bilgisine sahiptirler. Ve algısal bilgidен yoksundurlar, o yüzden, düşünce yöntemleri, dogmatizm şeklinde yansır. Üretimle ilişkisi olan küçük burjuva unsurları ise bazı algısal bilgilere sahip olmalarına karşın, küçük burjuva üretiminin getirdiği sınırlılıklardan dar görüşlülükten, çok laf etmekten, dışlanmaktan ve bağınazlıktan kurtulamazlar, bu yüzden düşünce yöntemleri, deneycilik olarak yansır.” (Seçme Eserler, Cilt :3, Sf, 250-251)

Öznelcilik, kendi isteklerine (niyetlerine) göre hareket etmektir. Kendi istek ve düşüncelerini gerçeklerin yerine koymaktır. Araştırma ve incelemeleri somut bir şekilde yapmak yerine tek yanlı yapar. Pratikten kopuktur. Nesnel gerçeğin diliyle siyaset yapmak yerine kendi dileğine; sağdan soldan aldığı soyut ve boş duyumlara göre siyaset yapmaya ve sonuca gitmeye çalışır. Özü değil biçimi

esas alarak sorunlara yaklaşır.

Bu düşünce yöntemiyle hareket edenler çoğu kez önyargılı da hareket ederler. “Bu kişi veya anlayış sahibi olumsuzdur,” dolayısıyla “hiçbir zaman doğru iş yapmaz-doğru söylemez” deyip kestirip atar. Anlayışlar üzerinde durup tartışma yürütmez. Neden-sonuç diyalektiğinde nedenden sonuca doğru değil, sonuçtan nedene doğru giden metafizik yöntemi benimser. Bazen kendi gücünü abartır veya küçümserken bazen de düşmanın gücünü abartır veya küçümser. Büyük düşünmek yerine küçük düşünür; uzun vadeli değil kısa vadeli hesap yapar. Parça-bütün ilişkisinde halkın devrimi ve partinin genel çıkarları yerine kendi bireyci-grupçu çıkarlarını esas alır. Toplumun değil, ailesinin-çocuğunun çıkarlarını ön plana çıkartır. Kolektif değil bireyci çalışma tarzını benimser; kolektif düşünmek-kolektif üretmek yerine “en büyük kahraman benim”, bireyci düşünme ve hareket etme tarzını öne çıkartır. En sıradan ve hatta en olumsuz insandan bile öğrenmesini bilmez-istememez.

Kısacası, öznelci düşünce yöntemi felsefi dokusunu nesnel gerçeklikten yola çıkan diyalektik materyalizmden değil, kişinin istek ve bilincine göre hareket eden idealist felsefeden almaktadır. Bu düşünce yöntemi Parti içindeki sınıfsal kaynağını ise küçük burjuva bireyciliğinden almaktadır.

Bu düşünce yönteminin hangi tür olumsuzluk ve başarısızlıklara yolaştığını; hangi çizgilerin komünist partisinin gelişmesi önünde nasıl ve hangi boyutta engellik teşkil ettiğini şöyle geriye dönüp politik faaliyetlerimiz sorguladığımızda rahatlıkla görmüş olacağız. Öyleki bu bilinçten hareket eden her bir politik insanın kendi düşünce yöntemi ve pratiğini bu doğru teorisinin terazisine vurduğunda gerek parti gerekse birey öznelciliğinin

politik-örgütsel-askeri bakımdan ne tür başarısızlıklara yolaçtığına ayırdına varmış olacaktır. Bu önerme sadece komünist parti üyeleri ve aktivistler için geçerli değil. Bütün küçük burjuva parti ve örgütler için de geçerlidir.

Bir Parti, bir organ eğer bir faaliyeti esas olarak olumsuz ve hatalı değerlendiriyorsa, o halde sözkonusu olumsuzluğun ve başarısızlığın da arkaplanında mutlaka ama mutlaka bir ideoloji vardır. Çünkü politik hatalar burjuva ideolojisi ve ondan gıdasını alan küçük burjuva ideolojilerden kaynaklı olarak ortaya çıkar. Siyaset ve ideoloji üst yapı kurumu olduğuna göre bunun mantıksal sonucu olarak da her politik-örgütsel hata ve başarısızlığın da beslendiği bir ideoloji, yani bir dünya görüşü var demektir. Politik hataları insanlar yapar. Bu da o somutta esasta yanlış düşünce ve yanlış yorum sonucu ortaya çıkar. Bir başka deyişle bu, herhangi bir politik işe başlamadan mevcut koşulları (iç ve dış politik vb. faktörler, subjektif ve objektif koşulları vb.) diyalektik bir düşünce yöntemiyle değil esasta öznelci (metafizik) düşünce yöntemiyle değerlendirmenin sonucudur.

Bunu söylerken, siyasi hata ve başarısızlıklarda objektif faktörlerin payını gözden kaçırdığımız ve inkardan geldiğimiz sanılmasın. Sorunu tek başına iradeye bağlı olarak ele almak volantarist görüş açısı iken tersi anlayışlar ise, yani hataları ve başarısızlıkları götürüp tek başına objektif koşullara, hem de dış nedenlere bağlamak anlayışı ise determinizmdir. İradecilik de nedenselcilik de, her ikisi de materyalist değil idealist görüş açısıdır. Biz her iki anlayışın da yanlış olduğunu söylüyoruz. Bizim dediğimiz şudur: bir politikanın sonucunda başarısızlığa uğramışsan burada belirleyici faktör politikanın yanlışlığı mı yoksa objektif koşullar mı deyip işin içerisinden çıkacak

mıyız? Bu konuda bilince çıkarılmasını istediğimiz ana halka şudur: Politik tespit yaparken az önce sözünü ettiğimiz objektif ve subjektif, iç ve dış koşullar (güçler dengesi vb.) gözönünde bulundurmadan yapılan tespitlerin hatalı olacağı gerçekliğini kavramak olmalıdır. "Somut durum tahlili" diye bilinen Marksizmin ruhu da bundan başkası değildir.

Bir politika belirlerken bir yandan "ben, biz çok somut durum tahlili yaptık; somut kararlar aldık diyorsun, ama öte yandan iş başarısızlık ve yenilgiyle sonuçlandı mı", bunun arkaplanında yatan gerçek olgunun ise belirlediğin yanlış politika sonucu olmadığını savunacaksın. Bu, bilimsel bir düşünüş tarzı olamaz. Bilimsellik politikanın nesnel gerçekliğe göre yapılmasını emreder. Durumu somut tespit edip buna uygun mücadele ve örgüt biçimlerini harekete geçirmede için başarısızlığa uğramışsın. Tabii ki objektif koşulların başarısızlık ve yenilgide payı olacaktır. Dahası dış koşullarında yenilgide ciddi payı olur. Fakat burada tayin edici unsur politikanın yanlışlığı ya da doğruluğudur. Yoksa hiçbir şey nedensiz değil. Kaldı ki politikanın kendisi de nedenlerden birisidir. Tek bir neden değil, ama tayin edici nedendir.

Doğru önderlik etmek için doğru politikaya sahip olmak önşarttır.

Bu, tamamıyla hataları dış faktörlere bağlayarak işin içerisinden kurtulmanın teorisini yapan küçük burjuvazinin idealist düşünüş tarzıdır.

Konuyu daha fazla uzatmadan sorunun özünü belirlenen politikadaki subjektivizmin (öznelcilik) oluşturduğu tartışma götürmez bilimsel bir gerçektir. Aksi anlayışlar oportünist küçük burjuva anlayışlardır.

"Nesnellik başarı ve daha büyük zaferlere, öznelcilik ise başarısızlık ve yenilgi-

ye götürür" kuramı, tam da vurgusunu yapmak istediğimiz hususun kendisidir.

Bazı küçük burjuva anlayış sahipleri, "başarısızlık veya yenilginin esas faktörü özneci düşünmek ve bunun pratik siyasetteki yansıması sol ve sağ sapmadır" belirlemesinden hareketle bir partinin, bir örgütün genel siyasi çizgisinin de oportünist olduğu sonucuna varmaktadırlar. Bir başka deyişle onlara göre, eğer bir önderlik herhangi bir oportünizme düşmüşse, o parti ve örgütü artık oportünist olarak nitelendirmek gerek. Özcesi bu anlayış sahiplerine göre taktik oportünizm olmaz. Ya da Parti, örgüt hiçbir zaman oportünizme düşmez. Oportünizme düştüğü zaman da artık o partiyi MLM nitelendirmemek gerek. Bundandır ki iki çizgi konusunda büyük yanlışlara düşmektedirler.

mez. Bu durum tamamıyla bir partinin genel teorisi (genel çizgisi) ile ilgili bir sorundur.

Daha da somutlaştırsak, Marksizm-Leninizm-Maoizm ideolojisi yenilmez diyoruz. Çünkü bilimseldir. Bilimsel ideoloji yenilmez. Bilimselliğe uygun olmayan hareket tarzları yeniliye uğrar. Bu ideolojinin kitleler üzerinde nüfuzunun azalması o ideolojinin yanlış ve hatalı olduğu anlamına gelmez. Örneğin MLM ideolojinin içinden geçtiğimiz dönem açısından kitlelere nüfuz etme oranıyla bir 1970'ler öncesine kıyasladığımızda, bugün açısından siyasi etkisinin daha zayıf olduğu ortadadır. Ama bu, MLM ideolojinin yanlışlığından mı kaynaklıdır? Hayır! Burada esas sorun bir dönemin Demokratik-Sosyalist Ülke Komünist

Bir Parti veya bir örgüt yanlış siyaset sonucu(siyasal, askeri ve örgütsel) başarısızlık ve yenilgiye de uğrayabilir. Bu durum dahi tek başına o Partinin dünya görüşünün, ya da genel siyasi çizgisinin de hatalı ve oportünist olduğunu göstermez. Nasıl ki herhangi bir taktik sorunda başarısızlık o örgütün tümünden yenilgi aldığını getirmese, aynı şekilde bir partinin daha büyük-ciddi politik hatalar sonucu örgütsel, bu bağlamda siyasi yenilgi alması da o partinin genel çizgisi veya o Partinin oportünist olduğu anlamına gelmez. Bu durum tamamıyla bir partinin genel teorisi (genel çizgisi) ile ilgili bir sorundur.

Bir Parti veya bir örgüt yanlış siyaset sonucu (siyasal, askeri ve örgütsel) başarısızlık ve yenilgiye de uğrayabilir. Bu durum dahi tek başına o Partinin dünya görüşünün, ya da genel siyasi çizgisinin de hatalı ve oportünist olduğunu göstermez. Nasıl ki herhangi bir taktik sorunda başarısızlık o örgütün tümünden yenilgi aldığını getirmese, aynı şekilde bir partinin daha büyük-ciddi politik hatalar sonucu örgütsel, bu bağlamda siyasi yenilgi alması da o partinin genel çizgisi veya o Partinin oportünist olduğu anlamına gel-

Partilerinin MLM'den ideolojik-siyasi olarak uzaklaşmış olmaları ve bunun akabinde politik olarak burjuvaziye iltihak etmeleri gerçekliktir. Söz konusu ülke Komünist Partileri burjuva ve küçük burjuva ideolojik-siyasi çizgiye sapmak yerine Komünist ilkelerde sebatla ilerlemiş olsalardı geriye dönüşler olmayacaktı. Demekki mesele Partinin izlediği-izleyeceği çizgiyle doğrudan bağlantılıdır. Tersine anlayışlar burjuva ve küçük burjuva görüş açısidir. Ki buralardaki siyasi yenilgileri fırsat bilen burjuvazi

"MLM ideoloji artık öldü" deyip saldırılmaktadır.

Sorunun özü anlaşıldı sanırsınız. Buna göre, bir başka ifadeyle demokratik ve sosyalist ülkelerdeki yenilginin esas nedeni nasıl ki MLM ideoloji değil, tam tersine ondan uzaklaşmak iken, öyle de bir MLM partinin yenilgi alması da onun genel olarak oportünist olduğunu değil, o özgülde MLM'den saptığını (oportünizme) düştüğünü gösterir.

Dolayısıyla ki her iki durumun bir ve aynı olduğunu, dahası bir politikadaki başarısızlık ve yenilginin oportünizmiyle, bir Partinin niteliğinin oportünist olduğunu anlamdaş olarak ele alanlar tutarlı Marksist olamazlar. Bu küçük burjuva görüş açısından hareket edilirse geriye dönüşlerin arkaplanında yatan ideolojinin burjuva ve küçük burjuva ideolojisi değil, MLM ideoloji olduğunu savunmak gerekir.

Özcesi, bu tartışmada kavranılması gereken ana halka şu olmalıdır: MLM ilkeleri savunup uygularsanız başarı, aksi durumda ise başarısızlığa uğramak kaçınılmazdır.

2- Küçük Burjuvazinin Siyasal Eğilimi

Parti içerisindeki küçük burjuva siyasal eğilimlere ilişkin detaylara geçmeden Mao'dan konuya ilişkin teorik belirlemeleri sunalım:

"Küçük burjuvanın siyasal eğilimi, yaşayış biçimi ve bunun sonucu olarak, düşünce yöntemindeki tek yanlılık ve öznellik yüzünden, sağ ve sol arasında bir bocalama olarak gözükür. Küçük burjuva devrimcilerinin birçoğu var olan durumlarında radikal bir değişiklik yarat-

mak için devrimin hemen başarıya ulaşmasını isterler.

Bu nedenle uzun devrimci mücadele için gerekli olan sabırdan yoksundurlar ve 'sol' devrimci sloganlara bayılırlar. Duyguları ve faaliyetleri kapalı kapıcılık ve maceracılık yolundadır. Partide yansıyan bu küçük burjuva ideolojisi, yukarıda tartışılan konularda, yani devrimin görevleri, devrimci üs alanları, taktiklerin yönetimi ve askeri çizgide çeşitli 'sol' sapmalara yol açar.

Başka koşullarda aynı küçük burjuva devrimcileri veya küçük burjuva devrimcilerinin bir başka kesimi; karamsar ve ümitsiz hale gelebilir, burjuvazinin peşine takılarak sağ-duyular ve görüşleri ileri sürebilirler. ...

Genel olarak 'sol' çizgideki sapmalar, daha çok, burjuvazi ve proletarya arasında bir ayrılık olunca ortaya çıkmıştır. ... Sağ sapmalar ise, burjuvazi ve proletarya arasında bir ittifak olduğu dönemlerde doğmuştur. ... Ama ister sağ, ister 'sol' bütün sapmalar, devrime değil karşı-devrime yaramıştır. 'sol'a veya sağa zikzaklar çizmek, aşırılıktan hoşlanmak, özden yoksun bir patırtı ve kumar oportünizmi. Değişen koşulların zorlamasıyla ortaya çıkan bütün bunlar, küçük burjuvazinin istikrarsız ekonomik durumunun ideolojik alanda yansımalarıdır." (age, Sf:251-252)

Sanırsınız Parti içerisindeki küçük burjuvazinin siyasal eğilimine ilişkin fazla örnek sunmaya ihtiyaç yok. Bunun için ülkemiz devrimci hareketinin yakın tarihine; kendimiz ve çevremize dönüp bir göz attığımızda küçük burjuvazinin siyasal eğilimini çok açık bir gözle görmüş olacağız.

Şüphesizki küçük burjuva siyasal eğilimler kaynağını partiye-örgüte katılma-

dan geçmiş sınıfsal dokusu; yaşayış biçimi ve bunun ürünü olan tek yanlı (öznel) düşünce yönteminden alır. Bu düşünce yöntemine sahip insanlar pek tabii ki sağ veya sol çizgiler arasında yalpalarlar.

Hangi durumda olursak olalım **sabırsız ve acaleci** davranışlarımızın tümü sınıfsal kaynağını küçük burjuvaziden alır. Bu tespit ne denli blimsel ise de bu davranışlarımıza yön veren ideolojinin küçük burjuva ideolojisi olduğu nesnel bir gerçekliktir. Bilincimiz, hele bir de geçmiş sosyal yaşantımız küçük burjuva üretim içerisinde(öğrenci, memur, küçük esnaf, orta köylü vb. hatta) geçmişse, daha da karmaşık bir hal alır. Bir anda devrimin olmasını bekler, tersi durumda ise devrimin artık olmayacağı politik karamsarlığına kapılırsınız.

Feodal burjuvazinin okullarda, iş yerlerinde ve sosyal hayatın sürdüğü her alanda bilincimiz üzerindeki yarattığı ideolojik hegemonya üzerine uzun uzadıya durmaya gerek yok. Bilincimiz Kemalist ideoloji ve bireyci yaşam üzerine kuşatılma altına alınmıştır. Sınıfsal dokunun yanında bir de feodal burjuvazinin bu ideolojik-siyasi ve kültürel yozlaşmasının bilincimizde yarattığı parçalanmışlığı düşünelim. Durum bu merkezdeyken artık kalkıp Parti içerisinde oportünist düşünce sahiplerinin olmadığını-olmayacağını idealistler dışında kim iddia edebilir ki? Gerçi onlar bu tür durumların "çözümünü" tanıya havale ederek işin içerisinden çıkmaktadırlar. Ya kendisine Marksist diyenler ne yapıyor? Her ne kadar idealistler gibi açıktan savunmasalar da ancak onlar da parti içerisindeki farklı siyasi eğilimleri götürüp dış faktörlere bağlayıp işin içerisinden çıkmaktadırlar. Oysa gerçek şu ki: küçük burjuva siyasi eğilim her bir komünist insanın kendi içinde vardır. Ve proleter yanlarla sürekli çatışma halindedir. Kaldı ki küçük buju-

vaziden dokusunu alan bu yanlış anlayışlar ve eğilimlerin olmadığı yerde komünist bir siyasal çizgiden söz edemezsiniz.

Bir yandan her yanlış düşüncenin sapma olduğunu kabul etmeyeceksin, dahası bunun adını çizgi olarak koymayacaksın, ama öte yandan bas bas "siyasi karamsarlığa; umutsuzluğa ve yılgınlığa saflarda yer vermeyelim" diye yoldaşlarına çağrı yapacaksın. Peki bu karamsarlık ve umutsuzluk nasıl ve nereden geldi partiyeye? Bu siyasi karamsarlık sınıfsal-ideolojik dokusunu nereden alıyor? Hangi çizgiden besleniyor? Burjuva çizgiden mi yoksa komünist çizgiden mi besleniyor? **Ya da siyasi karamsarlık gibi siyasal eğilimler komünist, devrimci duruşlardan sapma değil midir?** Mao'nun dediği üzere bu gibi eğilimler devrimci durumun geri olduğu, bir başka deyişle "burjuvazi ve proletarya arasında ittifak olduğu dönemlerde" neden daha fazla kendisini gösteriyor? Daha açık bir deyişle politik karamsarlığın daha çok boy verdiği dönemler tarihsel olarak daha çok devrimci durumun gerilediği, devrimci hareketin yenilgi aldığı; örgütsel yenilgi veya güçlü darbelerin alındığı, yani örgütsel moralin zayıf olduğu siyasal koşullarda meydana gelir. Uluslararası örneklerini bir kenara bırakalım. Ülkede reformist-tasfiyeci dalga bütün komünist ve radikal partileri, başta da kendi partilerini "önemli" derecede etkilemiş diye tespit yapanlar var. Bu tespit esasta doğrudur. Buna göre bir soru sormak gerek: Yoksa bu dalga parti içerisindeki sağ siyasi eğilimleri daha fazla güçlendirmez mi? Karamsarlık sınıf düşmanlarına karşı siyasi duruşta kırılganlık getirmez mi? Sağcılıkla politik karamsarlık arasında doğrudan bir bağ var. Her ikisi de ideolojik dokusunu ilkelerde uzlaşmacılık ve kırılganlıktan alır. Bu siyasi kırılganlık örgüt-

sel çizgide liberalizmi, askeri çizgide ise pasifizmi getirir. Statükoyu korumaktır sağcılık. Geri olana teslim olmaktır; geri olanla uzlaşmak ve koşullara teslim olmaktır. Devrimci iradenin koşullar üzerinde etkisini reddeder sağcılık. Öncü değil, artçıdır. Düşmanla çatışmayı göze almamaktır. O, kitlelerin geri kesimine göre politika belirleyen kitle kuyrukçuluğudur. Dahası parlamentarizm ve legalizm hastalığına yakalanmaktır.

Sağ ve sol siyasi eğilimler veya oportünizm hangi dünya görüşünün (çizginin) ürünüdür? Gökten zembille mi Partiye girdi? Dahası bu tür eğilimler Partinin kuruluş aşamasında veya konferans-kongre aşamasında hiç yok muydu-yok mudur? Yoksa bu görüşler tıpkı Deborin okulunda öğretildiği gibi partiye belli bir aşamadan sonra dışarıdan mı musallat oldu?

Lenin yoldaş oportünizmin, revizyonizmin, Bernstein revizyonizmiyle ("nihai hedef hiçbir şeydir, hareket her şeydir") yaptığı polemiklerde gerek tek tek Komünist Partileri içerisinde gerekse uluslararası proleter hareket içerisindeki kaynağına ilişkin şu bilimsel vurgularda bulunmaktadır.

"Revizyonizmin kaçınılmazlığı, modern toplumdaki sınıfsal köklerinin sonucudur. Revizyonizm uluslararası bir olgudur. ..."

"Kapitalist toplumda onun kaçınılmazlığı nereden kaynaklanır? Neden ulusal özelliklerden ve kapitalizmin gelişme derecesindeki farklılıklardan daha derindir. Çünkü her kapitalist ülkede, proletaryanın yanı sıra geniş küçük-burjuva, küçük mülk sahipleri katmanları vardır. Kapitalizm küçük işletmeden doğmuştur ve her gün yeniden doğar. Kapitalizm sürekli bir dizi "orta katman"ı kaçınılmaz olarak yeniden yaratır(fabrika uzantıları, ev işi, örneğin bisiklet ve otomobil sanayii

gibi büyük sanayilerin talepleri gereğince bütün ülkeye yayılmış küçük atölyeler). Aynı şekilde kaçınılmaz olarak bu yeni küçük üreticiler yeniden proletaryanın saflarına savrulurlar. Küçük-burjuva dünya görüşünün, sık sık, geniş işçi partileri içinde ortaya çıkması çok doğaldır. Proleter devrimin dönüm noktalarına kadar bunun böyle olması gerektiği ve böyle olacağı çok doğaldır, çünkü böyle bir devrimi gerçekleştirmek için halkın çoğunluğunun 'tamamen' proleterleşmesi gerektiğini düşünmek büyük bir hata olacaktır. Bugün sık sık sadece ideolojik alanda yaşadığımız - Marx'a yapılan teorik düzeltmelere karşı polemik; bugün pratikte sadece işçi hareketinin kısmi sorunlarıyla ilgili ortaya çıkan şeyler, revizyonistlerle taktik görüş ayrılıkları ve bu temeldeki bölünmeler-işçi sınıfı hiç kuşku yok ki, proleter devrim tüm tartışmalı sorunları şiddetlendirdiğinde, tüm görüş ayrılıklarını kitlelerin tutumunu saptamak için dolaysız öneme sahip noktalarda yoğunlaştırdığında, düşman tayin edici darbeyi indirmek için proletaryayı mücadele ateşinin ortasında dostla düşmanı ayırt etmek, kötü müttefikleri reddetmek zorunda bıraktığında tüm bunları çok daha büyük ölçüde yaşayacaktır." (Seçme Eserler Cilt 11, Sf; 486-487)

Kısacası, Parti içerisindeki farklı siyasi eğilimleri (düşünceleri) sağ, sol ve MLM çizgiler olarak ele alıp değerlendirmeyen anlayışlar MLM bir görüş açısı değil, idealist-oportünist görüş sahipleridir. Bir kez daha vurguluyoruz; Her politik görüş ayrılığı bir dünya görüşü, her dünya görüşü farklı bir çizgi ve siyasi eğilim, MLM'den ayrı düşen her yanlış politik görüş ise sapmadır(oportünizm).

3- Küçük Burjuvazinin

Örgütsel Yaşamı:

Fikir alanındaki mücadele aynı zamanda fikirlerin çatışması demektir. Bu, tamamıyla fikirler düzeyinde çatışmadır. Bundandır ki parti içerisinde farklı fikirlere karşı hiç bir koşul altında baskı uygulanmaz. Doğru veya yanlış görüşü sahibi olsun, farketmez herkes eşit derecede kendi fikirlerini söyleme hakkına sahiptir. Maoist Partilerde herkes için tek disiplin geçerlidir. En tepedeki kadro için geçerli olan en alt kademedeki bir üye için de aynı şekilde geçerlidir. Parti hukuku herkes için aynıdır.

Küçük burjuvazinin örgütsel alandaki çizgisi, bir başka deyişle küçük burjuvazinin örgütsel hayattaki eğilimi ülkelerin içinde bulunduğu sosyo ekonomik yapılarla doğrudan orantılıdır. Yarı-sömürge yarı-feodal ülkelerdeki küçük burjuvazinin şekillenmesi ile bir emperyalist kapitalist ülkelerdeki küçük burjuvazinin sosyal şekillenmesi arasında önemli derecede fark söz konusudur. Bizimki gibi yarı-feodal üretim ilişkilerinin hakim olduğu ülkelerde küçük üretim daha çok feodal karakter taşımaktadır. Feodal karakter taşıyan bir üretim biçiminin ideolojik şekillenmesi de pek tabii ki feodal burjuva karakter taşıyacaktır. Bu gerçekliği bir kenara bırakalım. İşçi kökenlilerin ezici çoğunluğu dahi ideolojik olarak daha çok feodal küçük burjuva şekillenmiştir. Bilinçleri burjuva ideolojisinden çok feodal ideolojiyle kuşatılıp parçalanmıştır. Köy veya şehir küçük burjuvazisi de feodalizmin güçlü ideolojik, siyasi ve kültürel şekillenmesi altındadır. Bunu, teorik açıdan somutlamak için fazla örnek sunmaya gerek yok. Kendi bilincimizde ve davranışlarımızda gerilik anlamında önemli derecede yer tutan gerçekliğimize baktı-

ğımızda bunu görebiliriz. Ne denli fodal gelenekler ve alışkanlıklar prangasının altında olduğumuzu herkes kendisinden yola çıkarak tespit edebilir. Konuşmamızdan, tartışma yöntemimize, oradan da halka ve yoldaşlarımıza yaklaşıma kadar bu feodal ideolojinin derin etkilerini görmek mümkündür.

Parti içerisindeki feodal küçük burjuva kökenliler genellikle üste karşı liberal alta karşı ise sekte olur. Bu kimselerin bir de ellerinde yetki ve güç varsa alt kademelere ve parti dışı kitlelere karşı daha fazla yabancılaşıp sekteleşebiliyorlar. Bunu, kendi ailemiz veya feodal küçük burjuva bir aile içerisindeki hiyerarşik şekillenmeye bakarak daha kafa açıcı bir şekilde somutlamak mümkün.

Bilindiği gibi feodal şekillenmesinde genel olarak evin otoritesini elinde bulunduran babadur, evin erkeğidir. Bu durum yukarıdan aşağıya doğru erkeklerin yaş sıralamasına uygun örgütlü bir şekilde devam eder. Kadına bu örgütlenmede esasta yer verilmez. Yukarıdan aşağıya doğru herkes alta emirler yağdırır. Üstün karşısında ise hazır ola geçer. O, ne derse onu yapar. Konuşma veya eleştirme hakkı olmaz. Sesi ni çıkartan ise evin yaramaz-

şumarık çocuğu ilan edilir. İş ciddiye binerse aile içerisinde tecrit edilir. Kısacası, bu şekillenişli aile içerisindeki yaşantıda herkes yukarıdan aşağıya doğru bir kral iken ancak aşağıdan yukarıya doğru ise emir kuludur.

Şüphesizki toplum ve aile içi ideolojik şekillenişler parti içerisine de yansır. Bu tür durumlar gerilla savaşı ve gerilla bölgelerinde daha çok kendisini gösterir. Çünkü ordunun sınıf dokusu açısından bileşimi ve gerilla savaşının dağınık bir şekilde yürütülmesi gerçekliği bağrında sekterliği daha fazla taşımaktadır.

Konuya ilişkin Mao şu noktaların altını çiziyor:

“Genellikle küçük burjuvazinin, yaşama biçimi ve düşünce yöntemindeki sınırlılıklardan ve özellikle Çin’in klan ve birlik merkezi olmayan ve geri sosyal çevresi yüzünden, küçük burjuvazinin örgütsel hayatta eğilimi, kitleleri yabancılaştıran bir bireycilik ve sektarizm şeklinde yansır. Bu eğilim, partide yansıdığı zaman, yukarıda anlatılan ‘Sol’ örgütsel çizgiye yol açmıştır.” (Seçme Eserler Cilt:3, Sf; 252)

Kısaca da olsa küçük burjuvazinin parti içerisindeki düşünce yöntemi, siyasal eğilimi ve örgütsel alandaki çizgisini ortaya koyduk. Görüldüğü gibi üzerinde durduğumuz bu noktalar küçük burjuva ideolojisinin Parti içerisinde yansıyan her üç cephesini oluşturmaktadır.

Kaldı ki Mao ÇKP tarihinde sol veya sağ, özellikle de sol çizgileri analiz ederken bunu dört ayrı cephede ele alıp analiz etmesi dahi bizlere çizginin ne olduğunu somut bir şekilde göstermektedir. Daha açık bir deyişle Mao’nun bu konudaki analiz yöntemi bize çizgiyi sadece bir partinin genel siyasi çizgisi veya sistemleşmiş çizgi olarak ele alınamayacağı doğru kuramını net bir şekilde ortaya koy-

maktadır. Bilindiği gibi Mao, sol çizginin siyasal, örgütsel, askeri ve ideolojik açıdan yansıyan boyutlarını tek tek ele alıp üzerinde durmaktadır. Mao’nun bu analiz yönteminden hareket etmeye çalışan her Maoist, çizginin sadece program, platform, dahası sistemleşmiş çizgi biçiminde ele alınamayacağını kavramış olur. Zorlama bir şekilde Maoistlik yapılmaz. Açık ve dürüst olacaksınız. Savunacaksanız Maoistliği layıkıyla savunacaksınız. Üstelik ideolojimizin üçüncü ve yüksek bir nitel aşaması olarak Maoizmi değerlendirirsek, o halde Maoizme temel teşkil eden ana görüşleri de savunmak zorundayız. Daha doğrusu iki çizgi konusunda Mao’nun söylediklerini esas almalıyız.

Başkan Mao, çeşitli biçimlerde Parti içinde kendisini gösteren küçük burjuva ideolojisinin görüntülerinin birer çizgiyi temsil ettiğini şu net vurgularla ortaya koymaktadır:

“Çeşitli hallerde ortaya çıkan, ideolojide öznellik, siyasette sağ ve ‘sol’ sapmalar ve örgütlenmede sektarizm olarak bir siyasal çizgide kristalize olsunlar veya olmasınlar ve parti önderliğini ele geçirsinsinler veya geçirmesinsinler, hep küçük burjuva ideolojisinin anti-Marksist-Leninist, antiproleter görüntüleridir.” (age, Sf;252)

C- İKİ ÇİZGİ MÜCADELESİNDE İZLENECEK SİYASET

Parti içerisinde iki çizgi mücadelesini savunmak ne kadar önemli ve gerekliyse bir o kadar da iki çizgi mücadelesini doğru yöntemle yürütmek de önemli ve gereklidir.

Buraya kadar ve birçok yazılı belgemizde iki çizgi nedir-ne değildir soru ve

sorunsalına ilişkin kapsamlı teorik açıklamalar getirmeye çalıştık. Dolayısıyla bu başlık altında üzerinde yoğunlaşacağımız ana konu Parti içi iki çizgi mücadelesinde izlenmesi gereken doğru yöntem nasıl olmalıdır, soru ve sorunlarını yanıtlamak olacaktır.

I- İki Çizgi Mücadelesi

İdeolojik Savaşımıdır:

Önce Parti içinde iki çizgi mücadelesi ne anlama gelir, bunun teorik açılımını bir kez daha yapalım:

İki çizgi mücadelesi, en özlü ifadeyle parti içerisinde düşünce alanındaki fikir mücadelesi demektir. Bir başka ifadeyle Parti içerisinde farklı politik görüşlerin birbiriyle ideolojik savaşımına iki çizgi mücadelesi denir.

Fikir alanındaki mücadele aynı zamanda fikirlerin çatışması demektir. Bu, tamamıyla fikirler düzeyinde çatışmadır. Bundandır ki parti içerisinde farklı fikirlerle karşı hiç bir koşul altında baskı uygulanmaz. Doğru veya yanlış görüş sahibi olsun, farketmez herkes eşit derecede kendi fikirlerini söyleme hakkına sahiptir. Maoist Partilerde herkes için tek disiplin geçerlidir. En tepedeki kadro için geçerli olan şey en alt kademede bir üye için de aynı şekilde geçerlidir. Parti hukuku herkes için aynıdır. Konuya ilişkin olarak Maoist Komünist Partisi Tüzüğü Üyelik Hakları birinci maddede şunların altı çizilmektedir:

“1) Çalıştığı tüm parti organlarında ve katıldığı tüm parti toplantılarında fikrini belirtmek, önerilerde ve eleştirilerde bulunmak. Parti siyasetinin tayinine aktif olarak katılmak.”

Bu, ne demektir?

Bu, bir üye için çalıştığı tüm parti organlarında ve katıldığı tüm parti toplantılarında fikrini açıkça belirtmesinin hukuken garanti altına alınması demektir.

“Çalıştığı” ve “katıldığı”, vurgusundan algılanması gereken hiçbir üye birlikte çalışmadığı ve katılmadığı parti toplantıları dışında hiçbir yerde kendi farklı fikirlerini açıklayamaz ilkesine, her üyenin uyması demektir. Bu, ister Merkez Komite üyesi olsun isterse alt kademe bir üye olsun herkes için geçerli kuraldır. Tersine davranışlar disiplin dışı hareket etmek olur.

Bir kez daha belirtelim ki Parti her insan veya her işçiden değil ancak Parti üyelerinden oluşur. Dolayısıyla parti tüzüğünde adı geçen ilke ve kurallara uyması ve bunları uygulaması gereken öncelikli öncü güç de her zamanki gibi yine Parti kadroları ve üyeleri olacaktır.

Biraz daha açılım yapalım:

Herhangi bir Parti üyesi farklı fikirlerini ancak çalıştığı parti organında açar demek, aynı zamanda organ dışı, yani birlikte çalışmadığı organ üyelerine farklı fikirlerini açamaz demektir. Organdışı ilişki demek, aynı organda birlikte görev yapmayan üyelerin (buna partisiz aktivistler de dahil) farklı politik görüş; eleştirisi ve önerilerini birbiriyle paylaşması demektir. Bu, disiplinsizliktir. Daha ileri si hizipçiliktir.

Örgüt veya parti hiyerarşik olarak yukarıdan aşağıya, aşağıdan yukarıya doğru bir hiyerarşik ve organik bir yapılanmay-sa, o halde her üyenin her istediği yer de kendi farklı fikirlerini açması diye bir şey de olamaz.

Tersi ne olur?

Organdışı farklı görüşlerin paylaşılması organik ilişkiyi bozmak demektir.

Bu da birbirini örgütlemek veya örgütlemeye kalkışmaktır. Bu, aynı zamanda örgütsel sırları deşifre etmektir. Çünkü kim hangi organda hangi fikri savunuyor-savunmuyor yönlü fikirlerin öğrenilmesi örgütsel deşifrasyondur. Hiçbir parti üyesinin örgütsel deşifrasyon yapma diye bir görevi ve hakkı yoktur. Tam tersine örgütsel deşifrasyonlara karşı çıkmak görevidir. Dahası aynı organda çalışmayan parti üyelerinin (geçmişte birlikte çalışmış olsalar da) birbirilerine farklı görüşlerini açması-tartışması vb. gibi anlayış ve tutumlara girmenin Maoist örgütsel disiplin ve iki çizgi mücadelesiyle uzaktan yakından ilişkisi yoktur.

Maoist Parti içi iki çizgi mücadelesi siyaseti her önüne geçen üye veya sempatanla örgüt içi sorunları tartışarak anlaşılır-anlaşılmalıdır. Öyle bir örgütsel ilke olmasaydı neden-niçin örgütsel disiplin kurallarını Parti tüzüğüne yerleştiriyoruz ki? Ya da neden tüzük hükümüne çalıştığı ve katıldığı tüm toplantılar ibaresini düşüyoruz?

Bir politik örgüt ve örgütlenmeden söz ediyor veya bunu savunduğumuz iddiasında isek, o halde o örgütün kendi iç disiplin ve hiyerarşik kurallarının olması da gayet normaldir. Her şeyi bir kenara bırakalım: İlegal mücadele ve örgütlenmeyi esas alan bir Partide organ dışı ilişkilere girmek ve bu gibi deşifrasyonlara yolaçmak demek fazladan polisiye bir bilgi kaynağı oluşturmaz mı? Kişilere veya onların farklı görüşlerine ilişkin ne kadar fazla gereksiz bilgi edinirsen o kadar da gereksiz bilgiyi sağa sola taşımış olursun. Bu da daha fazla polisin kulağına gitmesine yolaçmış olacaktır. Mücadele yürütmek istiyorsan kim ne düşünüyor merakını gidermek veya görüşlerimi başkasının doğrudan bilmesini sağlamak için organ dışı gizli ve kapalı kapılar arkasından ilişkiler geliştireceğime varsa eleştiri-

lerin bunları yaz, partiye sun. İdeolojik mücadele kuralsız yürütülmez.

Organ dışı ilişkiler geliştirmenin sınıcaları sadece Parti komiteleri için geçerli değil. Parti üyesinin içinde yer aldığı sempatan örgütlülükleri için de geçerlidir. Bu, aynı zamanda, bir parti üyesi gerek tek tek sempatanlara gerekse sempatan komitelerine de parti içi farklı fikirlerini açamaz.

Yazımızın akışı içerisinde tekrar bu konu üzerinde yoğunlaşacağız.

Özcesi, her üye için eşit haklar ilkesinden bunları anlamalıyız.

Başkan Mao ideolojik sorunlar, bir başka deyişle doğru-yanlış sorunlarına karşı mücadele yöntemine ilişkin şu vurguları yapmaktadır:

“İdeolojik sorunları ya da doğru-yanlış sorunları idari emirlerle ve zorlayıcı önlemlerle çözme çabaları hiçbir işe yaramadığı gibi zararlıdır da. Dini, idari emirlerle ortadan kaldıramayız ya da insanları dine inanmamaya zorlayamayız. İnsanları idealizmden vazgeçmeye zorlayamayacağımız gibi, Marksizmi kabul etmeye de zorlayamayız. İdeolojik sorunları ya da halk içindeki tartışmalı sorunları çözmenin yolu, zorlama ya da baskı yöntemi değil, sadece demokratik yöntem, tartışma, eleştiri, ikna ve eğitme yöntemidir.” (Seçme Eserler Cilt 5, Sf;423)

Parti içinde ideolojik mücadele sürekli vardır ve varolacaktır. Bu, kaçınılmaz diyalektik bir kanundur. Parti içinde doğru ile yanlış veya iki çizgi mücadelesi ne kadar kaçınılmaz bir gerçeklikse, bu mücadeleyi doğru bir temelde yürütmek de o komünist partisi için hayati bir sorundur. Parti içindeki çelişkileri çözmenin ana

yöntemi Mao'nun dediği gibi eleştiri-özeleştirilme silahıdır.

"Birlik eleştiri daha yüksek birlik" birinciyle yapılan ideolojik mücadele yöntemi ancak Maoistlerin iki çizgi mücadelesi siyaseti olabilir. Bunun dışındaki tarzlar Maoist iki çizgi siyaseti olmayıp revizyonistlerin, bilumum oportünistlerin, parti bölücüsü ve yıkıcıların, hileci ve entrikacı küçük burjuvaların tarzıdır.

Başkan Mao'nun "Üç Yap Üç Yapma" diye bilinen ilke ve yöntemi tam da parti içindeki mücadele için söylenmiş sözlerdir.

Mao, ÇKP içinde ortaya çıkan oportünist, özellikle de sistemli oportünist çizgilerle mücadelesi sonucu elde edilen tecrübeleri derleyerek şu üç temel ilke saptamasına gitmiştir:

"Revizyonizmi değil, Marksizmi uygulayın. Bölücülük yapmayın, birleşin. Hile ve tertiple uğraşmayın, açık ve dürüst olun!"

Buradan hareketle Parti içi iki çizgi mücadelesine ilişkin aşağıya aktaracağımız ve üzerinde duracağımız üç ana noktayı mutlak bir şekilde bilincimize kazımalıyız.

1. İki çizgi mücadelesinden, politik olarak iki farklı fikrin birbiriyle savaşımını anlamalıyız. Bir başka deyişle bu, parti içerisinde ideolojik savaşım demektir.

Bu, doğru ile yanlış politik görüşlerin birbiriyle mücadelesi şeklinde kendisini göstereceği gibi iki yanlış-hatalı görüşün birbiriyle çatışması şeklinde de olabilir. O nedenle iki çizgiyi sadece doğru fikirlerle yanlış fikirlerin çatışması olarak algılamak doğru bir görüş açısı değildir.

İki farklı siyasi fikrin çatışması Komünist Partileri için geçerli olduğu gibi burjuva ve küçük burjuva partileri için de

geçerlidir. O partiler kendi içlerinde iki çizginin varlığını ne kadar reddederse etsin yine de çizgi çatışması kaçınılmaz bir şekilde vardır. Ve varılmaya devam edecektir.

Fikir mücadelesi teorik mücadele olduğuna göre bu mücadele kanlı değil kantsızdır.

İki çizgi mücadelesi konusundaki yöntemimiz **tamamıyla barışçıldır**. Bu mücadele birbirini ikna etmeye yönelik; doğru ile yanlışın birbiriyle çatışması ve doğruları hakim kılmak için yürütülmelidir. Bunun dışındaki yöntemler kaba ve sektir yöntemler olup Maoist iki çizgi mücadelesiyle uzaktan yakından ilişkisi yoktur.

2. Maoist Komünistler, iki çizgi mücadelesi yürütürken gerek teorik gerekse pratik olarak uyması ve uygulaması gereken baş ilke, ilkelerde uzlaşmaya asla **ödün vermemek** olmalıdır.

İlkelerde ödün vermek, uzlaşmak veya ittifak kurmak oportünizmin daniskasıdır. Lenin yoldaş konunun önemine ilişkin Marx'tan şu alıntıyı yapmaktadır:

"Hareketin pratik amaçlarını karşılayacak anlaşmalara girin, ama ilkeler konusunda herhangi bir pazarlığa izin vermeyin, teorik 'ödünler' vermeyin." (Lenin, Ne yapmalı? Sf; 34)

Burada yapılan ideolojide oportünizme asla yer vermeyin vurgusudur. Çünkü oportünizm, bilimsel düşünüş tarzının reddidir. Oportünizm için bir yanlış, bir doğru fikrin birleşmesiyle bilimsel ve doğru bir fikir meydana gelebilir. Bilimsel görüş açısı ise **iki yanlış veya bir yanlış bir doğru fikrin birleşmesinden doğru fikrin ortaya çıkacağını reddeder**. Bir başka söylemle **iki asla bir olmaz**. Bundandır ki farklı fikirlerin sentezini savunmak oportünizmi savunmak-

la eşanlamlıdır. Dahası, “tez-antitez-sentez” formülasyonundan doğru fikirler değil, ancak oportünizm ortaya çıkar.

İki çizgi mücadelesi adı altında yanlış-hatalı fikir sahipleriyle **bir başka fikir** karşı fikirler düzleminde **ittifak kurmak** ve buradan da **doğru düşünce çıkar** anlayış ve tutumu, kesinlikle materialist bir bakış açısı olamaz. Yalnız bu durumla baş düşman çizgi sahiplerine karşı bazı oportünist (o an tehlike olmayan) çizgi sahipleriyle ittifakı birbirine karıştırmamalıyız. Tersî anlayış ve tutumlar gerek siyaseten gerekse felesefi olarak pragmatizmdir. MLM’ler fikir mücadelesinde faydacı (pragmatist) olamaz. Hiçbir zaman aracı amacın önüne çıkartan bir siyaset tarzı izlemeyi savunmaz. MLM’ler için temel ilke “ne doğruysa o faydalıdır” çizgisinde hareket etmek temel ilkedir. Tersî anlayış ve tutum ise, yani “ne yararlıysa o doğrudur” felsefesine uygun eylem çizgisi belirlemek, burjuvazi ve küçük burjuvazinin siyaset tarzıdır. Çünkü onların siyaset tarzına yön veren “amaca ulaşmak için her yol mubahtır,” pragmatist felsefesidir. “Onlar için amaç (ideoloji) hiçbir şey araç ve o anlık hareket herşeydir.”

Az öncede belirttiğimiz gibi bu durumu bir politikanın karar haline gelmesi için kullanılan oylarla karıştırmamalıyız. Şöyleki; kendi çizgisine yakın bulduğu görüş sahiplerini desteklemek için oy kullanmak yanlış bir siyaset değil, doğru bir siyasettir. Bu farklı durumdur. Ve siyaseten yapılması gerekir.

Fakat yanlış bir fikirle doğru bulduğün fikrin birleşmesinde doğru bir fikir ortaya çıkar, anlayışı ise farklıdır. Dolayısıyla ki bu farklı durumlar kesinlikle birbirine karıştırılmamalıdır.

Kaldı ki ortaya çıkan her çoğunluk kararı için doğru görüştür anlayışı da doğru

bir bakış açısı değildir. Oluşturulan her çoğunluk her durumda doğru düşünüyor anlamına gelmez-gelmemelidir. Doğru düşünceleri bazen azınlık savunmasına karşın ancak görüşleri karar veya politika haline gelmiyor. Bunun örneklerine hem Komünist Partileri hem de tarihsel-toplumsal olayların tarihinde oldukça fazla rastlamaktayız. Galile’den Marks’a oradan da Mao ve İbo’ya kadar böyledir. Hepsi de ilk başta azınlıktaydılar. Ama doğruları savunuyorlardı.

3. Partili ve Partisiz her bir Maoist militan için iki çizgi mücadelesini açık ve dürüst bir şekilde yürütmesi ön şarttır.

İdeolojik mücadeleyi açık ve dürüst bir şekilde yürütmeyenler gerçekte Maoist Partili ve Partisiz aktivist olamaz. Çünkü eleştiri ve özeleştiri de açık olmayanlar dürüst değildir. Çünkü dürüstlük bilimselliktir. Bilimsellik ise olayları-olguları hiçbir şey katmadan olduğu gibi aktarmak ve yorumlamaktır. Bilimsel olanlar eleştiriden ve eleştirmekten; dahası fikir mücadelesinden korkmaz. Eleştiri nereden gelirse gelsin yeterli bilimsel olsun. Maoistler bunu saygıyla karşılamalıdır. Mao, “Parti içi çelişkiler eleştiri-özeleştiri yöntemiyle çözülür” derken, bunu, iş olsun diye söylememiştir.

Parti içinde eleştiri ve özeleştiri yöntemini doğru kullanıp kullanmamak dahi başlı başına bir çizgiye denk düşer.

Bilimsel olanlar düşüncelerini; eleştirilerini ve muhalefetini gizlemez. Bilimsellik nesnelliktir. Dahası bilimsel olanlar kendi ideolojilerine ve siyasi çizgilerine güvenerek mücadele yürütür. Bazen siyasi yenilgi almaları onların ideolojik olarak da yenilgi aldığı anlamına gelmez. Bilgi ve bilimsellik, güçtür-iktidardır.

Bunun dışındaki mücadele tarzları MLM’den etkilenmiş bireyci küçük bur-

juvaların tarzıdır. Bu tarz sahipleri, örgüt içi mücadeleyi hileci bir şekilde yürütür. Bilinmelidir ki örgüt içindeki ideolojik mücadele fikir mücadelesi olmaktan çıkıp siyasi mücadeleye dönüşürse, yani fikirler mücadelesi yerine önce iktidarı ele geçirmeliyim siyasetinin izlendiği yerde fikir mücadelesinin yerini siyasi iktidar kavgası almış demektir. Bu da grupçuluk, klikçilik, entrikacılık, komploculuk, dahası Maoist Parti dışı pratiklerin gırla gitmesi demektir. MLM'ler hileci olmaz. Hilecilik burjuvazinin siyaset tarzıdır.

Maoist parti içi iki çizgi siyaseti, siyasi iktidar mücadelesi üzerine değil doğru fikirlerin yanlış fikirleri altetmesi üzerine oturur. Aksi anlayış ve siyaset tarzları asla ve asla Maoist parti içi iki çizgi mücadelesi siyaseti olamaz.

Başkan Mao, eleştirilerini Parti içinde açıktan yürütmek yerine gizli ve kapalı kapılar ardında yürüten, sözümona "mu-

ğil "disiplini bozmadan" ideolojik mücadele yürüten; fikirlerini açıktan söyleyen kişi ve grupları kastetmektedir. Söylenenler üzerine fazlaca yoruma gitmeden sözü Mao'ya bırakalım:

"... disiplini bozmadıkça, gizli hizipçi faaliyetler sürdürmedikçe, konuşmalarına daima izin vermeliyiz ve yanlış şeyler söylerlerse eleştirebilirler, ama onlara karşı ikna yöntemini kullanmalıyız. Onların ikna etmeye çalıştığımız halde ikna olmazlarsa ne yapmalıyız? Kendi fikirlerini korumalarına izin verebiliriz. Çoğunluk tarafından alınan kararlara uydukları sürece, azınlığın kendi çeşitli fikirlerini korumasına izin verilebilir." (age.Sf;277)

Mao'nun "açık muhalefet grupları" için söyledikleri açık ve nettir. Dolayısıyla bu sözleri başka bir şekilde anlamak ve yorumlamak doğru bir yaklaşım olmaz. Maoist Partinin de savunduğu

aoist bir parti içinde iki çizgi mücadelesinde izlenecek bir tek doğru siyaset-yöntem vardır o da ikna etmek ve ikna olmak için iki çizgi mücadelesi siyasetini savunmak ve uygulamaktır.

halefet grubu"na mensup insanlar için şu önemli belirlemeleri yapmaktadır:

"Böyle insanlar gerçeği sizin yüzünüze söylemezler, yüzünüze söyledikleri sadece yalan ve sahtekarlıktır. Gerçek amaçlarını ortaya koymazlar." (cilt:6, Sf; 277)

Açık muhalefet gruplarından korkmamalıyız. Fakat "açık muhalefet grupları" sözünden, disiplin dışı(organ dışı) ilişkilere girmek-geliştirmek anlaşılabilir-anlaşılmalıdır. Mao bu sözleri, Parti içinde farklı görüş sahiplerini gizli kapalı de-

Mao'nun işaret ettiği gibidir.

Bu iki boyutludur. Birinci yanı çoğunluk kendi görüşlerini karar halinde ortaya koyma hakkına sahip olması iken ikinci yanı ise azınlığın da hiç bir baskıya ve kısıtlamaya tabi tutulmadan kendi görüşlerini ortaya koyma hakkına sahip olmasıdır. Bu hak her bir Parti üyesi için eşit derecede tanınmış bir haktır. Bu hakkı savunmak ve korumak aynı zamanda her bir Parti üyesinin büyük bir görevidir de. Haklar sadece verilmez. Aynı zamanda onu korumak görevi için de verilir. Kimse buna müdahale edemez. Açık bir

deyişle her kimki disiplini bozmaz ve çoğunluğun kararlarına uyarsa, o kimse'nin kendi farklı fikirlerini söylemesi engellenemez. Dolayısıyla her Parti üyesi bu görev ve hakkın bilincinde olmalıdır. Ancak bu bilinçle Komünist Partisi'nin demokratik merkezîyetçiliği gerçekte sağlanmış olur. Yoksa o Komünist Partisi ve üyeliğine gölge düşürmüştür. Dahası ya liberalizme ya da sektarizme düşer.

Bir noktaya dikkatleri çekmek istiyoruz: Mao'nun "açık muhalefet grupları" söyleminde Parti içerisinde hiziplere (Parti, klik ve aynı zamanda grup anlamına gelen) müsaade edilir veya edilmelidir gibisinden tezleri savunduğu anlaşılmamalıdır. Mao'nun hizipler ve hizipçiliğe karşı anlayışı ve tutumu bellidir. Dolayısıyla Mao'nun sözkonusu sözlerinden farklı yorumlara gitmek doğru olmaz. Kimi oportünist küçük burjuva akımlar Mao'nun tezlerini tartışırken bu sözlerle dayanarak "Parti içinde farklı klikleri-hizipleri savunduğunu" ileri sürüp demagogi yapmaktadırlar.

Bu sözlerde hatalı bir yan yoktur. Maoist öncünün de savunduğu, hem de kendi tüzüğüne anlayış olarak yerleştirdiği tezler de aynıdır.

Ayrıca bu sözlerin söylendiği tarihsel koşulları da gözden kaçırmamalıyız. Bu sözler Mao tarafından 1960 yılında söylenmiştir. Bilindiği gibi ÇKP o tarihsel kesitte muhalefet veya illegal bir parti konumunda değil, tam tersine iktidarı elinde bulunduran bir güçtür.

Kaldı ki Kongre aşamasında Program ve platform temelinde sistemleşmiş çizgi sahipleri de kendi programlarını temsilen açıktan kongreye katılabilir-tartışabilirler. Bu, bir parti üyesinin hakkıdır ve bu hakkın kullanılmasını da kimse engellereyemez.

Özcesi, çoğunluğun kararı karşısında (bu, bir kongre kararı karşısında olduğu gibi, güncel bir taktik, askeri, örgütsel vb. konular tartışıldığında da böyledir) azınlığın kendi görüşlerini ifade etmesi örgütsel tedbirlerle engellenemez. Aksini savunan veya uygulayanlar ise asla Maoist olamaz. Fakat muhalif görüş sahipleri disiplin dışı hareket eder, çoğunluğun kararlarını dışarıya karşı savunup uygulamaz veya ona uymazsa, elbetteki o zaman bu tür durumlara da Parti içerisinde müsaade edilmez-edilemez.

Organ dışı, yani organik ilişkisi olmayan yoldaşların örgütsel sorunları ve muhalif görüşlerini birbiriyle paylaşması durumunda ne olur? Hizipçilik ve klikçilik olur. Dolayısıyla bu tür girişim ve oluşumlara da hiçbir Komünist Partisi kendi içinde yer vermez. Yoksa o partinin disiplini-merkezîyetçiliği dumura uğrar. O parti tam bir tartışma kulübü olur. Dahası sınıf mücadelesinin pratiğine yüklenmek yerine pratikten kopuk tartışmalarla partiyi oyalamak sınıfa ihanetle eşdeğerdir.

Daha önce aktardık. Maoist Parti tüzüğü, kişinin kendi fikirlerini nerede söyleyeceği noktasında doğru ve net görüşlere sahiptir.

Sözünözü, Maoist bir parti içinde iki çizgi mücadelesinde izlenecek bir tek doğru siyaset-yöntem vardır o da ikna etmek ve ikna olmak için iki çizgi mücadelesi siyasetini savunmak ve uygulamaktır.

2- İki Çizgi Mücadelesiyle

Demokratik Merkezîyetçilik ilişkisi

Önemle altını çizmeliyiz ki "Demokratik Merkezîyetçilik" ifadesi dahi başlı başına bir bütünün iki zıt yönünü oluşturmaktadır. Demokrasiyle merkezîyetçilik bir madalyonun iki yüzüdür. Sınıf müca-

delesisi ve ona bağlı olarak politik partiler varolduğu müddetçe de bir parti içerisinde hem demokrasi hem de merkezîyetçi yan olacaktır. Burada tartıştığımız sorun her iki kenarın da karşıt kenarları oluşturmaları ve birer çizgiyi temsil etmeleridir. Biri olmadan diğeri, diğeri olmadan biri olmaz. İşte iki çizgi dediğimiz zıtların birliği ve mücadelesi denilen olgu yine somut bir şekilde karşımıza çıkıyor.

Bu, aynı zamanda bir Komünist Partisi için **biçim** diye ifade edilen örgüt ve örgütlenmenin de önemini öne çıkartıyor.

“Program ve taktikler içerik örgüt ise biçimdir”, Leninist söyleminden, **örgütün hiç önemi yok** diye bir algılamaya gitmek, bizleri Lenin döneminin Martovlarına, anarşist ve yarı-anarşist, dahası nihilist anlayışlara götürür. Bu da işçi sınıfı ve halkı devrime götürmede öncülük ve önderlik görevini yapacak olan bir Komünist Partisine ihtiyaç yoktur anlayışıyla eşanlamlıdır.

Örgütün ve örgütsel ilkelerin önemi-ne ilişkin Lenin yoldaşın Martov ve öğrencileriyle yaptığı polemikleri özet olarak da olsa aktarmakta fayda var:

“Program ve taktik sorunlarında birlik, önemli bir koşuldur, ama parti birliği için, parti çalışmalarının merkezileştirilmesi için, hiç bir şekilde yeterli değildir (hey ulu Tanrı, bütün kavramların birbirine karıştırıldığı günümüzde, insan nasıl en basit gerçekleri tekrar tekrar anlatmak zorunda kalıyor!). Parti çalışmalarının merkezileştirilmesi, ayrıca, örgüt birliğini gerektirir. Bir aile çevresinin ötesine taşmış bir partide, resmi bir tüzük olmaksızın, azınlık çoğunluğa boyun eğmeksizin, parça bütüne boyun eğmeksizin örgüt birliği düşünülemez. Temel program ve taktik sorunlarında, aramızda birlik bulunmadığı sürece, dağınıklık ve ayrı çevreler dönemini yaşamakta

olduğumuzu açıkça itiraf ettik, birleşmeden önce sınır çizgilerinin belirtilmesi gerektiğini açıkça ilan ettik; ortak bir örgütün hangi biçimlerde kurulabileceğinden dahi söz etmedik, yalnızca program ve taktiklerde oportünizmle savaşın yeni (o sırada gerçekten yeni) sorunlarını tartıştık. Şimdilerdeyse, hepimizin kabul ettiği gibi, bu savaş, parti programında ve taktiklere ilişkin parti kararlarında ifadesini bulduğu üzere, yeterli ölçüde birlik sağladı; ondan sonra ikinci adımı atmamız gerekiyordu, bütün grupları birbirine bağlayacak olan birleşik bir örgütün **biçimlerini** ortaya koyarak, ortak rızayla, bu adımı attık.” (Bir Adım İleri İki Adım Geri. Sf; 234)

Öyle ya, bir partinin programını yaşama kimler ve nasıl ve de hangi araçla geçirecek? Tabii ki örgütle. Örgütte de merkezîyetçilik ve disiplin olmayınca hiçbir teori kitlelere nüfuz edebilir mi? Kuru kurusuna veya keskin sloganlarla Parti çizgisi her şeye kadirdir demekle sınıf mücadelesinde bir arpa boyu gidemezsin.

Lenin yoldaş örgüt ve örgüt tüzüğü üzerine söz konusu tartışmaları 1912’ler öncesi, daha doğrusu 1903-1906 yılları arasında (hatta bu tartışmalar 12’lere kadar sürmektedir.) örgütlenme sorunlarındaki oportünizmin bir numaralı temsilcisi olan Martov-Akselrod’larla yapmaktadır. Lenin yoldaş, bu tartışmaları yaparken aynı zamanda kendi görüşleriyle ve Akselrod-Martinovların temsil ettiği iki farklı eğilimi “uzlaşmaz karşıt” eğilimler olarak değerlendirmektedir. Birisi için Marksist proleter eğilim, diğeri için ise “oportünist sosyal-demokrasi temsil etmektedir” diyor.

Lenin yoldaşın Örgüt disiplini, daha doğrusu merkezîyetçilik üzerine temel vurgularını aktarmaya devam edelim:

“...izninizle söyleyeyim, proletarya, örgütten ve disiplinden korkmaz! Prole-

tarya, salt bir örgütün denetimi altında çalıştıkları için parti üyesi kabul edilen, ama bir örgüte katılmak istemeyen değerli profesörler ve yüksek okul öğrencileri için parmağını dahi kıpırdatmayacaktır. Proletaryanın tüm yaşamı, onu, biçimci ve tutucu bir sürü ukala aydından çok daha fazla ve çok daha köklü olarak, örgütlenme doğrultusunda eğitmiştir. **Programımız ve taktiklerimiz hakkında bazı bilgilere sahip olan proletarya, biçimin içerikten daha az önemli olduğunu öne sürerek, örgütlenmedeki geriliği haklı göstermeye girişmeyecektir.** Partimizde, örgütlenme ve disiplin ruhu bakımından, anarşist konuşmaları tiksinti ve düşmanlıkla karşılama anlayışı bakımından kendi kendini yetiştirmede eksiği olanlar, **belli bazı aydınlardır, proletarya değil.** ...Bilinçli bir sosyal demokrat haline gelen ve kendini partinin üyesi kabul eden proleter, taktik sorunlarındaki kuyrukçuluğu nasıl tiksintiyle reddetmişse, örgütlenme sorunlarındaki kuyrukçuluğu da aynı tiksintiyle reddedecektir.” (age. Sf;236)

Lenin yoldaşın burada altını çizdiği nokta çok net ve berraktır. Hem de fazlaca tartışmaya yer bırakmayacak kadar.

Özetlersek ifade edilmek istenen şudur: Bir yandan içerik belirleyicidir diyip, ama öte yandan örgüt ve örgütlenmeyi bir kenara atamazsınız. Bir partinin programını ve taktiklerini ancak merkezileşmiş bir örgüt ve örgütlenmeyle yerine getirebilirsiniz. Program ve taktikler bir devrim için tek başına yeterli değil diyor. Daha açıkçası şöyle bir tez devrimi yapmak için tek başına yetmez: “İdeolojik ve siyasi çizgin doğruysa arkadan da devrim gelir”. Bunun yanında örgüt ve örgütlenme ilkelerinin doğru olması ve güncel politik-taktik önderlik de şarttır. Bir devrimin gerçekleşmesi ve bu devrimin komünizme doğru yürütülmesi için şu üç şey şarttır:

Program,Taktikler ve Örgüt-Örgütsel ilkelerde MLM’i savunmak ve uygulamak.

Özcesi, programın doğru, taktiklerin de doğru, ama örgüt ve örgütlenme ilkelerin yoksa o devrimi hangi araç ve hangi merkezle yürütebilirsin ki? Her bir mücadele biçimi ancak kendisine uygun bir örgütlenme biçimiyle yerine getirilebilir. Bundandır ki devrim için disiplinli, hem de demir disiplinli demokratik merkez-yetçilik ilkesine dayalı bir örgüt ve örgütlenmenin olması olmazsa olmaz koşuldur. Bu önemden hareketle ki Lenin yoldaş, “İşçi sınıfını ancak kendi örgütü kurtarabilir”, tezini ileri sürüyor.

Lenin, örgüt disiplini noktasında iki çizgi (proleter eğilimle burjuva aydın oportünist eğilimler) tartışmasını şöyle sürdürüyor:

“...bazı kişilere bir gulyabani gibi gelen fabrika, proletaryayı birleştiren ve disiplinli hale getiren, ona örgütlenmeyi öğreten ve onu emekçi ve sömürülen nüfusun bütün öteki kesimlerinin önüne geçiren kapitalist elbirliğinin (co-operation) en yüksek biçimini temsil eder. Kapitalizmin kürsüsünde eğitim gören proletarya ideolojisi, Marksizm; istikrarsız aydınlara, sömürü aracı olarak fabrikayla (açlık korkusuna dayalı disiplinle) örgütlenme aracı olarak fabrika(teknik bakımdan üst düzeyde gelişmiş üretim biçiminin koşulları çerçevesinde birleştirilmiş ortak çalışmaya dayalı disiplin) arasında ayırım yapmalarını öğretmiştir ve öğretmektedir. Burjuva aydına çok güç gelen disiplin ve örgütü, proletarya, bu fabrika “okulunda okumuş olması” nedeniyle, çok kolay kazanır. Bu okula karşı duyulan ölümcül korku ve bu okulun örgütleyici bir etmen olarak önemini kavramada gösterilen müthiş başarısızlık, küçük-burjuva yaşam biçimini yansıtan ve Alman sosyal-demokratlarının Edelanarc-

hismus dedikleri anarşizm türlerin, yani "soylu" beyefendilerin anarşizmini ya da benim verdiğim bir adla aristokratik anarşizmi ortaya çıkaran düşünce çizgisinin karakteristik özellikleridir. Bu arsitokratik anarşizm, özellikle Rus nihilistin karakteristiğidir. O, Parti örgütünü canavar bir 'fabrika' olarak düşünür; parçanın bütüne, azınlığın çoğunluğa boyun eğmesini 'kölelik' olarak görür (bkz. Akselrod'un yazılarını); bir merkezin yönetisi altında gerçekleştirilen işbölümü, isanların 'çark dişlileri' haline dönüştürüldüğüne dair traji-komik feryadlar atmasına yolaçar..." (age. Sf;239)

Lenin, örgütsel tüzüğe daha önce ihtiyaç duymamalarının nedenini ise şöyle açıklıyor:

"Çünkü parti, aralarında herhangi bir örgütsel bağ bulunmayan ayrı gruplardan oluşuyordu. Herhangi bir birey, bu gruplardan birinden ötekine kendi 'tatlı canı' nasıl isterse, öyle geçebilirdi; çünkü bütünün iradesinin kalıba dökülmüş ifadesiyle karşı karşıya değildi." (age, Sf;240)

Lenin yoldaş tüm bu vurguları yaptıktan sonra, daha doğrusu örgütsel tüzükle vb. olguların önemini ortaya koyduktan sonra bir üyenin Parti bilinci gereği yerine getirmesi gereken görevlere ilişkin ise şu net vurguları yapmaktadır:

"Ama şimdi bir partinin üyesi haline geldiğime göre, artık genel olarak güvensizlik öne sürmeye hiç bir hakkım yoktur, çünkü bu eski grupların bütün kaptislerine ve saçma arzularına kapıyı ardına kadar açmak demek olur; 'güven'im, ya da 'güvensizliğimin' resmi gerekçelerini göstermek, yani programımızın, taktiklerimizin ya da tüzüğümüzün resmen ortaya konmuş bir ilkesini anmak zorundayım; herhangi bir gerekçe göstermeksizin 'güven'im ya da 'güvensizliğimi' ifade etmemem gerekir; her türlü kararımın ve genel olarak partinin her bölümünün bü-

tün kararları için de böyle-hesabını tüm partiye vermem gerektiğini kabul etmeliyim; duyduğum 'güvensizliği' ifade ederken, ya da bu güvensizlikten doğan düşünce ve isteklerin kabul edilmesini sağlamaya çalışırken, resmen belirlenmiş usule sıkı sıkıya bağlı kalmalıyım. 'Güven'in hesabının verilmediği grupçu görüşten, kendi güvenimizi ifade etme, hesabını verme ve sınavdan geçirme işlerinde resmen belirlenmiş bir usule sıkı sıkıya sarılmamızı gerektiren parti anlayışına yükseldik; ama İskra yönetmenleri bizi geri sürüklemeye çalışıyorlar ve kendi kuyrukçuluklarına, örgütlenme konusunda yeni görüşler diyorlar!" (age; Sf; 241-242)

Lenin'in söyledikleri doğrudur-bilimseldir. Bir Parti kendi içindeki ideolojik bir hastalığı eğer doğru teşhis edemiyor ve bu hastalığın çaresini arama cüretini gösteremiyorsa, o durumda söz konusu parti saygıya değer bir Komünist Partisi olamaz ve olmaz. Şüphesiz ki bunun önemli ayaklarından birisini de demokratik merkeziyetçilik ilkesi oluşturmaktadır. Maoist Parti ve o kökenli parti ve gruplar tarafından Parti içi demokrasi ve merkeziyetçilik ilkesi Maoist iki çizgi ışığı altında ele alınıp kavranamadığı içindir ki birçok gereksiz ayrılık baş gösterdi.

Demokratik merkeziyetçiliğin merkeziyetçi ve demokratik yönü MLM bir bilinçle kavranıp uygulanmış olunsaydı gereksiz ayrılıkların önüne geçilmiş olurdu veya gereksiz ayrılıklar gündeme gelmezdi.

Demokratik merkeziyetçiliğin iki önemli bileşeni olan irade ve eylem birliği konularına ilişkin teorik açıklamaya girmeden önce illegal olarak örgütlenmiş Bir Komünist Partisi'nin devrim öncesi ve sonrası hiyerarşik bakımdan (demokratik) örgütlenmesinin farklı olduğuna dair kısacık da olsa dikkatleri çek-

mek istiyoruz:

İllegal koşullar altında örgütlenmesini yapan Komünist Partileri devrim öncesi süreç boyunca aşağıdan yukarıya seçim, yukarıdan aşağıya doğru ise atama yoluyla hiyerarşik örgütlenmesini gerçekleştirir. Bu, MLM Parti modelinin örgütlenmedeki genel kuralıdır.

Devrim sonrası seçimler, tıpkı devrim öncesi olduğu gibi yine aşağıdan yukarıya doğru yapılacağı gibi atamalar da aşağıdan yukarıya doğru yapılacaktır. Çünkü bu tür durumlarda parti artık legaldir. Devrim sonrası yukarıdan (merkez komitesinden) aşağıya doğru atama yapılmayacaktır. Örneğin İl Komitesi, ilçe veya eyalet parti komitelerinin yöneticilerini o yörenin Parti üyeleri kendi yaptıkları alt kongrelerde seçmiş olacaklardır. Yani tıpkı yasal partilerin yaptığı gibi Komünist Partileri de devrim sonrası aynı yöntemi izleyecektir. Fakat mevcut siyasal koşullardan ve illegal örgütlenmeden dolayı atamalar aşağıdan yukarıya doğru değil, yukarıdan aşağıya doğru yapılmak zorundadır.

Bilindiği gibi örgüt ve örgütlenme ihtiyaçtan doğar. İlegal örgütlenme ve bu tür atama yöntemleri de tamamıyla ihtiyaçtan kaynaklı bir durumdur. Yoksa kimse keyfiyetinden ve zevkenden illegal bir örgütlenme yapmaya kalkışmaz.

Tüm bu gerçeklerden hareketle ki mevcut siyasal koşullar altında atamaların aşağıdan yukarıya doğru yapılmasını savunmak legalizmi ve tasfiyeciliği savunmaktan başka bir amaca hizmet etmez. Dahası bu tür anlayışlar yasalci-tasfiyeci anlayışlardır.

Polisin ve devletin izniyle kurulmuş bir demek, bir parti seçimi yapmıyorsun ki her kademe yöneticini veya yönetici organları aşağıdan yukarıya doğru seçsin.

Aktaracağımız anlayışta görüleceği gibi **“demokratik”** olma konusunda **oldukça** oportünist anlayış savunan yasalci-tasfiyeci çevreler var. Okuduğunuzda aynı zamanda bu görüş sahiplerinin Türkiye-Kuzey Kürdistan gibi faşizmin hüküm sürdüğü ülke gerçekliğinden ne denli uzak yaşadıklarını da görmüş olacaksınız. Bu görüş sahibi çevreler Komünist Partisi'nin işleyişini ve kendilerini daha fazla **“demokratik”** olduğunu göstermek için **“bütün parti yönetici organları aşağıdan yukarıya doğru demokratik seçimler yoluyla işbaşına gelir,”**(abç), anlayışını ileri sürmektedirler. Üstelik bu teoriyi komünistlik adına savunuyorlar. Bu denli teorik sefalet de pes doğrusu!

Bu teorik-siyasi sefillere sormak gerek: Savundukları anlayış doğrultusunda örgütlenme yapan **illegal** bir Komünist Parti'si var mı, var mıydı acaba?

Biz söyleyelim. Hayır yoktur! Hiç kimse de tarihte bu cehaletin şaheseri politik düşünceyi güçlendirmek için örnek de sunamaz.

O halde bu sefil tezleri kim ileri sürebilir?

Birincisi, bu, eğer teorik sığıltan kaynaklı değilse legalizmi teorileştirmeye çalışan yasalci tasfiyeciler ileri sürebilir.

İkincisi, emperyalist-kapitalist ülkelerde legal olarak kurulan Komünist Partilerin örgütlenme biçimini baz alanlar veya Türkiye-Kuzey Kürdistan'da legal mi yoksa illegal mi mücadele biçiminin esas olduğu teorisinden bihaber olanlar ileri sürebilir.

Bununla bağıntılı olarak hiç illegal faaliyet yürütmeyen, dahası hep legal dernek faaliyeti yürütenler ileri sürebilir.

Üçüncü olarak ise teorik ve politik olarak oldukça sefalet içerisinde olanlar

bu tür tezleri ileri sürebilir.

Bu anlayış sahipleri illegal Komünist Partilerinin tarihini hiç mi okumamışlar? İlegal komünist bir parti için bu tezi ileri sürmek, hem de komünistlik adına cesaret ister.

Evet illegal örgütlenme yapan bir Komünist Partisi'nin yönetici organlarının yukarıdan aşağıya doğru atanma yapılması noktasında bir antidemokratiklik var. Ancak bu antidemokratiklik görünürdedir. Bu yönteme başvurulmasının ana nedeni ise tamamıyla illegal örgütlülüktür. İhtiyaçların ürünü olan bu örgütsel modeli antidemokratik olarak değerlendirmek ise olsa olsa illegal mücadele yerine legal mücadele ve örgütlenmeyi esas alan yasalci tasfiyeciler olur.

Çünkü illegal faaliyet yürüten bir partide kim nasıl ve hangi görevle konuşlandırılmış vb yönlü bilgilerin deşifre edilmesi demek o örgütü polisin bilgisine daha fazla sunmak demektir. Bu gizliliğe ihtiyaç yoksa neden-niçin illegal parti örgütlenmesi yapılıyor veya bu örgütlülük savunuluyor ki?

Kısacası, "demokratiklik" adı altında ileri sürülen söz konusu anlayış legalist-tasfiyeci bir teoridir deyip geçiyoruz Mao'nun "Demokratik Merkezîyetçilik" ilkesi üzerine vurgularına:

"Demokrasi olmadan doğru bir merkezîyetçilik olamaz, çünkü insanların düşünceleri farklıdır ve şeyleri kavrayışlarında birlik yoksa, o zaman merkezîyetçilik gerçekleştirilemez. Merkezîyetçilik nedir? Merkezîyetçilik kavrayış, siyaset, planlama, kumanda ve hareket birliğinin sağlanması temelinde doğru fikirlerin merkezîleştirilmesidir. Buna merkezi birleşiklik adı verilir. İnsanlar hala meseleleri anlamıyorlarsa, düşündükleri bir şeyler varsa, ama onları açık-

lamamışlarsa, merkezi birleşiklik nasıl gerçekleştirilebilir? Demokrasi olmazsa, tecrübeleri doğru bir şekilde özetleyemeyiz. Demokrasi yoksa, kitlelerden fikirler gelmiyorsa, iyi bir çizgi, iyi genel ve özel siyasetler ve yöntemler ortaya koymak imkansızdır. Yönetici organlarımız iyi bir çizginin, iyi genel ve özel siyaset ve yöntemlerin ortaya konmasında, sadece hammadde işleyen bir fabrika rolünü oynarlar. ...Demokrasi olmadan, aşağı kademelerde neler olup bittiğini bilemezsiniz; durumu berrak bir şekilde göremezsiniz; her yönden yeterli fikir toplayamazsınız; yukarı ve aşağı kademeler arasında hiçbir irtibat olmaz; yüksek kademelerdeki yönetici organlar verdikleri kararlarda tek yönlü ve yanlış bilgilere dayanırlar, böylece subjektif olmaktan kaçınmak zor olur; kavrayış birliğiyle hareket birliğini ve gerçek merkezîyetçiliği sağlamak mümkün olmaz." (Seçme Eserler Cilt:6, Sf:256-257)

Demekki merkezîyetçilik kavrayış birliğiyle hareket birliğinin merkezi düzeyde iradeleşmesidir.

İşte burada tam da irade ve eylem birliği nedir sorularını daha aydınlatıcı bir şekilde yanıtlayabiliriz. O halde irade birliği nedir? Önce bu sorunun yanıtını verelim:

İrade Birliği:

İrade birliği, bir parti içerisinde herhangi bir konu (siyasal, askeri, örgütsel, hareket tarzı, planlama vb. vb. konularda) üzerine yapılan tartışmalar ve bunun sonucunda ortaya çıkan çoğunluğun kararıdır. Tartışmalara her partinin katılımı, yani bir organ veya bir komitenin belirttiğimiz konulara ilişkin karar almadan önce bir tartışma başlatmış olması ve bu tartışmaya üyelerin fikirlerinin yansımaları, işin demokratik boyutunu oluştururken, bu tartışmalar sonucu ortaya çıkan çoğunluk iradesi ise işin iradeleşmiş merke-

ziyetçi yanını oluşturur.

Bir başka deyişle **irade birliği** demek **fikirlerde merkezileşme** demektir. Bu, tek bir kişi için de böyledir. Bir kişi herhangi bir sorunu çözmek için kendi içerisinde birçok fikre sahiptir. Fakat kişi tek bir yöntemle bütün sorunları çözemez. Çünkü ancak bir yöntem doğru olabilir. Dolayısıyla önce kendi içindeki farklı fikirlerin tartışmasını yapar. Bu tartışma sonrası merkezileştirdiği bir fikrini hayata geçirmeye karar verir. İşte bu, kişinin merkezileşmiş irade bir kararıdır. Bu, aynı zamanda iradeleşmiş bir kararın eyleme dökülmesidir. Varılan bu irade pratiğe yanlış ve hatalı sonuçlara da yol açabilir. Ama bu o iradenin merkezileştiğini yadsımaz.

Bu diyalektik gerçeklik bir parti için de geçerlidir.

Parti, sınıf kökenleri bakımından değişik sınıftan insanlar ve farklı fikirlerin çatışmasından meydana geldiğine göre bu organizmanın herhangi bir politik işinin yapılması için de bir irade-bir merkezilik şarttır. Ki bu merkezilik devrim öncesi koşullarda daha fazla önem arz etmektedir. Bu olmadan ortaya çıkan merkezi iradeyi eyleme dökmek imkansızlaşır.

Buradan hareket edildiğinde **eylem birliği** nedir, sorunsalının yanıtı da kendiliğinden ortaya çıkmış oluyor.

Eylem Birliği:

Eylem birliği, üyeler ve tüm aktivistlerin Partinin ekonomik, siyasi ve ideolojik sorunlarını (stratejik veya taktik farketmez) çözmek için oluşturulan **hareket birliğidir**. Sözü pratiğe geçirme işlemidir.

İrade birliği ile eylem birliği birbirine kopmaz bir şekilde bağlıdır. Öyleki biri olmadan diğeri olmaz. İrade birliğini

oluşturma pratiği dahi kendi başına bir eylemdir. Eyleme geçmek ise aynı zamanda bir iradenin oluşması ve merkezileşmesidir.

İrade birliği sözünden herkesin her konuda hemfikir olduğunu anlamak veya beklemek idealizm olur. Bu, parti içi iki çizgi ve çelişkinin varlığı diyalektiğini reddetmektir. Nasılki bir komünist kendi içinde bir çok fikir çatışmasını yaşıyorsa, yani tek bir fikre sahip değilse, aynı şekilde irade birliği sözünden algılamamız gereken gerçeklik de farklı fikirlerin çatışması sonucunda **çoğunluk** tarafından ortaya çıkartılan **iradeleştirilmiş karar** anlaşılmalıdır. Adı üzerinde irade birliği: Birden fazla fikir sahibinin oluşturduğu birlik. Çelişkisiz hiçbir şey olmayacağına göre yekpare bir Parti de olmaz.

Bu bilinçten hareketle ki Maoist Partinin her bir üyesi veya aktivisti tartışmaları yapılan ve iradesi ortaya çıkan eylem için artık o saatten sonra tartışma bitmiştir. Eyleme geçme zamanıdır. Eylem anında tartışma yapamazsın. Sorun artık ortaya çıkan merkezi iradeyi uygulamak sorunudur. Eylemi yaptıktan sonra ancak o zaman tartışma yapabilirsin. Yoksa eylemi sabote etmiş, irade birliğini bozmuş olursun. Bu, bir Kongre kararları için geçerli olduğu gibi bir organın, bir komitenin güncel politik sorunlara ilişkin aldığı kararlar için de geçerlidir.

“Bugün ben azınlığa düştüm, dolayısıyla bu çoğunluğun görüşleri yanlıştır” deyip pratikte bu kararlara uymamazlık yapamazsın. Hiçbir partili ve partisiz aktivistin irade ve eylem birliğini bozmaya hakkı yoktur. Bunu bozmak bölücülük ve yıkıcılıktır. Bugün senin savunduğun eğilim azınlıkta kalabilir, ama yarın çoğunluk olabilirsin. Bugün çoğunluğun kararı-

na uymayan yarın başkalarının uymasını ve uygulamasını bekleyemez. Bu, aynı zamanda iki çizgi mücadelesinin ruhunu kavramamak demektir.

İki çizgi mücadelesi ruhu başkan Mao'nun işaret ettiği gibi "alınan kararlar yanlış da olsa, dahası eziyette çekirmiş olsa, hatta partiden atılmış bile olsan, yine de kararlara uymaktan ve doğruları savunmaktan vazgeçmeyeceksin" diyor. Gerisi iki çizgi mücadelesini uygulamak ve savunmamak demektir.

Konuya ilişkin Çin Komünist Partisi 10. Milli Kongre Belgeleri'nde Mao'ya atfen söylenenler şunlardır:

"Mücadele verirken, Başkan Mao'nun iki çizgi arasındaki mücadeleye ilgili teorsini incelemeli ve onun pratiğinden ders çıkarmalıyız; sadece ilkelere sıkı sıkıya bağlı kalmakla yetinmemeli, aynı zamanda doğru siyasetleri uygulamalı, farklı türden iki çelişme arasında kesin bir ayırım yapmalı, mutlaka büyük çoğunlukla birleşmeli ve **Parti disiplini-ne uymalıyız.**"

İşte Parti içerisinde geçmişte ortaya çıkan gereksiz ayrılıkların hemen hepsi esasta bu Maoist kavrayıştan yoksun oldukları için ortaya çıkmıştır. Gerek önderlik kademeleri gerekse alt kademeler bilimsel ve doğru bir rotada iki çizgi mücadelesini yürütmedikleri için birçok bölünmenin esas nedeni olmuşlardır.

Oysa Mao, tüm bu yanlış ve hatalı çizgilere karşın yine de ortaya çıkan gereksiz bölünme ve ayrılıkları doğru görmeyerek bir komünist için "cereyanı göğüsleme ruhuna sahip olmalıdır" deyip şunların altını önemle çiziyor:

"Üç. Cereyanı göğüsleme devrimci ruhuna sahip olmalıyız. Başkan Mao şunu belirtmişti: 'Cereyanı göğüslemek,

Marksist-Leninist bir ilkedir.'" Parti Tüzüğü'nün düzeltilmesiyle ilgili tartışmalar sırasında, Partinin tarihini ve kendi tecrübelerini gözden geçiren birçok yoldaş, bunun Parti içinde iki çizgi arasındaki mücadele açısından son derece önemli olduğunu söyledi. Demokratik devrimin ilk döneminde, yanlış çizgiler Partimiz içinde birçok defa ağır basmıştı. Demokratik devrimin son döneminde ve sosyalist devrim döneminde Başkan Mao'nun temsil ettiği doğru çizginin hakim olduğu bir sırada bile, bazı yanlış çizgiler ve hatalı görüşler birçok kimse tarafından doğru kabul edildi ve desteklendi. Başkan Mao tarafından

Farklı fikirleri savunanları, hatta bu fikirleri sistemleşmiş çizgi boyutuyla bile olsa (disipline uyulması ve çoğunluğun kararlarını uymak ve uygulamak koşuluyla) sözkonusu üyelerin görüşleri bastırılmaz, partiden atılma yoluna gidilmez. Aynı durum MLM muhalefet için de geçerlidir. Onlar da, hakim olan çizgi sağ-sol oportünist veya revizyonizm şeklinde sistemleşmiş de olsa, eğer kendi görüşleri; öneri ve eleştirilerini dile getirmesi durumunda baskı altına alınmıyorsa, dahası diğer üyelere tanınan eşit hakların aynısı kendisine tanınıyor ve uygulanıyorsa, bu durumda tüm MLM'lerin Parti içerisinde kalıp sonuna kadar ideolojik mücadele yürütmesi şarttır.

temsil edilen doğru çizgi, bu hatalara karşı kararlı bir mücadele verdi ve galebe çaldı. Bir çizgi meselesiyle ya da genel durumla ilgili bir mesleyle karşılaştığında, gerçek bir Komünist, kendini düşünmeden hareket etmeli ve görevinden alınsa, Partiden ihraç edilse, hapse atılsa, eşinden boşansa ve darağacına gönderilse bile cereyanı göğüslemeye cesaret etmelidir.” (age, sf; 48-49)

İşte iki çizgi mücadelesinin gerçek ruhu budur. Bir Komünist'in, hatta bir Maoist aktivistin parti içi mücadelede izlemesi gereken de bu Maoist yöntem olmalıdır. Aksi anlayış ve tutumlarla gerçek Maoistler değil ancak sahte Maoistler oluruz.

Merkeziyetçilik kadar demokratik yönün de aynı şekilde önemli olduğunu belirtmeden geçmeyelim. Bir Komünist Partisi'nin merkeziyetçiliği eğer demokratik zemin üzerine oturtulmamışsa o parti gerçekte komünist değil. Bu, olsa olsa ancak komünist etiketli küçük burjuva partisi olur. Unutmayalım ki demokratikliğin kilit noktasını kolektif bilinç, kolektif çalışma oluşturur. İsmi üzerinde: Komünist Partisi. O halde o partinin her bireyi, her bir komitesi kolektif fikir üretip kolektif çalışma yürütmek zorundadır. Komünistlik komünal yaşamdır. Komünal yaşamın ana direği de kolektif düşünmek ve kolektif çalışmadır. Bireysel çalışma kalıcı başarılar getirmez. O anlamda bir hiçtir.

Mao, şunların altını çiziyor:

“...Proletaryanın merkeziyetçiliği, geniş demokratik temellere dayanır. Çeşitli kademelerdeki Parti komitesi, merkezi önderliği uygulayan organdır, ama Parti komitelerinin önderliği kolektif bir önderliktir; meselelere sadece birinci sekreter tarafından keyfi olarak karar verilemez. Parti komiteleri içinde demokratik mer-

keziyetçilik biricik çalışma tarzı olmalıdır.” (Seçme Eserler, Cilt VI, Sf; 257)

Devrim mücadelesi ve savaş koşullarının özgünlüğünden dolayı bu iki yandan merkeziyetçiliğin daha ağırlıkta olduğunu-olacağını da geçerken vurgulayalım.

Demokratik merkeziyetçilik ilkesi denilince, bununla, bütün sorunlar önce alt kademeler tarafından tartışılmalı sonra üst organlar tarafından karar haline getirilmelidir siyaseti anlaşılmaz. Bu, “aşırı demokrasi”cilik olur. Bu anlayışlarla ne ordu ne de parti yönetilip-yönlendirilemez. Söz konusu anlayışa göre “demokratik merkeziyetçilik” yukarıdan aşağıya değil, aşağıdan yukarıya doğru olur. Bu, kitle kuyrukçusu **artçı** anlayışlardır. Komünist partileri artçı değil, öncü ve önder olmak zorundadır. Bunun dışında hareket eden bir parti Komünist Partisi olamaz. Ancak komünist sıfatlı olabilir. Bu tip reformist partilerden (Euro Komünist) Avrupa'da çoktur.

Özcesi, merkeziyetçilik, yani iradenin merkezileşmesi aşağıdan yukarıya doğru değil, yukarıdan aşağıya doğru olur. Tersî anlayışlar “aşırı demokrasi” anlayışlardır. Bu da yukarıdan aşağıya doğru merkezileşmiş bir örgütü ve örgütlenmeyi reddetmektir.

Alt kademeler ve Partisiz kitlenin görüşlerini almak demek, bir başka ifadeyle “kitlelerden kitlelere, kitle çizgisi” siyasetini savunmayı götürüp **bütün konularda** önce kitleler ve alt kademelerden karar çıkartmak veya onların görüşlerini almaya indirgemek, Maoist parti anlayışı olamaz. Genel olarak görüşlerine başvurmak farklı, **bütün** konularda başvurmak farklı bir durumu ifade eder. Ki hiçbir Komünist partisi, özellikle de illegal Komünist partileri **her konuda** kitlelerin fikirlerini aldıktan sonra karara varma yetisini gösteremez. Buna ne zamanı ne de

diğer koşulları elvermez. Dolayısıyla "demokratiklik" adına popülist ve kitle kuyrukçusu söylemlerin Maoist kitle çizgisi siyasetiyle uzaktan yakından bir bağı yoktur.

3-Parti İçi İki Çizgi Mücadelesi Siyasi Mücadele Olarak Değerlendirilemez.

Önce siyasi mücadele denilirken, bundan ne anlıyoruz-ne anlamalıyız, sorusunu yanıtlayalım. Sorunun yanıtını doğru verdiğimizde Parti içinde siyasi mücadele verilir mi-verilmez mi sorusunun yanıtı da kendiliğinden ortaya çıkmış olur.

Bilindiği gibi siyasi mücadele kavramı sınıflar ve sınıf mücadelesiyle doğumdaştır. Dolayısıyla farklı sınıfların, hatta aynı sınıfa ait farklı kliklerin(kanat-parti vb.) kendi çıkarları doğrultusunda mevcut iktidarı ele geçirme veya onu korumak için birbirleriyle yürüttükleri kanlı-kansız mücadele biçimidir. Siyaset ekonomik mücadelenin yoğunlaşmış biçimidir. Savaş ise siyasetin başka araçlarla (silahlarla) yürütülmesidir. Bir başka deyişle siyasi mücadele siyasi iktidarı ele geçirme veya onu koruma mücadelesidir.

İşte bu mücadele kanlı ve kansız olmak kaydıyla iki yöntemle yürütülür. Birisi zor'a dayalı, diğeri ise barışçıldır. Dahası birisi şiddete (silah) dayalı iken diğeri masa başı diplomasi vb. yollarla yürütülür. Siyasi sorunlar masa başı (barışçıl) yollarla çözülmeyince silaha başvurulmak zorunda kalınır. Şüphesizki silaha başvurulduğu zaman da barışçıl mücadele yöntemleri reddedilmez. Fakat bu süreçten sonra esas mücadele biçimi barışçıl değil silahlıdır.

Sözünözü, politik (siyasi) mücadele sözcüğünden kanlı-kansız iktidar mü-

cadelesini anlamalıyız.

Bunun varlığı-yokluğu da tamamıyla sınıfların varlığıyla doğru orantılıdır. Yani, siyasi mücadele, karşıt sınıfların ortaya çıkmasıyla birlikte ortaya çıktığı gibi ancak bu sınıflar ortadan kalkınca son bulacaktır. Sınıflar varolduğu müddetçe savaşlar kaçınılmazdır. Savaşların kaçınılmazlığı demek ise siyasi mücadelenin kaçınılmazlığı demektir. Çünkü savaş, sınıfların ekonomik ve siyasi çıkarlarının bir ürünü olarak ortaya çıkar.

Tarihsel ve toplumsal bir gerçekliktir ki siyasi iktidarı ele geçirme veya onu korumak için yürütülen mücadelede, özellikle de antagonist sınıflar arasındaki mücadelede zora başvurulmadan ne iktidar ele geçirilmiştir ne de mevcut iktidarlardan korunabilmiştir. Ki devlet diye bilinen olgunun özünü "ZOR oluşturur" teorside tamamıyla bu gerçekliğe dayalıdır. Dolayısıyla, özü ZOR'a dayalı bir devleti elinde tutan bir sınıfın kendi iktidarını barışçıl yolla başka sınıfa terk etmesi düşünülemez. Bu mücadele aynı sınıfa ait farklı klikler arasında barışçıl olabilir, fakat farklı sınıflar arası imkansızdır. Hiçbir sınıf bir başka sınıfa, özellikle de antagonist sınıflara barışçıl yolla iktidarını terk etmemiştir. Bu, eşyanın tabiatına aykırı olur.

Parti ile devletin bir ve aynı siyasi olgu olmadığını belirtelim. Partide de bir yönetim ve yönetilen mekanizması söz konusudur. Bu bağlamda o da bir iktidar olgusudur. Fakat Partinin kendi iç yönetiminde Zor yoktur, Zor'a başvurulmaz. Yani partinin hem özü hem de niteliği Zor'a dayalı değildir. Tamamıyla barışçıldır. Devletin özü ise (ister burjuva isterse proletarya olsun farketmez) barışçıl değil Zor'a dayalıdır, kanlıdır. Ama Parti öyle değildir. Onun iç işleyişi; yönetimi ve işleyişi kanlı değil, tamamıyla barışçıl

yöntemlere dayalıdır. Devlet Zor'a başvurmadan ayakta duramaz ama parti Zorsuz ayakta duruyor.

Bir başka deyişle Komünist bir Partinin kendi içindeki sorunların çözüm yönteminde baş vuracağı biricik yöntem barışçıldır. Bunun adı fikir mücadelesidir. Bunun adı ikna etme ve ikna olmaya yönelik fikir savaşıdır.

Kimi iflah olmaz oportünist unsurların veya ağır parti suçu işlemiş unsurların partiden atılmasını Zor yöntemiyle kesinlikle karıştırmamalıyız. Bunun Zor yöntemiyle uzaktan yakından alakası yoktur. Bunu geçiyoruz.

Buna göre, yani Parti içi sorunları çözmenin biricik yöntemi olarak Mao'nun işaret ettiği "eleştiri özeleştiril silahı" tezini savunuyorsak, o halde Parti içi ideolojik mücadele yönteminin yanına bir de siyasi kavramı eklenemez. Geçmişte bu tür ifade tarzları çokca kullanılıyordu. Örneğin, parti içinde veya halk içindeki çelişkileri çözüm yöntemimiz "ideolojik-siyasidir" vb. yönlü ifade tarzları gibi.

Belirtmeliyiz ki bu ifade tarzları teorik gerilikten kaynaklı olarak kullanılıyordu. Hayır, bilinçli olarak kullanıldı diyen varsa, o zaman haklı olarak şu soruyu yöneltmek de hakkımız olacak:

Parti veya halk içindeki sorunların çözüm yöntemlerinden birisi olarak da "Zor" yöntemini savunmak gerekir. Yoksa tutarsızlık olur.

Elbetteki sadece bu teorik açıklamayı olumlamak tek başına yetmiyor. O halde bu konudaki ana stratejimiz ne olmalıdır? Bu konudaki biricik bir silahımız var, o da şudur: **Parti içerisindeki fikir mücadelesini kariyer için, yani mevki kapmak veya mevkiyi korumak için değil doğruları hakim kılmak**

amaçlı yürütülmelidir. Bu amaçla yürütülen örgüt içi mücadele önünde sonunda amacına ulaşır...

Bu bilinç yöntemiyle ve amaçla yürütülmeyen bir fikir savaşı, bölücü ve yıkıcılığa, dahası iktidarı ve muhalefetiyle küçük burjuva ve burjuva ayak oyunlarını barındırır içinde. Çünkü burada önce "ben" bireyciliği yatmaktadır. Parti içi mücadeleye ben egosu yön verdiği müddetçe de o iktidar ve muhalefet doğru temelde yürümüyor demektir. Zemini çürük olan bir iktidarın ve muhalefetin ömrü kısadır. Ömrü kısa olduğu gibi ancak kendisi gibi bir iktidar kurabilir.

Konumuzla bağıntılı olarak önemli bir noktaya daha dikkatleri çekmek istiyoruz:

Mao'nun işaret ettiği gibi iktidardaki Komünist Partisi'nin niteliğiyle devrim dönemindeki Komünist Partisinin niteliği bir ve aynı değildir. Her ikisinin de özü aynıdır. Fakat bir dönem mevcut siyasal iktidarı yıkmak için mücadeleye öncülük eden bir partiyle, iktidarın sahibi -yöneticisi ve yönlendiricisi- olan bir Partinin niteliği aynı olamaz. Birisi yönetilen-muhalefet durumunda iken diğeri yöneten. Bundandır ki geriye dönüşlerin esas nedeni Komünist Parti'lerin güttüğü yanlış ve hatalı siyasi çizgilerdir diyoruz. Özcesi, meselenin tayin edici yanını doğru bir ideolojik-siyasi hat izleyip-izlememe oluşturmaktadır.

Bu bağlamda yani bu iki nesnel gerçeklikten dolayı her iki dönem Komünist Partilerini birbirine karıştırmamalıyız. Elbetteki devrim sonrası dönem de Parti içindeki mücadele yine ideolojik mücadeleye olacaktır. Ancak bu dönemde, yani iktidarın sahibi olduğu dönemlerdeki Komünist Parti yönetiminin yozlaşması, dahası kapitalizmi geri getirmesi için çabalaması durumunda tıpkı Mao'nun başını

çektığı gibi “burjuva karargahlarını bombalayın” sloganıyla hareket etmek doğru olan mücadele yöntemidir. Çünkü burada artık iki antagonist sınıfın mücadelesi söz konusudur. Bu durumda şüphesiz ki barışçıl yoldan iktidarı terketmeyenlere karşı zor yöntemine başvurulur. Bilindiği gibi Kültür Devrimi'nin ana hedefi Parti yönetimine çöreklenmiş Liu Şao-Şi revizyonistinin başını çektiği bürokrat burjuvalardır. Bu kapitalist yolcular iktidarı burjuvaziye devretmek istiyorlardı. Bunun siyasetini izliyorlardı. Dolayısıyla ki proletarya kendi iktidarı burjuvaziye barışçıl yoldan terk etmez. Tıpkı burjuvazinin yaptığı gibi.

Öz ve niteliğin hem bir hem de ayrı olduğu kuramı üzerine burada derin felsefi tartışma yapmak istemiyoruz. Ancak yeri gelmişken “her nitelik değişimin aynı zamanda öz değişikliği olmadığı” yönlü tezimizi sözümona eleştirmeye çalışan Partizan yazarının anlayışı üzerinde kısacıkta olsa duralım:

Partizan yazarının dahiyane teorisi şöyle:

“Bir şeyin ‘nitel’ olarak bir başka şeyden farklı olması, o iki şeyin aynı anlamı taşıdığını ve aynı içerikte olduğunu göstermeyeceği gibi, **ortada nitel olarak ya da öz olarak iki farklı şeyin olduğunu gösterir.**” (Ağustos-Eylül-Ekim 2003- Sayfa 46)

Partizan dergisi, bizi eleştirirken teorik ahkam kesiyor.

Partizan dergisi, maddenin üç halinden ya habersizdir, ya felsefi gerilik içerisinde ya da işine gelmediği için öz ile niteliğin hem bir hem de ayrı olduğu gerçekliğinin ayırıcında değildir.

Maddenin katı, gaz ve sıvı diye üç halinin olduğu nesnelliğini MLM bilgi teorisinden azıcıkta olsa haberi olan herkes bi-

li. Yazar da bu olguyu biliyor veya işitmiştir. Demek ki yazarın bu konudaki felsefi bakış açısı materyalist değil idealisttir.

Yazarın teorik fukaralığından hareket edilirse maddenin sıvı, gaz ve katı hallerinin her birisi diğerine göre **öz olarak ayrıdır.**

O halde sormak gerek: suyun sıvı halden gaz haline geçişte su molekülünü oluşturan 2 hidrojen 1 oksijen atomunda sayısal bakımdan bir artma veya azalma gibisinden değişiklik oluyor mu? Yazara göre olur. Çünkü yazar her üç halin de niteliği ayrı olduğu için **özü de ayrıdır** diyor. Bu görüş açısından hareket edilirse maddenin üç hali diye bir gerçekliği kabul etmemek gerek.

Yazar, **her nitel değişimin aynı zamanda öz değişimi** olduğunu iddia edip teorik ahkam keseceğine, her öz değişimin aynı zamanda **nitel değişim** olduğunu savunursa ancak o zaman doğruyu ve bilimsel olanı savunmuş olur.

Ama yazar, “İdeoloji” belgesini eleştirme adı altında felsefi sefalet düşmekten kendisini kurtaramıyor. Tabii ki kurtaramaz. Çünkü idealist bir görüş açısıyla tartışma yürütüyor. Amacı doğruları kavramak ve bunun üzerinden teorik bir tartışma yürütmek olmayınca felsefi sefalet içerisine düşmesi kaçınılmaz olur.

Eleştirideki bu amaç bozukluğu onu DEH Partilerinden RCP(USA) ve sekreterine saldırmaya kadar götürmüştür. Hem de bunu, “DEH ve üyesi **kardeş** partileri açıktan eleştirmeme” gibisinden anlayışları olmasına karşın yapıyor.

Bu parti üzerinden de Maoist Partiyi vurmaya çalışır. Oysa bu silahla kendisini vurduğunun farkında bile değil. Farketse ne olacak? Onun için şu karar bu karar önemli değil! Bu tür davranış sahipleri için parti-örgüt kararları önemli değil. Onun için önemli olan şuna-buna sal-

dını yaparken büyük teorisiyenliği(!) görsünler de nasıl görürlerse görsünler. Tabii bunu da MLM sosla yapacak. Yoksa foyası erken açığa çıkmış olacak.

Özcesi, Partizan yazarı Almancanın yanında materyalist felsefeyi de öğrenebilirse daha iyisini yapmış olacak. Çünkü doğru bir felsefi bakış açısına sahip olması durumunda hem devrim için daha fazla hizmet etmiş olacak hem de doğru-bilimsel teorik tartışmalar yürütmüş olacaktır. Bizler de o zaman bu teorik zenginlikten daha fazla yararlanmış oluruz.

Tekrar konumuza dönelim.

Sınıf mücadelesinin her üç alanda sürdürülmesini Parti içindeki mücadele yöntemiyle birbirine karıştırmamalıyız. Üç alan dediğimiz ekonomik, siyasi ve ideolojik alandaki mücadeledir. Bu üç cephe içerisinde esas alınması gereken mücadele biçimi ise siyasi mücadeledir. Yani mevcut politik iktidarı değiştirmek hedefli yürütülen mücadele. Bu da kanlı ve kansız her tür mücadele araç ve yöntemiyle yürütülmek zorundadır. Bu araçlar içerisinde esas mücadele yöntemi ise ZOR'a başvurulmasıdır. Yani ZOR'u ancak ZOR'la alaşağı edebiliriz. Bu Zor kavramı içerisinde siyasetin başka araçlarla devamı olan, dahası en üst biçimi olan silahlı mücadeleyi örgütlemek ise esas olan mücadele biçimidir.

Mevcut toplumsal sistemler gerçekliğinde siyasi iktidar hedefli devrimi gerçekleştirme mücadelesinin esas yöntemini oluşturan ZOR yöntemi Parti içerisinde hiçbir şekilde savunulmaz ve uygulanmaz.

Ki bu anlayıştan hareketle ki Marks'tan günümüze kadar hiç bir Komünist Partisi'nin tüzüğünde Parti üyesini ölümle cezalandırmak diye bir hükme yer verilmemiştir. Bu konuda en ağır ceza ihraç veya kesin ihraç şeklinde ko-

nulmuştur.

Parti içine sızmış politik ajanlara karşı kullanılacak yöntemi bununla karıştırmamalıyız. Onlara karşı yöntem Parti içi mücadele olarak değerlendirilemez. Çünkü sınıf düşmanlarımızın ajan ve işbirlikçi olarak Parti içerisine sızdırdığı üyeler parti üyesi sayılmaz, parti üyesi kategorisinde kabul edilmez.

Sözün özü, MLM'ler Parti içerisindeki ideolojik mücadelenin merkezine Parti yönetimine ben geçeyim, "en iyisini ben yaparım", dolayısıyla iktidarı da ben yönetmeliyim kariyerist hesapları oturtamaz-oturtmamalıdır. İdeolojik mücadelenin merkezine hatalı ve yanlış çizgileri alt etmeyi oturtmalıdır. Benim iktidarım değil bizim iktidarımız; benim doğrularım değil bizim doğrularımız; benim fikirlerim değil bizim fikirlerimiz; benim çabam değil bizim çabamız ve faaliyetimiz vb. kolektif düşünmek, kolektif üretim ve paylaşım hükmelmelidir ideolojik mücadeleye.

Ben hesabıyla Parti içi mücadele yürütüldüğü zaman kariyerizmin yolaçmayacağı hiç bir kötülük yoktur. "Ben" bireyciliği üzerine yapılan parti içi mücadelede tıpkı burjuva ve küçük burjuva partilerde olduğu gibi her türlü komploculuk kol gezer. İdeolojik mücadele yerini iktidarı kapma ve birbirini alt etme hesapları bırakır. Öyleki bu tür parti içi mücadeleler tam bir kapalı kapıcılık şeklinde yürür. Kim kimi nasıl dışlarını hesabını yapar. Birbirine karşı siyasi kin beslenir. Parti içi mücadelede ideolojik mücadele yerine siyasi kindarlık geçince, bu adı bir siyasi komploculuğa kadar götürür. Bu düşünce ve hesap içerisinde olan bir partili gerçek bir komünist olamayacağı gibi onun içinde yer aldığı parti de gerçekte komünist olamaz. Olsa olsa Komünist etiketli küçük burjuva partisi olur.

Belirtmek isterizki Maoist öncü saflarında bugüne kadar ortaya çıkan neredeyse bütün(iki ayrılık hariç. Onlar da tam olgunlaşmadan ayrılık gündeme gelmiş veya getirilmiştir.) ayrılıkların gündeme gelmesinin esas nedeni Parti içi iki çizgi ve mücadelesi sorununu bilimsel ve doğru bir şekilde algılayıp uygulamama gerçekliğidir. Öyleki ciddi bir ideolojik mücadele verilmeden ayrılık gündeme gelmiş veya getirilmiştir. Bilinirki bir partide ideolojik mücadelenin en keskin yaşandığı dönemler Kongre anlarıdır. Şöyle geriye dönüp baktığımızda bugüne kadar baş gösteren tüm ayrılıklar Konferans anında değil (TKP/ML'nin 95 yılında gerçekleştirdiği Konferans anında TKP(ML)-Birlik'çilerin başını çektiği ayrılık hariç. Ki bu ayrılık da oldukça hatalı; yersiz-zamansız bir ayrılıktı. Dolayısıyla bu ayrılık için de keskin ideolojik mücadele verildi ondan sonra ayrılık oldu kategorisine konulamaz) öncesi ya da sonrasında gündeme gelmiştir. Daha doğrusu tüm ayrılıklar parti içi ciddi ve boyutlu bir ideolojik mücadeleye tabi olan Konferanslarda gündeme gelmemiştir.

Kısacası, Parti içerisinde zor olmaz. Ve Parti içerisindeki mücadelede **zoru** savunanlar asla komünist olamaz.

Farklı fikirleri savunanları, hatta bu fikirleri sistemleşmiş çizgi boyutuyla bile olsa (disipline uyulması ve çoğunluğun kararlarını uymak ve uygulamak koşuluyla) sözkonusu üyelerin görüşleri bastırılmaz, partiden atılma yoluna gidilmez. Aynı durum MLM muhalefet için de ge-

çerlidir. Onlar da, hakim olan çizgi sağ-sol oportünist veya revizyonizm şeklinde sistemleşmiş de olsa, eğer kendi görüşleri; öneri ve eleştirilerini dile getirmesi durumunda baskı altına alınmıyorsa, dahası diğer üyelere tanınan **eşit hakların** aynı-ısı kendisine tanınmıyor ve uygulanıyorsa, bu durumda tüm MLM'lerin Parti içerisinde kalıp sonuna kadar ideolojik mücadeleye yürütmesi şarttır. Yoksa doğru fikirler ve MLM çizgi her alanda hakim kılınmaz. Parti içi mücadele yöntemi yanlış olanlar teoride savunduğu doğru görüşleri hakim kılamaz. Bilinirki genel siyasal çizginin teorik düzlemde savunulması doğru çizginin hakim kılınması için tek başına yeterli değil. Aslolan bilmek değil yapmaktır. İşte bu da doğru siyasetle ilgilidir. Her politik sorunda olduğu gibi doğru bir ideolojik (teorik) mücadele siyasetine de sahip olmak şarttır. Siyaset, diyalektik yöntemin politik alanda uygulanışdır. Doğru bir ideolojik çizgiyi kitlelere ancak doğru bir siyasetle götürebiliriz. Bunun dışında isterse yüzbin defa "ideolojimiz ve genel siyasi çizgimiz doğrudur" de, neye yarar? Kendisini kandırmaktan ve amacı yozlaştırmaktan başka hiçbir şeye!

D-SONUÇ

Her bir Maoist bu yazının ana temasını oluşturan iki çizgi ve mücadelesine ilişkin ortaya konulan görüşleri bilimsel bir şekilde algılayıp sıkı sıkı uygulamaya koyduğunda o zaman Partinin iç birliği, Maoist güçlerin Birliği ve Sınıf mücadelesiyle bütünleşmede bilinci daha bir aydın ve cüretli olacaktır.

Maoist Parti bilinci ortaya koyduğumuz gibidir. Bu bilinç, yıkıcı ve bölücü değil birleştiricidir. Bu bilinç, revzyoniz-

mi değil Marksizmi-Leninizm-Maoizm'i savunup-uygular. Dahası, bu bilinçle donananlar halkına, dostlarına, yoldaşlarına ve tüm Maoist güçlere karşı hileci ve entrikacı değil, açık ve dürüst davranırlar.

Bu bilinç seviyesi bundan böyle gereksiz ayrılık ve bölünmelerin önünü alacağı gibi ülkedeki Maoist güçlerin birliğini engellemeye çalışan her tür geri düşünce ve pratiği de altedecektir.

İki çizgi ve mücadelesini doğru algılayan her bir politik devrimci, özellikle de Maoist devrimci Partinin iç ve Parti güçlerinin ise örgütsel birliğini daha üst düzeyde savunur.

Belirtmek isterizki Maoist öncü saflarında bugüne kadar ortaya çıkan neredeyse bütün (iki ayrılık hariç. Onlar da tam olgunlaşmadan ayrılık gündeme gelmiş veya getirilmiştir.) ayrılıkların gündeme gelmesinin esas nedeni Parti içi iki çizgi ve mücadelesi sorununu bilimsel ve doğru bir şekilde algılayıp uygulamama gerçekliğidir. Öyleki ciddi bir ideolojik mücadele verilmeden ayrılık gündeme gelmiş veya getirilmiştir. **Bilinirki bir partide ideolojik mücadelenin en keskin yaşandığı dönemler Kongre anlarıdır.** Şöyle geriye dönüp baktığımızda bugüne kadar baş gösteren tüm ayrılıklar Konferans anında değil (TKP/ML'nin 95 yılında gerçekleştirdiği Konferans anında TKP(ML)-Birlik'çilerin başını çektiği ayrılık hariç. Ki bu ayrılık da oldukça hatalı; yersiz-zamansız bir ayrılıktı. Dolayısıyla bu ayrılık için de keskin ideolojik mücadele verildi ondan sonra ayrılık oldu kategorisine konulamaz) öncesi ya da sonrasında gündeme gelmiştir. Daha doğrusu tüm ayrılıklar parti içi ciddi ve boyutlu bir ideolojik mücadeleye tabi olan Konferanslarda gündeme gelmemiştir. Bu, neyi gösteriyor?

Birincisi bu, Parti içi sorunları çözüm

yönteminde başvurulacak ana yöntemin ideolojik savaşım, bir başka deyişle iki çizgi ve mücadelesinde izlenecek **doğru siyasete-kavrayışa** sahip olunmadığını gösteriyor.

İkinci olarak ise bu, yine esasta MLM ideolojik donanımın sonucu olarak Parti içi sorunları çözmede bütünü çıkarlarını düşünmek yerine kendi parçasının, yani bireyci, kariyerist ve grupçu çıkar anlayışlarının yön verdiğini gösteriyor. Bugün Maoist güçlerin ayrı durmalarının politik arkaplanında yatan esas gerçeklik de temas ettiğimiz iki sorundan kaynaklıdır.

Neden birlik değil de ayrı örgütsel yapılar? sorusunu, Maoistlerin ilkeli birliğini savunmayanlar yanıtlamıyor-yanıtlamaktan kaçıyor. Bu kaçış, doğrulardan kaçıştır. Bu kaçış Türkiye-Kuzey Kürdistan proletaryası ve halkını örgütlemekten, dahası onlara öncülük ve önderlik yapmaktan kaçıştır. Bu kaçış, ülke ve dünya proletaryasının enternasyonal birliğini daha güçlü bir şekilde sağlamaktan kaçıştır. Şüphesiz ki sorunu sadece bir-iki örgütün birleşmesi olarak ele almamak gerek. Aslolan bu gelişmenin, ülke ve dünya halklarının birliğine yapacağı büyük katkıdır.

Çokca enternasyonalizmden söz ederiz. Enternasyonal haykırırız. "Enternasyonal kurtulur insanlık!" deriz. Fakat iş ülke özgülüne gelip dayandı mı proletaryanın daha güçlü örgütsel birliğini sağlamamak için zorlama teoriler üretir, kendi dar grup hesaplarımızdan hareket ederiz. Peki bu nasıl enternasyonalizm ve enternasyonal bilinç? Komünistler **özde enternasyonalist biçimde ise ulusalcıdır.** Yoksa tek tek ülke devrimlerinden komünizme doğru gidişin devrim teorisi ortaya atılmazdı. Toptan devrimi savunup işin içerisinden çıkardık. **Bu da devrim yapmamak için ileri sürülmüş Troçkist tezlerden başka bir şey değildir.** Dahası ken-

di ülkesinde proletaryanın, hem de en ileri kesimi dediğimiz Maoistlerin ilkel birliğinden uzak kaçanlar **gerçekte enternasyonalist** olabilir mi? Kendi ülkesinde Maoistlerin birliğini sağlamayan enternasyonal alanda da **gerçek bir enternasyonalist** ruhla çalışmaz. Bilindiği gibi bu anlayış sahipleri aynı olumsuz yaklaşımını enternasyonal alan ilişkilerine de yansıtmaktadırlar. Özgülle evrensel, evrenselle özgül durumlar birbirinden bağımsız bir şekilde ele alınamaz. Yani kendi ülkesinde MLM'lerin ve proletaryanın gerçek birliğini savunmayan evrensel düzlemde gerçek bir birlik ruhuna sahip olamaz. Her ikisi birbirine bağlıdır. Fakat koşullara göre bunlardan biri ön plana geçer veya öncelikli olarak ele alınır. Mevcut durumda ülke devrimini örgütlemek esastır.

İlkesiz birliği savunan yok. Birliği savunmamak için de zorlama bir şekilde ilkesel görüş ayrılığı var gibisinden gerekçeler ileri sürmek MLM'lerin siyaset tarzı olamaz. Gerçekte sorun ilkel birliğe ise o halde varsa ilkesel ayrılık noktaları bunları ciddi ve dürüst bir şekilde ortaya koyup tartışmalıyız. Ama öyle değilse, neden-niçin Maoistlerin birliğinden kaçılıyor? Bunun yanıtını vermek zorundayız. Demekki basit-sıradan küçük hesaplar peşinden koşuyor. "Birlik büyük bir dava ve büyük bir slogandır!" Dolayısıyla bunu savunmak da ancak büyük düşününlere düşer. Büyük harflerle bir kez daha vurguluyoruz: **MAOİST GÜÇLERİN ÖRGÜTSEL BİRLİĞİNİ SAVUNMAK BÜYÜK BİR DAVA VE SLOGANDIR! BUNDANDIR Kİ BU BÜYÜK DAVANIN YOLUNU UFAK KAYGILAR ENGELLEMELİDİR!..**

"Birlik" sözcüğünden bütün fikirlerde **aynılık** veya uzlaşmak anlaşılmamalıdır. Sözcüğün kendisinden de anlaşıl-

cağı gibi farklı şeylerin birarada olması demektir. Şüphesiz ki bu görüş farklılıkları ilkesel boyutta olmaz-olmamalı. Çünkü ilkelde taviz vermek ve uzlaşmak olmaz. İkelde taviz vermek veya uzlaşmak oportünizmdir. Ama siyasette karşı tavizler temelinde uzlaşma olur. Bunu, MLM'ler reddetmez. Tam tersine siyasette, taktikte uzlaşmak ilkel emrettiği siyaset tarzıdır. Maoistlerin örgütsel birliğinin dövüleceği örs ise ancak ideolojik-siyasi çizgideki uyumdaşlık olur. Gerisi, yani nüans görüş ayrılıklarıdır. Bu tür görüş ayrılıkları bir parti içerisinde olabileceği gibi iki örgütün birliği önünde engellik de teşkil etmez. İşte Hindistan ve Nepal'deki komünistlerin birliği bunun en somut ve yakın örneklerini oluşturmaktadır.

Bu yazı vesilesiyle bir kez daha belirtmek isteriz ki grup ve grupçuluğun yön verdiği örgüt ve örgütlenmeler bütün ülkelerin işçileri ve ezilen halklarının enternasyonal birliği için yararlı değil, zararlıdır!.. Bilinmelidir ki kendi ülkesinde MLM'lerin birliğini savunmayan ve bunun için çaba sarfetmeyenler enternasyonalizm noktasında da ciddi bir zaafiyet içerisinde demektir. Çünkü özgülle evrensel olan birbirinden ayrılmaz...

TERÖR VE DİN

Belirtmek gerekir ki emperyalizm ve yerli uşaklarının bu konudaki yoğun ideolojik manipülasyonu sonucu sadece halklarımız zihninde değil devrimci harekette de (Maoist saflarda dahil olmak üzere) önemli bir boyutta bir bilinç bulanıklığı oluşmuş durumdadır.

Emperyalist haydutlar ve uşak hakim sınıfların ve ideologların ideolojik bombardımanının ekti alanında kalarak meseleye doğru bir yaklaşım gösterilemez. Emekçi halklar ve mazlum uluslar tabii ki devrimci teröre de başvuracaklardır. Bu yanlış olmadığı gibi zorunludur da. Bu meselede eğilip bükülmenin bir anlamı yok. Yanlış olan; bireysel eylem biçimlerini esas mücadele biçimi olarak ele alıp uygulamaktır. Namlularda çıkan adresiz kurşunlardır. Kitleler olmaksızın bu tür eylemlerle devrimin gerçekleşebileceği hayalidir. Komünist ve devrimcilerin kurşunları adresini bilir, bilmek zorundadır.

Son yılların, özellikle de dinci-gerici akımların 15-20 Kasım günü yaptıkları İstanbul saldırıları sonrası en çok tartışılan politik konularından birini oluşturduğu için bu konu üzerinde durmak bir gereklilik oldu. Bu bakımdan başlığa aldığımız her iki kavramı gerçek anlamları ve bunların birbirleriyle ilişkileri, gerek egemen sömürücü gerekse ezilen sınıflar için taşıdıkları anlam ve gördükleri işlev, dahası komünist ve devrimci saflarda bu konulardaki kavrayışın nasıl olduğu ve de olma-

sı gerektiği vb. meseleler üzerinde durmaya çalışacağız. Çünkü, önemli bir meseledir. Egmen sömürücü sınıflar tarafından yapılan ideolojik demagoji ve kuşatma sonucu toplumda büyük bir kafa karışıklığı söz konusudur. Ki, bu durum meselenin önemini daha bir arttırmaktadır.

Konumuza "din" konusunu ele almakla başlayalım. Egemen sömürücü sınıflar, denetimlerindeki kitle iletişim araçları ve ideologları aracılığıyla topluma şunları söylemektedirler: "Dinimizde şiddete yer yoktur", "din ile terör kavramları yanyana kullanılamaz, çünkü

İslamiyette de diğer dinlerde de teröre yer yoktur" vs. vs gibi demagojik söylemlerle kitlelerin bilincini bulandırmaya çalışıyorlar.

Gerçekten öyle mi?

Bunun yanıtını, "din nedir?" sorusuna kısa vurgularla açıklık getirmeye çalışarak verelim.

Dinin sözlükteki karşılığı; "Doğa üstü güçlere, çeşitli kutsal varlıklara, tanrıya inanmayı ve tapınmayı sistemleştiren... bir kurum" olarak ifade edilir. Bu genel ifadeler doğru olmakla birlikte yine de eksiktir.

Din; maddi gerçekliğe dayanmayan, kör inancı aşılayan ve özellikle de feodal dönem devletlerinin halklara karşı çok etkili olarak kullandıkları ve günümüze kadar da egemen sınıfların kullanageldiği bir silahtır. Marks'ın çok haklı olarak söylediği "Din halkın afyonudur" sözü, bu ideolojik-politik arkaplana dayanır.

Engels, "feodalizmin uluslararası büyük merkezi, Katolik Roma Kilisesiydi" derken, dinin, feodal kurumları halkın gözünde kutsanmış mertebesine çıkardığını ve bu kurumların dince dokunulmaz gösterilmesine, dolayısıyla da feodal sınıfların sömürüsünün devamına hizmet etmiş olması gerçekliğine dikkat çekiyordu. Feodalizme kilise tarafından giydirilen bu elbise, kilisenin bizzat feodalizmin merkezi hiyerarşisi içinde en etkili kurum olmasından ileri geliyordu. Tıpkı peygamber Muhammed önderliğinde ilan edilen İslamiyetin Arap yayılmacılığında oynadığı rol gibi...

"Yaşamları boyunca çalışan ve sıkıntı çekenlere din, alçakgönüllülük ve sabır göstermeyi öğretir ve cennet ödülü umuduyla avutur. Başkalarının emeğiyle yaşayanlara ise, iyilik yapmayı öğretir,

böylece onlara tüm sömürücü varlıklarının oldukça ucuz bir savunusunu sunar ve ilahi cennetmekan için uygun fiyata giriş kartı satar. Din halkın afyonudur. Din, sermayenin kölelerinin insani görünümelerini ve azbuçuk insan onuruna yaraşır bir yaşam taleplerini boğdukları bir tür manevi alkoldür." (Lenin)

Bu "manevi alkol", günümüzde de, egemen sömürücü sınıflar tarafından halka cömertçe sunulmaya devam edilmektedir.

Din'in tanımına dair yaptığımız ve aktardığımız bu kısa vurgulardan sonra dinin toplum üzerinde oynadığı role ve dinlerde terörün olup olmadığına bakalım.

Konumuzu dağıtmamak kaydıyla, geçerken şunu da belirtelim: Elbette, hemen her din'de var olan çeşitli inanç gruplarının birbirlerine nazaran görece farklılıkları var ve bu farklılıklardan kimileri de bir diğerine göre, mağdur olmuşluğun ve haksızlığa uğramışlığın getirdiği haklılığı barındırabilir. Ancak yine de bu, dinin özünde gerici olduğu ve esasta da her dönem (Yeni Demokratik ve Sosyalist İktidar dönemleri hariç) hakim sınıflara hizmet ettiği/edeceği gerçekliğini ortadan kaldırmaz.

Katolik Roma Kilisesi, hem Hristiyan dinin hem de hristiyan-feodal devletlerin ortak merkeziydi. Feodal egemenlerin ortak sancağı, haç idi. Bu sancak etrafında birleşen feodal egemenler, topraklarına yeni topraklar katmak amacıyla askerî seferler yaparlardı. Haçlı Seferleri de öyledir. Haçlı Seferleri, feodalizmin uluslararası merkezi olan bu kilise tarafından Hristiyan dinine mensup halkların zihnine "ilahi gücün" kullarından yerine getirilmesini istediği kutsal bir görev olarak şırınga edilir. Bunun için bütün kiliseler seferber edilir. Dini dogmalarla halkı feodal orduların sancağı altında toplayarak diğer halklara kıyım yapılır.

Hristiyanlıkta Haçlı Seferleriyle dışarda başka halklara yapılan kırım, Engizisyon ile de içerde kendi halkına koyu bir zulüme dönüşür; dini dogmaların aksine ileriye doğru atılmış en küçük bir adım, bir buluş veya ezilenler tarafından yansıtılan küçük bir hoşnutsuzluk cezalandırılmıştır. Hem de en ağır şekilde. Dini dogmalara karşı aydınlatıcı bir buluş ileri sürdüğünden dolayı birçok bilim insanının Engizisyon tarafından acımasızca cezalandırılmış olması çok çarpıcı bir gerçekliktir. Yine, Engizisyon tarafından kazığa oturtularak, vahşi hayvanlara yem edilerek, zindanlara atılarak, sürgün edilerek ve daha birçok şekilde cezalandırılarak katledilen insanların sayısının haddi hesabı yoktur. Ve bu katliamların kararını Engizisyon Mahkemeleri verirdi. Engizisyon Mahkemeleri ise kilise tarafından kurulmuştur!

İslamiyet için ise Hristiyanlıktan aşağı kalır yanı olmadığı gibi onu gölgede bırakan uygulamaları olduğunu söylersek, abartmış olmayız.

İslamiyetin doğuşu ve gelişmesi; Arap büyük tüccarlarının ve toprak ağalarının Muhammed önderliğinde diğer dinlere alternatif olarak oluşturdukları bir inanç sistemidir. Buna ihtiyaç duymalarının asıl nedeni ise Arap büyük tüccarları ve toprak ağalarının feodal yayılmacı emelleridir. İslamiyet dinini ifade edecek olursak, o, feodal çağın doğuşu ve feodalizmin temsilcisidir demek daha doğru tespit olur. Halkları kılıçla müslümanlaştırma politikası, aslında, büyük tüccarların başka halkların yaşadığı toprakları kendi denetimleri altına almak dışında birşey değildi. Müslüman olmayan halklar "kafirdi" ve bunları yola getirmek hem hak'tı hem de cennetlik bir ödüldü. Böylece, halklar, o zamanın egemenleri olan büyük tüccarların ve toprak ağalarının maddi dünyadaki yaşamlarını cennet-

te dönüştürmek üzere öldürüp ölürken, "öte dünyada yerin cennetmekan" aldatmacasına kanıp sefil bir yaşamı "takdir-i ilahi" olarak kabullenmeye razı oluyordu. İslami feodal yayılmacılık egemenlerin sınıf çıkarlarının gereği idi. Bütün dini savaşların özü de böyleydi.

Arap devletlerinin -ve tabii ki Osmanlı imparatorluğunun da- ideolojisi, İslam ideolojisi, hukuku da "Şeria Kanunları" idi. Dünyanın en büyük feodal yayılmacı imparatorluklarından olan Osmanlı İmparatorluğu, feodal yayılmacılığı, kırımlarını İslam ideolojisine, halklar üzerindeki gerici hükümlerini ve zulmünü de "Şeria Kanunları"na dayandırıyor. Bu ideoloji ve yasalar egemenlere zenginlik içinde yaşama ve zulmetmeyi, halklara da itaatkar olmayı, eza ve yoksulluğu veriyordu. Aydınlanmaya, yeni buluşlara, ilerlemenin ve üretici güçlerin gelişmesi önünde engellik teşkil eden feodal sömürücü-yayılmacı bir devletin ideolojisi ve yasalarıydı söz konusu olan. Onun gerici perdesini yırtarak halklara yansıyacak en küçük bir ışık hüzmesi nerede ortaya çıkıyor idiyse, gerici vahşet devlet pençesine bürünmüş olarak orada uygulanıyordu. Çok tipik olmasından dolayı, Hallacı Mansur'un "Enelhak" yani ben tanrıyım demesinden ötürü derisinin yüzülmüş olması örneğini vermek, yeterli olur sanırım. Köylü isyanlarının bastırılması, Ermeni, Kürt ve daha başka halkların kırımdan geçirilmiş olması da tarihsel birer olgu olarak orta yerde duruyor. Feodalizmin halklar üzerindeki zor'u, din ile daha acımasızlaştırılıyordu. Ve din, ezilen yığınlar, haksızlığa karşı mücadele etmek yerine daima tanrıya şükretmeyi ve ezenlere itaat etmeyi öğütledi, öğütlemeye de devam ediyordu.

Tarih boyunca sömürücü sınıflar, din'e, aynı zaman da halkları bölüp birbirine kırdıran bir üst yapı işlevi yüklemiş-

Keza, komünistler olarak, hiç bir inanç gurubunun imtiyazını doğru bulmayız. İnsanların vicdani kanaat ve inançlarının ayrımsız özgürlüğünü; bu bağlamda inanç ve ibadet özgürlüğünü savunuyoruz. Oluşturacağımız Kızıl Siyasi İktidarlar döneminde de, ülke çapında siyasi iktidarı bir bütün olarak ele geçirdikten sonra da dini inançlarından dolayı hiç kimse hakir görülmeyecek, hiçbir inanç gurubu ayrıcalıklı olmayacak, isteyen dini inancını koruyacak, ibadet özgürlüğüne sahip olarak ibadetini yapacak ve kendileri karşılamak üzere ibadetlerini yerine getirmeye yardımcı olacağını düşündükleri kurumları oluşturabilecekler. Ancak, dinin gelişmesi ve yaygınlaşmasına neden olacak maddi hiçbir katkıda bulunulmayacaktır.

lerdir. Böylelikle din, halkları hristiyan, müslümün ve musevi olarak bölmüş ve birbirine düşman eden bir fonksiyonu oldukça etkili tarzda yerine getiren bir araç olmuştur. Üstelik, halkları sadece genel anlamda bu üç dine bölmekle kalmamış, herbirini de kendi içinde ayrıca çeşitli mezheplere (kلیکlere) bölmüştür: Hristiyanları Katolik ve Protestan; müslümanları şia, alevi ve sunni, dahası sunnileri de dört mezhebe (hanifi, hambeli, maliki ve şafii) vesair... Katolik ve protestan çatışmalarının hala sürdüğü ve bu dinsel çelişki nedeniyle halkların birbirine kırdırdığı gerçeğini görmek için

tarihin derinliklerine gitmeye gerek yok. Halihazırda İrlanda ve daha başka yerlerde bu dinsel çelişki nedeniyle süren çatışmaların varlığı dahi, bu gerçeği görmek için yeterlidir. Keza islamda da böyledir. Egemen sömürücü sınıflar tarafından bilinçli olarak kaşınan bu yapay çelişki sonucu bir çok katliam yaşandı. Maraş, Çorum, Sivas vb. kontra güdümlü yapılan katliamlar hala duruyor belleklerde. Dolayısıyla din, bu yanıla da ezilenlerin lehine, ezenlerin ise lehine bir işlev görmüştür.

Emperyalist kampın, bir dönemin Sosyalist ve Halk Demokrasisi devletlerince oluşturulmuş Sosyalist Varşova Paketi'na karşı NATO'yu oluşturmakla yetinmeyip "Yeşil Kuşak Projesi" olarak bilinen politikayı devreye sokmuş olmaları gerçeği, aynı zamanda, din'in ezilen halklar ve proletaryanın kurtuluş mücadelesine karşı nasıl bir barikat olarak kullanıldıklarının somut örneğidir. Bugün sözümona "insanlığın başına gelmiş bir bela" diyerek yakındıkları "İslami terör" veya daha geniş anlamıyla "terör" söylemleri, bizzat kendilerinin yarattığı veya destekledikleri gerçeğini de gizlemeyi amaçlayan bir demagojidir. "Yeşil Kuşak" projesi, Ortadoğu-Asya'da bir dönemin Sosyalist ve Halk Demokrasisi ülkelerin önüne İslam dini ile tahkim edilmiş bir barikat işlevi yüklenmekle sınırlı değil, aynı zamanda, bu ülke ezilenlerini din afyonu ile zehirleyerek gerçek kurtuluşlarına yönelmelerinin önünü alma işlevini de yüklenmiştir. Zira, bura ülkelerinin hemen gözönünde Sosyalist ülkeler mevcut ve dolayısıyla sosyalist fikirlerin buralara nüfuz etmesi tehlikesi söz konusudur. Bu olasılık, emperyalist ve tüm gerici devletlerin en büyük korkusudur. "Yeşil Kuşak" projesi bu korkunun ürünüdür. Bunun sonucu olarak, bahsi geçen bölgede islam dininin yeniden tahkim edilmesi ve bura

devletlerinin bu temelde desteklenerek Sosyalist ve Halk Demokrasisi ülkelerin ve Komünist örgütlerin karşısına dikilmesi sağlanmıştır.

Keza Rus Sosyal emperyalizmine karşı Afganistan'da Taliban'ın siyasi, ekonomik, askeri ve lojistik olarak desteklenmesi ve bugünün El-Kaidesi'nin örgütlenip desteklenmesi de ABD emperyalizminin bilinen politikaları sonucudur,

TC devleti de kuruluşundan bu yana dini kendine hizmet eden bir araç olarak kullanageldi. Okullara dini zorunlu ders olarak koymakla sınırlı kalmadı; imam hatip okullarını açtı, kuran kurslarını el altında destekledi ve buralara çok büyük kaynaklar aktardı. Kitlelerin devrim mücadelesine akmasının önünü almanın önemli yollarından biri olarak buna hep başvurdu. Dahası, kendi himayesinde ve desteğinde, dinci gericiler ve faşistlerin katliamlar yapmasını teşvik etti. Tarihteki bolca örnekleri bir yana, daha dün Sivas'ta 37 insanın gericiler tarafından diri diri yakılmasının asker ve polis gözetiminde nasıl icra edildiğini bu ülke halkı tv.lerde canlı yayında izledi.

Uzak ve yakın tarihten aktardığımız tüm bu gerçeklerden sonra, din'in işlevi, ezen ve ezilenler için ne anlama geldiği, din'de terörünün olup olmadığı, gün gibi orta yerde değil mi? "İslamda da, diğer dinlerde de terör yoktur" yönlü söylemler birer demagoji değil de nedir? Nihayetinde, dün de bugün de sömürücü devletler tarafından ezilenlere kaşı kullanılan bir silah olduğu da apaçık bir gerçek olarak karşımızda duruyor.

Komünistler olarak din'e yaklaşım ve çözüm yöntemimiz nedir? Çok kısa olarak buna da değinelim.

Din'in kör inanç olması, halkı uyuşturan bir afyon olarak egemenler tarafından

halka karşı kullanılmasına karşı ideolojik mücadele ile onun bu idealist ve gerici niteliğini ortaya koyup halklarımızı aydınlatma görevimizi asla savaştırmamalı, ancak, dini inanışlarından dolayı hiç kimseyi yadırgamamalı, insanların vicdani özgürlüğüne saygı göstermeliyiz. Saygı gösterilen; insanların vicdani özgürlüğü olmalı, din değil. İnsanların vicdan ve düşünce özgürlüğü haklarına hem saygı göstermek, hem de yanlış ve geri düşüncelere- ve din gibi gerici ve tamamen idealist olan kör inanç- karşı da ideolojik mücadele yürütmek, birbirini dışlayan bir tutum değildir. Aksine, sorunu doğru yöntemle alan ve bu bağlamda da birbirini tamamlayan bir görevdir.

Keza, komünistler olarak, hiç bir inanç gurubunun imtiyazını doğru bulmayız. İnsanların vicdani kanaat ve inançlarının ayrımsız özgürlüğünü; bu bağlamda inanç ve ibadet özgürlüğünü savunuyoruz. Oluşturacağımız Kızıl Siyasi İktidarlar döneminde de, ülke çapında siyasi iktidarı bir bütün olarak ele geçirdikten sonra da dini inançlarından dolayı hiç kimse hakir görülmecektir, hiçbir inanç gurubu ayrıcalıklı olmayacak, isteyen dini inancını koruyacak, ibadet özgürlüğüne sahip olarak ibadetini yapacak ve kendileri karşılamak üzere ibadetlerini yerine getirmeye yardımcı olacağını düşündükleri kurumları oluşturabilecekler. Ancak, dinin gelişmesi ve yaygınlaşmasına neden olacak maddi hiçbir katkıda bulunulmayacaktır.

Terör konusuna gelince.

Belirtmek gerekir ki emperyalizm ve yerli uşaklarının bu konudaki yoğun ideolojik manipülasyonu sonucu sadece halklarımız zihninde değil devrimci harekette de (Maoist saflarda dahil olmak üzere) önemli bir boyutta bir bilinç bulaıklığı oluşmuş durumdadır. Bunu gidermek, öncelikle Maoistlerin görevidir.

Bu meseleyi birkaç yönden ele almadan önce, terör kavramını açıklamaya çalışalım.

Terör nedir?

Sözlükteki karşılığı; "Yıldırma, korkutma, tehdit" dir. Bu tanıma göre, bunları içeren her eylem terördür. Yani, herhangi bir biçimde fiiliyata dökülen devrimci şiddet de, köylerin üzerine bomba yağdırılması da terördür. Çünkü sonuçta, karşıdakini yıldırma ve korkutmayı da hedefleyen bir niteliği var.

Emekçi halkların ve ezilen ulusların üzerinde uyguladıkları baskı; yasal ve fiili baskıcı uygulamalardan tutulmuş da işkenceye, kaybetmekten ve sokak infazlarına, yerleşim yerleri ve doğanın dahi bombalanması, işgal ve saldırganlıklarıyla en büyük terörist; emperyalizmdir ve onun her parçası da ki uşak hakim sınıflardır. İşte terörizm bu tür yöntemleri esas alan bir düşünce yön temidir.

Bir yanda bütün bu ve benzeri vahşi ve barbarca saldırıları uygularken de öte yanda ise halkların çıkarı gereği bunu yaptıklarını propaganda edip, karşı gelenleri ve fiili karşı koyanları ise "terörist" ilan etmeyi de elden bırakmıyorlar. Sınıfsal kurtuluş ve bağımsızlık için mücadele edenleri-savaşanları terörist diye teşhir etmekte, halkların da bunu böyle kabul etmesi için yoğun ve yaygın bir ideolojik-

psikolojik kampanya yürütmekteler. Karşıdevrimci zor ile içiçe geçirilerek icra edilen bu kampanyalar, halkları çepeçevre kuşatıp bilinçlerini dumura uğrattıyor. Bundan, devrimci hareketin saflarında yer alan insanlar da nasibini alıyorlar. Böylelikle, karşı çıkılması gereken yöntem ve düşüncelerle savunulması ve uygulanması gereken yöntemler birbirine karıştırılarak tam bir kafa karışıklığı yaşanıyor.

Bu bilinç bulanıklığı elbetteki bu olaylarla başlamadı. Tarihi 19.yüzyıla kadar gitmektedir. Fakat yakın tarihimiz açısından da yeni değil. Bu düşüncelerin

Sinagoglara yönelik yapılan bambalama eylemleri hem doğrudan sivilleri hedef aldığından hem de dini bir kurum olmasından dolayı tamamen yanlış ve gerici bir eylemdi. İngiliz emperyalizminin siyasal ve ekonomik kurumları olan Konsolosluk ve banka binalarına yönelik yapılan eylemler ise hedef olarak doğrudur. Bu iki kuruma yönelik gerçekleştirilen bombalı intihar saldırısında yanlış olan; hedef alınmaları değil, özellikle HSBC bankasına yönelik yapılan eylemin (bankada ağırlıklı olarak sivil insanların çalışıyor olması hem de çalışma saatlerinde yapılması durumunda sivil insanların oldukça fazla zarar göreceği bilinmesine rağmen) yapılmış olması yanlıştır.

toplum üzerinde, özellikle de 1990'lı yılların ikinci yarısı ile birlikte epeyce yaygınlaştığını belirtelim. Halk saflarında gördüğümüz kimi reformist çevrelerin hemen her devrimci şiddet eyleminden sonra, "şiddetin her türüne karşıyız" açıklamalarını ve kınamalarını her politik devrimci hatırlar. Burjuva hümanizmiyle meseleye yaklaşan bu kesim, İstanbul'da yapılan son bombalı eylemleri vesile edip "şiddetin her türüne karşıyız" pankartı açacak kadar da ileri gitti. İstanbul'daki son bambalama olaylarıyla ilgili olarak söz konusu yanlış yaklaşım sadece "her

türlü şiddet" ve "savaş" karşıtı çevreyle sınırlı değil. Benzer yaklaşım, devrimci ve Maoist saflarda bulunan kimi insanlarda da zuhur etti.

Şimdi şu soruyu sormak gerekir: Her türlü teröre karşı çıkılmalı mıdır? Maoistler için bu sorunun yanıtı çok açıktır. O da şudur: Emperyalizmin ve yerli uşaklarının her türlü tö-rörüne karşı olduğumuz gibi, hangi gerekçe ve isim altında kimler tarafından yapılmış olursa olsun halkı hedefleyen her türlü eylemlere de karşıyız ve karşı da olunmalıdır. Bu ayrım çizgisini net olarak vurguladıktan sonra, artık şunu söyleyebiliriz: İlke olarak hiçbir mücadele biçimini reddetmeyiz. Dolayısıyla, terörün her türüne karşı çıkmayız. Karşıdevrimci sınıfların kimi hedeflerine yönelik devrimci terör eylemlerini sadece desteklediğimizi söylemekle yetinmiyoruz, bizatihi yapılması gerektiğini söylüyoruz!

Şimdi Sinagoglara yönelik yapılan bombalama eylemleri hem doğrudan sivil-leri hedef aldığından hem de dini bir kurum olmasından dolayı tamamen yanlış ve gerici bir eylemdi. İngiliz emperyalizminin siyasal ve ekonomik kurumları olan Konsolosluk ve banka binalarına yönelik yapılan eylemler ise hedef olarak doğrudur. Bu iki kuruma yönelik gerçekleştirilen bombalı intihar saldırısında yanlış olan; hedef alınmaları değil, özellikle HSBC bankasına yönelik yapılan eylemin (bankada ağırlıklı olarak sivil insanların çalışıyor olması hem de çalışma saatlerinde yapılması durumunda sivil insanların oldukça fazla zarar göreceği bilinmesine rağmen) yapılmış olması yanlıştı. Sonuçta, bu eylemde en fazla zararı halk-

tan insanlar gördü. Bu vb. nedenlerden dolayı, biz, emperyalizmin ve uşaklarının halklara ve ezilen uluslara karşı uyguladıkları terörü kınadığımız gibi, halkı da büyük oranda hedefi içine alan bu tür eylemleri de kınarız, kınadık. Ancak, bu gibi eylemleri yanlış ve hatalı değerlendirip kınamak farklı, bu tür eylemlerden hareketle, hiçbir ayrım yapmaksızın "her türlü teröre", "her türlü şiddete" karşı olmak/kınamak ise daha farklı bir tutumdur. "Şiddet", "savaş", "terör" kavramlarını hiçbir ayrım yapmaksızın reddetmek, sapla samanı birbirine karıştırmak olur.

Şimdi şu soruyu sormak gerekir: Her türlü teröre karşı çıkılmalı mıdır? Maoistler için bu sorunun yanıtı çok açıktır. O da şudur: Emperyalizmin ve yerli uşaklarının her türlü terörüne karşı olduğumuz gibi, hangi gerekçe ve isim altında kimler tarafından yapılmış olursa olsun halkı hedefleyen her türlü eylemlere de karşıyız ve karşı da olunmalıdır. Bu ayrım çizgisini net olarak vurguladıktan sonra, artık şunu söyleyebiliriz: İlke olarak hiçbir mücadele biçimini reddetmeyiz. Dolayısıyla, terörün her türüne karşı çıkmayız. Karşıdevrimci sınıfların kimi hedeflerine yönelik devrimci terör eylemlerini sadece desteklediğimizi söylemekle yetinmiyoruz, bizatihi yapılması gerektiğini söylüyoruz! Ancak, başlıbaşına mücadelenin anabiçimi olarak, yani bireysel terörü esas mücadele biçimi olarak yapılmasını da doğru görmüyoruz-doğru görmeyiz. Esas mücadele biçiminin silahlı olması gerektiğini söylerken, bununla, bireysel terörü alıp ilk başa oturtan değil, proletarya önderliğinde köylülere dayanan Kızıl Siyasi İktidarlar (KSİ) perspektifli Köylü Gerilla Savaşı (KGS)'nin altını çiziyoruz. Halk Savaşı stratejisi bireysel eylem biçimlerini, bu bağlamda bireysel terör eylemlerini ilke

olarak reddetmez. Bir başka deyişle bireysel terör eylemlerini esas almamak demek "gerek şehirlerde gerekse kırsal alanlarda düşmanı darbeleyecek, düşman saflarında yıldırma, korku ve panik yaratacak eylemler yapılmaz", anlayışını getirmez. Tersine, yapılması gerekliliğini vurguluyoruz. Bu tür polemikler 1970'li yılların başında yoğun bir şekilde yapıldığı gibi 70'li yıllardan bugüne kadar devam edegeldi.

Bilinçleri daha bir aydınlatmak bakımından yoldaş Kaypakaya'nın dönemin kaşarlanmış revizyonisti şimdinin ise orta burjuvazinin bir kesiminin partisi olan İşçi Partisi lideri D. Perinçek'le yaptığı polemikleri aktarmakta yarar görüyoruz:

Yoldaş Kaypakaya, Doğu Perinçek'in başını çektiği Şafak Revizyonizmi ile girdiği polemikte "Şafak Revizyonistleri Silahlı Mücadeleyi Kuşa Çeviriyor" başlıklı makalede şunların altını çiziyor:

"Mekanik burjuva kafası, sun'i mantık, birçok konuda olduğu gibi, silahlı mücadele konusunda da kendisini gösteriyor. Şafak revizyonistleri, halk kitlelerini terbiyeli maymun gibi, işaret ettikleri yerlere bastırarak silahlı mücadele yolunda ilerletebileceklerini sanıyorlar! Oraya basma yasak! Şuraya değme! Buna vurma! Şunu kırma! Silahlı mücadele değil, ip üzerinde cambazlık!

"Ülkemizde, silahlı mücadele esas olarak, köylük bölgelerde, mahalli ve merkezi otoritenin yıkılması, yerine proletarya önderliğinde köylü hakimiyetinin kurulması hedefine yönelmelidir. Bugünkü aşamada bu mücadelenin biçimi köylülerin gerilla savaşıdır. Gerilla faaliyeti, toprak ağalarının, halk düşmanı bürokratların, ihbarcılarının, faizcilerin imhasını, çeşitli şekillerde cezalandırılmalarını, paralarına, silahlarına elkonulmasını, karakolların basılmasını ve si-

lahlara elkonulmasını, canlı ve cansız bir yığın hedefe saldırıyı içerir. Fakat tüm bu saldırıların ortak bir hedefi vardır. O da, gerici otoriteyi zayıflatmak, parçalamak ve giderek yıkmak, yerine devrimci otoriteyi geçirmek!

"...Fakat şehirlerde gerilla faaliyetini ilke olarak reddetmek, silahlı mücadeleyi kalıplara döken (a), (b), (c) diye sıralayan anlayışın ifadesidir. Ülke çapında, bir bütün olarak düşman bizden güçlü olduğu sürece, şehirlerdeki politikamız, esas olarak 'kuvvet toplamak ve fırsat kollamak'tır. Ve zaman zaman ayaklanmalar düzenleyerek köylük bölgelere çekilmektir.

"Bunun yanında birincisi, kırlık bölgelerdeki mücadeleye destek olmak, üzere; ikincisi, gerici saldırılara karşı aktif savunma vasıtası olarak! Üçüncüsü, kuvvet biriktirme vasıtalarından biri olarak şehirlerde de gerilla eylemlerine girişilebilir ve girişilmelidir. Bu amaçlarla banka soyulabileceği gibi, hükümetin ve gericilerin paralarına el konulabileceği gibi, şehirlerde sınıf düşmanları da imha edilebilir; mesela polis ajanları, faşist subaylar, işkenceci polisler, faşist teşkilatların elebaşları, zalim patronlar ve yordakçıları, grev kırıcılar, ajan-provaktörler, ihbarcılar, devrimcileri kurşunlayanlar ve bunlara idam cezası verenler, emperyalizmin ajanları vs... kurşuna dizilebilir. Ayrıca ulaştırma ve haberleşme hatları felce uğratılabilir, cephanelikler, askeri depolar vb. soyulabilir veya sabotte edilebilir; önemli evraklara el konabilir veya bunlar imha edilebilir; hapishaneden adam kaçırılabilir, bazı askeri üslere ve karargahlara, polis karargahlarına, faşist teşkilatların merkezlerine sabotajlar düzenlenebilir, vb."(abç)

Yoldaş Kaypakaya'nın şehirlerde gerilla faaliyetinin alacağı biçim, hedefleri

ve amacı üzerine ortaya koyduğu perspektif, doğru ve yerine getirilmesi gereken zorunlu görevlerdir. Gel gelelim ki, emperyalizm ve yerli uşaklarının ideolojik manüpleleri sonucu burjuva humanist yaklaşımla meseleyi ele alanların bu doğru perspektifi yeterince kavramadıkları anlaşılmaktadır. Neyin nasıl ve hangi terör-şiddet olduğu noktasında kafa karışıklığı yaşanıyor.

"...polis ajanları, faşist subaylar, işkenceci polisler, faşist teşkilatların elebaşları, zalim patronlar ve yoldaşları, grev kırıcılar, ajan-provaktörler, ihbarcılar, devrimcileri kurşunlayanlar ve bunlara idam cezası verenler, emperyalizmin ajanları vs... kurşuna dizilebilir. Ayrıca ulaştırma ve haberleşme hatları felce uğratabilir, cephanelikler, askeri depolar vb. soyulabilir veya sabote edilebilir; önemli evraklara el konabilir veya bunlar imha edilebilir; hapishaneden adam kaçırılabilir, bazı askeri üslere ve karargahlara, polis karargahlarına, faşist teşkilatların merkezlerine sabotajlar düzenlenebilir, vb." diyor, yoldaş Kaypakkaya. İlk başta bunlara kimsenin itirazı yokmuş gibi görülüyor. Ancak, iş "terör" kavramı ile karşıdevrimin yaptığı ideolojik-psikolojik kampanya koşullarında meseleye yaklaşım göstermeye geldiğinde, hiçte öyle olmadığı, bu perspektifin hiç mi hiç anlaşılmadığı, dahası unutulduğu görülüyor.

Örneğin; yoldaş Kaypakkaya'nın işaret ettiği üzere şehirlerde karşı devrimin sözkonusu elemanlarının imha edilmesi, karşıdevrimin diğer elemanları üzerinde bir "yıldırma" ve "korku"ya neden olmaz mı? Keza, "bazı askeri üslere ve karargahlara, polis karargahlarına, faşist teşkilatların merkezlerine sabotajlar" düzenlendiği vakit, oralarda ve çevrelerinde bulunan insanlarda bir korkunun oluşmasına sebebiyet vermez mi? Dahası, iradi

olarak hedeflenmemesine rağmen halktan insanların da zarar görme olasılığını barındırmaz mı, bu tür eylemler? Bu soruların yanıtı "evet" olduğuna göre, o zaman bu eylemleri savunup savunmamak noktasında kriterimiz ne olacak? "Korku" ve "yıldırma" yarattıklarından dolayı ret mi edeceğiz? Yoksa, devrimin esas mücadele biçimini desteklemek için yoldaş Kaypakkaya'nın sıraladığı üç ana kriterden dolayı yapılması zorunlu olduğundan ve aynı zamanda, karşıdevrim saflarını yıldırma ve tırnak köklerine kadar tır tır titretmeyi de amaçladığını bilince çıkararak savunacak mıyız? Üzerine basa basa diyoruz ki savunacağız! Bu tür eylemlerle devrim yapılmayacağını ne yoldaş Kaypakkaya ne de bizler ileri sürdük. Bu tür eylem biçimleri esas mücadele biçimi olarak da ele alınmaz. Ama bu tür eylem biçimleri Lenin yoldaşın altını çizdiği gibi *"Marksistler, bırakalım ebedi olarak, geçici olarak dahi herhangi bir mücadele biçimini reddetmezler. Bütün mücadele biçimlerini ihtilal yoluna bağımlı kılarlar."*

Görüldüğü gibi Lenin yoldaş bu gibi eylemlerle devrim olmayacağını, ama bireysel eylem türlerini ihtilale tabi kılmak koşuluyla savunuyor. Stalin yoldaşın banka soymakla görevlendirilmesinden tutalım da başka tür eylem biçimlerine kadar Lenin bireysel eylem türlerini savunuyor.

Biz de tabii ki bu tür eylemleri Halk Savaşı stratejisine tabi kılarak ele alıyoruz. Onu güçlendirmeyen bütün eylemler yanlış ve hatalıdır. Ama bu, yani Halk Savaşını savunuyor ve esas olarak kitlelere dayanılarak devrim olur çizgisini savunmak, dahası "öncü savaş" teorisini reddetmek demek ilke olarak bireysel terörü(bireysel eylemleri) reddetmek anlamına gelir mi? Bu, İbrahim'in dediği gibi si-

lahlı mücadeleyi savunma adı altında onu kuşa çevirmektir. Bir başka ifadeyle bu tür anlayışlar Halk Savaşı'nı savunma adı altında özünde onu kuşa çevirmektedirler.

Tam da yeri olduğu için Başkan Mao'nun şu sözlerini yeniden ama niteliğine uygun olarak bilince çıkarma hedefiyle hatırlayalım: *"Devrim, bir ziyafet vermek, bir makale yazmak, bir resim çizmek veya bir nakış işlemek değildir. Devrim o zarıflıkla, o rahatlık ve nazırlıkla veya o kadar tatlılık sevecenlik, terbiye, ihtiyat, ruh cömertliği ile başarılmaz. Devrim, bir ayaklanmadır, bir sınıfın başka bir sınıfı devirdiği bir şiddet hareketidir"*(abç) *"İktidar namlunun ucundadır!"* -der.

Sözün özü, emperyalist haydutlar ve uşak hakim sınıfların ve ideologların ideolojik bombardımanının ekti alanında kalarak meseleye doğru bir yaklaşım gösterilemez. Emekçi halklar ve mazlum uluslar tabii ki devrimci teröre de başvuracaklardır. Bu yanlış olmadığı gibi zorunludur da. Bu meselede eğilip bükülmenin bir anlamı yok. Yanlış olan; bireysel eylem biçimlerini esas mücadele biçimi olarak ele alıp uygulamaktır. Namlularda çıkan adressiz kurşunlardır. Kitleler olmaksızın bu tür eylemlerle devrimin gerçekleşebileceği hayalidir. Komünist ve devrimcilerin kurşunları adresini bilir, bilmek zorundadır. Devrimin dostlarını ve düşmanlarını doğru belirlemek, devrimin kitlelerin eseri olduğunun bilinci ve sorumluluğuyla hareket etmek, namluyu bu doğru siyasetin hizmetinde konuşturmak ve asla "amaç için her yol mubahtır" yanlış anlayışına düşmeden yürümek... Bu doğrultuda ilerledikçe, yoldaş Kaypakaya'nın işaret ettiği eylemlerin yapılması devrim mücadelesini büyütür. Hümaniter tepkilerle yaklaşmak ise küçültür ve kaybettirir. Devrimin içeriğini ve duruşunu doğru kavramak ve uygulamak, devrim iddiası

olan her kişi, örgüt, parti ve sınıfın en başta gelen görevidir. Bu görev, burjuva hümanist duygulara kurban edilemez! Karşı çıkılması ve mahkum edilmesi gereken anlayış ve yöntemlerle savunusu ve uygulanması gereken yöntemler doğru, iyi ve net bir şekilde ayırt edilmelidir. Yoksa terörün her türüne karşı çıkmak ideolojik kaos getirir. Burjuvazinin ideolojik değirmenine su taşır...

PROGRAMDAN

Bu sayımızda devrimimiz için gerek stratejik gerekse güncelliği açısından en önemli sorunlarından biri olma özelliği taşıyan “devrimimizin düşmanları ve dostları kimlerdir?” sorusunu gerek teorik gerekse güncelliği boyutuyla ele alıp açmıyacağız. Önümüzdeki sayı için ele alacağımız konuyu şimdiden yazalım: Devrimimizin çelişmeler (temel, başlıca, baş ve baş düşman) sorunu olacaktır.

Bundan böyle bu dosya altında komünistlerin asgari ve azami devrim programı olarak ortaya koydukları devrim programının teorik bölümünde yer alan konuların açılımına yer vereceğiz. Okurun bu teorik çalışmayla sözkonusu programı daha da içselleştireceği düşüncesindeyiz. Dolayısıyla Sınıf Teorisi'nin her bir okuru bu dosya altında ortaya konulacak fikirleri iyiden iyiye okumalı ve bu fikirlerin zengin-canlı tartışmasını yapmalıdır.

GERÇEK DÜŞMANLARI VE DOSTLARI KİMLERDİR?

1.Kongre, öncü olarak bugüne kadar sınıf mücadelesinde yeterli, yani ileri bir seviyeyi yakalayamayışımızın en önemli nedenlerinden birisi olarak da gerçek düşmanlarımıza karşı gerçek dostlarımızla gerek stratejik gerekse taktik açıdan birleşmeyi başaramayışımız olarak saptadı.

Öncü olarak düşmanlarımız ve dostlarımız kimlerdir? sorusunu teorik açıdan doğru tespit ettik. Fakat bu tespit genel olarak teorik bir tespit olmaktan öteye geçmedi. İnkardan gelmek doğru olmaz. Zaman zaman doğru pratik ilişkiler ağı da geliştirildi. Fakat bu ilişkiler henüz yeterli değildi. Her şeyi bir kenara bırakalım. Bu konuda çok doğru bir hatta olduğumuzu söylemek için

30 yıl içerisinde çok ciddi bir politik güç seviyesine ulaşmamız gerekirdi. Devrimin gerçek dostlarını gerçek düşmanlara karşı birleştirdik dersek, bu, geçmişin ciddi hatalarından ders çıkartmadığımızı tam tersine o hataları tekrarladığımızı-tekartlayacağımız anlamına gelir. Kaldı ki İbrahim yoldaşın dediği gibi "...devrimin dostlarını ve düşmanlarını doğru tespit etmek yetmez; aynı zamanda, proletarya önderliğinde devrimin dostlarını birleştirmeye yönelen, nisbeten uzun bir mücadele yürütmek gerekir."

30 yıl gibi uzun bir süre bir Komünist Partisi için azımsanacak bir zaman dilimi değildir. Devrimin gerçek dostlarını birleştirme Maoist perspektifine uygun bir çizgide hareket etmediğimiz bu 30 yıllık zaman diliminde katettiğimiz mesafe çok somut ve yakıcı bir şekilde ortaya koymaktadır. İleride ortaya koyacağımız gibi saflarımızda hala devrimin gerçek dostlarına ilişkin doğru bir teorik bakış açısına sahip olmayanlar var. Ki bu yanlış bakış açısı Maoist Parti dışındaki parti ve gruplarda kendisini daha olumsuz bir şekilde dışı vurmaktadır.

Devrimin diğer önemli politik sorunlarının çözümünde olduğu gibi "devrimimizin gerçek dostları ve düşmanları kimlerdir" sorusunu da teori-pratik diyalektik birliği içerisinde çözmek şarttır. Yoksa sadece teorideki söylemlerle yetinirsek birer laf ebesi olmaktan öteye geçemeyiz. Nasıl ki sadece teoride "ideoloji ideoloji," "Halk Savaşı Halk Savaşı", veya "Maoizm Maoizm" demekle devrim çelişkileri çözülmezse, dost ve düşman sınıfları sadece teoride doğru tespit etmek de devrim sorunlarını çözmez. Öyle olsaydı kitaplardan yazılanlar alıp aktarılır ve iş biterdi. Dahası Yeni Demokratik Devrim tespitini yapmakla şimdiye dek devrimin gerçeklemesi gerekirdi. Ama 30 yıldır bir türlü gerçekleşmiyor devrim. Demek ki

burada ciddi bir hata var. Teoride doğru ama pratikte buna uygun bir çizgi izlenmiyorsa demek ki orada bir sapma vardır.

Devrimin gerçek dost ve düşmanlarına ilişkin teorik belirlenimler Maoist Parti'nin programında mevcuttur. Bizim yapmak istediğimiz adigeçen teorik sapmaların açılımını yapmak olacaktır. Yazacaklarımız aynı zamanda her bir Maoist aktivistin pratikte bu teori ışığında doğru hareket etmesinin ışığı olacaktır. O nedenle bir kez daha tekrarlamakta fayda görüyoruz: Her bir Maoist yanlış ve hatalı politikalar sergilememek için Türkiye-Kuzey Kürdistan'daki sınıflara ilişkin Maoist öncünün programında yer alan teorik bölüme ilişkin yapılacak açılımları derinden derine içselleştirmelidir.

Bilinmelidir ki bir ülkede devrimin gerçek dostlarını gerçek düşmanlardan ayırt etmenin ana yolu o toplumdaki çeşitli sınıfların ekonomik durumları ve devrim karşısındaki tutumlarını doğru analiz etmekten geçer. Burada ortaya konulacak doğru görüş açısı uluslararası düzlemde de kendisini gösterir. Bu bilinçten hareketle de öncelikli olarak söz konusu programda adigeçen sınıfların genel bir analizini yapmak gerekir.

A-Gerçek Sınıf Düşmanlarımız Kimlerdir?

Gerçek sınıf düşmanları denilince bununla teorik çıkış noktamız olarak toplumdaki üretici güçlerin önünde engellik teşkil en gerici üretim ilişkilerini saptamalıyız. Buradan hareket edildiğinde, yani üretim ilişkileriyle üretici güçler arasındaki çelişkinin iki yönünden hareket edildiğinde en gerici üretim ilişkileri feodalizm ve komprador bürokrat kapitalizmdir. Bu ekonomik olgunun sınıfsal temsilcisi ise büyük toprak ağaları ve

komprador bürokrat burjuvazidir.

Bu sınıflar ülkenin iç olgusudur. Bir de bu sınıfların toplumsal (sosyal) dayanaklığını yaptığı stratejik düşman güç olarak emperyalizm, yani tekelci kapitalizm üzerinden yükselen emperyalist tekelci burjuvazi vardır. Konuya ilişkin Maoist Komünist Partisi programında şunlar geçmektedir:

“Yarı-sömürge, yarı-feodal sosyo-ekonomik yapıya sahip toplumda yeni demokratik devrimin başlıca düşmanları; emperyalizm, feodalizm ve komprador bürokrat kapitalizmdir.” Bu güçler ülkemizde değil bütün yarı-sömürge, yarı-feodal ülkelerin aynı derecede düşmanlarıdır.

Ayrıca devrimimizin gerçek düşmanları kategorisine bu gerici sınıf ve üretim ilişkilerinin ideologları, onların ideolojik ve siyasi olarak hizmetinde olan aydınlar ve tek tek hain unsurlar da dahildir.

Bu sınıfların niteliğine ilişkin analizimizi derinleştirelim:

1. Toprak Ağası Sınıfı:

Toprak ağası sınıfı Türkiye-Kuzey Kürdistan’da emperyalist hegemonyanın temel sosyal (toplumsal) dayanağını oluşturur. Bu sınıf başta köylüleri ve tarım işçilerini sömürür. Ürteci güçler önünde en büyük ve gerici güçtür. Devrimin mevcut aşamasında hiç bir ilerici yanı yoktur. Alt yapıda güçlü olduğu gibi üst yapıda da güçlüdür. Komprador bürokrat kapitalizm ve emperyalizmle iç içe bir şekilde mevcut sistemi yönetir.

Bu sınıfın alt yapı bakımından etkili olduğu yerlerin başında Kuzey Kürdistan, Orta anadolu, Akdeniz, Karedeniz ve Ege bölgesi gelmektedir. Bu alanlar içerisinde ise en etkili yerler Kuzey Kürdistan’dır. Yani Kuzey Kürdistan’da feodalizm ve feodal ilişkiler diğer alanlara gö-

re gerek alt yapı gerekse üst yapı bakımından daha güçlü ve etkilidir.

Feodalizmi sadece toprak ağaları sınıfıyla eşleştirmek doğru bir anlayış olmaz. Bunun içerisine kapitalist çiftlik sömürsünden tutalım da, tefeci tüccar sömürsüne, oradan da emek hizmetine göre sömürü biçimine kadar hepsi feodal sömürü içerisine girer. **Burada temel sorun emeğin gasbediliş biçimi olarak kavranmalıdır.**

Konumuz bu nokta olmadığından geçiyoruz.

Büyük aşiret reisleri, büyük mollalar, büyük şeyhler ve bir yandan toprakları diğer yandan ise fabrikası olan yarı-feodal yarı-burjuva gibi gerici feodal üretim ilişkisinin temsilcisi olan kimseler devrimin hedefi durumundadırlar.

Gerek Türk gerekse Kürt büyük toprak ağaları hepsi de sınıfsal bakımdan devrimimizin gerçek düşmanlarıdır.

Bu sınıfın içerisinde Kürt olan büyük toprak ağalarının hemen hepsi Kürt ulusal hainidir. İstisnalar (Ahmet Türk gibi) hariç Kürt olduklarını dahi kabul etmemektedirler.

Türk olan toprak sahibi sınıf temsilcilerinden de anti-emperyalist olana, bu anlamda ulusal nitelik taşıyan kimse veya kimselerin olduğundan söz etmek mümkün değildir. Bunların Türklüklerini kabul etmeleri onların ulusalcı olduğunu getirmez. Türk ulusalcılığı kendisini daha çok “antiemperyalist” olup olmamakta gösterir. Ama bugüne kadar Gün Sazak’lardan tutalım da bilmem hangi Türk büyük toprak ağasına kadar antiemperyalist bir duruş sergileyen olmadı daha. Tam tersine bu ulus kökenli ağaların önemli bir kesimi MHP’lidir. Ve emperyalizmin sadakatle uşaklığını yapmaktadırlar. Emperyalizmin uşaklığını yapan

bir sınıf, yani emperyalizme karşı tavır almayan ve onun burada bir numaralı toplumsal dayanaklığını yapan bir sınıf ve onun bireyleri her ne kadar "Türküm" dese de yine de o sınıf ve bireyler ulusalcı karakter taşımaz. Onlar için ana kriter antiemperyalist olmakta yatar. Bunun için de diyoruz ki her Türk milliyetçiliği yapan bir hareket ilerici ulusal karakter taşımaz. Özellikle de bu milliyetçiliği emperyalizme karşı değil de ezilen ulus ve azınlık milliyetlere karşı yapıyorsa, o milliyetçiliğin hiç bir demokratik yanı yoktur. Bu ırkçılık ve şovenizmden beslenen faşistlik, faşist ideolojidir. Bu bağlamda MHP'nin milliyetçiliği ideolojik olarak gıdasını tamamıyla faşizmden almaktadır.

İşin bir diğer boyutu var o da şudur: Böylesine yarı-sömürge çok uluslu ülkelerde ezilen bağımlı ulusun milliyetçiliği ilerici-demokratik muhteva taşıırken ezen ulusun milliyetçiliğinin ise faşizmle özdeş olduğu gerçekliktir. Onun milliyetçiliğindeki ilericilik olsa olsa dediğimiz gibi ancak emperyalizme karşıtlıkta olur. Ama henüz emperyalizme karşı olan bir büyük toprak ağası ve komprador sınıf görmedik. İşgalcilik koşullarını bununla karıştırmamalıyız.

Kuzey Kürdistan'da ulusal karakter taşımanın birincil ögesi Kürtlüğünü kabul etmesi ve Kürt ulusunun kendi kaderinin tayin hakkının ilhak edilmesine karşı çıkması önşarttır.

Ulusalcı nitelikte devrimci karakteri de birbirine karıştırmamak gerekir. Bir hareket ulusalcı karakter taşıyabilir ama devrimci olmayabilir. Devrimci karakter taşımayanlar ise reformist karakter taşır. Fakat gerek devrimci gerekse reformist hareketler her ikisi de demokratik içerik taşır. Demokratikliği ise tıpkı boşanma hakkı elinden alınmış ezilmiş bir kadın gibi ulusal olarak ezilmesi, dahası ulusal haklarının gasp edilmiş olmasına olan karşıtlığından kaynaklanmaktadır.

Yanılığa düşmemek için bir noktaya daha dikkatleri çekmek istiyoruz: Başkan Mao Çin'de sınıfların tahlilini yaparken Çin özgülünde tek ulusun gerçekliğinden hareketle bu sonuca gitmişti. Ki bu sınıflar tahlili genel olarak doğrudur da. Ancak sınıflar tahlilini bizimki gibi çok uluslu ülkelere indirgersek yukarıda ortaya koyduğumuz yanılığın durumlarına düşmemiz kaçınılmaz olacaktır.

Örneğin ezilen ulusun milliyetçiliğiyle ezen ulusun milliyetçiliği bir ve aynı

Belirtmek gerekirse Türkiye-Kuzey Kürdistan'daki ekonomik ilhakın % 60'ı Avrupalı büyük emperyalist devletlere aittir. Bunun başını Almanya, Fransa, İngiltere ve İtalya çekmektedir. Bu, Avrupalı emperyalist devletlerin tek bir bütünü oluşturduğu, yani tek bir emperyalist devlet olduğu anlamına gelmez. Tek tek emperyalist devletlere göre bir orantılamaya yaptığımızda ise ABD'nin başta askeri ve siyasi olmak üzere ekonomik olarak diğer devletlere oranla hakimiyeti daha fazladır.

olarak ele alınmaz. Ezilen ulusun demokratik içerik taşıırken, ezen ulusun milliyetçiliği demokratik muhteva taşımaz. Tam tersine şoven nitelik taşır.

Aynı şekilde ezen ulusun ulusal (mil-

li) burjuvazisi ezilen ulusa karşı şoven ve ona uygulanmakta olan milli baskı uygulanmasında suç ortaklığı yaparken, ezilen ulusun milli burjuvazisi ezilmekte ve milli baskıya karşı çıktığı durumda ise demokratik-ilerici karakter taşımaktadır. Bu gibi konuları yeri geldiğinde daha detaylı bir şekilde ele almaya çalışacağız.

Mevcut durumda sadece Türk büyük toprak ağaları değil, Kürt büyük toprak ağası sınıfı da emperyalizmle bütünleşmiş ve onun sosyal dayanaklığını yapmaktadır. Her iki ulusun toprak ağası sınıfı devrimimiz açısından aynı gerici rolü oynamaktadır. Sınıfsal açıdan her iki ulus ve azınlık mililietlere mensup toprak ağası sınıfı devrimin itici güçlerini ortak bir şekilde sömürüp ezmektedirler. Dolayısıyla stratejik açıdan hepsi de devrimimizin hedefi durumundadır.

Emperyalizmin işgal koşullarında tıpkı 1918-22 kurtuluş savaşında olduğu gibi yine bir kesimi işgale karşı koyabilir. Bu durumda ilerici-demokratik rol oynamış olurlar.

Toprak ağası sınıfı sadece bir emperyalist devlete bağlı değildir. Kendi aralarında komprador bürokrat burjuvazi gibi bölünmüş durumdadır. Çoğunluk kesimi ABD'ci iken azınlık kesimi ise Avrupalı büyük emperyalist devletlere bağlıdır.

2. Komprador Bürokrat Burjuvazi

Bu burjuvazi doğrudan göbekten emperyalizme bağlıdır. Varlığı ve gelişmesi tamamıyla emperyalizme bağlıdır. Bir ülkede emperyalizmin ekonomik, siyasi ve askeri olarak tahakkümü varsa orada komprador büyük burjuvazi de var demektir. Çünkü bu sınıf tamamıyla emperyalizm tarafından beslenmektedir. Ve emperyalizmin yarı-sömürge ülkelere girişiyle birlikte ortaya çıkmış en gerici bir

sınıftır. Bu burjuvazinin elindeki kapitalizm tamamıyla balon ve gerici kapitalizmdir ve emperyalizme bağlıdır. Emperyalizm ülkeden kovulunca bu sınıf da ortadan kalkmış olacaktır.

Bu sınıf sayısız bağlarla feodal güçlere sıkı sıkıya bağlıdır. Her iki sınıf da emperyalizmin bu gibi ülkelerdeki temel sosyal dayanaklarıdır.

Komprador büyük burjuvazinin de tıpkı büyük toprak ağası sınıfı gibi farklı kesimleri vardır. Yine bu farklı kesimler toprak ağası sınıfın da olduğu gibi farklı emperyalist devletlere bağlıdır.

Başka bir ifadeyle bu, hakim sınıflar arasında farklı kliklerin olması demektir. Farklı kliklerin olması demek hakim sınıfların kendi arasındaki çelişki demektir. Kaldı ki hakim sınıflar tek bir emperyalist devlete dahi bağlı olsa yine de onların kendi içinde çelişki ve farklı klikler mevcuttur. Dahası tek burjuva, tek bir faşist parti içerisinde dahi çelişki, hem de kanat çelişkisi mevcuttur.

Belirtmek gerekirse Türkiye-Kuzey Kürdistan'daki ekonomik ilhakın % 60'ı Avrupalı büyük emperyalist devletlere aittir. Bunun başını Almanya, Fransa, İngiltere ve İtalya çekmektedir. Bu, Avrupalı emperyalist devletlerin tek bir bütünü oluşturduğu, yani tek bir emperyalist devlet olduğu anlamına gelmez. Tek tek emperyalist devletlere göre bir orantılaşma yaptığımızda ise ABD'nin başta askeri ve siyasi olmak üzere ekonomik olarak diğer devletlere oranla hakimiyeti daha fazladır. İkinci dünya savaşından, özellikle de 1950'lerden sonra Türk devletine genel olarak hakim olan klik ABD'ci klikler olmuştur.

Bu tarihten sonra Avrupalı klikler her geçen gün etkinliğini kaybetmiştir. Zaman zaman hükümet düzeyinde etkin ol-

salar da ancak bu 50 yıllık süreç içerisinde devlete hakim olan klikin Avrupalı olduğunu göstermez.

Mevcut durumda ABD'nin Türk devletinin Avrupa Birliği'ne girmesini istemesinin ana nedeni ise Türk devletini bu çelişkili Avrupa birliği içerisinde İngiltere ve bazı devletler gibi Truva atı olarak kullanmak içindir. Bu Truva atları Irak işgalinin ABD tarafından tartışılması aşamasında çok net bir şekilde ortaya çıktı. Öyle ki ABD'nin AB içerisindeki Truva atları tıpkı İngiltere gibi açıktan ABD yanında saf tuttular.

Komprador büyük burjuvazi işgal koşulları hariç (o da bir kesimi) hiç bir dönem ilerici ve itici rol oynamaz. Özellikle de devrimimizin bugünkü aşamasında sadece stratejik değil, aynı zamanda taktik olarak da hedefi durumundadır.

Taktik olarak hedefi durumundadır derken bununla hepsine bir anda vuralım demek istemiyoruz. Bununla taktik olarak da yeri ve zamanı geldiğinde tüm stratejik düşmanlarımız hedefimiz kapsamındadır demek istiyoruz.

Daha önce ifade ettik. 1923 ile 1950'ler arası devlete hakim olan emperyalist devletler İngiliz-Fransız emperyalizmidir. 1950'ler sonrası ise ABD emperyalizmidir. Devlete ideolojik-siyasi olarak hakim klik ise Kemalistlerdir. 1923 sonrası yukarıdan aşağıya doğru Kemalist ideolojiyle inşaa edilen faşizm ise devlete hakim bir şekilde varlığını devam ettirmektedir.

Az önce ifade ettiğimiz bütün hakim sınıf klikleri faşizmin uygulayıcılarıdır. Hatta zaman zaman milli burjuva, özellikle de sağ-gerici partiler de faşizmin uygulanmasında hakim sınıflarla birlikte kolkola hükümet olmuş ve hükümetleri yönetmiştir.

Hakim sınıflar arasındaki çelişkinin dalaşın varlığı demek bu kliklerin uzlaşmadığı-ittifak içerisinde olmadığı anlamına gelmez. Bir yandan dalaş öte yandan ise ittifak. Tüm hakim sınıfların ve emperyalistlerin ortak özelliğidir.

Bu klikler arasındaki dalaşın daha fazla keskinleştiği dönemler ise Avrupalı emperyalist devletlerle (başta Almanya ve Fransa) ABD arasındaki çelişkinin keskinleştiği dönemlerdir. Bu emperyalist devletler arasında da hem çelişki hem de ittifak söz konusudur.

Bütün emperyalist devletler ve uşağı durumundaki sözünü ettiğimiz hakim sınıf klikleri ise komünist, devrimci ve ilerici halk hareketlerine karşı ittifak halindedir.

Dolayısıyla ki gerek toprak ağası sınıfı gerekse komprador büyük burjuvazi sınıfı bizimki gibi ülkelerde en gerici, en şoven ve en ırkçı sınıftır. Bu ekonomik, siyasi ve ideolojik niteliklerinden dolayı da faşizmin sosyal dayanaklığını oluşturmaktadır.

Bu devletin yönetilip yönlendirilmesinde ordu çok büyük bir rol oynamıştır ve hala da oynamaktadır. M.Kemal'den bu yana devlet üzerindeki ordunun siyasi gücü her geçen gün daha da pekişmiştir. Bundandır ki yoldaş Kaypakaya'nın Kemalist diktatörlük için "askeri diktatörlüktür" tespiti, çok doğru ve yerinde bir tespittir.

Bu da mücadelede orduyu daha fazla hedef almamızı zorunlu kılmaktadır.

Tüm bu ekonomik ve siyasi yapılanmadan hareketle ki faşizme karşı mücadeleye aynı zamanda bu sınıfları ve onların iktidarını hedeflemek zorundadır. Dahası söz konusu sınıflar iktidardan bir devrimle (proleter veya milli, küçük burjuva önderlikli) alaşağı edilmediği mü-

detçe faşizm yukarıdan aşağıya doğru varlığını sürdürecektir.

Yeri gelmişken "komprador"luğun yanında "bürokrat burjuvazi" kavramını kullanmamızın nedenine ilişkin bir kez daha açıklık getirmeye çalışalım:

Bürokrat burjuvazi veya bürokrat kapitalizm denilince bununla sadece devleti yöneten bürokrat burjuvalar anlaşılmalıdır. Burada anlaşılması gereken gerek Kamu İktisadi Teşekküllerinin (KİT), gerekse devlete ait diğer tekellerin hükümeti yöneten bürokratlar tarafından ele geçirilip özel sömürü aracı olarak kullanılması; yönetilmesi, dahası İbrahim yoldaşın dediği gibi "müteşebbislikle hükümet üyeliğini birleştiren tekellerin" bu bürokrat yöneticilerin elinde olması de-

mek komprador bürokrat kapitalizmin kendisidir. Daha açık bir deyişle komprador bürokrat burjuvazi ifadesinden anlamamız gereken bir yandan hükümet olarak devleti yönetmek diğer yandan ise mevcut komprador kapitalist nitelikteki girişimleri veya KİT'leri emperyalist kapitalistlere pazarlayarak içiçe yönetip yönlendirmektir.

KİT'lerin milli kapitalizmle uzaktan yakından alakası yoktur. Az önce değindiğimiz gibi bu devlet tekelleri sözünü ettiğimiz yöneticiler tarafından halkı sömürmek için birer aralık olarak kullanılmaktadır. Dahası bu tekellerin çoğu emperyalist tekellerle birlikte işletilmektedir.

İşte Kemalist devlet kendi eliyle yarattığı bu tekeller aracılığıyla (gaz, tuz, sigara vb. tekelleri de buna dahildir.) kendi bürokrat yöneticilerine aynı zamanda müteşebbis karakter kazandırmış oldu. Yoksa yoldaş Kaypakaya'nın dediği gibi bu tekellerin yaratılmasında "amaç milli kapitalizmi geliştirmek değildi."

Bilindiği gibi son yirmi yıl içerisinde, özellikle de 1993 yılı 5 Nisan kararlarıyla birlikte söz konusu KİT'ler ve tekeller de gerek kompradorlara gerekse emperyalistlere "özelleştirme" adı altında satıldı ve hala da satılmaya devam edilmektedir.

KİT'lerin çoğunluğunun doğrudan emperyalist tekeli burjuvaziye satıldığını belirtelim. "Özelleştirmeyi" tek tümceyle ifade edecek olursak ülkenin ekonomik ve bununla koşut olarak daha fazla sömürgeleşmeye doğru gidişi demektir. Öyle ki bu özelleştirme politikasında sadece ezilen sömürülen halk yığınları darbe yemedi. Bir kısım kompradorlar da iflas etti. Bir başka deyişle bu satışlarda en fazla payı doğrudan emperyalist tekeli burjuvazi aldı. Hem de satışları komprador kullanmadan yerinde yönetimle ele geçirip yönetmektedir.

Bürokrat burjuvazi veya bürokrat kapitalizm denilince bununla sadece devleti yöneten bürokrat burjuvalar anlaşılmalıdır. Burada anlaşılması gereken gerek Kamu İktisadi Teşekküllerinin (KİT), gerekse devlete ait diğer tekellerin hükümeti yöneten bürokratlar tarafından ele geçirilip özel sömürü aracı olarak kullanılması; yönetilmesi, dahası İbrahim yoldaşın dediği gibi "müteşebbislikle hükümet üyeliğini birleştiren tekellerin" bu bürokrat yöneticilerin elinde olması demek komprador bürokrat kapitalizmin kendisidir.

Bu da daha önce devlet eliyle güçlenen komprador bürokrat kapitalizmin yerine bir yandan daha fazla kompradorlaşmayı, öte yandan ise daha fazla yerinde (uşak kullanmadan) yönetimi getirdi. Bu, direkt askeri işgalli yönetimle değil ama daha fazla ekonomik ilhakla yerinde yönetimle daha fazla sömürgeciliğin gelişmesidir.

Daha açık bir söylemle özelleştirme politikası aynı zamanda komprador burjuvazinin bürokratik yönünün daha fazla zayıflatılarak bunun yerine daha fazla kompradorluğu getirmek demektir.

Fazla tartışmasını yapmadan “emperyalizmin milli kapitalizmi geliştirdiğini” iddia edenlere bu gelişmeler buyrulur. Acaba daha fazla kompradorlaşma ve daha fazla yerinde yönetim (ekonomik ve siyasi olarak araya uşak koymadan) daha fazla bağımsızlık mı demektir? Yoksa daha fazla bağımlılık mı? Öyle ya “emperyalizm milli kapitalizmi geliştiriyorsa”, o zaman bu iddia sahiplerinin ülkenin daha fazla bağımsızlaştığını da söylemeleri gerekir. İç tutarlılık bunu gerektirir.

Yoksa bir yandan “emperyalizm kapitalizmi geliştiriyor” derken ama öte yandan “ülke daha fazla bağımlı hale gelmiştir-gelir” diye bir tezi ileri sürmek tutarsızlıktır. Şüphesiz ki küçük burjuva oportünizminden diğer konularda olduğu gibi bu gibi konularda da iç tutarlılık beklemek safdillik olur.

Emperyalist kapitalizmin işine bu gibi ülkelerde kapitalizmi geliştirmek değil, geri feodal üretim ilişkisini ayakta tutmak gelir. Çünkü geri üretim ilişkisi üzerinde daha fazla sömürü ve kar elde edecektir. Bunu, Ortadoğu’nun petrol şeyhleri, Asya’nın, Afrika’nın ve Latin Amerika’nın en gerici üretim ilişkilerinin (feodal) ayakta tutulmasından hareketle

tespit edebiliriz.

Emperyalizm için “kapitalizmi geliştirir” demek ona ilerici misyon yüklemekle eş anlamlıdır.

Ki bu uzlaşıcı-reformist anlayışlardan hareketle ki kimi küçük ve orta burjuva parti ve hareketler Avrupa Birliği’ne üyeliği savunmaktadırlar. Öyleki bu emperyalist devletler sözümona “sosyal devlet” olma söylemi altında sömürgeci emellerini gizleyerek birçok küçük burjuvanın beynini ideolojik olarak teslim almış durumdadır.

Her iki sınıf, sınıfsal mücadele açısından Türkiye-Kuzey Kürdistan proetaryası ve halkının stratejik düşmanıdır. Aynı şekilde bu iki sınıf toplumdaki en geri ve gerici üretim ilişkilerini temsil etmektedir. Her iki sınıf emperyalizme göbekten bağımlı bir şekilde varlıklarını sürdürürler.

Tamam toprak ağası sınıfı emperyalizmle birlikte ortaya çıkmamıştır. Ama günümüzde bu sınıf ekonomik ve siyasi varlığını ancak emperyalizme bağlı olarak sürdürür. Ki emperyalizm de bu gibi ülkelerde esas olarak toprak ağası sınıfına dayanır.

Her iki sınıfın ancak bir kesimi belli koşullarda (işgalcilik) işgal eden emperyalist devlete karşı tavır alır-alabilir. Bu tür dönemler dışında hiç bir dönem bu sınıflarla herhangi bir ittifaka gidilmez. Tersine anlayışlar sınıf uzlaşmacılığı ve teslimiyetçiliktir.

Emperyalizm, feodalizm ve komprador bürokrat kapitalizm Milli Demokratik Devrim(Yeni Demokratik Devrim) süreci boyunca gerçek hedefimizdir. Bir başka deyişle bu üç büyük çağ devrimimiz boyunca hem stratejik hem de taktik açıdan gerçek düşmanlarımızdır.

B- Devrimimizin Gerçek Dostları Kimlerdir?

Devrimin gerçek düşmanlarını doğru tespit etmek ve bunlara karşı doğru bir duruş sergilemek devrim açısından ne kadar önemli bir sorun ise devrimin dostlarını da doğru tespit etmek ve bu sınıflara karşı doğru politika izlemek de o kadar önemlidir.

Daha önce belirttik. Bu konuda öncünün teorik-politikaları pratik olarak ne yazık ki yeterince yerine getirilmedi. Hatta bazen teorik tespitlerde de hatalı tezler savunduğumuz oldu. Örneğin milli burjuvaziye denk düşen parti ve akımları zaman zaman doğru tahlil edemeyerek sol-sekter belirlemeler de yaptık. Bu yanılmalı yaklaşım sadece Türk milli burjuvazisinin bir kesimine karşı değil, Kürt ulusal burjuvazisine karşı da yapıldı. Bazen her iki burjuvazi aynıymış gibi ele alınıp değerlendirilirken bazende, özellikle de Türk milli burjuvazisini analiz ederken sanki "Komprador burjuva ve büyük toprak ağalarıyla bir hükümet içerisinde yer almamış veya onlara kuyruk sallamamış" gibi milli burjuvaziye çok büyük devrimci misyon yükledik. Örneğin şovenizm konusunda ondan, Türk milli burjuvazisinden çok şey bekledik. Ona hak etmediği misyonları yükledik. Derken analizlerimizde sol sekterliğe düştük.

Daha değişik politikalarımızla devrimin dost güçlerine sekter yaklaştığımız oldu. Bu tür durumlara tarihi muhasebede ayrıntılı olarak girildiği için burada aynı şeyleri tekrarlamayacağız. Bu ön vurgulardan sonra sırasıyla devrimin gerçek dostları kimlerdir sorusunu yanıtlamaya geçiyoruz.

1.) Milli Burjuvazi (Orta Burjuvazi)

Mao'nun belirttiği gibi milli burjuva-

zi "ikili karaktere" sahiptir. Biz bunu daha da genişletip üçlü karakter şeklinde ifade edebiliriz. Çünkü bizdeki milli burjuvazi Çin'deki gibi sadece tek ulusa ait milli burjuvazi değildir. Çin, tek uluslu bir ülkedir. Oysa bizim ülkemiz çok uluslu ve aynı zamanda ezen ve ezilen ulusun yaşadığı bir ülkedir. Dolayısıyla ki buradaki milli burjuvaziyi analiz ederken Çin'deki gibi "sadece emperyalizm, feodalizm ve komprador kapitalizm tarafından baskı altında" tutulup gelişmesi engellenen tek bir ulusun milli burjuvazisi olarak ele alamayız. Çin'deki gibi, daha doğrusu Mao'nun söylediklerini şabloncu bir şekilde ülkemiz, dahası bu gibi çok uluslu ülkeler gerçekliğine uygulamaya çalışmak demek sınıf işbirlikçisi sağ bir anlayışa ve aynı zamanda şovenizme düşmüş oluruz.

Bilinmelidir ki Kürt milli burjuvazisi sadece emperyalizm, feodalizm ve komprador kapitalizm tarafından baskı altında değil. Ulusal baskı açısından Kürt ulusal burjuvazisinin önündeki en büyük engel Türk komprador burjuvazisi (milli burjuvazi de dahildir buna) ve diğer hakim sınıflardır.

Yoldaş Kaypakkaya ne diyor? "Milli baskının esas ezilen ulusun milli burjuvazisine uygulanır." Çünkü kapitalist anlamda ulusal pazarın sahibi ancak bir ulusun ulusal burjuvazisi olabilir. Buna göre, yani Kürt ulusunun ulusal burjuvazisi kendi pazarını kendi adına sömürmediğine göre, bir başka deyişle bu pazarın önünde en büyük engel egemen Türk ulusunun burjuvazisi olduğuna göre milli baskı da başta ezilen ulusun burjuvazisine uygulanır.

Zaten iki ulusun burjuvazisinin arasındaki savaş ve çatışmanın ana zemini de bu ulusal pazardan kaynaklıdır. "Ulusların Kendi Kaderlerini Tayin Hakkı" ba-

kımından **ulusal sorunun özünün pazar sorunu** olması gerçekliği tam da bu zeminden kaynaklıdır.

Çok uluslu yarı-sömürge ülkelerin bu gerçekliği aynı zamanda ezilen bağımlı ulusun ulusal burjuvazisi önderliğinde direkt emperyalizme karşı bir ulusal savaş gerçekleşmemesinin nedeni de budur. Çünkü onun için pazarının önündeki ilk engel emperyalizm değil, ezen ulusun burjuvazisidir. Bundandır ki ezilen bağımlı ulusların ulusal burjuvazisi önderliğinde gelişen ulusal hareketlerde anti-emperyalist yön zayıftır, zayıf kalır.

Bir çok küçük burjuva sol hareketi ulusal soruna yaklaşımda yanılığa sürükleyen asıl neden de bu hareketlerin dikkat çektiğimiz gerçekliği görememeleridir. Dolayısıyla ki bir çok küçük burjuva akım ulusal sorun karşısında sınıf işbirlikçisi sağ oportünist bir hat izlemektedirler.

Bu nesnel gerçeklikten hareketledir ki bizimki gibi **çok uluslu** ülkelerdeki milli burjuvaziyle Çin gibi yarı-sömürge ama tek uluslu ülkelerdeki milli burjuvazi arasındaki bu önemli farkları gözden kaçırmamalıyız.

Daha önce bir çok kez başka yazılarımızda da ifade ettik. Çok uluslu ülkelerde milli burjuvazinin (egemen ulus) ezilen ulusa karşı şoven, sosyal şoven politika izlemesi onun sağ uzlaşmacı sınıf karakterinden kaynaklı olduğunun altını çizdik. Onun için ulusal pazar ve devlet önemlidir. Her kim kendi ulusal devlet sınırlarına dokunmaya çalışır veya kendi pazarlarını daraltmaya çalışırsa bu burjuvazi ona karşı mücadele eder. Bu burjuvazi için ezilen ulusun ulusal anlamda hakkını vermek diye bir sonucu düşünmek söz konusu egemen ulusun orta (milli) burjuvazisine hak etmediği payeyi

vermek olur. Dahası ezilen ulusa, ulusal baskıyı uygulayan suç ortaklarından birisinin de yoldaş Kaypakaya'nın dediği gibi "ezen ulusun milli burjuvazisinin olduğu," doğru-bilimsel tezini görmezlikten-inkardan gelmiş oluruz.

Daha açık bir deyişle esasta Türk milli burjuvazisini temsil eden bir hareketin "misak-i millici" bir politikayla ezilen ulusa yaklaşmasını götürüp karşı-devrimcilikle nitelendirmek doğru bir anlayış tarzı olmaz. Bu beklenti tıpkı ezilen ulusun ulusal burjuvazisinin önderliğinde gelişen hareketlerden direkt ve güçlü bir anti-emperyalist duruş beklemeye benzer. Ezen ulusun burjuvazisinde anti-emperyalist yan güçlü iken ezilen ulusun ulusal burjuvazisinde ise antiemperyalist yan güçsüzdür. Şimdi buradan hareketle ezilen ulusun burjuvazisi önderliğinde gelişen (buna devrimci ulusal hareketler de dahil) hareketleri karşıdevrimci olarak mı değerlendireceğiz?

Görüldüğü gibi her ulusun ulusal (orta) burjuvazisinden hak etmediği bir beklentiye girilmektedir. Ve onlara hak etmediği misyonlar yüklenmektedir. Bunu söylerken her iki ulusun orta (milli) burjuvazisinin karşıdevrimci (sağ) kanadının olduğu gerçekliğini de görmezlikten gelmiyoruz. Ezilen ulusun reformist karakterli olanları karşı-devrimci iken ezen ulusun ise sağ kanadı karşı-devrimcidir.

İşte Mao'nun milli burjuvazi ikili karakter taşıyor bilimsel tezi bu noktada her iki ulusun burjuvazisine de uyuyor.

Ezilen bağımlı ulusun ulusal burjuvazisinin reformist (buna sağ kanadı da diyebiliriz) kanadı gerek egemen ulusun burjuvazisi gerekse emperyalist burjuvaziyle uzlaşma içerisinde olup komünist ve devrimci gelişmenin (örgütlenmenin) önünde engellik teşkil ederken, ezen ulu-

sun burjuvazisi de emperyalizmle ve hakim sınıflarla (koprador bürokrat burjuvazi ve büyük toprak ağaları sınıfı) ittifak ve uzlaşma içerisinde olur. Şunu da belirtelim ki bizim her iki ulusun burjuvazisine karşı (isterse sağ karşı-devrimci kanatları olsun) zor kullanma gibisinden bir siyasetimiz olamaz-olmamalıdır.

Sözün özü, işaret ettiğimiz gerçeklikler gözönünde bulundurularak Türk ve Kürt ulusal (orta) burjuvazisi değerlendirilmelidir. Eğer bu gerçeklik doğru ele alınırsa ancak o durumda mevcut yasal-siyasi partilerden tutalım da Kongra-Gel ve oradan da diğer Kürt ulusal hareketlerine kadar milli burjuvaziyi doğru analiz etmiş oluruz.

Bu ön vurgulardan sonra Mao yoldaşın milli burjuvaziye ilişkin söylediklerini aktaralım:

“Milli burjuvazi ikili bir niteliğe sahiptir. Bir yandan, emperyalizm tarafından baskı altında tutulmakta ve feodalizm tarafından kösteklenmekte, dolayısıyla her ikisi ile de çelişmesi bulunmaktadır. Bu bakımdan devrimci güçlerden birini meydana getirir.”

“Öte yandan, emperyalizme ve feodalizme bütünüyle karşı çıkma cesaretini gösterememektedir; çünkü ekonomik ve siyasi bakımdan zayıftır ve hala emperyalizmle ve feodalizmle ekonomik bağları vardır. Halkın devrimci güçleri kuvvetlendiği zaman, bu durum daha da berrak bir şekilde ortaya çıkar.

Milli burjuvazi bu ikili niteliğinden dolayı, belli zamanlarda ve belli ölçülerde, emperyalizme ve bürokrat savaş ağaları hükümetlerine karşı devrime katılabilir ve devrimci bir güç haline gelebilir; ama başka zamanlarda, komprador büyük burjuvaziyi izlemesi ve bir karşı-devrimde onun suç ortağı haline gelmesi teh-

likesi de vardır.” (Mao; Cilt.2, Sf;326)

Yoldaş Kaypakkaya ise D. Perinçek’le yaptığı tartışmada konuya ilişkin şunların altını çizmektedir:

“Şafak Revizyonistleri, Orta Burjuvazinin, Komprador Büyük Burjuvazi ve Toprak Ağaları Klikleriyle ‘Bir Arada Durabileceğini Reddediyor.

‘12 Mart’tan Sonra Dünyada ve Türkiye’de siyasi Durum’ broşüründe şöyle diyorlar:

‘Büyük burjuvazi ve orta burjuvazi bir arada duramaz’ (s.56)

Bu bir genellemedir. Bazı özel şartlarda doğru olabilecek olan bir ifade, genellendiği zaman tamamen yanlış olur. Bu, orta burjuvazinin sınıfsal karakterinin inkarıdır. Bu revizyonistler, marksizm-leninizmin orta burjuvazi hakkındaki yargısını bilmiyor olamazlar: ‘Orta burjuvazi zaman zaman devrim saflarına, zaman zaman karşı-devrim saflarına katılır. Bir kanadı devrim saflarına katılarken, bir kanadı da karşı-devrim saflarına katılabilir vb.’ Revizyonistler bir çırpıda dünya tecrübesini çiğneyip geçiyorlar ve onun yerine kendi gerici ütopyalarını koyuyorlar. Ülkemizin gerçekleri de, milli karakterdeki orta burjuvazinin, güçlü bir devrimci siyasi hareket olmadığı dönemlerde, uzun yıllar, komprador büyük burjuvazi ve toprak ağaları kliklerine yamandıklarının sayısız örneklerini vermektedir. ‘Büyük burjuvazi ve orta burjuvazi bir arada duramaz’ ifadesi, ülkemizin gerçeklerine aykırıdır. Çin’de orta burjuvazinin, birçok defalar Guomindang göstericilerinin peşinde gittiğine Mao Zedung işaret etmektedir. Yukarıdaki ifade, Çin Devrimi’nin objektif gerçekleriyle de çelişmektedir.

Orta burjuvaziye layık olmadığı bir

nitelik atfetmek, revizyonist hainlerin orta burjuvaziye bel bağlama eğilimlerinin bir görüntüsüdür.” (Seçme yazılar: Sf. 420)

Ülkede güçlü milli, yani bağımsız bir kapitalizmin geliştiğinden söz edemeyiz. Milli kapitalizm oldukça güçsüzdür. Emperyalizm, feodalizm ve komprador kapitalizmin gelişmesi önünde engellik teşkil eder. Aksini düşünmek daha önce de ifade ettiğimiz gibi milli kapitalizmin gelişmesi demek bağımsızlığın gelişmesini de beraberinde getirir. Çünkü bir ülke milli kapitalizm yönünden ne kadar gelişirse o kadar da emperyalizme kafa tutar ve ondan kurtulur. Ama bu ülkede öyle bir gelişme olmamıştır. Tam tersine ülke her geçen gün emperyalizmin daha fazla ekonomik ve siyasi ağına düşmüştür. “Özelleştirme” politikalarının hız kazanmasıyla bu bağımlılık daha da derin ve kapsamlı bir şekilde gelişmiştir.

Bu ülkede hiç bir kimse emperyalist tekeli burjuvaziden bağımsız bir sanayi gösteremez. Varolan sanayi de emperyalizme bağlı montaj sanayidir. Bunun da sayısı bir kaç geçmez.

Milli burjuvazinin sanayi kapitalizmine sahip olmaması demek onun hiç olmadığı anlamına gelmez. Burada belirtmek istediğimiz bu kapitalizmin ülke ekonomisi ve siyasal sisitemine damgasını vurmadığı gerçekliğidir. Ki bu kapitalizmin kendisi ve onu temsil eden milli burjuva sınıf emperyalizm, toprak ağası ve komprador bürokrat burjuvazi tarafından baskı altındadır.

Emperyalizmin yarı-sömürge ülkelerdeki ekonomik, askeri ve hatta siyasi denetiminden hareketle kimi küçük burjuva akımların “ülkede milli kapitalizm ve milli burjuva sınıfı yoktur” tespitleri, gerçekleri yansıtmamaktadır. Bu görüş sahipleri daha çok Küba (Kastro) çizgisin-

den gıdasını alan küçük burjuva hareketlerdir. Ülkemizde bu görüşün baş temsilciliğini ise Mahir Çayan çizgisini savunan THKP/C kökenli hareketler yapmaktadır. Bu çizgi sahiplerine göre “ülkede sadece işbirlikçi tekeli burjuvazi ve küçük burjuvazi vardır.”

Bu çizgiyi savunanlara göre Kürt ulusal burjuvazisi de olmaz.

Yine Mao'nun işaret ettiği orta burjuvazinin (milli) hakimiyeti altında tek başına iktidar kurmak ister. Fakat “*bu sınıfın, milli burjuvazinin hakimiyeti altında bir iktidar kurma çabasının gerçekleşmesi pek mümkün değildir. Çünkü günümüz dünya koşullarında iki büyük güç, yani devrim ile karşıdevrim, son bir mücadeleye girmişlerdir: Her iki tarafın da büyük birer bayrağı vardır. Bunlardan biri, Üçüncü Enternasyonal'in dalgalandığı ve dünyanın bütün ezilen sınıflarının çevresinde toplandığı devrimin kırmızı bayrağı; diğeryse, Millitler Cemiyeti'nin (bugünkü adıyla Birleşmiş Milletler Örgütü-bn) dalgalandığı ve dünyanın bütün karşı devrimcilerinin çevresinde toplandığı beyaz bayrağıdır. Ara sınıflar, bir bölümünün sola dönerek devrime katılması, bir bölümünün ise sağa dönerek karşıdevrime katılmasıyla hızla parçalanmaya mahkumdur. 'Bağımsız' kalabilmeleri imkansızdır. Dolayısıyla Çin'deki orta burjuvazinin, kendisinin önderlik edeceği 'bağımsız' bir devrimi düşünmesi boş bir hayaldir.*” (seçme Eserler Cilt 1.Sf, 41-42)

Mao'nun “Sol yumruğu emperyalizmi sağ yumruğu ise komünistleri ezmek için kullanır” belirlemesi tam da milli burjuvazi için söylenmiş doğru ve yerinde bir tespittir. İşte bu bilimsel belirleme ülkemizdeki Türk-Kürt ulusal burjuvazisi için de geçerlidir.

Kısacası, bu bilimsel teori ışığında

hareket ederek ülkemizdeki Türk-Kürt ulusal burjuvazisi ve hareketlerine yaklaşmalıyız. Yoksa milli burjuvaziye karşı ya sol-sekter, ya da sağ liberal çizgi izlemekten kurtulamayız.

Kürt ulusal hareketinin daha mücadele içerisindeyken emperyalizmle işbirliği arayışlarına girmesi de tam da bu ulusal burjuva karakterinden kaynaklıdır. Aynı durum emperyalizmin yarı-sömürgeci durumundaki milli burjuvazi için de geçerlidir. Yani egemen ulusun burjuvazisi için.

Fakat her iki ulus burjuvazisi arasında genel bir değerlendirme yapacak olursak ezilen ulusun ulusal burjuvazisi (devrimci olanı) ezen ulusun ulusal burjuvazisinin devrimci kanadında daha ilerici ve devrimcidir. Aynı durum her iki ulusun reformist-sağ kanadı için de geçerlidir. Yani ezilen ulusun reformist ulusal burjuvazisi egemen Türk ulusunun sağ karşıdevrimci ulusal burjuvazisinden daha demokratik içeriğe sahiptir.

Bu her iki burjuvazi arasında ise daha temkinli yaklaşacağımız burjuvazi ise hiç kuşkusuz ki ezilen ulusun burjuvazisi ve ulusal hareketleri olmalıdır. Her iki burjuvazi de (karşıdevrimci kanatları da dahil) gerek stratejik gerekse taktik olarak gerçek düşmanlarımız değildir. Soldevrimci kanatları devrimimizin dostu ve müttefiki durumundadır. Devrimin bugünkü aşamasında komünistlerle ittifaka yanaşmalar da ilerleyen aşamalarında yaşanacaklardır. Burada belirleyici öge komünistler olacaktır. Bu stratejik dost kanada karşı yaklaşım komünistlerin güdeceği doğru politika ile oran-

tılıdır. Devrimimizin itici gücü olan bu sınıfa ilişkin Maoist Komünist Partisi şu noktaların altını çizmektedir:

“Nesnel olarak Yeni Demokratik Devrimin müttefiki olması-na karşın milli burjuvazinin devrime katılıp katılmaması esas olarak proletaryanın güdeceği strateji ve taktik politikalara bağlıdır. Bütün bu nedenlerden dolayı proletarya devriminin yedek gücü durumundaki milli burjuvaziye karşı devamlı olarak ihtiyatlı bir politika izler.”

İşte bir çok küçük burjuva hareket ve Maoist saflarda dahi kendisini gösteren hatalı siyaset tarzlarından birisi de milli burjuvaziye karşı “ihtiyatlı” davranmaktır. Eğer biz kenidimize öncü diyorsak, milli burjuvazinin (Türk veya Kürt olsun farketmez) bizi değil bizim milli burjuvaziye kazanma derdimiz olmalıdır. Ama biz ne yapıyoruz? Başta küçük burjuva oportünist akımlar olmak üzere, yer yer Maoist saflarda da kendisini gösterdiği gibi, milli burjuvaziye sekter yaklaşıyoruz. Okulda olsun veya değişik yerlerde olsun bizim politikamıza uygun hareket etmiyorsa hemen üzerine gitmeye çalışıyoruz. Bazen küçük burjuva sol akımların sekter pratiğine düşüyoruz. Milli burjuvazinin bizim gibi politika izleme-

Ezilen bağımlı ulusun ulusal burjuvazisinin reformist (buna sağ kanadı da diyebiliriz) kanadı gerek egemen ulusun burjuvazisi gerekse emperyalist burjuvaziye uzlaşma içerisinde olup komünist ve devrimci gelişmenin (örgütlenmenin) önünde engellik teşkil ederken, ezen ulusun burjuvazisi de emperyalizmle ve hakim sınıflarla (koprador bürokrat burjuvazi ve büyük toprak ağaları sınıfı) ittifak ve uzlaşma içerisinde olur.

sini bekliyoruz. Biz onlara gitmiyor, onların bize gelmesini istiyoruz. Oysa komünistler önce alan değil önce veren olmalıdır ki karşılığında da alabilsin. Öncülüğümüzü milli burjuvazinin veya küçük burjuva hareketlerin devrimin dostlarına karşı takındığı yanlış ve gerici politikalara göre mi yapacağız? Yoksa MLM temelinde mi yürüteceğiz? İşte meselenin kilit noktası burasıdır! Küçük burjuvaziyle milli burjuva hareketlerin (ister dinci görünümüne olsun ister sol görünümüne olsun, isterse Kürt ulusal hareket görünümüne olsun farketmez) kendi aralarındaki didişmede küçük burjuvazi sınıf olarak bize daha yakındır diye onun tarafını tutamayız. Her ikisinin de ideolojik eleştirisini yapma temelinde siyasi tavrımızı koymalıyız. Yanlış ve hatalı tavır kim izliyorsa okun sivri ucunu ona yöneltmeliyiz. Yoksa birinden birisini pratik-politika olarak desteklemek; kavgaya katılmak veya birisine şiddet kulanmak gibi tavrılar MLM'lerin dost sınıflara karşı izleyeceği politika olamaz. Dediğimiz gibi kimi milli burjuva akımlar zaman zaman ("kızıl elma" ittifakında olduğu gibi) karşıdevrimci politikalar da izleyebilirler. Ama bu, bizim hemen bu milli burjuva hareketi karşıdevrimci ilan etmemizi getirmez. Veya ona karşı pratikte bir saldırıyı getirmez. Aynı durum "Avrupa Birliği'ni" savunan milli karakterli bir başka parti için de geçerlidir. Yani Avrupa Birliği'ni savunuyor diye, bu durum bize o partinin hemen reformist karşı devrimci olduğu belirlemesi yapmamızı getirmez. Bir hareket, bir parti sadece bir politikasından dolayı karşı-devrimci olarak değerlendirilemez. Onun program ve eylem çizgisi bir bütün olarak gözönünde bulundurularak değerlendirilir.

Birisi "misak-ı millicilik" adı altında karşıdevrimci politika izlerken, diğeri Avrupa Birliği'ni savunarak karşı devrimci bir politika izliyor. Veya birisi ABD'ye karşı çıkarken diğeri ABD'nin

işgalciliğini savunuyor. Bu tür politikalara milli burjuvazi düşer. Bunun örneklerine sadece ülkemiz tarihinde değil, bütün ülkelerin tarihinde raslamaktayız. Bu, milli burjuvazinin sallantılı karakterinin sonucudur. Az önce belirttiğimiz gibi bir partinin ya da bir hareketin devrim karşı-sındaki tutumu onun programı ve eylem çizgisiyle belirlenirken, bir sınıfın devrim karşı-sındaki tutumunu ise tamamıyla ekonomik durumu belirler. Yani sınıflar ekonomik durumlarına göre analiz edilebilir.

Bu durum sadece devrimin dost sınıfları için değil düşman sınıfları için de geçerli bir teoridir.

Tek tek bireylerin karşıdevrim unsur olmasıyla sınıfları birbirine karıştırmamalıyız. Bireyin ekonomik durumu işçi veya yoksul köylü olabilir ama bu birey düşünsel ve siyasi olarak faşist olabilir. Bizim burada üzerinde durduğumuz tek tek bireylerin devrim karşı-sındaki tutumu değil, sınıfların tutumudur. İşte sınıfların devrim karşı-sındaki duruşunu da belirleyen ekonomik durumları olur.

Küçük burjuva akımlar sınıfları veya onların partilerini (bu, bir kelliği de olabilir) bu bakış açısıyla değerlendirmek yerine gidip bilmem hangi karşıdevrimci politikasından dolayı o hareketi veya partiyi hemence karşıdevrim partisi olarak değerlendirip işin içerisinden çıkabiliyor. Böyle değerlendirince de pratikte kendisini sekterlikten alıkoyamaz.

Küçük burjuva bir sınıf veya bir hareket faşist olabilir mi? Veya orta burjuva (milli) sınıf faşist olabilir mi? Hayır, olamaz! Çünkü faşizmin sosyal temeli bu sınıflar değil. Onun bizimki gibi ülkelerde sosyal dayanağı komprador bürokrat burjuvazi ve büyük toprak ağası sınıfıdır. Milli burjuvazinin bir kesiminin (sağ) karşıdevrimci olması onun faşist olduğunu göstermez. Bunun için faşizm ve faşistlik, karşı-devrimcilikle birbirine

karıştırılmamalıdır.

Daha fazla ayrıntılara girmeyeceğiz. Çünkü bu konu üzerine daha önceleri bir çok yazımızda durduk. Belirtmek istediğimiz ana nokta gerek Kürt ulusal burjuvazisi ve hareketlerine gerekse Türk ulusal burjuvazisine (ister sol isterse sağ kanat olsun) karşı geçmişten bugüne kadar öncülük görevimizi yeterince yerine getirdiğimiz ne yazık ki söylenemez.

2.) Küçük Burjuvazinin Köylülük Dışındaki Kesimleri

Konuya ilişkin programda şunlar geçmektedir:

“Kent küçük burjuvazisi: Köy küçük burjuvazisi ile birlikte toplam nüfusun yarısından fazlasını oluşturmaktadır. Köylülük dışındaki bu tabaka aydınlar, küçük tüccarlar, esnaflar, zenaatkarlar, öğrenciler, alt kademede ki memurlar ve diğer meslek sahiplerinden meydana gelmektedir. Kent küçük burjuvazisi her geçen gün daha da geniş yığınlar halinde iflas etmekte, işsizliğin ve yoksulluğun kucasına itilmektedir. Kendi durumundan memnun değil, devamlı olarak yeni bir toplumsal düzen istemektedir. Bütün bu özelliklerinden dolayı kent küçük burjuvazisi yeni demokartik devrimin itici gücü ve proletaryanın güvenilir bir müttefikidir.”

Programda da işaret edildiği gibi ülkemizdeki küçük burjuvazi toplam nüfusun yarısından fazlasını oluşturmaktadır.

Küçük burjuvazi ekonomik durumu bakımından genel olarak üçe ayrılır. Bunlar; sol, sağ ve orta'dır. Sol dediğimiz kesim, ekonomik bakımdan yoksullaşmış proleterleşmeye doğru giderken, sağ kesim ise ekonomik bakımdan zenginleşmiş milli burjuvaziye doğru gider. Orta kesim ise bu iki kesim arasında günü kurtarmaya çalışandır.

Her üç kesim de devrimin itici gücü ve proletaryanın güvenilir müttefikidir.

Mao kent küçük burjuvazisini orta köylülüğe benzeterek şunların altını çizmektedir:

“Durumları bir bakıma orta köylülerinkini andırır; hepsi emperyalizmin, feodalizmin ve büyük burjuvazinin baskısı altında kıvrınmakta ve her an iflasa ve sefaletle sürüklenmektedirler.” (Seçme Eserler. Cilt:2. Sf, 326)

Mao'dan küçük burjuvazinin köylülük dışındaki kesimlerine ilişkin söylediklerini aktarmaya devam edelim:

“Birinci olarak, aydınlar ve öğrenci gençlik. **Bunlar ayrı bir sınıf ya da tabaka değildirler.** (abç) Bugünkü Çin'de bunların pek çoğu, aile kökenleri, yaşama koşulları ve siyasi görüşleri bakımından küçük burjuva sınıflamasına dahil edilebilir. ... Emperyalistlerle ve büyük burjuvazi ile bütünleşmiş, halka karşı onlara hizmet eden aydınlar dışında, pek çok aydın ve öğrenci emperyalizm, feodalizm ve büyük burjuvazi tarafından ezilmekte ve işsiz kalma ya da öğrenimlerine devam edememe korkusu ile yaşamaktadır. Bu yüzden devrimci olmaya oldukça yakındırlar. Az ya da çok burjuva bilimi ile donatılmışlardır, siyasi sezgileri kuvvetlidir ve devrimin bu aşamasında, çoğunlukla, öncü bir rol oynarlar ya da kitlelerle bağ kurmada bir köprü vazifesi görürler. ... Özellikle, çok sayıda az ya da çok yoksullaşmış aydın, devrimi desteklemek ya da ona katılmak için işçiler ve köylülerle el ele verebilir. Çin'de Marksist-Leninist ideoloji ilk olarak, aydınlar ve genç öğrenciler arasında geniş ölçüde yayıldı ve benimsendi. Devrimci aydınların katılımı olmadan devrimci güçler başarılı bir şekilde örgütlenemez ve devrimci çalışma başarılı bir şekilde yürütüle-

mez, ama aydınlar vargüçleriyle kitle mücadelelerine katılmadıkça, ya da kitlelerin çıkarlarına hizmet etmede kararlı davranmadıkça öznel ve bireyci olurlar, pratik düşünmeme ve eylemde kararsız olma eğilimi gösterirler. Dolayısıyla Çin'deki devrimci aydın kitlesi öncü bir rol oynayabilmesine ya da kitlelerle bağ kurmada bir köprü vazifesi görebilmesine karşın, bu kitlenin tümü sonuna kadar devrimci kalmayacaktır. **Bazıları canalcı anlarda devrimci saflardan ayrılıp pasifleşirken, bazıları devrimin düşmanı haline bile gelecektir. Aydınlar bu eksikliklerini ancak uzun süreli kitle mücadeleleri içinde alt edebilirler. (abç)**

İkinci olarak, küçük tüccarlar. Bunlar genellikle küçük dükkanlar işletirler ve birkaç yardımcı çalıştırır, ya da hiç yardımcı çalıştırmazlar. Emperyalizmin, büyük burjuvazinin ve tefecilerin sömürüsü altında iflas etme korkusu ile yaşarlar.

Üçüncü olarak, zenaatkarlar. Bunların sayıları çok fazladır. Kendi üretim araçlarına sahiptirler, ya hiç işçi çalıştırmazlar ya da sadece bir-iki yardımcı ya da çırak çalıştırır. Durumları orta köylülerin durumlarına benzer.

Dördüncü olarak, serbest meslek sahipleri. Bu kesim doktorları ve öbür meslek sahiplerini kapsamaktadır. Başkalarını sömürmezler ya da çok az miktarda sömürürler. Durumları zenaatkarların durumuna benzemektedir." (age. Sf,327-328)

Mao'nun Çin küçük burjuvazisine ilişkin yaptığı analiz ülkemiz küçük burjuvazisi için de geçerlidir. Dolayısıyla ülke küçük burjuvazisi için uzun uzadıya bir analiz yapmaya ihtiyaç yoktur.

Yalnız bir dördüncü nokta ile ilgili bir hatırlatma yapmak istiyoruz. Serbest meslek sahipleri içerisinde değerlendirilen

doktorların veya diğer serbest meslek sahiplerinden (avukat vb.leri de buna dahildir) herkes küçük burjuvazi kategorisinde ele alınamaz. Örneğin kimi doktorlar, avukatlar, muhasebeciler gibi meslek sahipleri bir yandan kendileri çalışırken ama öte yandan özel işyerleri ve bürolar açarak yanlarında başka doktor, işçi, hemşire, avukat ve muhasebeci çalıştırarak onları sömürürler. Bu gibilerin ekonomik durumları hayli iyidir. Hatta kimilerinin özel hastaneleri ve büroları vardır. Dolayısıyla bu gibi meslek sahiplerini milli burjuvazi kategorisinde değerlendirmek daha doğru tespit olacaktır.

Vurgulamamız gerekir ki; özellikle de son yıllarda küçük dükkan sahipleri, esnaf ve zenaatkarların önemli bir kesimi iflas ederek proleterleşti. Onbinlerce küçük esnaf IMF'nin ekonomik hegemonyası ve ekonomik kriz sonucu iyiden iyiye iflas etti. Çoğu dükkanlarını kapattı.

Emperyalizmin özelleştirme politikaları (köleleştirme) bir yandan milli ve en çok da küçük burjuvaziyi daha da yoksullaştırırken öte yandan ise tarımı "özelleştirme" politikalarıyla da köylülüğü daha da yoksullaştırdı. Tıpkı kent küçük burjuvazisi gibi orta köylülük de bu sömürgeleştirme politikaları sonucu iflas ederek yoksul köylülük, tarım proletaryası veya şehirlere göç ederek işsizler kervanına katıldılar.

Özcesi, küçük burjuvazinin bu kesimlerini kazanmamız ve çıkarlarını korumamız şarttır. Daha önce de vurgusunu yaptığımız gibi bu kesim ülkenin toplam nüfusunun yarısından fazlasını oluşturmaktadır.

Kent küçük burjuvazisi denebilir ki örgütsüz durumdadır. Aydınlar örgütsüz, öğrenciler, esnaf ve zenaatkarlar örgütsüz durumdadır. Bu kesim içerisinde etkili örgütlü güç Türk milli burjuvazisi-

nin sağ dinci kesimi ve Kürt ulusal burjuvazisidir. Özellikle de üniversiteler de bu güçlerin etkisi güçlüdür. Keza faşist partilerden özellikle de MHP küçük burjuva öğrenci gençlik içerisinde oldukça örgütlüdür. Geri kalan küçük burjuva kesimi içerisinde ise daha çok reformist küçük burjuva sağ ve orta burjuva partiler örgütlüdür. Bazı küçük burjuva radikal (küçük burjuvazinin sol kanadı) örgütlerin öğrenci gençlik içerisinde çok cılız örgütlülüğü söz konusudur. Aydınlar içerisinde ise komünistler başta olmak üzere dürüst bir örgütlülük yoktur. Keza küçük esnaf ve zenaatkarlar içerisinde de ciddi bir örgütlülüktен söz edilemez.

Bu kesimi örgütlemek ve kendi saflarımıza çekmek tamamıyla izleyeceğimiz doğru politikayla orantılıdır. Halk Savaşı çizgisi doğru bir mecrada yürütülürse bu kesimden çok önemli bir akış Halk Kurtuluş Ordusuna olur. Ki geçmişte kent küçük burjuva kökenli yüzlerce öğrenci genç halk ordusu saflarına katılmıştır. Bu zemin her zaman güçlüdür. Yeter ki bu kesime, doğru yaklaşalım.

Elbette ki bu kesimin zayıf yanları da vardır. Feodal burjuvazi bu kesimi örgütsüz olduğunda oldukça kolay bir şekilde etkisi altına alabiliyor. Dahası devrimci dalganın düşük olduğu dönemlerde bu kesim politik olarak güçlü bir karamsarlık ve umutsuzluk içerisine düşmektedir. Bundan dolayı da feodal burjuvazinin etkisi altına kolayca girebilmektedir. Şu an için diyebiliriz ki şehir küçük burjuvazisi bu durumu yaşıyor. Ancak bu durumun son bir yıldır yönelim olarak önemli derecede kırılmaya doğru evrildiğini söyleyebiliriz.

Belirtmek gerekirse küçük burjuvazinin uluslara göre mevcut politik eğilimini ve duruşunu belirtirsek, nasıl ki Kürt ulusal burjuvazisi mevcut durumda Türk ulusal burjuvazisinden daha ilerici ve de-

mokratik rol oynuyorsa, Kürt küçük burjuvazisi de Türk ulusu kökenli küçük burjuvaziden daha diri ve atılgan rol oynamaktadır. Ki faşist partilerin, özellikle de MHP gibi partilerin gençlik içerisinde dayandığı küçük burjuva öğrenci gençliği daha çok Türk kökenli öğrenci gençliğidir. Çünkü Türk ulusal şovenizminden dolayı bu kesim içerisinde faşist partilerin taban bulması daha kolaydır.

Kürt ulusal burjuva hareketinin etkisindeki öğrenci gençliğin temel zaafı ise sınıfsal kurtuluş içerikli sorunlara karşı duyarsız oluşudur. Bu da sözkonusu ulusal hareketin milliyetçi politik çizgisinden kaynaklıdır.

Yeri gelmişken okullarda milli burjuva kökenli, hatta karşı-devrimci kökenli bile olsa öğrenci gençliğin astığı afiş, form vb. etkinliklere karşı geliştirilen engelleyici siyasetlerin doğru olmadığını belirtelim. Bu türden sol-sekter siyasetlerle sözkonusu küçük burjuva gençliği adı geçen burjuva partilerin etkisinden kurtarılamaz. Tam tersine bu tür sekter yaklaşımlarla bu kesimi sözkonusu partilerin kuyruğuna daha bir takmış oluruz. Daha iktidarı bile ele geçirmeden şimdiden okullarda bu tür sekter politika izleyenlerin yarın iktidara geldiklerinde ise bırakalım afiş asmayı bir kenara söz hakkı bile tanımaz. Böyle proleter demokrasi bilinci olmaz. Bu tür anti-demokratik pratiklere meydan vermemeliyiz. Sergileyenleri ise ideolojik olarak teşhir etmeliyiz.

3.) Köylülük

Köylülük Türkiye-Kuzey Kürdistan toplam nüfusunun yarısını oluşturmaktadır. Köylülük, katı feodalizm dönemindeki gibi serflik şeklinde varlığını sürdürmüyor. Kapitalizmin doğal ekonomiyi (kapalı köy ekonomisini) parçalamasıyla

birlikte köylülük de homojen varlığını adım adım yitirerek farklı kategorilere bölünmüştür. Ekonomik durumlarına göre köylülük zengin, orta ve yoksul köylülük diye üç kategoriye ayrılmaktadır.

a) Zengin Köylülük

Konuya ilişkin programda şu belirlemeler yapılmaktadır:

“Zengin Köylüler: Bu tabaka küçük toprak ağalarıyla birlikte kır milli burjuvazisini oluşturur. Bunların çoğunluğu topraklarının bir kısmını kiraya verdikleri, tefecilik yaptıkları, tarım işçilerini amansızca sömürdükleri ve milli tarımdaki kapitalist üretim araçlarının önemli bir bölümünü elinde tuttukları için nitelik olarak yarı-feodaldirler. Bunlar, kendileri de genellikle üretime katılırlar. Bu anlamda köylülüğün bir parçasıdır. Genel olarak yoksul ve orta köylüleri sömürmelerine karşın emperyalizm, büyük toprak ağaları ve komprador bürokrat burjuvazi tarafından baskı altında tutulduklarından, bugünkü toprak devrimi (yeni demokratik devrim) mücadelesinde tarafsız kalacakları gibi, zaman zaman emperyalizm ve büyük toprak ağaları sınıfına karşı mücadelede de yer alabilirler. Toprak ağası sınıfından sayılmayacak bu tabakaya karşı komünist partisi zamanından önce bir tasfiye hareketine girişmez.”

Emperyalizmin “özelleştirme”, bir başka deyişle köleleştirme politikasının iflasa sürükleyip yoksullaştırdığı bir kesim de hiç kuşkusuz ki zengin köylülüktür. Bunu her alandaki zengin köylüler yaşıyor. Fakat en bariz ve çarpıcı bir şekilde Ege bölgesinin traktör vb. üretim araçlarını elinde bulunduran zengin köylülerin yaşadığını söyleyebiliriz. Bir çok zengin köylü emperyalistler ve kompradorlar tarafından tarıma dayalı üretimi özelleştirme ile orta köylü düzeyine düştü veya yoksullaştı.

Daha önce ifade ettik. Bu feodal kır milli burjuvazisinin şehir milli burjuvazisiyle ekonomik bakımdan durumları aynıdır. Bu ekonomik durumlarından hareketle de siyasi eğilimleri de aynılık taşımaktadır.

Orta köylülük içinse aynı programda şu tespitler yapılmaktadır:

“Orta Köylülük: Köylük bölgelerdeki toplam nüfusun azımsanmayacak bir kısmını oluşturmaktadır. bunlar ekonomik bakımdan kendilerine yeterlidir. Zaman zaman ücretli işçi çalıştırıp faizle az miktarda borç para vermelerine karşın genel olarak sömürücü olmayıp kendileri üretimde bulunmaktadır. Emperyalizm, büyük toprak ağaları ve komprador bürokrat burjuvazi tarafından sömürülmekte ve baskı altında tutulmaktadır. Hiç bir siyasi hakları yoktur. Bu niteliğinden dolayı orta köylülük sadece Yeni Demokratik devrime katılmakla kalmaz, aynı zamanda sosyalizmi de kabul etmeye açıktır. Bu nedenle orta köylülük proletaryanın güvenilir bir müttefiki ve Yeni Demokratik Devrimin önemli bir itici gücüdür.”

Orta köylülüğün devrim karşısındaki tutumu kent küçük burjuvazisiyle aynıdır. Ekonomik durumları birbirine yakındır. Başkan Mao devrim ve geleceğin iktidarı açısından orta köylülerin olumlu veya olumsuz tutumlarına çok büyük önem vererek şunların altını çizmektedir:

“Orta köylülerin olumlu ya da olumsuz tutumları devrimde zaferi ya da yenilgiyi belirleyen etkenlerden biridir ve bu, toprak devriminden sonra köylük bölgelerdeki nüfusun çoğunluğunu oluşturdukları zaman özellikle geçerli olacaktır.” (Seçme Eserler Cilt: 3-Sf.329)

Şüphesizki köylülüğün toplam nüfusunun önemli bir kesimini oluşturan orta köylülüğü devrim için kazanmak stratejik

bir sorundur. Bu stratejik görev yerine getirilemezse Mao'nun dediği gibi o devrim başarıya ulaştırılamamış demektir.

Önemle belirtmeliyiz ki ülkenin her gün biraz daha emperyalizme bağımlı hale gelmesi demek bütün ezilen-sömürülen kesimlerin daha fazla yoksullaşması demektir. Bu bağlamda bu azgınca sömürü ve baskıyı yoksul köylülükle birlikte en fazla orta köylülük çekmektedir.

Adı geçen programda yoksul köylülüğe ilişkin şu analiz yapılmaktadır.

“Yoksul Köylülük: Köylük bölgelerdeki nüfusun çoğunluğa yakınına oluşturmaktadır. Hiç toprağı olmayan veya yetersiz toprağına sahip geniş köylü nüfusu, köylük alanların yarı proletaryası yeni demokratik devrimin en büyük itici gücü; proletaryanın doğal ve en güvenilir müttetiki ve devrimci kuvvetlerin temel müfrezesidir. Yoksul köylülük, kurtuluşu ancak proletarya önderliğinde elde edebilir. Aynı şekilde proletarya ancak yoksul ve orta köylülerle sağlam bir ittifak kurması durumunda yeni demokratik devrimi zafere taşıyabilir. Köylülük kavramı esas olarak yoksul ve orta köylüleri kapsamaktadır.”

Bu iki kesim köylülüğün toplam nüfusunun % 90'ından fazlasını oluşturmaktadır.

Aynı zamanda yoksul köylülük toplam köylü nüfusunun çoğunluğunu da oluşturmaktadır. Bizimki gibi ülkelerde proletarya ile birlikte sömürü ve baskının en büyük yükünü yoksul köylülük çekmektedir.

Mevsimlik işçileri de yoksul köylü kategorisine katmak gerek. Tarım işçileri, mevsimlik işçiler ve topraksız köylülerle birlikte bu oran köylülüğün toplam nüfusunun % 70'lere yakınına oluşturmaktadır. Bir ülke ne kadar sömürgeleşmeye

yakınsa o ülkedeki yoksul insanların sayısı daha da artmaktadır. “Özelleştirme” diye halka yutturulan sömürgeci politikaların yüz binlerce işçiyi işsiz, yine binlerce orta köylü ve hatta zengin köylüyü daha fazla yoksullaştırdığını kim veya kimler görmezlikten gelebilir ki? Bu gerçekliği görmemek emperyalist özelleştirme politikasının özünü kavramamak demektir. Bu, aynı zamanda ülkenin daha fazla bağımlılaşmasını savunmak demektir. Durum böyle iken şüphesiz ki köylük alanlardaki yoksul köylülük nüfusu daha da artmış olacaktır. Elbette ki yoksullaşma şehirlere göçü de beraberinde getiriyor. Çünkü üretim aracından yoksun hale gelen köylü şehirlere göç etmek zorunda kalıyor. Köylük alandaki yoksullaşmanın en belirgin özelliğini her yıl katlanarak artan mevsimlik işçilerin sayısına bakarak tespit edebiliriz. Pamuk, fındık, çay, tütün, pancar işçilerine bakarak bunu görebiliriz. Götürü temelinde emeğini satan inşaat işçilerinin çoğunluğunu yine mevsimlik işçiler oluşturmaktadır. Özellikle de pamuk işçilerinin çoğunluğu mevsimlik işçilerden oluşmaktadır. Mevsimlik işçilerin çoğunluğunu da Kuzey Kürdistan ve Karadeniz bölgesindeki yoksul köylüler oluşturmaktadır.

Mevsimlik işçilerin emeği ise feodal sömürüye denk düşen “götürü” şeklinde gasbedilmektedir. “Saat ve kilo miktarına” göre çalıştırılırlar. Günde yaklaşık 15 saat çalışırlar. Hiç bir sosyal güvenceleri yoktur. En zor koşullar altındaki işçilik hiç kuşkusuz ki maden işçiliğidir. Bu ne kadar doğru bir gerçekliği ifade ediyorsa aynı şekilde işçi sınıfı içerisinde denilebilir ki en ucuza çalıştırılıp sömürülen kesim ise mevsimlik işçilerdir. Götürü usulü sömürü biçimi Lenin yoldaşın dediği gibi “feodal sömürü” biçimine denk düşmektedir. Öyle ki mevsimlik işçiler, özellikle de pamuk, fındık vb. gibi yerlerde

Demekki Halk Savaşı tezi sadece “kır şehiri kuşatır” tezine veya emperyalizmin yarı-sömürgeci, sömürgeci tezine indirgenerek ele alınamaz. Ele alanlar olsa olsa Mao ve İbrahim adına Halk Savaşı tezini yanlış ve hatalı görüşlerini kamufle etmek için kullanmak isteyenler olur. Ya da politik-teorik olarak sığlık içerisinde olanlar olur.

çalışan mevsimlik işçileri, toprak beyleri dışında bir de bu işçilerin başı, daha doğrusu onları memleketlerinden toplayıp getiren kâhyalar sömürmektedir.

Köylülük, daha doğrusu köylük alanındaki toplam nüfusun % 90'nını oluşturan yoksul ve orta köylülük bizimki gibi ülkelerdeki devrimin temel gücünü oluşturur. Keza ordu bileşiminin esasını da yine bu sınıf kökenliler oluşturur.

Devrimimizin özünde bir köylü devrimi olması gerçekliği de toprak devrimi sorununun çözülmemesinden kaynaklıdır. Bu sorunun esasını da yoksul köylülüğün topraksızlığı oluşturmaktadır. Mao'nun “Halk Savaşı, özünde uzun süreli köylü savaşıdır” tezinin altında tam da köylülüğün, başta da yoksul köylülüğün bu sorunu ve devrimdeki büyük rolü yatmaktadır.

Köylülük nüfusunun şehirlere oranla azalması devrim programı ve stratejisini değiştirmez. Yoldaş Kaypakkaya'nın dediği gibi “demokratik devrimin programını etkiler.” Bir başka deyişle köylülük nüfusun şehirlere göre azalması toprak devrimi sorunu olduğu müddetçe demokratik devrim programını değiştirmez sadece etkiler.

Yoksa Halk Savaşı ne sadece “şehirlerin kırlardan kuşatılması” teorisine, ne sadece feodalizmin hakimiyetine, ne köylülük nüfusunun şehirlere göre azlığına ve ne de sadece Maoist Partiler önderliğine indirgenebilir. Halk Savaşı, bu dört önemli koşulla birlikte az önce işaret ettiğimiz gibi esas olarak toprak devrimine dayanır. Mao'da bu gerçeklikten hareketle Halk Savaşı için “özünde uzun süreli köylü savaşı”dır diye söz etmektedir. Tersiy soyut formülasyonlardan öteye geçemez.

Dahası yoldaş Kaypakkaya'nın “kır şehiri kuşatır” tezinin “sadece feodalizmin ağırlığına bağlanamaz” tartışmasında kullanıldığı “sadece” sözünü, götürüp “emperyalizmin yarı-sömürgeciliği” koşuluna bağlayarak bir sonuca gitmek, yoldaş Kaypakkaya'yı tahrif etmekten başka bir amaca hizmet etmez. Dahası da var: yapılan tartışmayı “Halk Savaşı anlayışımız” böyledir deyip, üstelik de bunu yoldaş Kaypakkaya'ya atfen yapmak, basit ve yanılgılı bir tartışma yapmak olur.

Yoldaş Kaypakkaya, dönemin revizyonisti Doğu Perinçek ve partisiyle yaptığı tartışmada Halk Savaşı teorisi üzerine değil, kır-şehiri hangi koşullarda kuşatır tezini tartışmaktadır. Ki bugüne kadar saflarımızda bir çok insan da (hakim olan düşünce de bu yöneydi) İbrahim'in yaptığı söz konusu tartışmayı “Halk Savaşı” üzerine yapıyor şeklinde yorumlamaktaydı. Maoist saflarda bu yanılgılı yorum ve anlayışlar hala da varlığını sürdürmektedir. Sorun yanlış ve hatalı bir şekilde tartışılıyordu. Halk Savaşı'nı yoldaş Kaypakkaya'nın “kırlar şehirleri kuşatır” sorununa indirgemek, Halk Savaşı tezini niyet ne olursa olsun askeri bir stratejiye indirgemek demektir. Dahası Halk Savaşı tezi üzerine demagoji yapmak olur. Biz sözü daha fazla uzatmadan yoldaş Kaypakkaya'ya bırakıyoruz. Şöyle diyor:

“Şehirlerin kırlık bölgelerden kuşatılması stratejisi, sadece feodalizmin mevcudiyetine ve köylülerin nüfusun çoğunluğunu teşkil etmesine bağlı değildir. Aynı zamanda, emperyalizmin yarı-sömürgesi veya sömürgesi olmaya bağlıdır. Emperyalizmin fiili işgali altındaki bir ülkede milli devrim (o ülkedeki köylü nüfusuna ve feodalizmin mevcudiyetine bağlı olmaksızın), esas olarak kırlardan şehirlere doğru gelişir. Çünkü işgalci emperyalist kuvvetler, öncelikle ülkenin büyük şehirlerini, ana yollarını, ana haberleşme hatlarını vb... ele geçirir; fakat geniş kırlık alanları kontrol edemez.

Yarı-sömürge ülkeler, emperyalizmin yarı işgali altındaki ülkelerdir. Bu gibi ülkelerde emperyalizm hakimiyetini, esas olarak, yerli gerici sınıflar vasıtasıyla devam ettirmekle birlikte, kendisi de onlara üsleriyle, tesisleriyle, askerleriyle, filosuyla, silah yardımıyla... çeşitli şekillerde destek oluyor. Bu nedenle yarı-sömürge, yarı-feodal ülkelerde ‘şehirlerin kırlardan kuşatılması’ stratejisi, sadece (abç) feodalizmin mevcudiyetinden ve köylülüklerin nüfusun çoğunluğunu teşkil etmesinden değil aynı zamanda emperyalizmin yarı işgalinden de ileri gelmektedir. Yarı-sömürge, yarı-feodal ülkelere özgü olan şey, feodalizme karşı özü toprak devrimi olan demokratik devrimle, emperyalizme karşı milli devrimin birleşmiş olmasıdır. Feodalizmin mevcudiyet derecesi ve köylülerin genel nüfusa oranı (ki bunlar birbirine bağlı şeylerdir) demokratik devrimin programını etkiler, ama ‘şehirlerin kırlardan kuşatılması’ stratejisini değiştirmez.” (Seçme Yazılar. Sf; 395-396)

Görüleceği gibi yoldaş Kaypakaya tartışmaya yer bırakmayacak şekilde Halk Savaşı teorisini değil “şehirlerin kırlardan kuşatılması” tezi üzerine tartışma yürütüyor.

Bir anlık da olsa Halk Savaşı teorisi-

ni tartıştığını düşünelim. O durumda kalkıp Fransa örneğini verir mi? Fransa’daki mücadeleye Maoist partiler mi önderlik etti? Ya da bugün birçok ulusal ve küçük burjuva hareket önderlikli kırdan şehire doğru mücadele ederek iktidarı ele geçirdiler veya ulusal devlet kurdular. Şimdi bundan hareketle kalkıp bu gibi savaşımlara Halk Savaşı yürütüldü diyebilir miyiz? Öyle ya İbrahim’in Halk Savaşı anlayışını götürüp “kır şehiri kuşatsın” teziyle aynılaştıranların sözünü ettiğimiz savaşları da Halk Savaşı olarak değerlendirmeleri gerekir. Tutarlılık bu olur. Örneğin bugün Kolombiya’da kırdan şehire doğru mücadele yürütülüyor veya Nikaragua’da kırdan şehire doğru küçük burjuva önderliğinde savaşlar yürütüldü. Dahası yanı başımızda PKK gerilla savaşı temelinde kırdan savaşı yürüttü.

Demekki Halk Savaşı tezi sadece “kır şehiri kuşatır” tezine veya emperyalizmin yarı-sömürgesi, sömürgesi tezine indirgenerek ele alınamaz. Ele alanlar olsa olsa Mao ve İbrahim adına Halk Savaşı tezini yanlış ve hatalı görüşlerini kamufle etmek için kullanmak isteyenler olur. Ya da politik-teorik olarak sığılık içerisinde olanlar olur.

Sözün özü, yoldaş Kaypakaya “sadece feodalizmin varlığına ve köylülük nüfusunun fazlalığına bağlanamaz” vb. tartışmasını “kırlar hangi koşullarda şehirleri kuşatır” tartışmasını yürütürken yapıyor. Buradan hareketle de “Fransa gibi işgal koşullarını yaşayan ülkeler için de kır-şehiri kuşatsın tezi geçerlidir” sonucuna gidiyor. Yoksa yoldaş Kaypakaya “kır-şehiri kuşatsın” tezi için tüm yarı-sömürge kapitalist ülkeler için de geçerlidir derdi.

Yoksa Mao, Halk Savaşı için “özünde uzun süreli köylü savaşıdır” tespiti yapmazdı. Şunu deyin işin içerisinden çıkar-

dı: Dünyada bütün ülkelerde (emperyalist, yarı-sömürge kapitalist veya yarı-feodal ülkeler ayrımı yapmadan) aynı mücadele ve örgütlenme biçimi geçerlidir tespitini yaptı. Fakat bilindiği gibi Mao öyle yapmıyor. "Bütün dünyada Halk Savaşı geçerlidir", tezini savunan Maoist partiler var. Fakat "her parlayan şey altın değildir". Yani her ortaya atılan tez doğru değildir.

farklı mücadele biçimleri geçerlidir tespitini yapmaktadır. Özcesi, Mao'yu düzeltmeye ve onu tahrif etmeye Maoçuluk adına hiç kimsenin hakkı yoktur.

Ülke yarı-sömürge ve kapitalisttir diyorsan, o halde buradaki baş çelişki ve temel çelişki de değişir. Aynı şekilde öümüzdeki devrim tipi de demokratik devrim değil, sosyalist devrim olur. Dolayısıyla örgütlenmede de ağırlığı kirlara de-

İşçi sınıfımız nicel olarak her geçen gün artmaktadır. İşçi sınıfı her geçen gün arttığı gibi işsizler ordusu da artmaktadır. Feodal burjuvazinin resmi ağızlarına göre işsizler ordusu "altı yıl içerisinde ikiye katlanacaktır." Onun için şehirlerdeki faaliyetçilere her gelen gün çok daha büyük ve önemli görevler düşmektedir. Şüphesiz ki bu faaliyetlerin merkezine merkezi görev olan köylü gerilla savaşı konulmalıdır. İşçi sınıfı içerisinde profesyonel elaman yetiştirmek her zamankinden daha bir önem arz etmektedir.

Bir yandan Mao'nun katkılarını sıralarken bu katkılar içerisindeki tezlerden birinin de Halk Savaşı tezi olduğunu savunacaksınız, ama öte yandan Mao'dan bu tezin bütün dünya ülkeleri için geçerli olduğuna dair tek bir kanıt sunmayacaksınız. Bu nasıl Mao'yu savunmaktır? Ama Mao, bir kez daha vurgulayalım ki, "Halk Savaşı, özünde uzun süreli köylü savaşıdır" tespitini bir çok makelesinde yapıyor. Bu da açıkça şunu gösteriyor ki Halk Savaşı yarı-sömürge yarı-feodal, ve yarı-feodal sömürge ülkeler dışındaki ülkeler için geçerli değildir. Tersini söylemiş olsaydı "özünde köylü savaşıdır" demezdi. Bu söylemi dahi bugün Halk Savaşı'nı "tüm dünya için geçerlidir" diyenlere büyük ve çarpıcı bir yanıt niteliği taşımaktadır.

Mao, kapitalist emperyalist ülkeler için mücadele ve örgütlenme biçimlerini farklı bir şekilde tespit ederken Çin gibi yarı-sömürge yarı-feodal ülkeler için ise

ğil, şehirlere vermen gerekir. Tersini anlayışlar, yani Halk Savaşı stratejisini götürüp sadece Maoist Parti önderliğine ve yarı-sömürgecilik koşuluna bağlamak olur ki, bunun da Maoist Halk Savaşı anlayışıyla uzaktan yakından ilgisi yoktur. Bu, olsa olsa işin demagojisi olur. Kapitalizmin hakim olduğu ülkelerde genel ayaklanma geçerlidir.

Halk Savaşı halkın katıldığı savaş olarak da telakki edilemez. Geçmişte Halkın Kurtuluşu gibi küçük burjuva örgütler Halk Savaşı'nı halkın katıldığı savaş olarak yorumluyordu. Az önce belirttiğimiz gibi "Kır-şehiri kuşatsın" şeklinde de ele alınamaz. Böyle ele almak, onu askeri güçler dengesine indirgemek olur. Ki bilindiği gibi II. Konferans sürecinde Yurt Dışı Çizgisi'ni temsil eden hizip Halk Savaşını "emperyalizmin işgali" vb. koşullara indirgeyerek ele alıyordu. Bugün de kendisine Maoist diyen kimi

akımlar Halk Savaşı tezine "Maoist Parti önderliği" şartı kılıflaması adı altında feodalizmin ve toprak devriminin esaslığını (köylülüğün temel güç olma vb) bir kenara bırakıp ülkenin yarı-sömürgeliğini esas almaktadır. Bu, utangaçça, hem de başka teoriler adı altında ülkeyi kapitalist gösterme teorisini yapmaktır. Kapitalizmin hakim olduğu yarı-sömürge ülkeler ve hatta emperyalist ülkeler için Halk Savaşını savunan anlayışlara soruyoruz:

Halk Savaşı demek sadece Maoist Partiler önderliğinde mücadelenin yürütülmesi veya emperyalizmin, feodal burjuvazinin askeri açıdan zayıf karnının kırlar olması gerçekliği midir?

Bu, Halk Savaşı tezini askeri güçler dengesinin zayıflığı ve güçlülüğüne indirgemek olur. Halk Savaşı Maoist parti önderliği altında sadece askeri strateji olarak değerlendirilemez. Peki nerede kaldı Mao'nun Halk Savaşı'nın üç aşamalı stratejisi? Her üç aşamada (savunma, denge ve saldırı) siyasi iktidarlaşmanın aldığı biçim, ordu ve cephenin aldığı boyut ve farklı askeri taktikler gerilla savaşı, düzenli ordular eşliğinde mevzi ve saldırı savaşları) nerede kaldı? Dahası parça parça iktidarı ele geçirme; kurtarılmış bölgeler ve Kızıl Politik İktidarlara yoluyla en son stratejik saldırıyla ülkedeki siyasi iktidarı ele geçirme espirisi nerede kaldı? Dahası halkın birleşik cephesi hangi aşamada ve neye bağlı olarak kurulacak? Köylülüğün devrimdeki temel güç olma gerçekliği ve yine ordu örgütlenmesinin esas örgütlenme biçimi olduğu gerçekliği nerede kaldı? Soruları daha da çoğaltabiliriz.

Tüm bu stratejik olguların gerçekliğe dönüşmesinin gerçekliği Halk Savaşı teorisini sadece Maoist Parti önderliği ve askeri açıdan emperyalizmin-burjuvazinin zayıf karnının (yarı-sömürgecilikten kaynaklı) kırlar olduğu şeklinde yorum-

lamanın yanlış ve hatalı görüş açısı olduğunu gösterir.

Yeri gelmişken sadece kelimesinin Türkçe karşılığını da buraya aktarmakta fayda görüyoruz, çünkü, bu kelimenin karşılığı tam ve net bir şekilde algılanmadan yorumlar yapılmaktadır:

"Sadece: Başka bir şey bulunmaksızın, yalnızca, yalnız, ancak, sadece."(TDK.)

Konuya ilişkin daha fazla detaylara girmeyeceğiz. Çünkü detaylı analizi Sınıf Teorisi'nin birinci sayısında ortaya koyduk. Halk Savaşı stratejisinde yoksul köylülüğün önemini daha fazla bilince çıkartmak için bu konuya tekrar girme gereği duyduk.

4.) Proletarya

Devrimimizin en devrimci ve en ilerici sınıfını temsil eden sınıf proletaryadır. Konuya ilişkin kendi yorumlarımıza geçmeden önce adı geçen programdaki sapmaları aktaralım.

"Proletarya: Toplumun en devrimci, en ileri sınıfıdır. Sanayi proletaryası bakımından düşünüldüğünde nicelik olarak zayıf olmasına karşın ekonominin en ileri biçimi ile olan yakınlığı, kuvvetli disiplini ve örgütlenme anlayışına sahip ve özel üretim araçlarından yoksun oluşu onun ayırt edici özelliklerindendir. Köken olarak iflas etmiş köylülerden meydana geldiğinden devrimimizin temel gücü köylülükle olan doğal bağları, ona, köylülüğü kendi önderliğinde birleştirebilmesinin de zeminini yaratmaktadır.

Proletarya, devrimimizin biricik önder gücüdür. Proletarya tarafından yönetilmeksizin devrimimizin başarıya ulaşması imkansızdır. En yüksek siyasi bilince ve örgütlenme anlayışına sahip proletarya sa-

dece kendi gücüyle zafer kazanamaz. O, değişen koşullara göre devrim saflarında yer alabilecek bütün sınıf ve tabakaları birleştirip savaştırma ustalığı göstermezse, Yeni Demokratik Devrimin başarıya ve durmaksızın kesintisiz bir şekilde sosyalizme geçmesi mümkün değildir.”

Programda da ifade edildiği gibi işçi sınıfı devrimimizin en devrimci ve en ilerici sınıfıdır. Mevcut sosyo ekonomik yapı koşullarında devrimimizin öncü ve önder gücüdür. Öncü ve önder gücü olması demek her işçinin öncü olduğu anlamına gelmez. Bununla kastedilen sınıfın kendisidir.

Ülkenin sosyo ekonomik yapısı gereği örgütlenmemizde esas alacağımız-al-dığımız yerler köylük alanlardır. Daha önce de işaret ettiğimiz gibi köylülük temel güç, işçiler ise öncü ve önder güçtür. Bu gerçeklik ülkenin yarı-sömürge yarı-feodal yapısından kaynaklıdır. Feodal ilişkilerin ağırlıkta olduğu ülkelerde öncelikli olarak toprak devrimi gündem olur. Bunun için de örgütlenmemizde temel alacağımız alanlar ilk başta köylük bölgeler olmak zorundadır. Aksi durumda ise, yani kapitalizmin egemen olduğu ülkelerde ise (isterse yarı-sömürge olsun) işçi sınıfı hem öncü hem de temel güçtür. Tabii ki bu durum köylülükle ittifakı reddetmeyi getirmez. İşçi-köylü temel ittifakı yine savunulur ve bunun gerçekleşmesi için mücadele yürütülür ama burada örgütlenmenin esas ağırlığı kırlara değil şehirlere, hem de proletaryaya verilmek zorundadır. Çünkü bu durumda baş çelişki feodalizmle geniş halk yığınları değil, proletarya ile burjuvazi arasındaki çelişki olur. Ve bu çelişki işgalin olmadığı koşullarda baş çelişki olarak varlığını sürdürür. Buna göre, yani baş çelişkiyi çözmek için de her türlü örgütlenmeyi esas olarak şehir merkezindeki mücadeleyi güçlendirmek için ele almak

zorundasın. Aksi durumda neden-niçin baş çelişki olarak burjuvaziyle proletarya arasındaki çelişki tespiti yapıyorsun ki? Tutarlılık merkezi olarak hangi noktayı belirlemişsen güçlerin esasını da oraya yığmalısın. Yoksa kafa farklı yöne, ayaklar farklı yöne gitmiş olur. Bu da oportünizmden başka bir pratiğe hizmet etmez. Çünkü baş çelişki önce çözülmesi gereken çelişki olarak tespit edilir. Önümüzdeki sayıda bu, vb. konulara daha bir ayrıntılı gireceğimizden şimdilik bu kadarlık vurguyla yetiniyoruz.

Ancak geçmeden belirtelim ki işçi sınıfımız nicel olarak her geçen gün artmaktadır. İşçi sınıfı her geçen gün arttığı gibi işsizler ordusu da artmaktadır. Feodal burjuvazinin resmi ağızlarına göre işsizler ordusu “altı yıl içerisinde ikiye katlanacaktır.” Onun için şehirlerdeki faaliyetçilere her gelen gün çok daha büyük ve önemli görevler düşmektedir. Şüphesiz ki bu faaliyetlerin merkezine merkezi görev olan köylü gerilla savaşı konulmalıdır. İşçi sınıfı içerisinde profesyonel elaman yetiştirmek her zamankinden daha bir önem arz etmektedir.

Sanayi proletaryası çok sınırlı sayıda-dır. Ki ülkemizde sanayi gelişmemişki sanayi proletaryası da gelişsin. Daha önce de işaret ettiğimiz gibi bir kaç fabrika var o da emperyalizme bağlı montaj sanayidir. İşçi nüfusunun çoğunluğunu tekstil, inşaat, turizm, küçük ve orta boy atelyeler ve hizmet sektörü (belediye, vb. yerlerde) gibi yerlerde çalışan işçiler oluşturmaktadır.

“SİVİL TOPLUM”CULUK

**BURJUVA TOPLUMU ÜRETME
BURJUVA DEVLETİ KUTSAMA EYLEMİDİR**

(2)

Gramsci diyordu ki; “Devlet=politik toplum+sivil toplum, yani zorlamayla sınırlanmış hegemonya.” Devletin böyle bir tanımlamasından sivil toplum devlet dışı “özerk, söz ve karar sahibi devlet müdahalesi dışında” bir anlam çıkarmak, Gramsci’de bazı zayıflıklar, hatalar olsa da, bunları kullanarak ondaki esas-özü çarpıtmaktır. Gramsci, devletle “sivil toplum”u birbirinden kopuk olarak ele almıyordu.

“Gramsci ve Sivil Toplum”

Geçen sayımızda çok genel yönleriyle değindiğimiz Gramsci’de tartışılması, eleştirilmesi gereken problemler başka bir araştırma yazımızın konusu olacaktır. Geçen sayıdaki yazımızda da işaret ettiğimiz gibi, revizyonist Avrupa Komünizmi ve diğer tüm türevlerinin, MLM devrim teorisini (devrimci zor, proletarya diktatörlüğü, devlet ve devrim ve bunlara benzer diğer konularda) reddetmede Gramsci’yi sözde dayanak almaları aldatıcıdır. Görüşümüzce hataları olsa da Gramsci, revizyonizme karşıdır. Sivil ve politik toplum, egemenlik, hegemonya, devlet-toplum ve diğer ilişkileri Gramsci’nin nasıl ele aldığını kısaca incelemek durumundayız.

Gerçekten Gramsci sivil toplumu; “Toplumsal devlet müdahalesine uğrama-

yan ve kendi dinamiğini üretip, bu dinamikle özerkliğini koruyan alanları ise ve böyle bir yapılanma yurttaşların bireyler ya da gruplar olarak merkezi otorite karşısında söz ve karar hakkına sahip olmalarını sağlıyorsa, geleceğin sosyalizmi çerçevesinde de böyle bir yapılanmanın temel alınmasında yarar vardır.” (1) diyen Murat Belge ile ve şimdi Üçüncü Alan teorisiyle ve özde ona katılmış Öcalan’la hemfikir midir? Gramsci’nin meseleyi ele alışına bakarak cevaplandıralım:

Gramsci diyordu ki; “Devlet=politik toplum+sivil toplum, yani zorlamayla sınırlandırılmış hegemonya.” Devletin böyle bir tanımlanmasından sivil toplum devlet dışı “özerk, söz ve karar sahibi devlet müdahalesi dışında” bir anlam çıkarmak, Gramsci’de bazı zayıflıklar, hatalar olsa da, bunları kullanarak ondaki esas-özü çarpıtmaktır. Gramsci, devletle “sivil toplum”u birbirinden kopuk olarak ele almıyordu. Diyordu ki; “Devlet kelimesinden yalnızca yönetim aygıtı değil, hegemonyanın özel aygıtları da veya sivil toplum da anlaşılmalıdır.” Burayla da kalmıyor, şu sentezin altını çiziyordu; “Gerçekte sivil toplum ile devlet bir ve aynı şeydir.” (2) Gramsci’nin ele alışında evet farklı formüller vardır. Kapitalist Batı ile Rusya ve Doğu arasındaki farklılıkları incelerken Gramsci, devletin Doğu’da “herşey”, Batı’da ise “ilkel ve peltemsi” değil, sivil toplumun “dış hendeği” yaklaşımı da vardı. Bunu ifade ederken bile “sivil” dediği alanı devlet ya da kendi deyimiyle “politik toplum”dan soyutlamıyor, “sivil toplum”u da burjuvazinin yönlendirdiği bir “hegemonya alanı” olarak görüyordu. “Sivil” denilen toplumu, devlet dışında ele almayıp, onu devletin bir yönlendirme alanı görürken, Batı’da bunun daha gelişkin olduğuna işaret ediyordu. Sömürücü egemenler iktisadi-siyasi-

sosyal-tarihsel koşullar itibarıyla farklı egemenlik biçimleri özdeki ortaklığı elbette ki yadsımaz. Birini diğerine tercihe götürmez. Biçim farklılıklarını koşullarla ilişkisi içinde ele alan Gramsci teorisi, feodal mutlakiyetçi biçimlere karşı, burjuvazinin diğer iktidar biçimlerini yüceltme durumunda olmasa da, doğru-keskin bir bilinç için yeterli değildir... Elbette hatası vardı. Revizyonistler Gramsci’nin esasta doğru hattını değil, doğaları gereği bu hatalarına sarıldılar, kullandılar. Doğu ve Batı’da sömürücülerin farklı egemenlik biçimlerinden yola çıkarak, Batı’da “mevzi savaşı”, Doğu’da “manevra savaşı”nın uygun olduğunu söylüyordu. Gramsci’nin doğu-batı ayrımı ve batıda sivil toplum/devlet rıza hegemonya savaşı mevzi formülasyonunu, oportünist sosyal demokratlar, batı devletlerini “demokratik” ve “şiddet dışı” ele alma biçiminde bozdular. Sosyizm seçimler ve parlamentoda çoğunluğu sağlama vesilesiyle geçilebileceği safsatasına hiç de esasta alakası olmadığı halde Gramsci’ye dayandırmaya çalıştılar. Oysa, genel oy hakkı gibi olgular, burjuva egemenliği maskeleyerek için kullanılan perdelerdir. Sözde hukuki eşitlik, burjuva egemenliğin-burjuva toplumun yüzüne çekilmiş bir perdedir. Gramsci’nin bahsettiği ezilenlerin sömürücülere “rıza”sı tam da çeşitli periyotlarla yapılan seçimlerde ezilenlere sorulan burjuvazinin hangi kesimi tarafından yönetilmek istersiniz sorusundan başka bir şey olmayan parlementer oyun zemininde sağlanmaktadır. Başlangıçta sivil toplumu devletten soyutlamasa da özel bir rol atfeden Gramsci’de “hegemonya” formülasyonu devlet, yani onun deyimiyle politik toplumla sivil toplum bileşenleri üzerinden ele alınır. Ve der ki, “Her devlet nüfusunun büyük kısmını bir kültürel, ahlaki düzeye, yani üretim güç-

lerinin gelişme ihtiyaçlarına ve bundan dolayı da egemen sınıfların çıkarlarına tekabül eden bir düzeye ve standarda yükseltmek onun en önemli işlevlerinden olması bakımından ahlakidir. Pozitif bir eğitim işlevi olan okul ile negatif ve baskıcı eğitim işlevi olan mahkeme, devletin böylesi faaliyetlerinden en önemlileridir.(...) bütün bunlar hakim sınıfın politik ve kültürel hegemonyasının aygıtını oluştururlar.” (3) Ve artık devlet ve “sivil” denilen burjuva toplum iç içedir... Devlet, polis ve ordusuyla zoru tekelinde tutar.

Engels’in dediği gibi devlet, “ordu ve polise baskı uygulamada uzmanlaşmış insan gruplarına sahiptir.”

Gramsci’nin bazı formülasyonlarında eksiklikleri, esaslı çarpıtarak ele alıp, “sivil toplum”u devlet dışı özerk bir kurum şeklinde lanse edenleri Gramsci adeta “hadi canım sen de” dercesine şöyle cevaplıyordu; “Sivil toplum, devletin parçasıdır ve gerçekten de devletin kendisidir.” (4) Burjuva liberal çarpıtmalara diğer burjuva devlet biçimlerinden özünde farklı olmayan burjuva demokrasisinin diktatörlüğünü yüceltmeye çalışanlara bu yerinde vurulmuş bir merhamet darbesiydi.

Gramsci, Croce’ci tarih anlayışının bazılarının iddia ettiği gibi savunucusu değil, eleştircisidir de. Gramsci’nin “tarihsel blok” formülasyonu burjuvazi ile emekçilerin “tarihsel uzlaşması” revizyonist teorisi ile değiştirmeye çalışanlara da yine cevabı Gramsci’den vermek yerinde olacaktır. Croce’nin “spekülatif” yaklaşımına vurgu yaparak, “hareket noktası tarihsel blok” olmalıdır diye söyler ve bunun, “Görünümlerin birliğini ya da üst-yapısal etkinliğin farklı uğraklarını, güç ve onama uğrağını, diktatora ve hegemonya uğrağını, ekonomik-politik ve etik-politik uğrağını düşünmek için, üst yapılarla alt yapının tarihsel blok içindeki or-

ganik birliğinden hareket etmek ve ekonomik koşulların son çözümlemede belirleyici niteliğini kabul etmek gerekir.” (5)

Üst yapının önemi, bazı koşullarda tayin ediciliği, ideolojinin rolü konularındaki çalışmalarıyla Gramsci, hiç de Marksizm dışı gösterilemez. O aynı şekilde Leninizm’i de savunma durumunda olmuştur. Gramsci, “sivil toplum” kavramını devlet ve müsadeli ilişkiler bütünlüğü dışında ele almamıştır. Ya da maddi ilişkiler bütünlüğünden apayrı-kendi başına “tinsel” bir çerçeve ile sunmamıştır. Sivil toplum bunlarla ilişkili üst yapılar teorisi içinde ele alınmıştır. “Tarihsel blok” formülasyonu içinde altyapı-üstyapının birliği meselesindeki hareket noktasını göstermeye çalıştık. Onda “sivil toplum” kavramı devletin içindedir. Ve onda “tam devlet” politik toplum, sivil toplumun “tümünü kapsar”, “gerçek (edimsel) gerçeklik içinde sivil toplumla devlet özdeşleşir sözleri, liberal yaklaşımların Gramsci’ye sözde dayanarak “devlet dışı” sivil toplum projeleriyle ne kadar onay zıt bir çizgide yürüdüklerini de yeterince anlatmış durumdadır...

Gramsci’nin “hegemonya” kavramı kimi tartışılabilinecek problemler içerse de, hiç de “sivil toplum”cu liberallerin gösterdiği gibi değildir. Batıda üretici güçlerin gelişme seviyesinin ileriliği sayıyla, devrim-demokrasi sorunlarını ele alırken bazı tali yanılgılara sahiptir. Lenin yoldaş, Rosa Luxemburg’un birebir aynı olmasalar da benzer hatalarını eleştirmişti. Bunlar da ayrı bir tartışma konusudur. Yine Gramsci’ye dönelim...

Gramsci batıda “hükümet ve devlete” temel hizmet gören yoğun bir sivil toplum fikrinden hareketle, askeri çizgide doğuda hareketli savaşın tersine batıda mevzi savaşı stratejisini savunuyordu. Bunun için öncelikle proletaryanın hege-

monya kurması ihtiyacından bahsediyordu. “Kesin saldırıya bundan sonra geçilebilir” diyordu. Söyledikleri şunlardı:

“Bir toplumsal grup hükümet erkliğini fethetmeden önce yönetici grup olabilir ve hatta olması da (ve erkliğin fethi için başlıca koşullardan biri de budur) sonra, erkliği kullandığı zaman ve hatta onu elinde iyice tutuyorsa, egemen grup durumuna gelir, ama ‘yönetici grup’ olmayı sürdürmelidir.” (6)

Bu gibi ülkelerde devrim stratejisinin ayaklanma ile asla oynanamayacağını, zamansız ayaklanma girişimlerini savunmadığını, proletarya önderliğindeki kitleleri devrimci kitle çizgisi temelinde tedrici değil, bileştirmeyi gerektirdiğini, her bir koşula hazır olunmasını, stratejik konumlanma ve nitel örgütlenmeyi (reformcu birikimci değil, devrimci) ve parlamentarist değil, devrimci yönelimi şart koştuğunun altını çizelim. Gramsci burada şimdiki sivil toplumcuların yaptığı gibi parlamentoda çoğunluk yoluyla ve reformlar aracılığıyla devleti içten, sözde dönüştürmeyi savunmaz, savunmadı. Hegemonya ve yönetici güç olmaktan bahsettiği, proletaryanın ezilen emekçi kitlelere önderliğinin tesis edilmesi, erkin fethedilmesinin bunu gerektirdiğidir. Kavramlarda kargaşa ve sağa-sola çekmeye müsait zayıflıklar içerse de, temel fikri devrimdir. Devrimle siyasal iktidarın etkisinin parçalanarak fethedilmesidir. Parlamentarist alımlıklarını Gramsci vitrine çekenler, reformizmini onunla örtmeye çalışanlar aslında onun değil, ama onu çarpıtan Baslinguer revizyonizminin bir versiyonudurlar. Gramsci esas olarak Marksizm’in yanındadır.

Hegemonya, Gramsci’de “Birleşik Cephe” perspektifiyle ele alındı. Marks ve Lenin’e dayanma zemininde sorun irdelenmeye çalışıldı. Marks da, Lenin de, devrimde proletaryanın yönetici güç ola-

rak hegemonyasını ele almışlardı. Lenin bunda siyasal gazetenin özel rolüne değinmişti. Profesyonel devrimciler örgütü meselesinin önemi üzerinde durmuştu. Ekonomizme karşı bugün de yolumuzu aydınlatan “Ne Yapmalı” eserindeki sentezler popülist kitle kuyrukçuluğuna, öncü ve önderliği yadsıyan sıradanlığa karşı derslerdir. Kuşandığımız, kuşanmamız gereken bunlardır. Dersleri reddeden Menşevikler’di. Lenin’in dediği gibi proletarya en devrimci sınıf olarak kendi yönetici gücünün bilincinde olduğu zaman diğer emekçi sınıfları birleştirip seferber eden devrimci rolünü oynayabilir. Menşevikler, devrimin görevlerini burjuvaziye havale ediyorlar, proletaryaya bekleme görevi veriyorlardı. Bu liberal burjuva siyasetin proletarya hegemonyasını reddeden çizgisi, Lenin’in deyişiyle “reformizmin en kaba şekliydi.” Lenin, “Marksizm açısından sınıf, hegemonya fikrini reddettiği veya takdir edemediği sürece henüz sınıf değil, lonca veya muhalif loncaların toplamıdır. Loncalar ancak hegemonya fikrinin bilincine varıp, eylemleriyle uyguladıkları takdirde sınıf olurlar.” diyordu.

Proletaryanın egemenliği sadece devlet olarak örgütlenmesi değil, daha iktidar öncesi de yönetici güç olarak örgütlenmesini gerektirir. Proletarya iktidarına başka türlü yürünemez. Gramsci’nin “hegemonya” kavramının bir yönü budur. Hapishane Defteri’nde Gramsci, proletaryanın hegemonyasının diğer emekçilerin ittifakını gerektirdiğine işaret eder ve derki; proletaryanın emekçileri birleştirme yöneticiliğini tesis etmesi için “taviz ve fedakarlıklarda bulunmalıdır.” “Ufkunu meslek örgütü veya ekonomik mücadeleyle sınırlama” diğer emekçi sınıflardan tecrite götürür. Proletarya tüm emekçilerin “çıkar ve eğilimlerini dikkate almalıdır.” Lenin de sadece kendisine yönelen değil, haksızlıkların her türlü-

ne karşı çıkmayan bilinç proleter devrimci bilinç değildir diyordu. Kendisiyle birlikte tüm sınıfların kurtuluşu bilincine erişmeye işaret ediyordu.

Gramsci, proletaryanın emekçilerle ittifakında iktidara vurgu yapıyor, “*Tek somut imkan uzlaşmadır. Düşmanlarına karşı zor kullanılabilir (...)* yandaş bir kesime karşı değil.” (Hapishane Defteri)

İşçi-köylü ittifakına sovyetler için önem veriyordu. Gramsci'nin Hapishane Defteri yazılarında hegemonya kavramlarından başka “egemenlik” formülasyonu da yer alır. Ve bir sosyal grubun üstünlüğüne iki şekilde yer verir; “egemenlik” ve “entellektüel ahlaki yönlendirme”. Egemenlik kavramına zor yoluyla tasfiye ve baskı altında tutma, “yönlendirme”ye dost kesimler üzerinde “yönlendirici” misyonu atfedilir. Kavramlardaki karışıklıklar ve tartışılacak noktaları şimdilik geçerken şunu kesin olarak söyleyebiliriz ki; Gramsci burjuvazi karşısında diz çökmemiş, devrim yolundan vazgeçmemiş, Marks ve Lenin'in rehberliğini yadsınamamış, revizyonizmi savunmamış, karşı durmuştur. Kautsky'in görüşleri ile kesin çizgi ayrımı keskindir. Burjuva devletin zorla ele geçirilmesi prensibine sadık kalmıştır. Mevzi savaşıyla Gramsci, emekçileri genel ayaklanmaya hazırlama hegemonya ile proletarya önderliğinde emekçileri birleştirmeyi ve bu temelde burjuva devleti devrimci şiddetle tahrip edip, proletarya diktatörlüğünü tesis etmeyi savunmuştur. Bu, “mevzi savaşı” formülasyonu elbette tartışmalı bir konudur ve şimdilik bu kısa yazımızın konusu değildir.

Tartışma ve incelemelerde İtalya faşizmi koşullarının hapishaneleri ve yoğun tecrit uygulamalarının gözardı edilmemesi şarttır. Bu sınırlamalar, bazı belirsiz tanımlamalarda ve tartışmalarda rol oynamıştır.

ALT YAPI-ÜST YAPI İLİŞKİSİ VE GRAMSCI

Alt yapı-üst yapı, madde-bilinç, ekonomi-siyaset ilişkisinde birinciler belirleyicidir. Temeldirler. Düşünceyi madde-den, üst yapıyı alt yapıdan soyutlayarak ele alan her bir idealizmle mücadelede Marks'ın birincilerin önemi üzerinde haklı olarak duruşunu, kaba materyalistlerin-mekaniklerin nasıl bozduklarını da gördüğünde onlara da karşı çıktı. Diyalektik ilişki içerisinde ele alarak ikincilerin bazı koşullarda nasıl belirleyici olabileceğini de gösterdi. Marksizm'in özünü kavrama uygulama yerine onun mekanizme ve ekonomizme indirgenerek çarpıtılması deşifre edildi. Marks Ekonomi Politikasının Eleştirisine katkı ve önsözde, hukuksal ilişkilerin, devlet biçimlerinin ne kendi başlarına ve ne de “insan bilincinin sözde genel evrimiyle” izah edilemeyeceğini, anlaşılamayacağını, maddi varoluş koşullarıyla bağlı içerisinde anlaşılabileceklerini bilimsel ortaya koydu. “Sivil toplum” bu maddi varoluş koşulları bağlamında vurgulanmıştı. Formülasyonu Marks ve Engels'in nasıl ele aldıklarına bakalım. “*Sivil toplum, üretici güçlerin belirli bir gelişme aşaması içinde, bireylerin maddi ilişkilerinin tümünü kucaklar. Bir aşamanın ticari ve sınıai yaşamının tümünü kucaklar. Öyleyse bu sivil toplumun tüm tarihinin gerçek ocağı, gerçek sahnesi olduğu daha şimdiden açıktır*” (A)

Gramsci Hapishane Defterleri'nde “sivil toplum”u bazı ele alışlarında, onu bir üst yapısal etkinlik görünümü olarak şöyle de adlandırmaktaydı.

“*Şimdilik iki büyük ‘üst yapısal’ düzey belirlenebilir. ‘Sivil toplum’ düzeyi olarak adlandırılacak düzey-, yani genellikle özel örgütler olarak adlandırıl-*

miş bulunan örgütler topluluğu düzeyi ve 'politik tutum' ya da devlet düzeyi; bu düzeyler, egemen grubun bütün toplum içinde uyguladığı 'hegemonya' işlevine ve kendini devlet ve 'hukuksal' hükümet içinde gösteren doğrudan egemenlik ya da buyurma işlevine karşılık düşerler" (B)

Burada Marks ve Engels'in "tarihin gerçek ocağı ve gerçek sahnesi" olarak ortaya koyduklarına, tarihsel materyalist anlayışlarına Gramsci'nin kimi eksikliklerine rağmen itiraz yoktur. Keza o da tarihsel materyalisttir. "Tarihsel hareketin" alt yapısını irdelerken diyor du ki;

"1.ilke: bir toplum kendine, gerekli ve yeterli koşulları ya da en azından belirlenme ve gelişme yolunda bulunan koşulları henüz varolmayan hiçbir görev saptaması ilkesi

2.ilke: ilişkilerinde örtük olarak içermiş bulunan bütün yaşam biçimlerini

doğrudan doğruya bağlanması gereken olumlamaya" vurgu yapar. (D)

Gramsci'nin burada Marks-Engels'ten bir tersten kopuşu söz konusu değildir. Onları olumlamakta ve savunmaktadır. Üst yapıların, ideolojinin edilgen değil etken rolüne vurgu yapması doğrudur, yerindedir.

İnsanların "ekonomik çatışmaların bilincine ideoloji alanın vardıkları ve onları sonuna değin götürdüklerini" söylerken Marks-Engels'in savunucusudur. Zira, Marks, "komünist bilinç olmadan komünist devrim de olmaz" komünist bilinç, "köklü bir devrim zorunluluğunun bilincidir. (...) bu komünist bilincin yığın halinde yaratılması için, işin kendisini de iyi bir sonuca götürmek için olduğu gibi, insanların yığınsal bir dönüşümünün de zorunluluğu ortaya çıkar" Alman ideolojisindeki Marks'ın bu önemli pasajlarını, onu ekonomistçe yorumlayan, mekaniz-

Sivil toplum"cuların düz evrimci devrimi reddeden, bilinçli müdahaleyi "yukarıdan müdahale" ve darbecilik olarak sözde mahkum eden (!) kendiliğindenci çizginin buna keskin karşıt görüş ve tutumlarıyla bilinen Gramsci'den medet ummaları gülünçtür. Gramsci'de alt yapı-üst yapı birbirinden kopuk değil, diyalektik ilişki içerisinde ele alınır "tarihsel blok" kavramında da bunun üzerinde durulur. Diyalektik yaklaşımla, alt yapıyı dönüştürmede üst yapının rolü, "eğiticinin eğitilen tarafından yeniden eğitilmesi"ne işaret edilir.

geliştirmedikçe, hiçbir toplum dağılmaz ve yerini bir başka topluma bırakmaz ilkesi" (C)

Marks'ı da Engels'i de olumluyordu.

"Engels'in, ekonominin ancak son çözümlemede tarihin gizli nedeni olduğu olumlamasını (...) Ekonomi Politikin Eleştirisine önsözün, insanların ekonomik dünyada kendilerini gösteren çatışmaların bilincine ancak ideolojiler alanında vardıklarının söylendiği parçasına

me indirgeyenler elbette proleter bilim dışı nitelikleri gereği özenle atlamaktadırlar... Yok farzetmektedirler.

Tarihi-toplumsal koşullardan apayrı (!) politik-sivil toplum soyut ayrımları "sivil toplum" teorisyenlerinin, idealist-keyfi yorumlarıdır. "Sivil" denilen toplum, devletle ilişkili olarak toplumsal faaliyet ve ilişkiler alanını içerir. Özel mülkiyet temelinde yükselir. Devlet de özel mülkiyet ve sınıflarla doğdu. Hakim sınıfın baskı aracı işlevini görür.

Marks'ın "sivil toplum"u "tarihin sahnesi" olarak gösterdiğine işaret etmiş-tik. Tarihin yapıcısı ise insandır. Kitleler tarihi ondan kopuk değil bulundukları tarihsel koşullar içerisinde onu bilinçli yorumlayıp bilinçli müdahale ile değiştire-rek yapmışlardır, yapacaklardır. "Sivil toplum"cuların düz evrimci devrimi reddeden, bilinçli müdahaleyi "yukarıdan müdahale" ve darbecilik olarak sözde mahkum eden (!) kendiliğindenci çizgi-nin buna keskin karşıt görüş ve tutumla-ryla bilinen Gramsci'den medet umma-ları gülünçtür. Gramsci'de alt yapı-üst yapı birbirinden kopuk değil, diyalektik ilişki içerisinde ele alınır "tarihsel blok" kavramında da bunun üzerinde durulur. Diyalektik yaklaşımla, alt yapıyı dönüştürmede üst yapının rolü, "eğitiminin eği-tilen tarafından yeniden eğitilmesi"ne işaret edilir. Gramsci;

"maddi güçlerin içerik ve ideolojile-rin de biçim olduklarını, maddi güçler tarihsel bakımdan biçimsiz olarak düşünö-lemeyecektir ve maddi güçler olmaksızın ideolojilerin de bireysel kaprislerden başka birşey olamayacakları için, biçim ve içerik ayırımının salt 'didaktik' bir nitelik taşıdığı" (E) sözleri, üst yapıyı alt yapıdan kopararak tekyanlı abartmacılığı-na tanıklık etmektedir. "Nicelik-nitelik diyalektiği (diyalektik bağı) zorunluluk-özgürlük diyalektiğine özdeştir" tanımla-masıyla da Gramsci alt yapıyı genelde "birincil", "koşullandıran" ancak üst yapının edilgen değil, etkin rolünü de, belli uğraklarda tayinedici önemini de ortaya koyuyordu. Bu, bilinen genel Marksist tezin reddi değil, doğru kavranmasıdır. Maoizm'le sağlanan nitel ilerlemeyle bu sorun berrakça çözümlenmiştir. Alt yapı tek başına mutlak "tanrı yapı" katına çıkarılırsa metafiziğe çıkılır. Gramsci'nin reddederek söylediği şuydu:

"Bana göre yapı hareket halindeki gerçekliğin ta kendisi olarak değilde, ter-sine hareketsiz ve mutlak birşey olarak mı kavranmış bulunuyor ve Fierbach Üzeri-ne Tezler'in 'eğitici eğitilmelidir' yolun-daki olumlaması, insanın yapı üzerindeki etkisiz tepkisi konusunda, ortaya gerçeklik sürecinin birliğinin olumlanması olan zorunlu bir ilişki çıkarmıyor mu" (F)

Evet, Gramsci de alt yapı-üst yapı ilişkisi diyalektik ele alınır, ekonomi son çözümlemede belirleyicidir tezi kabul edilirken, "tarihsel hareket" içinde, üst yapının etkin ve bazen tayin edici rolü de açıklanır. Reddedenler, tarihin nasıl yapıldığı ve yapılacağını bilimsel izah ede-mezler. Edememektedirler.

Nitekim tüm tezleri, devrimi redde, öncünün rolünü yadsımaya çıkmakta, re-formizm salık verilmektedir. MLM öncü-lük ve önderliğe, devrimde proletaryanın hegemonyasına "Blankizm" suçlamasıyla karşı çıkan bu kaba evrimcilik, toplu-mun devrime bilinçli müdahale ve kitle-leri seferber eden önderlikle birleşerek kitlelerin tarih yaptıkları dışında, kendi örneklerini izleyerek köklü dönüşümler gerçekleştirdiklerine bir tek örnek verebi-lirler mi? MLM'ler her "yukarıdan dev-rim" denilen şeyi körce yüceltme duru-munda değillerdir. Kitlelere güvenmeyen dayanmayan darbeciliğin, öncünün rolü-nü de tek yanlı abartıp kitleleri hiçe sayan her tür düşünceye karşıdır. Örneğin, Rusya'da Stotip'inin kapitalizmin geliştiri-lmesini teşvik amaçlı yukarıdan yüklen-me gerici projesi; Almanya'da Bis-mark'ın "prusya yolu" ile merkezileşme ve sanayi toplumunu yaratmasını, Japon-ya'da Meji ve Fransa'da Napolyon ör-neklerini sınıf mahiyetlerini atlayarak kim nasıl alkışlayabilir? Tüm bu gerici güçler, aşağıdakilerin öfkelerini kullandık-ları ve iktidara oturduklarında onları da kanla bastırdıkları tarihi bir olgudur. Ve

bunda anlaşılmayacak birşey yoktur. Fransız, İngiliz burjuva devrimlerini de ayrıca ele alacağız. Bu devrimler elbette Bismark gibi örneklerle aynı ele alınamazlar. Aşağıdan gelen dalgayla birleşen burjuvazi, halka dayanarak sonuç alıyordu. Elbette kendi sınıf çıkarları temelinde kullanıyor, iktidara oturduğunda onlara da doğal olarak yöneliyordu. "Baldırı çıplak" denilen yoksullara dayanmasaydı Fransa'da Jakoben burjuvazi ipi göğüslemezdi. Tarihi gelişmelerin bu ve diğer örnekleri, öncü-kitle diyalektiğinde MLM'yi ispatlamıştır. Öncü, kitleleri dıştılamaz, ancak onların kendiliğinden edinemeyecekleri bilinci onların bizzat mücadeleleri içinde taşıma sorumluluğuyla onları seferber etmeyi esas alır. Kitlelerin "kendiliğinden bilinçleneceği" savıyla öncülüğü yadsıyan kaba ekonomizmin gözünde bilim kendiliğinden ulaşılabilecek adeta bir elma şekeri zannedilmektedir. Kürşat Bumin'in "Sivil Toplum ve Devlet" kitabında söylenen tam da böyledir.

"Sınıflı toplumda bu bilimi de diğerleri gibi ancak burjuva ve küçük burjuva aydınlar bilebilirler. Proleter kültürlü olmadıklarına göre bilinçli olmalarının da yolu kapanmıştır." (Sf. 70-73)

MLM'lerin dedikleri, kitlelerin bilinçlenemeyecekleri, bilime erişemeyecekleri değil, bunun kendiliğinden mücadelenin sınırlarına hapsolmuş bir yürüyüşte çıkmayacağıdır.

Murat Belge'ler de, Bumin'ler de aynı çizgide yürümektedir. O, bugünün toplumsal koşullarının, sınıf mücadelesi kanunlarının bilinçli kavranışını ifade eden devrim-sosyalizm-komünizm geleceğini o şimdi gerçekleşmemiştir diye bir kenara bırakmak gerektiğini şu sözlerle belirtiyor mu?

"Ütopyanın ütöpik niteliğini ve bunun dışında ayrıca bir nesnel gerçeklik oldu-

ğunu bilelim. Sağduyumuzu kaybetmeyelim." (Tarihten Güncelliğe Sf. 204) Belge'ye göre, "Somut bugün soyut yarın'a feda edilmemelidir. Bugün-yarın diyalektik ilişkisi idealistçe koparılmaktadır. Üçrunda mücadele verilen yarının boş bir ütopya değil, bugünün içinde onun aşarak kurulduğu açıktır. "Soyuttur" diye onu elinin tersiyle iten Belge, düzen savunuculuğunu aşamaz. İsteddiği kadar "yenilikçiyim" desin, statükoculuktan çizgisi nedeni ile kopamaz. Evrim-devrim ilişkisini yadsıyan, karşı karşıya koyan kaba düz evrimciliktir Belge'yi böyle konuşturan. Yoksa kişisel bir suç ve günah değil. Tabi kitabını yazdığı 12 Eylül tarihsel sürecinin koşullarında umutsuz düşüncelerinde rol oynayan bir başka faktördür. Dolayısıyla çizgisinin tarihsel süreçle ilişkisini, toplumsal nedenlerini biliyoruz. Çizgisini "günah" değil, bu bilinçle eleştiriyoruz. Diyor ki;

"Topluma çok farklı bir 'yarın' armağan edeceği bilinciyle davrananlar vardı. Böyle bir yarın için (...) 'bugünü' bile feda etmiştik. Garip bir kader, (...) bugünü alabildiğine çirkinleştirmeye itiyordu bizi."

Devrimciliğe sitem ve bir tövbe ediş olan bu çizgi, reformizmin somutluğuyla bugünün içinde dahi kaçınılmazlığı görülebilecek ve eskinin köklü aşılması yani olumsuzlanmasıyla kurulabilecek ve kurulmuş geleceği uğruna mücadele etmeye değmez(!) adeta masallardaki bir hikaye ya da boş bir kurguymuş gibi lanse etmektedir.

Düzen savunuculuğuna götüren budur. Ve artık, liberallerin-sivil toplumcuların projesi en fazla şöyle oluyordu. Eskiye, karşı-devrime, burjuva topluma alternatif değil, onun çerçevesinde kalan, aşmayan bir "alternatif"(!)

Asaf Savaş Akat'lar nasıl bir "sol" porejeye "Batı Avrupa sosyal demokrat

ve sosyalistler hareketleriyle bütünleşmeye olanak verecek bir platform" cevabıyla cesur (!) cevaplar veriyor. Tüm "sivil toplumcu"ların fikri serüveninin adresi aynıdır. Devrim değil, kapitalizmle bütünleşmek!..

Kautsky'in yaptığı buydu. Reformist savruluşu onu sosyal şövenizme, emperyalist savaşta emperyalist burjuvaziye desteğe soyunmaya götürdü. Zaten çizgisi itibarıyla başka türlü de yapamazdı. Reform sopasıyla ne kadar kitle yığarsa yığsın öyle bir çizgi-öyle bir örgütlenme ve çalışma tarzıyla daha önce sözde lafını ettiği "devrimci yenilgicilik" programını uygulayamazdı. Somut adına "yarını" bir kenara bırakmamızı öğütleyenler, "yarına sonra bakarız" misali, bizi revizyonizme ve onun felsefi temeli rölantizme davet edenlere, devrim gerçekliği ve kaçınılmazlığını (ki bu keyfi değil, yaşanmış, yaşanan mutlak bir gerçektir) reddeden, doğruyu-gerçeği yadsıyan revizyonist görecilik teorisyenleri, Leninist çizginin zafere taşıdığı Ekim Devrimi cevapladı. Bizim vereceğimiz cevap da aynıdır.

“OLGUNLAŞMIŞ OPORTÜNİZM”İN SİĞİNAĞI REVİZYONİZM!

Baylarımız çok daha açık konuşsalar ya! Şu Marks'ı "savunuyoruz"(!) iddiasının ne değeri var? Üstelik o koşullarda Marks ve Engels'in ilan ettikleri Komünist Manifesto'ya siz rölantistlere göre, "deliliğinde çıldırmış en azgın hali" olsa gerekmez mi? Sizleri hiçbir şekilde basit suçlama, kolaydan damgalayarak işin içinden çıkma durumunda değiliz. Sizleri böyle konuşturan tarihsel süreci, sınıf

çizgisini ve toplumsal sebeplerinizi anlıyoruz. Kautsky gibi öncüllerinizi de anlıyoruz. "Oportünizm bir rastlantı sonucu tek tek bireylerin günahı, bir düşüncesizliği, bir ihaneti değil, ama bütün bir tarihsel dönemin ürünü" olduğu sentezini ifade eden tahliliyle Lenin, meseleleri bugün de nasıl ele almamız gerektiğinin ölümsüz öğretmenidir. 1848-1851 Fransa'daki iç savaş dönemi gibi, Avrupa'daki çalkantılı döneme kıyasla 1880'ler sonrası Avrupa ortamı, nispeten sükunet içindeydi. "Barışçıl dönem" tanımlaması bu ortam sonucu olarak kullanılıyordu. 1890-1912'ler arası bu "barışçıl" denilen dönemdeki mücadele ve örgütlenme biçimlerine göre ancak partiler onu alışkanlığa, özel bir eğilime dönüştürmüşlerdi. Komünist bilinç ve siyaset bunun böyle bir alışkanlığa dönüştürülmesini maruz görmez, ancak sebeplerin tahlili açısından önemser. Sınıf işbirlikçiliğine götürmede, işçi aristokrasisine dayanma, emekçilerin genel çıkarlarını, dayandıkları bu sosyal dayanak zemininde, burjuvaziye peşkeş çekme, bunun üzerinden burjuvazi ile proletaryanın uzlaşması zeminin de barışçıl dönüşüm fikrini bayraklaştırmada, objektif durumun rolünü görüyoruz. Böyle yapılmalıydı, çare yoktu demek koşullara kuyruk olmayı teorileştirmektir. Komünist çizgi ve bilime hiç de böyle yapmayı gerektirmezdi. Proleter devrim bilincine sahip olmama, stratejik düşünmeme, dönemin koşullarına kuyruk olup (onu genele hazırlama temelinde, bilinçli ele alma temelinde değil) bir güzergahta yürüyordu. Devrimi defterlerinden silmiş düz evrimcilerin, üstelik muazzam bir fırtına dönemini de içeren bugün bize sorumlulukları, eski alışkanlıklarının yoludur. 1890-1912 Avrupa koşullarında da beslenerek, hiç de öyle olması gerekmediği halde teorileştirilen yasalıcılığında meyvesiydi oportünizm. Devrimi bu sar-

hoşlukla unutanlar, emperyalist savaş, bunalım koşullarında önceden planladıklarına göre, yasadışı bir örgütlenmeye ve çalışmaya, gerçek devrimci bir mevzi-lenişe geçemezlerdi. Olan budur. Sonuç, "olgunlaşmış oportünizm" in yeni sığınağı sosyal şovenizm! Bu oportünizme karşı Lenin baştan itibaren (1889'dan itibaren) mücadele etti. Ne Yapmalı adlı eseri 1901-1902'de yazıldı. Çizgi netti. Nasıl bir parti, nasıl bir devrim, kitle çizgisi nettir. Parti önderliğindeki kitleler bu çizgiyle eğitilip devrime seferber edildiler. Tarih neyi ispatladı? Somut-kuyrukçu oportünizmin burjuvaziye endekslenmiş ihaneti!.. Leninist çizgi önderliğinde Ekim Devrimi'nin zaferini Lenin'in, kitlelere güvenen ve onları seferber etmede, komünist bilinç ve önderliğin rolünü anlatan ve uygulatan teorisi vasat kitle kuyrukçuluğuna tapınmayı örgütleyenlere karşı zafer kazandı. "Soyut ütopya" diye devrimin vakti gelinceye kadar askıya almayı önerenlere soruyoruz; 1914 emperyalist savaşında sizin görüşlerinizi savunan 2. Enternasyonal partileri emperyalizme yamanırken, tek zafer kazanan parti Bolşevik Parti değil miydi? Yeni bir çağ açan Ekim Devrimi değil miydi?

Posası çıkmış 2. Enternasyonal revizyonizmi-oportünizmi bayrağınız olmasına rağmen açıkça kaldıramıyor, proletarya biliminin kurucuları, büyük ustaları Mark ve Engels'te çeşitli dönemler itibarıyla söylenmiş, tartışılabilir ve tartıştığımız ve Maoizm ile ilerleyerek bilincimizi daha da keskinleştirdiğimiz siyasetlere sözde dayanıp, oportünist çıkarlarınız için kullanmanıza ilişkin de bir-iki şey söylemek isteriz:

Marks'ın "Fransa'da İç Savaş" kitabına 1880'lerde yazdığı bir önsözde bizce hiç de teorileştirilemeyecek, dönemin objektif koşullarının izlerini taşıyan, hatalı anlayışlara yol açan ama hiç bir zaman

Engels'in büyük ustalığına gölge düşüremeyecek olan şu sözlerine bazıları atıfta bulunarak reformizmini boş yere aklamaya çalışmaktadırlar. Engels, o önsözde, biz "devrimciler, illegal metodlar ve devirmeye nazaran, legal metodlarda çok daha başarılı iş yürütüyor durumdayız (...) düzenin partileri (...) legal koşullar altında geberiyorlar-yok oluyorlar (...) Şayet biz onları memnun etmek için, kendimizi sokak çatışmalarına izin verecek kadar delilik gösteremeyecek olursak, o zaman, eninde sonunda bu ölümcül legaliteden kendilerini yarıp çıkmaktan başka çareleri kalmayacak." diyordu.

Mücadele biçimleri objektiftir. Keyfi icat edilemezler. İnsan, parti ve grupların iradesinden bağımsız ortaya çıkan biçimler yok sayılamazlar. Kabul edilir, bilinçli ele alınıp örgütlenmeleri gerekir. Dolayısıyla o günün objektif koşullarında legal mücadelenin ele alınmasını suçluyor değiliz. Onun yarattığı geçici başarıları abartma, genele-esasa dikkat çekmeme zayıflığını eleştiriyoruz. Nitekim oportünizmin bunu kullandıklarını gördüğünde kullanılan mektubundan hemen iki gün sonra (Kautsky'e ve Lafarque'ye) mektuplarında durumu şöyle düzeltiyor; "Tamam da biraz fazla söyledik, hatalı söyledik."

Kautsky'e mektubunda Engels Liebknecht'e şöyle diyordu:

"Liebknecht beni barışçıl mücadelenin tapıcısı haline getirdi (...) kazık attı bana."

Paul Lafataque'ye mektubunda da Engels aynı kazığa işaret eder. "Liebknecht bana güzel bir kazık attı. Benim Marks'ın Fransa'daki 1848-1850 yazısındaki önsözünde işine yarayan her şeyi aldı. Ona hizmet eden herşeyi aldı ve kendi taktiklerini, yani ne fiyata olursa olsun şiddet ve şiddetle güç zorun kulla-

nılışına karşı (...) barışçıl taktiklerini kendi taktiklerini iyi göstermek için eline ne geçerse ondan aldı kullandı. Bu, kendisini çok memnun etti. Bunarı vaaz edebilmesi için bilhassa Berlin'deki baskı kanunları olduğu dönemde, yani sosyalistlere karşı baskı anti-sosyalistlerin olduğu dönemde. Fakat ben bu taktikleri sadece Almanya'nın bugününe söylüyordum. Fransa, Belçika, Avusturya ve İtalya'da bu taktikler bütünüyle kullanılamazlar; yarın Almanya'da bunların hiç biri kullanılabılır olamaz."

Birincisi; Almanya'nın sadece bir dönemi için ve geçici bir taktik olarak söylenen şeyler, taktik olarak dahi genelleştirilemezler. Teori seviyesine çıkarılarak diğer ülkelere aktarılamazlar. Engels de buna dikkat çekiyor.

İkincisi; sözlerinin nasıl bozulduğunu Engels de söylemektedir.

Üçüncüsü; daha yukarıda ifade ettiğimiz gibi "biraz fazla söyledik, hatalı söyledik" sözleriyle, bir bakıma geri çekme durumundadır. Tüm bu olgulara rağmen, Engels'e sözde dayanmaya çalışıp, legalist-reformculuklarını üstelik Türkiye gibi ülkelerde haklı çıkarmaya (!) çalışanların çabası son derece çürüktür. Marks-Engels-Lenin-Stalin'i temel alarak, Mao, bilimimizi her alanda ilerletmişti. Devrimci savaş konusunda da evrensel-nitel katkılarla zenginleştirmişti. "İktidar namunun ucundadır" sentezi, devrimci zorun, her devrimin istisnasız kanunu olduğu gerçeğini anlatır. Yukarıda Engels'le tartıştığımız mesele bile, Maoist nitel ilerlemeyi görmeyi fevkalade gerektirir.

Yoldaş Lenin de mesele üzerinde durmuştu. Engels'in 1895 önsözünü, Bernstein'in ihtilalin reddi şeklinde yorumladığı tez bir kitabında bu pasajı tam üç defa aktarıyor (!!!) (Lenin, Marks'ın Devlet Üzerine, Sf. 8) sözleri birinci olarak hem

Bernsteinci çarpıtmayı deşifre ederek devam ediyor ve hem de Engels'in 18. Brumaire kitabına yazdığı önsözlerde ve yine kendisinin "Konut Sorunu Üzerine" yazısında, burjuva devlet cihazının devrimci zor ile parçalanması ve proletarya diktatörlüğünü ortaya koyan teorisini hatırlatarak Bernstein'e adeta "çek elini Engels'ten" diyordu.

Lenin yoldaşın da dediği gibi:

"Engels 'barışçıl' bir dönüşümden, Fransa ve ABD gibi (...) ve İngiltere gibi 'hanedan, modeli tazminat karşılığı yakında olması muhtemel tahttan feragatının başında hergün tartışıldığı ve hanedanın halkın iradesine karşı güçsüz olduğu, monarşiler için sözkonusu olabileceğini bunun akla yatkın olduğunu daha zayıf ve daha ihtiyatlı bir deyim: Sadece (akla yatkın) söyleyerek devam ediyor." (Lenin Marksizm Devlet ve Devrim Sf.16)

Özellikle hakkın iradesi karşısındaki monarşilerin zayıflığı noktasında "zayıf bir ihtimal" olarak dikkate alınan hususun üzerine Bernstein balıklama dalıp, kendi revizyonist teorisine dayanak yapmaya çalıştı. Almanya milliyetçi iktidarını kendi revizyonist kurtarma teorisi ile kutsadı. Engels'in teorisi, revizyonizme kökten karşıydı. Onun 1891 sosyal demokrasinin siyasal programını değerlendiren görüşü, oportünizme karşı kesin mücadele, proletarya diktatörlüğü, proletarya diktatörlüğünün özgül biçimi olarak Cumhuriyet, mahalli-özerk idarelerde devlet tarafından atanmış görevlilerin iptali, sade barışçıl, sadece legal yol aldatmacasına kesin karşı duruşunu (age Sf. 22) yoldaş Lenin, izah etmeye çalıştı. Ve Lenin bu izahatta, "Teorik olarak özellikle proletarya diktatörlüğünün en mükemmel mahalli özerklikle bir araya getirilmesine dikat ediniz." der. Feodal mutlak monarşiden Almanya'da devralınan "bü-

Murat Belge, emekçilerden burjuva devlete aslında sahip çıkmalarını istiyor. Burjuva devlet, farklı tarihsel-iktisadi-sosyal koşullarda özgün gelişim çizgisi ve farklı biçimler olsa da özü aynıdır. Ortak öz, burjuvazinin diktatörlüğüdür. Burjuvazinin proletarya ve diğer halk sınıfları üzerinde egemenlik-baskı aracı oluşudur.

rokratik-askeri" devlet mekanizmasının "yeni" sahibi burjuvazi ile bütünleşen oportünizme Engels de Lenin de köküne kadar karşıydı. *"Proletarya ihtilalinin görevi bu mekanizmayı parçalamak, kırmak ve onu mahalli bölgelerde en kusursuz örnek idareler ile, merkezde ise, silahlanmış proletaryanın doğrudan iktidarı, proletarya diktatörlüğü ile değiştirmektir."* Engels'in de Lenin'in de görüşü buydu. (Bkz. age. Sf. 22) Konuya ilişkin Engels'in öğretisi, revizyonizmin güçlü bir teşhiri, Marksizm'in savunulmasıdır. Bu savunma uygulama yoluyla diğerleri gibi bu konularda ilerlemeye devam etmiş, ikinci kilometre taşı Leninizm, üçüncü kilometre taşı Maoizm ile, MLM aşamasına ulaşmıştır. Bu ilerleme her şey gibi mücadele yoluyla olmuştur. Sömürge-yarı sömürge-yarı feodal ülkelerde, Yeni Demokratik Devrim genel stratejik-siyasal çizginin görevlerinin kır merkezli devrimci savaşla ve Kızıl Siyasi İktidarlara perspektifi ve giderek tüm iktidarın fethi yönelimiyle yerine getirilmesini ifade eden Halk Savaşı çizgisini çeşitli vesilelerle dergimizde ele alınmıştır. Bundan sonra da alınacaktır. Biz, evrimci-refor-

mist birikimci revizyonist teoriyi sadece ezilen ülkeler açısından değil, evrensel revizyonist niteliği gereği her yerde reddediyoruz. Ekonomizm eksenli genişleme, sendikalist çerçeveye hapsedilmiş "ilerleme"(!), avaraj kitleye dayanan siyaset tarzı, stratejik başarıyı pekiştiren taktik başarılar, geneli yadsıyan, onu ilerleten değil, ne olursa olsun şeklindeki acil talepler, devrimin bir yan ürünü olarak değil, devrimi rafa kaldıran reformlar hiç bir yerde esas alınamaz. MLM kitle çizgisi bunu reddeder. İleri-orta-geri ayrımını yadsıyarak, üstelik en geriye adapte olma zeminindeki sözde "çoğunluk" aşkı peşindeki avaraj siyaset ve öncü-önder partiyi kitle temeli ve niteliği anlamında değil, herkesin örgütü gören "kitle partisi" söylemli menşevizmi reddettik, reddediyoruz. UKH tarihinde de karşılaşılmış bu problemlerle bugün savaşmak görevidir. Biz nasıl olursa olsun değil, kitlelerle doğru temelde birleşmeyi, bunun için onları proleter devrimci bilinçle, bizzat onların mücadeleleri içerisinde yer alarak birleştirmek durumundayız. Şimdiki liberallerimiz de buna "İşte marjinallik" diyorlar, dün de diyorlardı.

Peki Lenin ne diyordu?

"Raboçeye Dyelo da dahil olmak üzere, ekonomistlerimiz başarılıydılar, çünkü geri işçilere ayak uydurdular, ama sosyal-demokrat işçi, devrimci işçi 'elle tutulur sonuçlar vaad eden' (...) eski türkünün rubleye bir kopek ekleme türküsünün yeni biçimde ifade edilmesinden başka bir şey olmadığını anlayacaktır."

Yasal örgütlenme ve barışçıl mücadeleyi esas alarak, devrim değil, reform paketleriyle, devrimci savaş değil, sınıflar arası barış çılgınlıklarıyla, 1 liraya 1 kuruş ekleme yönelimini temel alan "elle tutulur sonuçlar" maharetiyle geriliğe yaslanıp çoğalmanın, özünde emekçileri yoz-

laştınp burjuvaziye bağlamak olduğunu bir kez daha belirtelim. Kaypakkaya'nın da yaptığı buydu. "Şartları yok sayıp" silahlı mücadeleyi reddeden yeminli revizyonistleri dinlemeyecekti, dinlemedi.

Ancak 23 Mayıs 1970'de Peking Rundschau'da yayımlanmış Mao'nun mesajını, o mesajı okuyamamış-okumamış olması farketmez, Maoizm'i kavrayıp uyguladığı için kavramış ve gereklerini yerine getirmeye çalışmıştı.

Yoldaş Mao Zedung: "Dünya halkı birleşin ve ABD saldırganlarını ve onların ortalığa salınmış tüm köpeklerini alt edin" ünlü çağrısıyla, Halk Savaşı ve devrimci silahlı mücadeleleri alkışlıyor, gayet yerinde ve doğru olarak teşvik ediyordu. Vietnam-Laos-Kamboçya-Güneydoğu Asya-Kore-Filistin-Afrika-Latin Amerika ve diğer halkların kurtuluşu için silaha sarıldıkları, Mao'nun deyimiyle "Kuzey Amerika, Avrupa ve Okyanusya halklarının devrimci mücadelelerinin hızla geliştiği (...) ABD emperyalizminin, yaprakların rüzgarda hışır damasından bile paniğe kapıldığı" bir ortamda Mao yolu net gösteriyordu. Emperyalist-gerici saldırganlık "kesinlikle" alt edilebilir. Yeterki mücadeleyi yükseltme, silahlara sarılıp ülkesinin kaderini kendi ellerine geçirme cesaretini gösterebilirler. Bu tarihin kanunudur." (Bkz. İlgili Mesaj) Ah "keşke sarılmasaydılar" diye hayıflanmaları değil, Kaypakkaya doğru olarak MLM'yi rehber aldı.

"Sivil toplum"cuların şimdi de yaptıkları, "soyut" "imkansız ütopya" deyip devrimci-komünist mücadele ve fedakarlığı boşa heba edilmiş göstermeleridir. Devrim-sosyalizm-komünizme karşı çıkan düzen içi reformist çizginin devrim için canlarını teredütsüzce vermiş yoldaş ve siper yoldaşlarımıza göstermeyi esirgemedikleri (!) "acıma duyguları" kur-

nazca kendi revizyonist çizgilerini perdelemeye yetmez. İnsani duyguları, dostluğu anırsanız, fakat bu yanlış çizgileri göstermemeyi gerektirmez. Murat Belge, burjuva demokrasisinde ve bunun ortaya çıkmasında emekçilerin rolüne atıfta bulunarak, "Ancak burada önemli nokta, böyle kolayca burjuva demokrasisi deyip geçtiğim şeyin gerçekte ne kadar burjuva olduğudur."

"Bu kavramı küçümseyerek iki yüz yıllık mücadelenin uygarlığa kattığı öğeleri hor görmemeliyiz. Üzerinde bunca emeğimiz olan demokrasiyi önce burjuvaziye armağan etmek, sonra 'madem burjuvadır o halde kötüdür' tavrına gitmek bana hiç mantıklı görünmüyor." (!)

Eski feodal düzen emekçilerin haklı öfkeleri ve mücadelelerini o günün koşullarında yükselen sınıf olan burjuvazinin peşine takılıp iktidarı alması, burjuvazinin iktidarına "emekçilerin katkısı var" gerekçesiyle, burjuva demokrasisinin burjuva sınıf karakterini görmemeyi, burjuva diktatörlüğünün bu biçimini yüceltmeyi, onu emekçilerin de malıymış gibi göstermeyi, onun barbar uygarlığını peşinen yutmayı, hele bir de üzerinde "emekçilerin emeği var" diye, yıkma değil, kollayıp pekiştirmeyi gerektirmez.

Murat Belge, emekçilerden burjuva devlete aslında sahip çıkmalarını istiyor. Burjuva devlet, farklı tarihsel-iktisadi-sosyal koşullarda özgün gelişim çizgisi ve farklı biçimler olsa da özü aynıdır. Ortak öz, burjuvazinin diktatörlüğüdür. Burjuvazinin proletarya ve diğer halk sınıfları üzerinde egemenlik-baskı aracı oluşudur. Burjuva devlet her yerde aynı biçimi almaz dedik. Bu önemlidir. Zira burjuva demokrasisi denilen burjuva diktatörlük biçimi oportünistler tarafından evrimci yaklaşımlarının bir sonucu olarak, mutlak geçilmesi gereken bir durak

olarak sunulmaktadır. Bu tamamıyla yanlış. Burjuva demokrasisinin biçimsel "eşitlik"lerinin örtmek istediği eşitsizliklere, sömürü ve baskıya gözlerimizi kapamamızı isteyen "sivil toplum"cu liberalizm, burjuva diktatörlüğünün hakimiyetini, kitleleri yanılsamalara sürükleyerek kolaylaştırmaya yönelik kullandığı "parlamento" gibi kurumları "evrensel demokrasi" kriteri olarak gösterirken, demokrasinin bir devlet biçimi, bir diktatörlük, önemli olanın hangi sınıfın karakterini taşıdığı, hangi sınıfın hakimiyet aracı olduğudur sorununu da gizlemeye çalışmaktadır. Üretim araçlarının özel mülkiyeti, burjuva denilen devletin gerçeği olduğuna göre, hangi biçimsel demokrasi kriteri gerçeğin yerini alabilir? Soyut burjuva tanımları, sınıfsal içerikten soyutlanıp, herkes için genel-evrensel savunulması gereken değerlermiş gibi sunmak, burjuva aldatmacaya kan vermektir. Burjuva demokrasisinin parçalanarak aşılması değil, sahiplenmesine çağrı yapan Murat Belge yeterince anlaşılmalıdır sanırsınız. Bu ve onun gerici uygarlık dediği "burjuva medeniyet"in temelleri ve ne olduğu, nasıl yaratıldığı üzerinde kongre belgelerimiz etraflıca durmuştur. Yazıyı uzatmamak için tekrar etmiyoruz.

İnsanlığın tarihsel ilerleyişinde burjuva nitelikliler diye İngiliz-Fransız devrimlerinin rolünü yadıyor değiliz. Aynı zamanda sınıfsal içeriklerini tahlil etmeyi, ders çıkarmayı, proletaryanın alternatifini de göstermekten vazgeçmiyoruz. Gardibeldi (İtalya) Fransız ve İngiliz devriminin burjuva niteliklerine rağmen özgün yönleri de vardır. Devrimler, "sivil toplum"cuların iddialarının aksine salt yukarıdan planlanmış, keyfi devreye sokulmuş olaylar değildir. 1789 14 Temmuz'unda Batıl'i ele geçiren, Batıl zindanına bayrak çeken Parisli emekçilerdi. Devrimde emekçiler de güçlü olarak yer

almıştı. Fakat önderliği ele geçirebilecek alternatif bir gelişme önderlik seviyesini yakalayamamışlardı. Bu burjuva devrimlerde tüm önceki sınıfların eski güçleri yıktıkları zamanki "devrimleri" gibi Marks'ın da işaret ettiği "burjuva devlet aygıtını parçalamak yerine onu yetkinleştirmekten başka bir şey yapmamışlardı." "Devlet yapısının fethini başlıca ganimeti sayan" burjuva devrimlerin tarihsel ilerleyişteki rolünün yanı sıra, özel mülkiyeti eskinin yerini alan yeni burjuva sınıfın kontrolünün ötesinde köklü değişti-remedikleri, değiştiremeyecekleri somut bir olgudur. "Sivil" denilen burjuva toplum, burjuva devlet somut bir olgudur. Bunların adını koymayıp, "ortak değer" diye yutmak, bizim tutumumuz olamaz. Proleter devrim, bu devrimlerden nitel olarak ayrılır. Komünizme yönelir. Özel mülkiyeti aşar. Eski devlet aygıtını yetkinleştirmez, parçalar.

Proletarya devletini, kapitalizmden komünizme bir geçiş dönemi olarak ele alır, tüm sınıfları ortadan kaldırmak için devletsiz-sınıfsız bir toplum için devrimi sonuna kadar sürdürür. Nasıl olması gerektiğini, Büyük Proleter Kültür Devrimi dersleri aydınlatmaktadır. Marksist-Leninist-Maoist devrim ve devlet teorisinin karşısına dikilen burjuva yaklaşımın kadarı Kautsky'den bu yana (Marks döneminde dahil) hep iflas olmuştur, öyle olacaktır. Bunlarda tahlil ve dersleriyle kongre dökümanlarımız aracılığıyla tekrar sunulmuştur.

OSMANLI'YA İLAN-I AŞK VE KEMAL!

Şekilsel çoğulculuğa mahiyetine, sebeplerine bakmaksızın, "demokratiklik" anlamı yüklemek bir burjuva liberal yaklaşımdır. Osmanlı feodalizmi, özgün bi-

çimler gösteriyordu. Ancak batı feodalizminden özde farklı değildi. Osmanlı toplum düzeni ve tarihinin başlı başına değerlendirilmesi bir ihtiyaçtır, bu yazımızın konusunu aşmaktadır. Çokça üzerinde tartışılan Asya Tipi Üretim Tarzı (ATÜT) batı ile Osmanlı koşulları farklılığında özgül bir biçimdi. Özde ise feodal üretim tarzıydı. Murat Belge diyordu ki:

“Türkiye’nin çoğulcu bir yapısı olduğunu söylemiştik. Bu aslında Cumhuriyet öncesinde Osmanlı devlet yapısı içinde gerçekleşmeye başlamıştı. (...) Teoriye bakılırsa, padişahın yetkisi sınırsızdı. Ancak böyle bir mutlakiyetçiliğin ilk sonuçlarından biri olması beklenenecek politik istikrar Osmanlı toplumunda bir türlü kurulamaz. (...) kozmopolitik imparatorluk yapısı içinde etnik etmenlerle de geniş ölçüde eklenişleşip biçimlenerek pratikteki politikayı temelinde belirlemiştir.” (Tarihten Güncelliğe Sf. 330-331)

“Despotizmi ile ünlü Abdul Hamit bile, uzun iktidarını (...) çeşitli güçleri baskısıyla dengelemek politikasına borçludur.” (330)

Faşizm gibi, mutlakiyetçilik, despotizm, ekonomik-sosyal koşullara rağmen keyifleri istiyor diye istikrar yaratmaya, isteseler de, arzuları ve baskılarıyla ona otomatikman muktedir olamazlar. Yani despotizm Belge’nin deyişiyle “ilk sonuç” olarak otomatikman istikrara çıkmaz. Osmanlı’da da, ekonomik-siyasal-tarihsel-etnik vb koşullar yüzünden çıkmadı. Gerçeğe hükmünü geçiremeyenlerin oyun ve tavizlerini, çoğulculuk ve bazılarının çoğu kez yaptıkları gibi bir demokratiklik kriteri şeklinde düşünmek, Osmanlı solculuğu hastalığıdır. Osmanlı hiç de hoşgörülü değildi. Üstesinden gelemediği etnik-dinsel ve diğer bazı kargaşaları, onları birbirlerine kışkırtarak, bastıramadıklarını merkezi feodal düzenine

tabi olmaları kaydıyla, küçük rüşvetlerle kontrolde tutma siyasetlerini tarihsel süreç ve sebeplerden koparıp soyut övgü düzmek, despotik-merkezi-feodal imparatorluğa hayranlıktır. Geri üretim ilişkileri ve kültürü ile askeri gücüyle fethettiği topraklara yerleştirdiği askeri kolonilere rağmen, onların kültürünü yok edemeyen Osmanlı, diğer kültürlerle saygı ve müsamahadan ötürü değil, bunu becerecek bir gelişme seviyesinde olmamasından ötürü eritemiyor, asimile edemiyor, hatta asimile olmaktan yer yer kurtulamıyordu. (Hindistan gibi) Doğu sorunu adlı eserinde Marks bunu etraflıca açıklar. Osmanlılar fethettikleri yerleri sömürgeleştirmek istemiyorlar mıydı? Onların kendi yerel yönetimlerine-kültürlerine-yerli ekonomiyi yönlendirmelerine saygılı mıydı? Durum bu değildi. Siyasi ve askeri ilhak gerçekleştiren Osmanlı geri ekonomik düzeyi yüzünden, çok arzulasa da, ekonomik ilhakı gerçekleştirmeye güç yetiremiyordu. Kendi ekonomisi istila ettiği bazı yerlerden daha geriye. Bu geriliğinden ötürüdür ki, siyasi-askeri hakimiyeti altında tuttuğu Afrika Mısır’ında ekonomik hakim güç İngiltere idi. Asya’da boyunduruğu altındaki Ermeni-Rumlar üzerinden yine İngiltere idi. Kanlı fetihçi feodal-merkezi Osmanlı imparatorluğunun geri ekonomik düzeyinin sebep olduğu bu sonucu, sebeplerinden koparıp rakiplerine ve istila ettiği topraklara bir hoşgörü siyaseti olarak lanse edebilir miyiz? Onu rakiplerinin tersine sömürgecilğe karşı gösterebilir miyiz? Fethettiği Hindistan’da (Marks’ın) deyişiyle, “Yüksek Hint kültürünü, ekonomisini dağıtamayan” Osmanlı zalimliğini, “demokratik” ve “çoğulculuk” olarak göstermeyi marifet bilenlerin tarih anlayışı keyfidir. Murat Belge’ye kalırsa, “Kimse ‘esir’ olmak istemeyeceğine göre, (esaret olsaydı) Osmanlı düzeni o kadar uzun

sürmezdi.” (age. Sf. 58) Yani Osmanlı fetihlerinde bir esaret düzeni yok. Talan-vahşet yerleştirilen Zmala askeri kolonilerinin baskı, çoğulculuğunu hatırlatmak bir yana, askeri-siyasi ilhak sanki esirlik değil, özgürlük götürüyor. Osmanlı düzeninin uzun yaşamasının sırrı da buymuş. (!) Sebepleri, durumu yukarıda kısaca özetlemeye çalıştık. Ancak Murat Belge, Osmanlı istilalarına rağmen yok edilmeyen (yok edilmek istenen) yerel kültür ve dağıtılamayan (dağıtılmak istenen) yerel ekonomilere bakıp, sebeplerini yani geri ekonomik ve toplumsal düzen-geri kültür gerçeğini yadsıyarak, Osmanlı’yı “hoşgörü” bayrağı gösteriyor. Diyor ki; “Osmanlı kültürünün ilginç yanı, hem bir çok kültürü bir arada tutmayı başarması, (...) onu yok etme kaygısı gütmeyen ortak bir üslup verebilmesiydi. Bence ‘modern’ denilebilecek bir nitelik bu.” (age. Sf. 63)

İşte bunlar, sınıf temellerinden koparak soyut “medeniyet-uygarlık” yaftasıyla barbarlığı böyle kutsamaktadırlar. Sınıf niteliklerine rağmen tarihsel ilerlemedeki objektif rollerini saptamamız gereken Rönesans, aydınlanma, sanayileşme ve şimdi de iletişim diye adlandırılan dönemlerin diğer yönlerini, sınıfsal karakterlerini göstermeyecek miyiz?

İtalya Rönesans’ın ürünü Marco Polo, Kristof Kolomb’ların kapitalizmin ihtiyaçlarını temin etme amaçlı serüvenlerinin barbar birikimciliğini feodalizme göre daha ileri bir toplum olduğu gerekçesiyle kapitalizmin önünde diz çökmeyi mi götüreceğiz? “Bütün üretim araçlarının gelişmesi ve ulaşımın alabildiğince kolaylaşması sayesinde burjuvazi, bütün milletleri (...) medeniyet alanı içine çekmektedir. (...) Onları burjuvazi olmaya zorlamaktadır. Tek kelimeyle, burjuvazi kendi suretinde bir dünya yaratmaktadır.” diyen Komünist Manifesto üretim araçları ve mülkiyetlerinin dağınkılığına son verdi. Nüfu-

su bir araya toplayarak merkezileştirdi diye “sivil toplum”cuların yaptığı gibi, burjuvazi “yaşasın” demedi. Bunun proletaryaya devrimi için yarattığı objektif elverişli koşulları tahlil edip, proletarya devriminin kaçınılmazlığı ve nasıl ele alınması gerektiğini gösterdi. “Sivil toplum”cu bayların tarih açıklaması ve anlayışı tam tersidir. Çarpıtmadır. Burjuvazinin hizmetindedir. Osmanlı fethettiği topraklarda, tarihin kesin hükmünü tersine çeviremezdi. Çeviremedi de. Kapitalizm ulusal özelemleri depreştirdi. Kapitalizmin şafağı Osmanlı’nın sözde “hoşgörü”sünün bendine niye sığmadı? Onun sözde farklı kültürlerle “son verme kaygısı gütmeyen ortak üslubunu” niye aştı? Çünkü tarih, kendi hükmüyle konuşuyordu. Feodal-merkezi imparatorluk konuşan bu hüküm karşısında ulusal ayaklanmalarla çalkalanacaktı. Öyle de oldu. Zorunlu olarak parçalandı.

“Sivil toplum”cuların hangi yücelttiği Osmanlı “hoşgörü”sü bu gelişmeyi durdurabilirdi? Hangi Osmanlı “çoğulculuğu” tarihsel gelişmenin akışını önleyebilirdi? Murat Belge’nin övgü düzduğu “Osmanlı mahallesinin” o büyük gücü (!) hani neredeydi? “Bu yapıda sınıflar arası kültürel ortaklıklar elbetteki İngiltere’ye oranla daha fazla olacaktır.” (Sf. 66) diyen Belge’nin mahalle konağı gerçekten onun dediği gibi: “Batı ile kıyaslandığında... belki de daha ileri bir adım avantajıyla karşılaşsınız, batıda köklü bir demokrasi bile sınıflar arasında uçurumu giderememiştir. Demokratikleşen bir Türkiye’de bu uçurumları ortak bir kültürün değerleriyle kapatmak daha kolay olabilir.” (Sf. 66) rolüne mi sahiptir. Padişah-kul, hilafet-ümme’tin “uçurum içermeyen” ortak değerinde, Osmanlıca özelemlerle bu buluşma projesi, batıcı “sivil toplum”cuların hiç de yadırgamadığımız, Atilla İlhan misali oryantalizmine bir ilan-ı aşktır. Ümmet toplumu bir yüceltme çağrısıdır. İngiltere’deki barbar uçurumları zorla çevirme hare-

ketlerini bilmiyor değiliz. Fakat bu daha geri bir toplum olan feodalizme ilan-ı aşk etmeyi gerektirmez.

Belge'nin yaptığı "Jakobenizm"e öfkesi ile, evrimci yaklaşımı ile Osmanlı'ya özlem yolculuğudur. Atatürkçü Atilla İlhan da aynı konakta ikamet etmektedir.

Komprador-bürokrat burjuvazinin temsilcisi olan Kemal de, başlangıçta sultanın bir görevlisi olarak, onun tahtını kurtarma amaçlı bir yönelimle piyasaya çıkmıştı. İmkansızlığını gördüğünden ötürüdür ki, Enver-Talat Paşa serüvenci çizgisi yerine hiç olmazsa Anadolu parçasını kullanmayı yeğledi. Jön Türk, İttihat ve Terakki, Kemal'in öncüleriydi. Onlar da, sultan iktidarına dokunmadan koşullara uyarılma uğraşındaydılar. Sözde "yenilik"çileri bir kokuş, burjuva demokrat devrim atılımı değil, Osmanlı statükosunu koşullara uygun onarmaydı. Prusya yolunu onu uygulama zorluklarına ve koşullardaki engellere rağmen önemsiyorlardı. Ve zaten Alman aslanı olarak da mevzilenmişlerdi. Kemalist iktidar koşullarındaki Serbest Cumhuriyet fırkası ile devleti Kemalist klik çatışması, iktidar için bir it dalaşı idi. Serbest Fırkacı "hür teşebbüs"çüler, devlet kontrolünü elde tutan Kemalist komprador-feodallere kıyasla daha çok geleneksel feodal-burjuva eşrafa dayanıyorlardı. Kemalist devlet teşvikiyle güçlendirme imtiyazına sahip egemenlerin yerine bundan yeterince yararlanmayan başka bir egemen klik kesiminin çıkarlarını temsil ediyorlardı. Komprador-bürokrat devlet kapitalistliğini, devletçi biçimi niteliğiyle "ilericilik" diye benimseyen, kadro-yön-devrim gibi devlet fideliğine serpilen darbeci solculuğun yanı sıra, Osmanlı çoğulculuğuna (!) dayanan "demokrasıcılık" de egemen sınıfların çıkarları temelinde bölünmüş iki büyük bloğun yatağından kalkıyorlardı. Biri sözde "Jakobenizm" diğeri anti-determinist ve çıkarları-

na zarar verdiği için yukarıdan müdahale karşıtı cemaatçi bir çizgiyi savunuyorlardı. Aslında Kemalizm: kurtaramadıkları Osmanlıcılığın koşullara rasyonel bir taşınmasıydı. Bazılarının iddia ettikleri gibi burjuva demokratik atılım hiç değildi. Önder Kaypakkaya, Osmanlı ve Cumhuriyet tarihinin tahlillerini bilimsel bir şekilde ortaya koydu. Savunduğumuz Kaypakkaya'nın tahlilleridir ve bunlar da 32 yıldır kamuoyunun dikkatine sunulmuştur. Hayat sunulan tahlilleri doğrulamıştır. Ne oldukları bilindiği için tekrar etmeyeceğiz. Kemalist iktidar feodal-merkezi Osmanlı ceberrutunun koşullara uyarlanması olan emperyalistlerin uşağı faşist Cumhuriyetle sonuçlandı. Fark ve esasta devamlılığın bilincinde olan Atilla İlhan gibileri dolayısıyla Osmanlı oryantalizmi ile birleşmiş batıcı sentez önermektedirler.

"Osmanlı, muazzam kültür sentezi gerçekleştirdi" diyen Atilla İlhan'ın, oryantalizm eksenli anti-batı reaksiyonu, Osmanlı kültürüne hayranlık oryantalizmine dayanmaktadır. İlhan'ın söylediği gibi Kemal, "Bal gibi bir Jakoben" değildi. Onu, komprador-feodal Türk burjuvazisi ve büyük toprak ağalarının çıkarları temelinde evet akılcı-rasyonel-faşist cumhuriyetçi temelde kullanmıştır. Ama bu emperyalist uşağı, hiç bir şekilde bir "burjuva demokratik devrimcisi" değildi. Neden ve niçinlerine, uygulamalarına, rolüne Kaypakkayacı yaklaşımı benimsediğimiz ve savunduğumuz için tekrar girmiyoruz. Osmanlı yayılmacılığının tıkanan-çöken gerçeğine, Osmanlı'ya, feodalizme köklü karşı çıkış değil, onu yeniden koşullara uygun yaratma rasyonelliğiyle vakıf olan Kemal'i, Fransız Jakoben burjuva devrimcileriyle eş tutmak büyük bir tarih çarpıtcılığıdır. Onun sözde "Jakoben Türkiye'nin komprador-feodal niteliği bugün halen daha bir gerçek iken, bu savunular kimi inandırabilir?

KISACA “ATÜT”ÇÜ ORYANTALİZM VE OS- MANLI DÜZENİ

Türkiye-Kuzey Kürdistan tarihinin egemenler lehine bu tür resmi yorumunu, Osmanlıcı, TC'ci, devletçi geleneği, bilimsel bir analiz ve sentezle açığa çıkarmada Kaypakkaya yeni bir kilometre taşıdır. Onun Maoist ideolojiyi somut koşullara yaratıcı uyarlamasında, özellikle “Cumhuriyet” tarihinin objektif-bilimsel tahlil edilmesi ve doğru dersler çıkarılmasının özel bir yeri vardır. Resmi Kemalist ideolojiyle o güne kadar zehirlenme (ve bugün de devam eden) durumundan, devrimci hareket de muaf değildi. Orducu-darbeci solculuk, Kaypakkaya'nın çıkışıyla deşifre oluyordu. MLM'nin rehberliğinde devrimimizin genel stratejik siyasi önder çizgiyle gerçek anlamda sistem dışına çıkan, alternatif güzergah artık fiilen gündemdeydi. Onun Cumhuriyet Tarihi ve Kemalizm değerlendirmeleri gericiğin gizlenme barikatlarını parçalayarak kamuoyuna ulaştırmıştır.

Diğer bütün konular gibi, tarih anlayışındaki Kaypakkaya'cı nitel gelişmeyi (ülkemiz açısından) temsil etme ve uygulamadaki zayıflıklarımızın da bu vesileyle altını çizmek istiyoruz. Bugün de Türkiye-Kuzey Kürdistan tarihi ile ilgili önemli tartışmalar vardır. Örneğin denilmektedir ki; “Osmanlı toplumunu devlet kurdu. Batıda ise devleti toplum kurdu. Osmanlı düzeni batıdaki gibi bir evrim yaşamadan kuruldu. Asya Üretim Tarzı (AÜT) feodalizm değil, başka bir şeydi.”

Osmanlı da batıdaki imparatorluklar gibi tarih sahnesine barbar fetihlerle çıktılar. Babarlık sadece Osmanlı'ya has de-

ğil, batının mutlakiyetçi feodal krallıklarının ve kapitalizmin de özelliğidir. Despotizmi toplumsal koşullarıyla izah etme yerine, genel bir öfkeyle yermeyi marifet biliyor değiliz. Görüşümüzce, Osmanlı, feodal askeri merkezi bir imparatorluktur. AÜT, feodal üretim tarzının, Osmanlı koşullarında aldığı özgün bir biçimdir. Tımar sistemi bu özgün tipteki üretim biçiminin ilk aşamasıydı. Batıda feodal iktidar dağınık konfederasyonel bir biçimdeydi. Bunu sebepleriyle açıklamak yerine “ademi merkezilik” gerekçesiyle barbarlık dışı bir üretim dinamiği olarak sunanlar vardır. Biçimsel farklılıklarına rağmen, despotizm hem Osmanlı Padişahlığı, hem batı mutlak monarşisinin ortak özelliğiydi. Bazıları diyordu ki; Osmanlılar feodalizmi değil, “tasarruf hakkına dayanan bir ön feodalite dönemi yaşadılar.” Ünlü tarihçi Braudel'e dayandırılan bu görüşlere katılmıyoruz. Osmanlı feodalizminin ilk aşamasının olguları tımar ve sipahiler hep çıktıkları gibi kalmadılar. Koşullara bağlı olarak şekillendiler. Vergi ve haraçların üzerine yatan, zengin maden kaynakları üzerinde katı bir hakimiyet sürdüren Osmanlı ile batıda durum farklı gelişti. Werner bu gelişme ve nedenleriyle ilgilenmiştir. Barıkatta rol oynayan asıl faktörün “despotizm” olduğuna işaret etmişti. Batıdaki parçalı feodal yapının özgün gelişme yolundaki rolünü yadsımasak da, batı feodalizmini despotizm dışı gösteremeyiz. Marks sadece öncekileri değil, kapitalist sermayenin “mülksüzleştirme tarihi... insanlık tarihinden silinmez kan ve ateşten harflerle yazılıdır.” diyordu.

“Sermaye, her yanında kan ve çamur saçarak dünyaya gelir (...) Marks'ın da belirttiği gibi, kapitalizmde ‘despotizm dışı’ ele alınamaz. Meseleyi despotik veya değil ikilemi içinde ele almak kısır bir döngüdür. Şimdi yapıldığı gibi, ‘uygarlı-

ğı” kutsamak, “iyidir” diye tapınmak için değil, ilkel toplumdan, özel mülkiyet dünyasına (sınıflı toplum) çıkışı betimlemek olan “barbarlık”tan “uygarlık”a geçiş diye, Marks ve Engels’teki açıklamalar, özel mülkiyetin doğuşu ve ona götüren sebep ve gelişmeleri açıklayan bilimsel yaklaşımlar; ve yine bunların farklı koşullara bağlı olarak Avrupa ve Asya’da aldığı zorunlu farklı biçimler çarpıtılmaktadır. Evet Karl Marks Kapital’in 1. cildinde, “başlangıçta bölünmemiş olan doğulu mülkiyetin çözülmesinden sonra ve köleliğin ciddi bir biçimde üretimi işgalinden önce” ile ilişkisi içinde despotizmi ele alıp incelemektedir. Fakat bu hiçbir zaman çarpıttıcıların yaptığı gibi, batıdaki gelişmenin “güler yüzlü”, “vicdanlı”, “barbar ve baskıcı olmayan” bir şekilde savunulması değildir.

Osmanlı’nın merkezi ve askeri devlet geleneğinden gelen (koşullardan soyutlanamayacak) Machiavelli’nin de belirttiği gibi katı, zor ve vahşet uygulamalarını, özde aynı olan diğer imparatorlukların görece farklı özelliklerini gerekçe edip onları vicdanlı diye aklamak durumuna çıkanlar, tarihi doğru yorumlayamazlar. Sebeplerden kopuk, birbirlerinin karşısına konularak tercih yapılan; Osmanlı ya da batı “hoşgörücülüğü” yorumcularının hiçbir gelişmeyi, özgün biçimlerini ve koşullarını tarafgil-şartlanmış tarihçilikleri itibarıyla objektif-bilimsel ortaya

koyma durumunda olamazlar. Görüşümüzce, feodal toplum dışı sayılamayacak askeri-feodal Osmanlı imparatorluğunda, patriyarkal ilişkiler feodalizme geçiş döneminde yaygın ve güçlüydü. Güçlü merkezi devlet olgusu, batı ile özgün bir farktı. Al Osman hanedanı efsane bir kutsallığa bürünmüştü. Tanrının bu yeryüzündeki “sureti”nin yetkileri paylaşılamaz, sınırsızlığına kem gözle bakılamazdı. Haşmetlerinin devletin bu özgün özelliklerinin katı tutuculuğu elbette bir olgudur. Üretim ilişkilerinin gelişmesinin engellenmesine vurulmuş çok daha katı bir gemdi. Tabi tarih hükmünü okuyacaktı. Baba İshak’tan Şeyh Bedrettin’e halk hareketleri kanlı bastırılmış olsalar da Osmanlı toplumunun gerçeğiydiler. Feodal ilişkilerin ve feodal beylerin gücü Osmanlı toplum özgüllüğünde, Al Osman ve İslam’ın yeryüzündeki bir tanrısının gücüne ortak olamazdı. Batıya kıyasla bu özgün durum, Osmanlı devletine çok daha katı bir despotik biçim kazandırıyordu.

Osmanlı toplumunun koşullarına göre İslam’ın yönlendirdiği bir hukuk düzeni vardı. Fethettikleri topraklardaki üretim biçimlerini Osmanlılar daha geri düzeyde oldukları için değiştiremiyorlardı. Bu açıdan imparatorluk sınırları içinde, mesela toprak hukuku çeşitlilik gösteriyordu. Devlet desteğindeki askeri “milli arazi”nin yanı sıra değişik statüde topraklar da vardı.

“Asyai” tanımlama Marks ve Engels’ta farklı bir toplum biçimi değil, izah ettikleri biçimlerin özgün özelliklerine vurguydu. Örneğin, feodalizmin “Türk” boylarındaki biçimlerinin özgün göçebe özelliğine bakıp buralar “feodalizm değildi” diyenler çoktur. Mesela, Osmanlı’daki Timar sistemi, Benifiüzüm’den özde farklı değildi. Feodal rant ikisinin gerçekliğidir. Batı’daki serflik-senyörlük klasik tarzına “benzemiyor” gerekçesiyle, toprağı elinde tutan padişah ve beyler, süren feodal toprak rantı, (emek-rant, ürün-rant ve diğer) (para-rant daha geri) görmezden mi gelinecek? Gelinmeyenlere niye Osmanlı, feodal düzen dışında, özel bir ATÜT toplum biçimi(!) şeklinde ele alınmaktadır. Bu tamamıyla yanlıştır.

Osmanlı sultanlarının emir ve fermanlarını ifade eden örfi hukuk giderek kanunnamelere ulaşıyordu. Fatih ve Kanuni döneminde sistematik hükümler doğrultusunda gelişmeler buna örnek teşkil etmektedir.

Koşullara bağlı olarak özgün biçimlerde, tüm toplumlar, ilkel-köleci-feodal toplum aşamalarını yaşamışlardır. Çin'i de "temelde farklı" "asyatik tarz" içinde gösteren ATÜT'çülere, Çin tarihinin ayrıntılı bir değerlendirilmesini yapan Mao Ze Dung'dan bir cevap verelim.

"Çin ilkel toplumun dağılıp, sınıflı toplumun doğuşundan beri dört bin yıl boyunca köleci toplumdan ve feodal toplumdaki geçiş" (J)

Tıpkı "ATÜT"çüler gibi, Cen Boda ve diğer Troçkistler Çin'de köleci toplumun olmadığı-yaşanmadığını söylemişlerdir. İnsan toplumunun değişik biçimlerinin sadece lokal bazı sınıflara hapsedilmesi, Marksizm'in evrensel gerçeğinin yadsınması amaçlıdır. Buradan çıkarak Çin'deki revizyonistler nasıl "Sosyalizm-Marksizm Çin'in yolu olamaz" diyorlardıysa, bizde de aynı sesler ifade edilmektedir. Köleci toplumun sonlarına doğru, feodal üretim ilişkilerinin belirlediği koşullarda hanedanlarda, devlet toprak mülkiyeti Çin'de "Jing"özgül biçimindeydi. "Kamu toprağı" ilan edilen "Jing"lerde toprak imparatora bağlı köle sahiplerine prenslere ve diğerlerine paylaştırılıyordu. Gelişen üretici güçlere bağlı olarak böyle topraklar dışında "özel toprak"ta görülmeye başlandı. Bunların artışı, "Jing" sisteminin çöküşünü hızlandırdı. Konfüçyüs'ün deyişiyle "dünya pusulasını şaşırmış" değil, köleci düzen miladını doldurmuştu. Ayakta kalamazdı. Bir devir, feodalizmle geride bırakılıyordu.

"ATÜT"ü, Marks'ın ortaya koyduğu toplum biçimleri dışında ele alanların, Çin'de aradıkları dayanaklar ancak Cen Boda revizyonizminin idealist tarih anlayışı olabilir. Konfüçyüsçülük olabilir.

Sadece feodalizm değil, feodalizm öncesi de eski doğu toplum düzenlerinde vergi denilen rant ve köleci sömürü biçimleri mevcuttu. Doğu coğrafyasının bizzat kendisinde bile farklı tarihsel koşulları gelişmelerin (kendi özgün çelişkilerinin özgün niteliği gereği) ayrı özellikler göstermesine yol açmıştır. Genel olarak doğuda ilkel Batı köleciliği ile kıyaslandığında, eski ilkel toplum kalıntıları, yaygın patriyorkal ilişkiler dolayısıyla gelişmeler farklı özellikler (biçimde) taşınmıştır. Özgüllükleri, özgüllükle değil, tamamıyla "öz olarak farklı" biçimde sunanların, kültürel seviye gerekçeleri de koftur. Mısır-Babil kültürü önceleri Helen ve Romalılara yol gösteriyordu. Astronomi- matematik- tıp- alfabe Doğu'nun ilkel köleci toplumlarında vardı. Helen ve Romalılar bunu alarak ilerlettiler.

"Asyai" tanımlama Marks ve Engels'te farklı bir toplum biçimi değil, izah ettikleri biçimlerin özgün özelliklerine vurguydu. Örneğin, feodalizmin "Türk" boylarındaki biçimlerinin özgün göçebe özelliğine bakıp buralar "feodalizm değildi" diyenler çoktur. Mesela, Osmanlı'daki Tımar sistemi, Benifüizm'den öze farklı değildi. Feodal rant ikisinin gerçektir. Batı'daki serflik-senyörlük klasik tarzına "benzemiyor" gerekçesiyle, toprağı elinde tutan padişah ve beyler, süren feodal toprak rantı, (emek-rant, ürün-rant ve diğer) (para-rant daha geri) görmezden mi gelinecek? Gelinmeyenlere niye Osmanlı, feodal düzen dışında, özel bir ATÜT toplum biçimi(!) şeklinde ele alınmaktadır. Bu tamamıyla yanlıştır.

BİLİMSEL YÖNTEM, DENEY KABININ ÇEPERİ- NE SİĞMAZ

Bağımlı köylülük Osmanlı toplumunda yok mudur? Bağımlı köylülüğün durumundaki özgün farklılıklar vardır. Bu farklılıklar nedenleriyle incelenir. Bunun yerine serfliğe benzemiyor diye, özde aynı olan bağımlı köylülüğü başka bir toplum biçimi göstermek yanlışır. Reaya, Osmanlı bağımlı köylülük statüsüdür. Bağımlı köylü kendi üretim araçlarıyla toprağı işlemektedir. (Devredilen toprak parçalarını) Mülkün sahibi ise devlet, bey ya da başka kurumlardır (padişah tepededir). Köylülüğün artı emeğine el konulmaktadır. Bu feodalizm dışı bir şey midir? Toprağın sahibi, devlet bey ya da kurumlardır, köylü onlara bağılıdır, işlettiği toprakta, toprağın sahiplerince köylünün artı ürünü gasp edilerek alınmaktadır. Angarya, vergi de işin diğer yönleridir. ATÜT'çüler bunları "feodalizm dışı" diyerek nereye koyacaklardır? Kaldı ki, feodalizmi sadece serflik ekseninde açıklayamayız. Feodalizm öncesi, sonrası dönemlerde de bu vardı. Marks Engels'e mektubunda şöyle diyordu:

"Mutlaka ki serflik ve bağımlılık ortaçağsal feodal biçime özgü değildir. Biz buna fatihlerin toprağı yerli halka kendi hesaplarına işlettikleri her yerde veya hemen hemen her yerde rastlıyoruz" (K)

Evet, feodalizmde bir olgusudur serflik. Yanlış olan tek yanlış ele almaktır. Kapital'in 1.cildinin birinci önsözünde Marks, "ekonomik formların tahlilinde ne mikroskop ne de deney kabı hizmet görür, soyutlama gücü her ikisinin de yerine geçmelidir" (L)

Çelişki şeylerin özüdür. Şeylerin çelişkili-karmaşık özlere kavranmadığında, herhangi bir ekonomik biçimin içinde daha önceki eski ya da geleceğın yeni fenomenleri görüldüğünde, "bu, hiçbir toplumsal biçime benzemiyor. Yepyeni bir biçim" denilecektir. "ATÜT"çülerin yaptığı da böyledir. Formları Marks'ın deyişiyle "mikroskop" camı ve "deney kabı" ile sınırlı bir ele alışıla, "soyutlama gücü" gösterilemez. Ampirikten genellemeye geçilmeden şeyler kavranamaz. Evet yüzmeyi öğrenmek için suya girilmelidir. Öğrenme ampirik başlamakla yetinilemez, genellemeye geçmek kavramak için şarttır. Tahlili sentezle birleştirmeliyiz. Ampirikristist felsefenin-çizgiden bunu yapmasını bekleyemeyiz- yapamamakta, yapmaya çalıştıkları yerde de, "ATÜT" sentezinde olduğu gibi; Marksist bilime tezat yürüyüşleri ile sapmaktadırlar.

Öşür, haraç, miri arazi gibi değişik biçimler içeren toprak hukuku statüleri bilinmektedir. Haraç ve öşür statüsündeki topraklar fiili olarak Osmanlı'nın değil, mülk sahibi sınıfın elindeydi. Tabi padişahın belirlenmiş haracı, bu statülerde de tartışılmaz bir üstünlüktü. Miri arazide ise, mülkiyet hakkı tamamen Osmanlı'nındı (hukuken). Ancak, askeri hizmet arz edenlere bu topraklar tasarruf hakkı çerçevesinde veriliyor ve tabi vergileri de alınıyordu.

Osmanlı, "köleci üretim biçimini yaşamadı" tezi de doğru değildir. Batı Roma'da daha yaygın yaşanan kölecilik, Osmanlı'da da mevcuttu. Hammer, Baron de Busbec gibi tarihçiler bunu somut verileriyle ortaya koymuşlardır. Köleciliğin feodalizmle aşıldığı Batı'ya rağmen aynı dönemde Osmanlı'da kölecilik nispeten yine görülmekteydi. Daha geri toplumsal düzeniyle alakalı bu durumun anlaşılması zor değildir. Feodal düzen doğrultusunda gelişen üretim ilişkileri aynı

zamanda komünal-patriyorkal ilişkilerle de iç içe idi. Daha geri patriyorkal ilişkilerin merkezi Osmanlı devlet yapısının biçimlenişindeki rolü de anlaşılabilir. Keza, Bizans komünleri (metrokomşa) ve Slav göçleriyle oluşturulan Slav komünleri de Bizans despotizminin oluşmasında rol oynuyorlardı. Kısacası devlet şekillenmesi, toplumsal temellerle ilişkiliydi. Bizans-Osmanlı devamlılığına tarihçiler, somut verilerle işaret etmektedirler. Farkları da vardır (Türkmen boylarının yanı sıra aşiret bağları gibi). Çöken Bizans'ın yıkıntıları yanı sıra yükselen Osmanlı devraldığı temel itibarıyla da feodalizm dışı tasavvur edilemez.

Feodalizm döneminde bilindiği gibi Doğu Avrupa ve Asya'da merkezi devlet ortaya çıkmıştı. Batı'da merkezi devletler daha sonra ortaya çıktı. Kapitalist pazarda doğan ulus Batı'da burjuvazinin önderliğinde iç pazarların birleştirilmesi temelindeki milli hareketlerle ekonominin dağınık-bölünmüş özelliğine son verdi. İç pazarları birleştirdi. Birleştirilen iç pazar ekonomik temeli üzerinde Batı Avrupa'nın merkezi devletleri kuruldu. Burada bir soru sormak istiyoruz. Despotizmi merkezi devlet olgusuyla açıklayanlar, despotizmi "Asyatik" merkezi devlet örgütlenmesine bağlayanlar sivil toplum diye yüceltikleri Avrupa'daki merkezi devlet meselesinde daha önceki teorilerinin (Asya'yı izah ederken rehber aldıkları) çürük olduğunu neden görmüyorlar. "Despotizm=milliyetçilik" diyen "Sivil toplum"cuların tezlerinin çürüklüğü, bizzat kendilerinin "demokrasi kalesi" gösterdikleri, Batı'nın merkezi burjuva toplum örneğinde çürüklüğünü bizzat kendisi ispatlamıştır. Evet biz burjuva devrimlerin insanlığın ilerleyişinde ileri bir atılım olduğunu söylüyor, feodalizmi tasfiye ederek oluşturulan burjuva devletlerin o dönemdeki ileri rolünü görüyoruz. İkti-

sadi-siyasi-sosyal içerikleriyle değil de, meseleyi merkezi-parçalı ikilemi içerisinde ele alanların teorisi çıkmazdadır.

Ne Klasik Osmanlı'da gerici-ümmetçi ideoloji ve ne de "çağdaş" markalı burjuva "sivil toplum"culuk teorisyenleri, Osmanlı toplum yapısını bilimsel izah edememektedirler. İdeoloji ve onun şekillendirdiği çizgileri, temsil ettikleri sınıflar, doğal olarak onları böyle olmaya götürmektedir. Boyunduruk altına aldıkları topraklarda büyük askeri güçlerine-askeri devlet üstünlüklerine rağmen geri ekonomik düzeyleri yüzünden siyasi-askeri ilhak gerçekleştirirler de, ekonomik ilhakı gerçekleştirilmeye-yerli ekonomileri dağıtmaya gücü yetmeyen Osmanlı'yı, "insafli-yerli halklara-kültürlere saygılı" gösterenlerin çarpıtmaları açıktır.

Burjuva "sivil toplum" cular, "Batı'da devleti toplum kurdu, Türkiye gibi yerlerde de devlet toplum kurdu" gibi bir tez öne sürmektedirler.

Hobbes, Hegel, Kant, Rousseau yaklaşımlarını burada incelemeyeceğiz. Marks-Engels bunları incelediler. Bu mirastan doğru olan her şeyi alırlarken idealizmi de-kaba materyalizmi de eleştirdiler. Bunların da ayrıntılı bir açıklamasını burada yapacak değiliz. Onlar devletin, örgütlenişini "toplumun yoğunlaşmış ve örgütlenmiş gücü" olarak tanımladılar. Kısaca devlet, toplumun sınıflara bölünmesinin bir sonucuydu. Marks'ın materyalist tarih anlayışı karşısında, karşıtları dahi duramamaktadırlar. Devleti, toplumsal gelişmenin sınıflar aşamasının sonucu değil de, devleti önce ve toplumu ona kurduran sonraki bir aşama olarak sunan yaklaşım, "Türkiye toplumunu devlet yarattı" tezinde kendisini ele vermektedir. Avrupa, Asya ve her yerde, devlet toplumsal gelişmenin sınıflara ulaşması aşamasının sonucu ve "toplumun yoğunlaşmış-örgütlenmiş gücü" olarak doğdu.

Sınıf Teorisi dergisinin 1.sayısında yayımlanan "Eski Toplum ve Devleti Aşmak Ama Nasıl?" yazısında bu konu kısaca ele alınmış, bazı hatalı yaklaşımlara cevap verilmişti. Yinelemeden şunu söyleyelim. Toplumsal gelişmenin kendine özgün yanlarına göre şekilli-kendine has biçimleri içeren devleti, her yerde özünde toplum kurmuştur. Rusya'da, Lenin'e karşı buna itiraz vardı. Önemli tartışmalar yürütülmüştü. Onları da bu kısa yazıda ele alma imkanımız yok. Rusya'da kapitalizmin gelişmesi eseriinde Lenin, Rus devletin toplumsal koşullarla ilişkisini irdeledi. Yeniden incelenmesine dikkat çekmek isteriz. Devlet her yerde toplumdan soyut değildi. Onun dışında tepeden gelmedi. Bu Türkiye-Kuzey Kürdistan için de böyledir. Örneğin Batı'nın toplumsal koşullarında feodal devlet şimdi Türkiye-Kuzey Kürdistan denilen coğrafyaya kıyasla çok ileri köleci meta ekonomisinden beslenerek yükseldi. Özgün biçimlenişte tabii ki bu önemli faktördür. Şunu da belirtelim, toplumdan-devlete genel çizgisinin altını çizerken, toplumun ilerletilmesinde devletin rolünü yadsıyan kaba materyalist çizgiye de karşıyız. Kaba ekonomist yoruma, MLM öteden beri keskin meydan okudu. Toplumun gelişmesinde siyaseti-iktidarı edilgen değil etkin rolleriyle, alt yapıyla diyalektik ilişki içinde ele aldı. Bu yazımızın ilgili pasajlarında da ele aldığımız için geçiyoruz. İşaret ettiğimiz, devletin kuruluşunu açıklayan genel yaklaşımda, baş üstü duran gelişmeyi tersyüz ederek açıklayan genel tapmaya işaret ederken gelişmede siyasal iktidarın rolü gelişmeyi kavrayan bilinçli müdahalede çizginin tayin ediciliğine de yine dikkat çekmek isteriz.

Engels "devlet topluma dışardan empoze edilen bir güç asla değildir" O, "toplumdan kaynaklanan ama kendisini onun üstünde tutan ve giderek ona yabancıla-

şan güç" (Engels) Atina-Roma-Germen gibi özgün biçimler almıştır.

Burjuva toplum, kapitalizmin ürünüdür. Sivil toplumun "Batı'da ortaya çıkması, şehirlerin oluşumu ile paraleldir" diyen Murat Belge'ci yaklaşımlara sorulur. Bizans ve Doğu'da daha önce şehirleşme vardı. Neden burjuva toplum, önceden şehirlere sahip olmalarına rağmen burada gündeme gelmedi? Kentlerin belediyeçiliğin rolünü yadsıdığımızdan değil, burjuva toplumu-kentin otomatik sonucu gösteren anlayışla, meselenin tek yanlı izah edilemeyeceğini söylüyoruz. Doğrudur burjuva toplum Batı'da, feodalizm-feodal mutlakiyetçi iktidara karşı artık onun içine sığmayan güçlerin mücadelesi içinde oluştu. Ve yine doğrudur M. Kemal'in temsil ettiği komprador-bürokrat-feodal Türk burjuvazisi, iç dinamiğiyle gelişen milli kapitalizm dinamizmini ifade etmiyordu. Kaypakkaya'cı tahlillerin ispatladığı gibi, emperyalizmin uşağı, anti-emperyalist değil, emperyalizmle didişmesi, anti-işgalcilik boyutundaydı. Bu niteliğinden dolayıdır ki, M. Kemal liderliğindeki Kemalist hareketin önderliği, ezilen kitlelerin muazzam anti-emperyalist öfkelerinin, kahramanca mücadelelerinin bağımsızlıkla sonuçlanmasına, feodalizmi aşmasına engeldiler. Halkın öfkelerini, önderliği ele geçirmiş olmaları avantajıyla kendi komprador-feodal iktidar yönelimleri için bin bir aldatmacayla çok maharetli kullandılar. Sınıf nitelikleri, yarattıkları iktidar ile de sabittir. Feodalizmin tasfiyesi yok. Sömürgecilik- yarı sömürgecilikle yer değiştirdi. Yarı feodal toplum devam etti. Amacı, Batı burjuvazisi gibi (Burjuva demokratik devrimleri dönemi) olsaydı, durum öyle sonuçlanırmıydı? Kemalistler ne anti feodal, ne de gerçek anlamda anti emperyalist değillerdi. Zaferleriyle tesis ettiği toplum gerçeğinin ispatladığı da budur. Biçimsel batı-

cı nosyonlar (medeni kanun v.b.) aldatıcı olmamalıdır. Tanzimattan-günümüze kadar bu nosyonlar Türk komprador feodallerinin (niyetlerini tartışmıyoruz) bir bakıma ağızlarında çiğnedikleri sakız olmuştur. Haklarını yiyecek değiliz. Sivil toplumcu liberaller, Kemal'e hep "mesafeli" durmuşlardır. Onu, milli burjuvazi-batı felsefesini benimsemiş demişlerdir, fazla tepeden inmecici "Jakoben" ve "yukarıdan çok fazla müdahaleci devrimci" gördükleri için, liberal ideolojik tercihleri gereği "mesafeli" kalmışlar, Kemal'i "keskin" savunmamışlardır(!).

Aynı itirazları Lenin'e de yöneltmişlerdir. Kemal'e doğru temelde değil, liberal ideolojiyle bu karşı çıkış çizgisi yanlış. Karşı devrimci niteliğe sahip diye, Kemal'e ümmet eksenli, burjuva liberal yönelimli itirazları "işimize geliyor" pragmatizmi ile yutacak değiliz.

EMPERYALİZMİN "MÜSTEMLEKE"Sİ OSMANLI'DAN YARI SÖMÜRGE CUMHURİYET'E!

Feodal Osmanlı imparatorluğu 16.yüzyıl sonlarında muazzam bir kriz içindeydi. Katı feodal rejim, iç dinamiklerini engelliyor, kanlı zorbalıklarla frenlemeye çalışıyor, köylü-esnaf-zanaatkarları yıkıma sürüklüyordu. Yeterli sermaye birikimini ve diğer dinamiklerin gelişmesini engelleyen Osmanlı, Batı Avrupa'daki kapitalist gelişmeye ayak uyduramıyordu. Statükoyu koruma gayretindeki Osmanlı, Batı kapitalizminin daha çok kontrolüne giriyor, yeniliyor, çöküş süreci süratle ilerliyordu. Çaresiz kalan Osmanlı statükoculuğu, teslimiyet yoluna giriyor, kapitülasyonlarla Batı kapitaliz-

mine bağımlılığı derinleşiyordu. Osmanlılar üzerindeki hegemonya çalışmaları gereği Rusya'nın yayılmasına karşı Marks ve Engels'in de Doğu Sorunu eserlerinde ortaya koydukları gibi Batı kapitalizmi önceleri, Osmanlı'da kendi kontrolleri ve çıkarları için statükonun korunması siyaseti izlediler. Statüko çıkarları ile çakışıyordu. Kendilerine bağımlı Osmanlı düzeninin geriliklerinde Batı hegemonyasının da önemli rolü vardı. Batı'nın ekonomik-siyasi üstünlüğü ve çıkarları giderek Osmanlı'nın parçalanmasını gündemleştirmişti.

Osmanlı'da "ilkel sermaye birikimi hiç yoktu, hiçbir iç dinamiğe sahip değillerdi" demiyoruz. Geriydi ve Batı kapitalizminin kontrolündeydi. Ticareti kontrol edenler de, Batı acentesi durumundaki özellikle Rum ve Ermeni burjuvazisiydi. İslam ayrıcalığına, feodal askeri Osmanlı üstünlüğüne rağmen, ekonomik gerçek buydu. 17.yüzyıla birlikte ulusal uyanışlar da başlamıştı. (Osmanlı topraklarında) 19.yüzyıla gelişme sürecinde Balkanlar ve diğer yerler kaynadı. Askeri bastırma tek başına sonuç alamazdı. Yaşananların ispatladığı da buydu. Çıkamaz sözde çare için, "Tanzimat" gibi dönemlerde Osmanlı'nın Batı'ya tanıdığı ticari ayrıcalıklar daha da derinleşti. 1838 Ticaret Sözleşmesi, İngiliz Kapitalizmi'ne sınırsız at oynatma ayrıcalığıydı. Kapitülasyonlar, ileri aşamalara ulaşmıştı. Osmanlı Batı'nın serbest çiftliği haline getirildi. Serbest Ticaret antlaşmalarıyla bu teyit edildi. Antlaşmayla garantilenen 1840-1870 döneminde ipler tamamıyla yabancı kapitalizmin elindeydi. Madenler üzerindeki Osmanlı kontrolü de yıkıldı. Osmanlı bütçesi tam takırdı. Tamamıyla iflas etmişti. Kurulan Düyun-i Umumiye yönetimiyle, Batı bütçe kontrolünü de doğrudan ele aldı. Zaten Osmanlı'yı elde tutma fiili bir durumdu ve durum resmi bir hukuka

da kavuşturuldu. "Tanzimat"ın adına yenilik denilen reformculuğu buydu. Batı kapitalizmine tam teslimiyet! Girilmiş süreç, sömürgeleşme süreciydi. Osmanlı devleti üzerinde hakim olan Batı güçleri arasında aynı zamanda ciddi bir rekabet vardı.

Meşrutiyet ve 1908 çıkışları da emperyalizme karşı direnme değil, Osmanlı bürokratlarının Osmanlı düzeninin özüne dokunmayan onarma girişimleridir. Beklendiği gibi çöküş durdurulamadı. M. Kemal de, Damat Ferit Vahdettin yönetiminin özüne karşı değildi. Kurtulamayacaklarını görüyordu. Uyanıklığı buradaydı. Ancak o da komprador-feodal sınıfların temsilcisiydi (Bkz-İ. Kaypakkaya, Bütün Yazılar).

1930 iktisat kongresinin onayladığı ve Türkiye-Kuzey Kürdistan'da kapitalizmin önemli bir özelliği olan bürokrat-komprador kapitalizm bazılarının iddia ettiği gibi sadece devlet tarafından geliştirilen, devlet mülkiyetindeki kapitalizmle sınırlı değildir. Devlet mülkiyeti altında olmayan komprador feodal sermayeyi de kapsayan bürokrat komprador kapitalizm üzerinde kongremiz de durmuş, İdeoloji: MLM belgesiyle de kamuoyuna sunmuştu. Bürokrat kapitalizm emperyalizme bağımlıdır ve kendisi gibi emperyalizmin sosyal dayanağı olan feodalizmden kopuk değildir. Bürokrat-komprador kapitalizmin ezilen ülkelerde yarı feodal temel üzerinde gelişmektedir. Kapitalizmin (emperyalizme bağımlı) yarı feodal-

yarı sömürge ülkelerde özgün biçimidir. Bu özgün biçimde, komprador burjuvazi büyük toprak ağaları-büyük bankerlerin iç-içeliği sözkonusudur. Aynı zamanda emperyalizme bağımlı tekeli bir yön de taşır. Devletçi-ithal ikameci-özelleştirmeci adlarla, bürokrat-komprador kapitalizm, bugüne kadar ülkemiz kapitalizminin özgün bir özelliği olmaya devam etmiştir. Bir soruna daha değinelim. Herhangi bir hareket öncesi-anı ve sonrasıyla tarihsel süreç içinde ele alınmalıdır.

Kemalist harekete de böyle bakıldığında, eğer bu hareket iddia edildiği gibi anti feodal-anti emperyalist, milli bir hareket olsaydı,

karşı olduğu söylenen (yarı sömürge-yarı feodal) şeylerin pekiştirilmesiyle mi sonuçlanırdı? Denilecek ki "ya koşulları ya güç dengeleri". Peki iktidarı ele geçiren Kemalistlerin iktidarı altında feodalizmin tasfiyesi, emperyalist bağımlılığın aşılması bir yana çabası da yok! Üstelik Ordu merkezli 80 yılı aşkındır süren Kemalist iktidar gerçekliğinde, feodalizm-emperyalist bağımlılık v.b. bugün de Türkiye-Kuzey Kürdistan'ın bir numaralı sorunlarıdır. Buradan dahi anlamak isteyenler tarafından anlaşılabilir ki, Kemalistler anti emperyalist-anti feodal değil, Türk komprador burjuvazisi ve feodallerinin temsilcisiydi. Burjuva demokratik devrim temsilcileri değil, öyle olsalardı 80 yılı aşkın iktidarı dönemine rağmen, Demokratik Devrim şimdi de Türkiye-Kuzey Kürdistan'ın birinci meselesi olur muydu. Lafına bakılırsa, Tanzimatçılar Meşrutiyetçilerle, "Burjuva

Demokratik" çizgiyi benimsediklerini söylemiyorlar mıydı? Oysa bunlar çöktü-şe giden egemen sınıflar sisteminin, geçilen dünya koşullarına bağlı olarak, yeniden diriltilmesini ifade etmekteydiler. Bunun umutsuz bir çaba olduğu görüldü, görülecektir!

Öyle bir "anti emperyalizm" ve "bağımsızlık" ki Kemalist iktidar Duyun-u Umumiye borçlarını devraldı. 1925 Paris Toplantısı ile 1912 yılı öncesi borçlarının % 62'si, 1912 yılı sonrası borçların da yüzde 77'si üstlenildi. (Osmanlı devletinin dağılmasından sonra bilindiği gibi 16 devlet doğmuştu). "Cumhuriyet Türkiye"sinde emperyalist sermaye ayrıcalıklı cirit atmaya devam etti. Kurtuluş Savaşı yıllarında, Kemalistlerle emperyalistler arası uşaklık ilişkilerinde de aynı durum zaten devam ediyordu. Cumhuriyetle, Ereğli kömür madeni işletmeleri ayrıcalığı İtalyanlara devredilmişti. Devir işlemini TBMM ve Kemal onayladı. Dikkat edilsin bu bir kiraya verme işletme hakkı vererek yerli ayrıcalıkları koruma biçiminde bir siyaset değildir. "Solcu" denilen İzmir İktisat Kongresi, Chester'e (Amerika sermaye grubu) özel ayrıcalıklar tanıdı. Musul-Kerkük zengin yataklarında ayrıcalıklı kontrollerine onay veren anlaşmayı ilan eden 1923 Meclisidir. Bir iki liman yapma karşılığı, kaynakların haraç-mezat peşkeş çekilmesinde Kemalistler öncüyü. Sözde konulan, emperyalistlerin belediye sınırlarında mal edinme sınırlamaları, 1924'te kaldırılıyordu. Yabancıların "Türk" denilen şirketlerde % 49 oranına kadar pay sahibi olmaları 1927 Teşvik-i Sanayi kanunuyla resmileştirildi.

Sovyetlerde Savaş Komünizmi döneminde, Osmanlı maden ocakları vb. konularda emperyalistlere tanınan olanaklar var denilebilirdi. Doğrudur. Ancak çok daha doğru olan ve asla unutulmaması

gereken şudur ki, sosyalist-mülkiyet korunuyor. Bu mülkiyete hiçbir taciz kabul edilmiyor, antlaşmalar işletme hakkı ve bundan pay alma biçiminde yapıp uygulanıyordu. Bu açıdan, "Cumhuriyet Türkiye"sinin emperyalizme bağımlılığını, Sovyetler'in özgül, bazı zorunlu siyasetleriyle kıyaslamak boş bir gayrettir. Emperyalist sermaye, Türkiye-Kuzey Kürdistan ekonomisi üzerindeki üstünlüğünü sürdürüyor, bankacılık sistemi ve ticareti yönlendirmeye devam ediyordu. Sömürge koşullarına kıyasla yarı sömürgecilik koşullarında yerli egemenlere bazı haklar kabul edilmişti, dolayısıyla yük relatif olarak nispeten azalmıştı. Ancak emperyalizme bağımlılık devam ediyordu. Böyle bir durumdaki Türkiye-Kuzey Kürdistan, Sovyet özgül siyasetleriyle nasıl kıyaslanıp, Kemalistler mazur görülebilir? Zaten temel mesele buradadır. Yabancı sermaye ile, hiçbir şekilde ilişki olmazı mutlaklaştırmıyoruz. Emperyalist boyunduruğa-yarı sömürgeciliğe rıza başkadır. Devletler arası karşılıklı çıkarlara dayanan, içişlere karışmalarına, siyasi iktidarı-ekonomiyi yönlendirmelerine asla izin verilmeyecek anlaşmalar başkadır. Emperyalizme, Kemalistlerin yaptığı gibi dolaylı köleliktir (Yarı sömürgeciliğe itaat). Lozan'da emperyalistlerin kabul ettiği Türkiye-Kuzey Kürdistan, yarı sömürge bir Türkiye-Kuzey Kürdistan idi. Lozan Ticaret sözleşmesi somut örnektir. Kabul edilen Türkiye-Kuzey Kürdistan'ın Kemalist iktidarı eski gümrük antlaşmalarını (Osmanlı'yı sömürgeleştirmeyi derinleştiren) 1929 yılına kadar kabul etmişti. Bu, Türkiye-Kuzey Kürdistan pazarının emperyalistlerin cirit atmasına, korumasız açılması değil midir?

Komprador-feodal Kemalistlerin pragmatistçe "Bolşevik" olduklarını söylediklerine de tanığız. Bolşevik değil, ona düşman oldukları kadar, emperyalist

uşaklıkları da doğrudur.

Ekim Devrimi'ni dünyada Emperyalizm ve Proleter Devrimler çağını açan ve saçtığı kızıl ışıklarla, dünyanın değişik bölgelerinde tayin edici rolüyle yarattığı komünist hareket ve teşvik edip ilerlettiği sosyalizm ve müttefiki olarak Ulusal Kurtuluş Hareketleriyle görmeyenler, burjuvazinin de gerisindedirler (Onlar dahi Ekim Devrimi'nin bu rolünü itiraf etmek zorunda kaldılar).

Ekim Devrimi'ne, bilinçli müdahale-öncülük ve önderlik rolü itibarıyla dudak bükülenler, onun işçi-köylü-asker sovyetlerini, burjuva jakobenizmle karıştıranlar-burjuva darbeye indirgeyenler, anlamak istemeseler de, sovyetler neydi, nasıl doğmuşlar ve nasıl ele alınmışlardı? sorusunun cevabından önce, dudak bükücülerin, burjuva devlet cihazını "içten fetih ve reformlarla-parlamentar yolla dönüştürme" projelerinin iflasını kabul etme yerine, yenilgilerinin öfkesini kustuklarını da belirtelim.

Sovyetler, keyfi tasarlanmadı. Objektif koşulları dışlayan bir çizgide zorla dayatılmadı. Komünist Partisi önderliğiyle birleşen kitleler, onu bizzat kendi, ama kendiliğindenci olmayan, bilinçli mücadeleleri içerisinde yarattılar. Nasıl bir iktidar sorusuna bilinçli cevaptı sovyetler! Proletarya önderliğinde emekçilerin iktidar organıydılar. Proletarya devletinin bu özgül biçimi neydi, neden ve nasıl formüle edilmişti? Objektif koşullar sahnesi onun kanunlarını denetim altına alarak yani zorunlulukları kavrayan bilinçli bir müdahaleyle çalışan özgürlük yolunu açacak çizgide ele alındı. Sovyetler iddia edildiği gibi "tepe"den inmedi. Sadece temsili değil, doğrudan demokrasiye de bir yönelimdi sovyetler. Sözde temsil burjuva yaklaşım eleştiriliyor ve pratik olarak da, proletarya demokrasisi çizgisi

ve uygulamasıyla aşıyordu. Burjuvazinin, kitlelerin temsilcileri olarak lanse ettiği parlamenterlerin değil, kitlelerin ekonomi ve iktidarı doğrudan denetleme aracı olarak sovyetler, ortaya çıkıyordu. Kesinlikle bir parti diktatörlüğü olarak düşünülmemiş ve böyle ortaya çıkmamıştı. Ekim Devrimi'ni, sovyetleri kuşatan ağır bir emperyalist kuşatma izledi. Batıda beklenen devrim gelmemişti. Ekonomik zorluklar açlık düzeyindeydi. Zorluklara, ekonomik yıkımlara teslim olunamazdı. Parti iradesi zorunlu olarak öne çıktı. Keyfi değildi, objektif bir zorunluluktu. Zorunluluk elbette teorileştirilmez. Lenin teorileştirmede. Dedi ki; emperyalistler *"devrimin yarattığı yeni sistemi yıkmayı başaramadılar ama sosyalistlerin hesaplarını, düşüncelerini doğrulayacak (...) sosyalizmi oluşturacak potansiyeli geliştirecek adımın biran önce atılmasını engellediler"*

Dolayısıyla söz konusu koşullarda tasarlanan plan zorunlu özgül siyasetlerle ele alındı. Teori değil, izlenen siyasetin Lenin'in de teori değil, objektif koşullara uyarlanmış zorunlu bir siyaset olduğunu Lenin'in karşıtları dahi kabul etmişlerdir.

Uygulanan zorunlu siyasetleri teorileştirme eğilimlerini, partinin yönetici rolünü idealize etme yaklaşımlarını, emekçilerin çıkarlarını temsil etmesi gereken devlet ve hukuku yeterince önemsemeyenlerin, sosyalist kanunlar "olmasa da olur" diyenlerin, tek parti iktidarını teorize edip, müttefiklere önem vermeyenlerin, kitleleri zorla yola getirmeleri karşısında olan Maoist Parti, Maoizmle yine sahnededir. Büyük Proleter Kültür Devriminin derslerinin bilincindedir. Dersler bütünlüğü Maoizm, geleceği kazanmak için yürümenin yoludur.

Zayıflıklarımızı burjuva liberallerin bize saldırı silahlarına dönüştürmemek ve

geleceği kazanmak için gerekli olan Maoizmin rehberliğidir. Bu doğrultuda önemli bir adım olan kongre belgelerimiz, devrimci kitlelerin denetimine sunulmuştur. Parti, komünizmin silahı ise önemlidir, yoksa kutsanacak her şey değildir.

Bu bilinçle devrimci kitleleri kongre belgelerimizi incelemeye, MLM birlikle kenetlenerek daha yüksek Maoist birlik için iki çizgi mücadelesinin yürütülmesi ve bunun iktidar mücadelesinin ilerletilmesinin hizmetinde ele alınmasına çağırıyoruz.

Sonuç olarak çağrımız şudur:

Revizyonizm değil, MLM'i uygula

Bölünme birleş

Hile ve entrika ile uğraşma

Açık ve dürüst ol

Bu bilinçle Maoist sorumluluk ruhu cereyana göğüs germek cesareti ile ileri... Alelalde değil, komünizm doğrultusunda ilerleyebilmenin anahtarı Maoizmdir...

Tecrübelerimizi topladığımızda sentez şudur:

Maoizmle yüklen, kazanacağız!...

C) Age. Sf. 62

D) Age. Sf. 63

E) Age. Sf. 65

F) Aktaran age 67

G) Aktaran age 79

H) Lenin Ne Yapmalı sf. 92

I) M. Belge Sosyalizm Türkiye Gelecek sf. 77

J) Mao SE. 2 sf. 305

K) MEW, C. 35 sf. 137 (Marks-Engels Toplu Eserler)

L) MEW, C. 22 sf. 12 (Marks-Engels Toplu Eserler)

M) Lenin Son Yazılar-Son Mektuplar sf. 82

DİPNOT (Alıntılar)

1) Sosyalizm Türkiye ve Gelecek sf.74

2) Anderson, Gramsci Doğu/Batı sorunu ve strateji sf. 58

3) Gramsciden aktaran Anderson Gramsci Hegemonya Doğu/Batı sorunu ve strateji sf. 55

4) Age. (sf. 59)

5) Aktaran Gramsci ve Sivil Toplum Kitabından Tezler sf. 68

A) Marks-Engels Seçme Yapıtlar Sol Yayınları C. 1 sf. 42-43

B) Gramsci ve Sivil Toplum Kitabından Aktaran Jacques Texler sf. 57 dipnot.

İnsan Hakları Derneği Genel Kurulu'na

Ön açıklama:

İnsan Hakları Derneği-İzmir şubesinin yapılan son Genel Kurulu'na, insan hakları için mücadele eden birey ve kurumlar nezdinde ortaya çıkacak bazı yanlışlamaları konu edinerek sunulan bir tartışma yazısını yayımlama ihtiyacı duyduk. Zira konu, bir insan hakları derneği şubesi ile sınırlı bir konu değildir. Gerek ülkemizde ve gerekse de dünyanın genelinde ortaya çıkan ideolojik ve politik tutumlardır, sorunun kavranışına dair ortaya çıkan tutumlardır. Ki bu yüzden, dergimizin son iki sayısında "Sivil Toplumculuk" eksenli yaklaşımları konu edinen kapsamlı bir yazıya yer vermiştik. Gerek konunun uluslararası alandaki önemiyetinden ötürü, gerekse de iki dizi şeklinde yayımladığımız dosyamızı tamamlar özelliğinden ötürü, İnsan Hakları Derneği-İzmir şubesinin Genel Kurulu'na Demokratik Haklar Platformu tarafından sunulan yazıyı yayımlama ihtiyacı duyduk.

İnsan hakları konusunda yıllardır emek veren ve bu emekleriyle insan hakları boyutuyla olduğu kadar demokrasi boyutuyla da önemli katkıları olan derneğimizin yeni bir genel kurulunda, yeni bir adım için bir araya gelmiş bulunuyoruz.

İnsan hakları mücadelesi, ülkemizde, daha çok 12 Eylül 1980 askeri faşist cuntasının yönetime oturması ile gelişen bir mücadeledir. Zira anti-demokratik zeminde gayri insani temelde gelişen uygulamalar, böyle bir karşı koyuşu koşullayan ciddi bir faktördü. Bu sürecin gelişiminden de görüyoruz ki, bizim ülkemizdeki insan hakları mücadelesine yön veren düşünce faşizm karşısındaki demokrasi mücadelesi olmaktadır.

İkinci önemli bir nokta ise, insan hakları ihlalleri takip edilmek istendiğinde karşımıza çıkan en büyük engel Mussolini ilhamlı, cunta ürünü faşist hukuk yasaları olmaktadır. Bu yasalar, yapılan hak ihlallerinin önündeki en büyük engel olmaktadır. Bu yüzden insan hakları mücadelesini demokrasi mücadelesi olduğu kadar, bir hukuk mücadelesi olarak da tanımlamak durumundayız.

Ancak şunun altını önemle çizmek gerekir ki, bu her iki mücadeleyi de daha güçlü bir zemine oturtmak durumundayız ki, bu da, toplumdaki sınıf gerçekliğini dikkate almayı şart koşar. Aksi halde ne kadar evrensel değerler dersek diyelim, bugün uluslararası sözleşmelerin ve şartların birçoğu belli bir sınıfsal iz barındırmaktadır. Örneğin Birleşmiş Milletler İnsan Hakları Bildirgesi'nin aileye yaklaşımını ve toplum için temel kabul etmesini nasıl izah edebiliriz.

Bu sebepten ötürü insan hakları mücadelemizin de hangi toplumsal gerçeğe dayanması gerektiğini iyi tespit etmek

durumundayız ki, bu, insan hakları boyutuyla ortaya çıkan kötülüklerin ana kaynağı olan mevcut devlet iktidarına karşı halktan yana bir tavır şart koşar. Aksi halde derneğimizin tek amacı olan insan hak ve özgürlükleri konusunda çalışma yapmayı sağlıklı bir zeminde kalıcı çözümlerle yürütemeyiz. Bu yüzden bu genel kurulda tüzüğe ilişkin ayrıntıları değil ama tüzüğümüzün 13. maddesinin e bendinde yer alan "Bir sonraki dönemin yeni çalışma konularını saptamak" görev ve sorumluluğuna bağlı kalarak, bu çalışma konularını saptarken, bünyemizde bulunan mevcut yanılsamalardan da hareketle, bizlere yön verecek olan düşünceler ve politikalar üzerinde durmak istiyoruz.

Mevcut yanılsamalar etrafında demokrasi ve hukuk

Demokrasi ve hukuk noktasında toplumdaki sınıfsal gerçeklikleri gözardı eden iki ciddi yanılsama söz konusu. Bunlardan ilki mevcut gerçekleri ve ihtiyaçları gözardı eden ve evrensel değerler adına, evrensel değerleri Avrupa ile sınırlandıran Avrupa merkezci yaklaşımlarla ortaya konulan demokrasi yaklaşımı iken, ikincisi, aynı zamanda bu yaklaşıma bağlı olan "hukuk devleti" anlayışıdır.

Bu noktada ortaya çıkan yanılsamaları teorik izahatlarla ortaya koymaktan öte, ya da teorik izahatlarla ortaya koymadan önce, güncel ve yakıcı olan bir konuyu örnekleyerek izah etmeye çalışalım.

"Tek dil" ve "tek ulus" yönlendirmesi ile biçimlenen toplumsal dokunun demokratikleştirilmesi, toplumun geri zihnine demokratik bir açılım ile müdahale

edilmesi bakımından çözümlenmesi gereken hassas bir konudur.

İnsan hakları savunucusu olarak, böyle bir soruna salt bireylerin sorunu olarak mı yaklaşacağız; yoksa içinde yer aldığımız siyasal coğrafyanın demokrasi kültürü ve bu coğrafya içerisinde yer alan tüm ulusların ve etnik toplulukların hakları çerçevesinde mi yaklaşacağız?

Sorunun köklü çözümü bakımından ikincisi daha köklü ve daha gerçekçidir. Zira diğer şekli ile Beriwan'ın ismi için alfabeye w harfinin eklenmesi yeterli gelirken, bu demokrasi ve hakların eşitliği boyutuyla çok bir anlam ifade etmemektedir. Karikatürize ederek izah etmeye çalışacak olursak; "Tek dil" ve "tek ulus" resmîyetinde direten ırkçı yaklaşım, alfabe yeni harflerin eklenmesini Türk ulusunun dilinin geliştirilmesine ve bu temelde Kürtlerin isimleri ve bayramları ile de bir gerçek olmadığına yorabilir. Düşünün, Newroz'u Nevruz'laştırmaya çalışan ve bunu Türklükle izah eden bir zihniyet, Kürt gerçekliği boyutuyla bir açılım yapmayıp da, alfabenin geliştirilmesi boyutuyla bir adım atarsa Newroz'un w harfiyle de Türklüğünü savunmak da hiç güçlük çekmez.

Karikatürize ederek anlatmaya çalıştığımız bu örnekten hareketle bile, kimliğe isim yazdırma sorununu tek başına basit bir kişi hakkı olarak ele alamayacağımız açıktır. Çünkü bu sorun, Kürt gerçekliği boyutuyla hak, özgürlük, eşitlik ve demokrasi sorunudur ve bu sorun çerçevesinde hakkı ihlal edilenler Beriwan ile Xemgîn değildir; dil ve kimlik hakkı boyutuyla tüm bireyleri ile birlikte bir ulustur. Bu yüzden insan hakları savunucusu olarak da, bu soruna eşitlikler ve özgürlükler temelinde bir demokrasi sorunu olarak yaklaşmak durumundayız.

Keza örnekten hareket edecek olur-

sak, aynı soruna ilişkin ciddi bir hukuk tartışması ve mevcut hukukun değiştirilmesi ya da yeniden düzenlenmesi temeline yaklaşmak durumundayız. Ve bu yaklaşım da “hukuk devleti” tartışmasından öte, hangi devletin, hangi sistemin ya da hangi düşüncenin hukuku sorusunu sorarak “demokratik hukuk” tartışması ve mücadelesi sürdürmekle mümkündür. Zira hukuk, bir toplumsal gerçekliğin ve bir siyasal rejimin zemini değil, üst yapıdaki bir biçimlenişidir. Dolayısıyla hukukun devleti değil, devletlerin hukuku bir gerçektir. Ve bu temelde her devlet, aynı zamanda bir hukuk devletidir. Ki yaşadığımız örneklerden de görüldüğü gibi, hak talebi ile atılan her adım, mevcut devletin, mevcut devlete renk veren rejimin görünmeyen bir yüzüne değil, hukukuna çarpıtılarak geri düşürülmektedir. Bu yüzden insan hakları savunuculuğu boyutuyla da, haklar, eşitlikler ve özgürlükler temelinde gelişen demokrasi savunuculuğu boyutuyla da kavramları yerli yerine oturtturarak yanlışları gidermek ve böylelikle demokrasi mücadelesine paralel bir şekilde demokratik bir hukuk mücadelesi yürütmek durumundayız. Bu, tıpkı demokrasi sorununda da belirttiğimiz gibi, tek tek bireylerin hakları için olduğu kadar, toplumun ihtiyaçları temelinde sistemin ve sistemin bileşeni olan devletlerin hukukuna karşı da demokratik bir hukuk talebiyle mücadele etmeyi gerekli kılar.

Bunları söylerken insan hakları savunucularını ve onların örgütlü gücü olan İnsan Hakları Derneği’ni itham etmek istemiyoruz. Zira bu camia içerisinde yer alanlarımızın düşüncelerini bildiğimiz kadar, bugüne kadar olan pratiklerini de biliyoruz; bu anlamıyla, bugüne kadar demokrasi mücadelesine yaptıkları katkılara saygı duyuyoruz. Ancak bu saygı kadar, bugüne kadar aynı paralelde birlikte

emek harcamanın verdiği hakka dayanarak, her geçen gün derinleşen yanlışlara ve bu yanlışlara bağlı olarak ortaya çıkabilecek olan yanlış ya da etkisiz siyasetlere dikkatleri yoğunlaştırmayı, bu yönlü çaba harcamayı kendimize ve bu camiaya karşı bir sorumluluk sayıyoruz

Bu yüzden dikkat çektiğimiz bu noktalar üzerinden düşünülerek insan hakları savunuculuğunun demokrasi ve demokratik hukuk mücadelesi ile iç içeliğini ortaya koyan bir yönelim tayın etmek durumundayız. Bu ise tek tek bireylerin hakları kadar halkların haklarına da yoğunlaşan bir siyaset tarzı olgunlaştırmayı gerekli kılar. Yine kimlik örneğinden, nüfus cüzdanlarına isim yazdırma örneğinden hareket edecek olursak; bu sorunu isimlerden hareketle olduğu kadar, diğer sorunlardan hareketle de kapsamlı bir hüviyet ve hüviyete ilişkin yasa tartışmasına dönüştürebilmiş olsak, demokrasi, demokrasinin önemli bir parçası olan laiklik ve demokratik hukuk açısından daha köklü sonuçlar almak mümkün değilse bile, bunu mümkün kılmak için zihinlere müdahale etme noktasında daha köklü başarılar sağlanmış olabilir. Örneğin nüfus cüzdanlarındaki “dini” hanesi başlı başına bir sorundur. Zira kendisini ateist olarak tanımlayan bir bireyin, bu noktadaki duruşunu, “dini” hanesine “dinsiz” yazmakla ifade etmek mümkün olmadığı gibi, vicdana yönelik de bir saygısızlıktır. Ya da yıllardır dinsel açıdan ortaya çıkan eşitsizliğe karşı durabilmek için kendisini Alevi şeklinde tanımlamak isteyenlere, “Hayır olmaz, İslam yazacağız” demek, benzer şekilde, vicdana yönelik bir saygısızlıktır. Dolayısıyla bu noktalardan hareketle de nüfus cüzdanlarına ilişkin talepler yaygın ve yoğun değil ama nüfus cüzdanlarına ilişkin yasaları isimden hareketle de olsa bir bütün tartışmak ve yarına dair bir ta-

kım sorunlara da çözüm üretmek toplumun demokratikleştirilmesi ve siyasallaştırılması bakımından önemlidir. Konuya ilişkin düşüncemizi yineleyecek olursak; **insan hakları savunuculuğunun demokrasi ve demokratik hukuk mücadelesi ile iç içeliğini ortaya koyan ve bu doğrultudaki tutumumuzu beyan eden bir yönelim tayin etmek durumundayız.**

İnsan hakları mücadelesinde ortaya çıkan bir başka yanlış:

Sivil itaatsizlik ya da her türlü şiddete ve her bireye aynı ölçüde yaklaşımcılık

Bunca Avrupa merkezci yanılsamalar içerisinde Güney Asya'dan yayılan bir başka yanılsamayı nasıl karşılamak gerekir bilemiyoruz ama Hindistanlı Mahatma Gandhi'den de ilham alan sivil itaatsizlik ve her türlü şiddete eşit yaklaşma fikri, insan hakları mücadelesini sarmalayan bir başka yanlış ya da yanılsama olarak kendisini göstermektedir.

Öncelikle, sivil itaatsizliğe eleştirel bir yaklaşımla düşüncelerimizi aktararak başlamak istiyoruz.

Sivil itaatsizliğin unsurları şu beş yaklaşımla özetlenmektedir:

- Yasaya aykırılık
- Şiddet içermeme
- Kamuya açık oluş
- Hukuk devleti düşüncesine dayalı bir siyasi-ahlaki yönelim
- Çiğnenen hukuk normunun yaptırımına katılma ve katlanma tutumudur.

Bunları veri kabul edersek ilk unsur ile dördüncü ve beşinci unsur birbirleriyle

çelişen unsurlar olduğu gibi, dördüncü ve beşinci unsurla beraber ikinci unsur bizim itirazımızın ana noktasını oluşturmaktadır.

Hukuk devletine ilişkin düşüncemizi belirttiğimiz gibi, alternatif olarak demokratik hukuk kavramının da doğruluğuna değinmiştik. Dolayısıyla hukuk devleti düşüncesine dayalı bir siyasi ve ahlaki yönelimi, insanların ve halkların hakları adına savunmak mümkün olmadığı gibi, insanların ve halkların mücadelesi içerisinde ortaya çıkan hukuksal yaptırımlara da katılmak ve katlanmak gibi bir tutum söz konusu olamaz. Katılmak kesinlikle mümkün olmamakla beraber katlanmak gerçeği ile karşı karşıya kalabiliriz. Çünkü mevcut sistemin ve sistemin bileşeni olan devletlerin hukuku bizlere rağmen işlemektedir. Dolayısıyla katlanmak durumunda bırakılabiliriz, ancak bu, itirazsız kalmayı beraberinde getirmez. Oysa katılmak, itirazsız katlanmayı beraberinde getirir. Dolayısıyla itirazsız katlanılan bir yasaya aykırı düşmek de kelimenin tam anlamıyla tuhaflık olur. Bu yüzden ilk unsur ile dördüncü ve beşinci unsur birbirleriyle çelişen unsurlar olduğu gibi, dördüncü ve beşinci unsurlar, tüm itirazlara rağmen mevcuda entegrasyonu barındırır ki, sistemle olan ilişkimiz entegrasyonu kabul eden değil, itirazı gerektiren bir ilişkidir.

Sivil itaatsizlik hakkında makale yazarlardan biri olarak sayın Muhip Şeyda Işıktaç, Mahatma Gandhi'yi anlatırken "*Vicdani konularda çoğunluğun yasaı yetkili değildir,*" der ve aynı konuda sivil itaatsizliğin önde gelen isimlerinden Henry David Thoreau'nun şu sözünü aktarır: "*İyi ve kötü üzerinde, çoğunluğun değil, yalnız vicdanların karar verdiği bir hükümet olmaz mı?*"

Bunlar vicdanı nasırlaşmamış ve sınıfsal kategorilerden kaynaklı olarak sı-

nif güdülerine dayalı refleksler geliştir-memiş toplumlar için ideal sözler olabilir ama varolan sistem içerisinde vicdanların aynı reflekslere sahip olduğunu söyleyebilir miyiz? Sınıfsal farklılıklar bir yana etnik ve dinsel kategoriler bile vicdanın reflekslerini değiştirebilmektedir. Dolayısıyla yaklaşımları vicdan üzerine oturtmaktan öte, ortak müsterekler ve evrensel değerler üzerine oluşturulmuş yaklaşımlar ve hukuk anlayışları üzerine oturtmak asloandır. Ve bu çerçevede varolan hukuk ve vicdan ile çelişkilere düşmek ve çelişkilere düşülen bu noktalarda toplumsal çatışmalara tutuşmak kaçınılmazdır ki, ileri sürülen unsurlar içerisinde birinci unsur olan yasaya aykırılık unsuru ile bu noktada hemfikir olmak mümkün. Keza sivil itaatsizliğin unsurları arasında yer alan kamuya açıklık unsuru ile de hemfikir olmak mümkün.

Şiddet içermeme unsuruna gelince, bu konu, her türlü şiddete ve bireye aynı ölçüde yaklaşıcılık ile doğrudan ilgilidir. Ve bu her türlü şiddete ve bireye aynı ölçüde yaklaşıcılık fikri, insan hakları savunucularını her geçen gün sarmalayan ve dolayısıyla demokrasi savunuculuğunu olumsuz yönde etkileyen bir fikir olmaktadır ki, bu yüzden, üzerinde itinayla durmak zorundayız.

Sivil itaatsizliğin vicdani yaklaşıcılığını dikkate alarak bir örnek verelim. Tecavüze uğrayan bir kadın doğrudan bir şiddet altındadır ki, bu şiddet teni kadar tinini de incitmeye yöneliktir. Bu yönelime maruz kalan kadın, çılgınlıklar arasında eline geçirdiği taşı tecavüzcünün kafasında paralayarak tecavüzcüyü öldürüyor. Nesnel gerçeklik bir yana vicdanlarımız bu konuda ne diyor, kadına, kadının şiddetine hak vermiyor mu? O halde nesnel gerçeklikten azade bir yaklaşımla şiddet içermeme gibi bir unsurun kabulü mümkün görülerek, her şiddete ve her şiddet

uygulayana, aynı ölçüde yaklaşıcılıkla eşit derecede davranılabilir mi? Aralarındaki fark gözetilmeksizin aynı kefeye konulabilir mi? Tecavüzcünün yakınları tarafından insan haklarına başvurulsa, tecavüzcü, tecavüze uğrayanın mağduru olarak değerlendirilebilir mi?

Herkesin dingin bir kafa ile önyargısız bir şekilde yaklaşacağı bu örnekten hareketle örneğin çapını genişletelim. Ezilen bir ulus ya da ezilen bir halk, tüm haklarının gasbedilmesiyle tecavüze uğrarken, bu tecavüze karşı çıkarken şiddetin zırtına bürünmesin de bir meşruiyet yok mudur? Bu meşruiyete sığındığı için karşı tarafta mağduriyete uğrayanları, mağdurun mağduru olarak mı değerlendirmek gerekir, yoksa mağduriyetlerin kaynağı iktidarın mağduru olarak mı değerlendirmek gerekir? Sözcüklerimizi bulmacaya çevirmeden örnekleyelim; diyelim ki süren iç savaşta yara almış bir asker, derneğimize başvurarak gerilladan şikayetçi oluyor ya da bir polis, işkenceye uğradıkları için kendisini mahkemeye veren çocukları, kendisini mağdur bıraktıkları için insan hakları derneğine başvuruyor. İnsan Hakları Derneği'nin buradaki muhakeme ölçüleri ne olacak ve değerlendirmeyi nasıl yapacak? Elbette ki, bu kimlikteki bireylerin de başvurusu kabul edilebilir ama her şiddete ve her bireye aynı ölçüde yaklaşıcılıkla mağduriyetin faili yanlış tespit edilirse, insan hakları adına demokrasi mağdur bırakılır. Fakat tespit doğru yapılırsa ise, askerin ya da polisin hedeflediği adres her ne olur ise olsun, demokrasinin ölçülerine göre bir muhakemeye tabii tutularak, asker ya da polisin mağduriyetinin faili mevcut gerici iktidar ve mevcut sistem olarak tespit edilir ise, insan hakları savunuculuğu kadar demokrasi savunuculuğu da elden bırakılmamış olur.

Özel bir not düşmek gerekirse, bazen

haklı ve meşru olanların da ihlallere düştüğünü gözden kaçırmamamız gerekir. Zira haklı ve meşru olanların da insan hakları ve demokrasi boyutuyla bir dizi hatalara düştüğünü yaşanan örnekler gösterdiği gibi, aman rencide etmeyelim gibi kaygılarla düşülen liberalizmin kurumumuz kadar, demokrasi alternatifimizi de rencide ettiğini bilmek durumundayız. Dolayısıyla tutumumuz herkese ve her şiddete aynı ölçüde yaklaşmıcılık değil, her olayı kendi nesnelliği içerisinde değerlendirerek liberalizme düşmemek olmalıdır ki, insan hakları savunuculuğun da bu gibi çarpıklıklar da yaşanabilmektedir.

Bu noktadaki tutumumuzu özetlemek gerekirse: Her şiddet ve her şiddet uygulayan bir ve aynı değildir. Her birinin kendi gerçekliği vardır ve bu gerçeklik içerisinde değerlendirilmek durumundadır. Dolayısıyla kendimiz şiddetin dışında olsak bile, her türlü şiddet aynıdır yaklaşımı içerisinde olamayız ve buna bağlı olarak da tarafsızlık ithamı altında ezilerek her şiddete ve her bireye aynı ölçüde yaklaşmıcılık gibi bir yaklaşımı prensip edinemeyiz. Yaklaşımımız sadece ve sadece liberal ve çifte standart olmamak durumundadır ve bu demokrasi mücadelesi kadar, mücadelesi verilen demokrasinin geleceği açısından da ihtiyaçtır.

Sonuç olarak

Eleştirel bir tarzda sunmaya çalıştığımız düşüncelerimizi genel bir sonuç ile sunmaya çalışacak olursak;

Ülkemizdeki insan hakları mücadelesinin gelişim seyrinden de görüldüğü gibi, insan hakları mücadelesi aynı zamanda bir demokrasi ve demokratik hukuk mücadelesidir. Ve insan hakları mücadelesi toplumsal sorunlardan da

azade olmadığı için tek tek insanların olduğu kadar halkların hakları temelinde de yürütülmesi gereken bir mücadeledir. Dolayısıyla bu alanda konuya ilişkin ortaya çıkan yanılsamalara ve bu yanılsamaların ürünü olan kavramlara karşı hassasiyet göstererek, insan hakkı ihlallerinin devletin hangi toplumsal zemin ve hangi ideolojik ve siyasi dokuya sahip olduğunu da göstermeye çalışan bir demokrasi ve demokratik hukuk mücadelesi ile iç içeliğine dayanarak insan hakları savunucusu olmak durumundayız. Aksi halde tek tek bireylerin sorunlarını çözsek bile, bireylere sorun yaratan kaynağı düzeltemeyiz. Örnek vermek gerekirse, F tipi hapisanelerin yapısını bozdukturarak bir insan hakkı ihlalinin önüne geçebiliriz ama, demokrasiye ve hukuka alternatif üretmediğimiz taktirde hapisanelerin siyasal kimliklerle dolmasının önüne geçemeyiz. Bu yüzden insan hakları savunucusu olduğumuz kadar, halktan yana bir tutumla demokrasi ve demokratik hukuk savunucusu da olmak ve bunları bireylerin sorunlarından öte, halkların toplumsal sorunları olarak ele almak durumundayız.

Öneri

Tüzüğümüzün ikinci maddesinde Derneğin Amacı olarak tanımlanan “Derneğin tek ve belirli bir amacı İnsan Hak Ve Özgürlükleri konusunda çalışmalar yapmaktır” ibaresinin, “Halkların toplumsal sorunları olarak insan hak ve özgürlükleri konusunda çalışmalar yapmak ve bu hak ve özgürlüklerin kalıcılığında temel olan demokrasiyi geliştirmek” şeklinde değiştirilmesini daha doğru buluyor ve değiştirilmesini öneriyoruz.

Bitirirken tüm arkadaşlara başarılar diliyor, teşekkür ediyoruz.

Köylük Bölgelerde Kitle Çalışması Üzerine

Köylük Bölgelerde
Yoğunlaşarak Çalışmalarımızı
Sürdürmeliyiz!

Ön Açıklama:

Bu yazı daha önce gazetemiz Devrimci Demokrasi'de dizi yazısı olarak yayımlanmıştı. Adı geçen yazıyı burada yayımlamamızın amacı konunun önemi ve okurun eline daha derli toplu geçmesi içindir. Yazı, öz itibarıyla gazetede yayımlanan halinin aynısıdır. Sadece biçimsel değişiklikler-düzenlemeler yapılmıştır.

Ülkemizin ekonomik-siyasal ve kültürel, yani sosyo-ekonomik gerçekliğinden hareketle şüphesiz ki devrimimizin temel gücünü köylülük, özellikle de yoksul köylülük oluşturmaktadır. Bu bağlamda köylülüğün, başta da yoksul köylülüğün örgütlenmesi yakın devrim hedefimizin odak noktasını oluşturmaktadır.

Yakın devrim hedefimizin baş çelişkisini oluşturan toprak sorununu çözmek için hiç kuşkusuzki başta yoksul köylülüğü örgütlemek şarttır. Ancak belirtmemiz gerekir ki komünist hareket bu konuda henüz yeterli bir örgütlülük sağlayabilmiş değil. Dolayısıyla ki bu kitleler ya ezilen ulus milliyetçisi hareketlerin ya da burjuva partilerin peşine takılmış durumdadır. Maoistler köylülüğün devrimde oynadığı ve oynayacağı rolün önemini teorik düzlemde bilince çıkarmış olmakla birlikte, ancak bu alandaki birikimlerini gerilla bölgeleri dışında bugüne taşıyamamışlardır. Ki bu da sınırlı düzeyde kalmıştır.

İşaret etmek istediğimiz kilit sorun şu: yakın devrimimiz (demokratik devrim) açısından yoksul köylülüğün devrimde temel güç olarak oynadığı rol ortada iken fakat bizim bu teorik doğrular ışığında örgütlemeyi hala sağlamamış olmamız ise devrimimizin önemli ve vazgeçilmez görevi olarak önümüzde durmaktadır. Çünkü bu ülke devriminin ana yolu toprak devriminden geçecektir.

Halk Savaşı stratejimizin sınıfsal olarak dayandığı temel güç olgusu da yoksul köylülüktür. Bu, aynı zamanda ordu bileşiminin esasını köylülüğün oluşturması da demektir. Mao'nun, "Halk Savaşı, özünde uzun süreli köylü savaşıdır" teorisinin arkaplanında yatan gerçeklik de yine yoksul köylülük ve toprak devrimi sorunudur.

Halk Savaşı nedir, ne değildir sorunu üzerine teorik açılımlarda dergimizin 1.sayısında ortaya koymuştuk. Dolayısıyla burada ayrıntılara girmeye ihtiyaç duymuyoruz.

Köylülüğün örgütlenmesini sadece mevcut durumdaki gerilla bölgeleriyle sınırlı tutmak anlayışı elbetteki doğru değil. Bugüne kadar bu konuda bilerek veya bilmeyerek köylülüğün örgütlenmesi sadece gerilla faaliyetçilerine bırakılmıştı. Bu da yanlış ve hatalı bir tutumdur. Oysa gerillanın ulaşmadığı, dahası mevcut subjektif güçle ulaşamayacağı birçok alan ve milyonlarca yoksul köylü örgütsüz durumdadır.

Köylülük, devrimimizin temel gücüdür ve bu nedenle köylülüğün örgütlenmesine özel bir önem de verilmelidir. Kürt ulusal hareketinin dışında köylülük ağırlıklı olarak zengin köylülüğün, büyük toprak ağalarının yönlendirdiği kitle örgütlerinde, tarım birliklerinde örgütlü olarak bulunuyor. Bu da demektir ki özellikle yoksul köylülüğün feodalizmle çelişkileri had safhadayken bu çelişkilerini mücadeleye dökeceği bir demokratik örgütlenme-

den yoksundur. Kürt ulusal hareketi açısından da köylülüğün sınıfsal sorunları diye bir sorun yoktur. Çünkü onlar için önce bayrak ve pazar. Yoksa yoksul köylülüğün toprak sorunu diye bir derdi yoktur. Bu tür burjuva önderlikli hiçbir ulusal hareketin toprak sorununu çözmek diye bir programı da yoktur. PKK'nin herhangi büyük toprak ağasının topraklarına el koyup yoksul köylüye dağıttığını işiten ve gören var mı? Hayır olamaz. Çünkü onun hedefi sınıfsal sorunları çözmek değil burjuva talepli, aynı zamanda demokratik karakteri olan ulusal baskıya karşı çıkmak ve kendi ulusal pazarına sahip çıkma mücadelesidir. Dolayısıyla bu tür hareketlerden toprak sorununu çözmesi de beklenemez.

Kürt yoksul köylülüğünün ulusal mücadeleye içerisinde yer alması ve esasında bu mücadelenin ağırlıklı olarak yükünü çekmesine rağmen kendi sınıfsal sorunları noktasında bugüne kadar ciddi bir ilerleme vs sağlayamamıştır. Sağlayamaz da. Milyonlarca yoksul emekçinin bu hareketin bayrağı altında toplanmasının birinci nedeni bir komünist partisi etrafında örgütlenmesinden yoksun oluşu iken diğer ikinci neden ise aynı halkın ulusal zulüm altında tutulmasıdır. Bu durumda "vatan ve hürriyet" çığlıkları atan bir hareket tabii ki halkı kendi ulusal burjuva bayrağı altında toplayacaktır. Milyonlarca halkın bu hareket etrafında birleşmesi, o hareketin niteliğinin ulusal burjuva karakterli olduğunu değiştirmez. Ki geçmişte Kürdistan devrimini PKK'ye havale eden bir çok küçük burjuva parti ve örgütü ideolojik olarak sapmaya götüren gerçeklik de tamda burasıydı. Aynı yanılıgılı yaklaşım bu kez tersi yönde ("reformist ulusal hareket" vb.) kendisini göstermektedir. Bir dönem sağ-liberal, şimdi ise sol-sekter anlayış ve yaklaşım. Bu da oportünist akımların ulusal hareket karşısında doğru bir ideolojik bakış açısına sahip olmadıklarını gösterir.

Ülkemizdeki güncel gelişmeler açısından da köylülüğün örgütlenmesi önem kazanmaktadır. Kürt ulusal sorunu açısından da buna bakmak gerekiyor. Özellikle İç Anadolu'nun yoksul Türk köylüsü yukarıda bahsettiğimiz örgütlenme ve önderlik gerçekliğinin sonucu olarak ideolojik olarak şovenizmin etkisinde bulunduğundan, Kürt ulusal mücadelesi karşısında yer almakta ve bu demokratik mücadelenin gelişmesine karşı düzen partilerinin yönlendirmesi altında geri bir tutum almaktadır. Halbuki ister sınıfsal zeminde olsun ister ulusal zeminde olsun yoksul Kürt köylülüğü, yoksul Türk köylülüğünün devrimci mücadelesinin müttefikidir.

Gerilla bölgelerinde kitlesel demokratik köylü örgütlenmeleri oluşturabilmek son yirmi yıldır bu bölgelerde yürütülen savaşın sonucunda gerçekten zorlu bir görev olarak karşımızda duruyor. Çünkü devlet 1990'lı yıllar boyunca gerilla bölgelerinde köyleri yaktı, yıktı ve buraları koruculuk ve yerel gericilik aracılığıyla kitlesel olarak da denetimine aldı. Tüm bunlara rağmen yine de bu alanlarda mücadele etmenin koşulları vardır. Ve sürdürülmektedir de. Köylere geriye dönüşlerin örgütlenmesi bu çerçevede ele alınmalıdır. Bazı bölgelerde devletin engellemelerine rağmen ısrarla köylere dönüşü zorlayanlar var. Bu tür köye dönüşlerin anlamı boşalan gerilla alanlarına basitçe nüfus aktarmak değildir. Çünkü köylerinden kentlere sürülen yığınlar kentlerde ne ekonomik ne de sosyal olarak yaşamlarını yeniden üretme olanağı bulabilmişlerdir. Bu nedenle kentlere zorla göçertilen köylülerin köylere geri dönüş mücadelesi yaşamsal olarak zorunlu bir mücadeledir. Bunun için de köylere geri dönüşleri desteklemeli, dahası desteğin ötesinde bizzat yapılabilirdiği oranda geriye dönüşleri hızlandırmanın özel olarak örgütlenmesine gidilmelidir.

Çünkü Türkiye-Kuzey Kürdistan gerçekliğinde kentlerin kendi nüfusuna ekonomik ve sosyal olarak imkanlar sunmadığı bir durumda köylerin bu şekilde boşaltılması tarihsel olarak bir ilerleme değil, aksine bir zulüm politikası, bir gerici politika olarak gündemleşmektedir.

Bunun dışında devletin de köye dönüşleri göstermelik ve kendi denetiminde gerçekleştirmek istediği uygulamalar da var. Bu uygulamalarda gerilla mücadelesine karşı işbirlikçilik temel olarak kullanılmak isteniyor. Bu durum gözönünde tutularak devlet yönlendirmeli geriye dönüşlerin amacı teşhir edilmeli, ama bu dönüşlere asla karşı çıkılmamalıdır. Çünkü yukarıda değindiğimiz gibi bu geriye dönüşler ekonomik ve sosyal olarak köylüler açısından zorunludur. Fakat köylülerin işbirlikçileştirilmesi hedeflenen bir siyasal sorundur ve köylüler bundan vazgeçirilmelidir. Bunların yanı sıra zengin köylülere ve büyük toprak ağalarına geriye dönüş adı altında köylülerin toprakları peşkeş çekilmeye çalışılmaktadır. Bu şekilde özellikle Kürt ulusal mücadelesine bir dönem aktif destek veren köylüler cezalandırılmak istenmektedir. Bu durumlarda köylülerin topraklarına haksız bir şekilde el koyanlar teşhir edilmeli ve gerekirse cezalandırılmalıdırlar.

Köylük bölgelerdeki faaliyetlerimiz köylü kitlelerin aktif politikanın-mücadelesinin içerisine girmelerine hizmet etmelidir.

Köye dönüşler gerçekleştiği oranda köylülükle ilişki salt gerillanın ihtiyaçlarının örgütlenmesi ve genel ajitasyon propaganda ile sınırlı olmamalı gerek yasal olanaklardan yararlanarak, gerek köylülerin kolektif bir yaşam oluşturmalarını sağlayacak kitle örgütlenmelerine ağırlık verilmelidir ve köylülük bizzat aktif politikanın içerisine sokulmaya çalışılmalıdır. Bu kitle

örgütlenmelerinde dikkat edilmesi gereken en önemli noktada bu örgütlenmelerin üretimin organize edilmesini sağlayan kooperatif özellikleri taşıması olmasıdır. Kısacası köylüler birlikte üretmeye ve ürünlerini belirlenecek hak ölçütleri içerisinde birlikte bunu pazarda tüketmeyi öğrenmelidirler.

Köylülüğün ekonomik ve sosyal sorunlarını mevcut sistem gerçekliği içerisinde asgari de olsa çözmenin sac ayaklarından birisi köylüleri üretim ve tüketim kooperatifleri içerisinde örgütlemek olmasıdır. Bu tarz örgütlenmeler köylülüğü dar rekabetçi yaklaşımdan önemli derecede kurtaracak ve onlara demokratik dayanışmanın yaşamsal olduğunu kendi pratikleri içerisinde öğretmiş olacaktır. Yine ancak bu tarz örgütlülüklerle yüzyıllardır sınıfsal özellikleri itibarıyla süren üretim ve bölüşüm alışkanlıklarında bir değişiklik ola-

mücadelesinin buralarda yoğunlaşıp yaygınlaşabileceği dikkate alınarak örgütlenme çalışmalarına gidilmelidir. Bunun dışında gerilla mücadelesine uygun olabilecek her bölge yine bizler açısından tercih edilebilirken, kendimizi ve çalışmalarımızı bu bölgelerle sınırlamak da doğru olmayacaktır. İlişkilerin olduğu yerlerde Ege'de, Karadeniz'in her bölgesinde İç Anadolu'da veya Trakya'da köylülüğü bu tür örgütlenmeler içerisine çekerek örgütlemeliyiz. İlişkiz olduğumuz yerler de ise yeni ilişkiler yaratmalıyız. Buralarda yapılacak çalışma gerçek bir kitle çalışması zemininde ele alınır ve örgütlenme bu temelde başarılı olursa bunun gerek bugün gerekse ileride bu alanlarda başlatılacak gerilla mücadelesine ve genel anlamda Halk Savaşı'na sağlayacağı katkılar büyük olacaktır. Onun güçlü bir politik-örgütsel kaldıraç ve ordusal gücü olacaktır. Çünkü sonuçta Halk Savaşı halkın bulunduğu her alan-

da kitlelere dayandığı müddetçe bölgenin koşullarına göre politik ve askeri mücadele biçimleri yaratır ve yaratmaktadır.

Bununla birlikte Halk

Köylülüğün içinde bulunduğu bağınaz küçük burjuva alışkanlıklardan ve tutuculuktan kurtulması öyle kolay ve çabuk olmayacaktır. Bu noktada kararlı olmak; sabırlı ve uzun vadeli bir şekilde bu alışkanlıklara karşı mücadele etmek gerekir. Onlar ilk planda sınıfsal çıkarları için üretilen birçok doğru politikaya karşı çıkacaklardır. Hatta bu politikalar kendilerine amiyane tabirle küfür gibi geleceğinden karşı çıkabilirler. Bu karşı çıkış öyle naif ve zarif bir karşı çıkış olmayacak, açıkçası çoğu zaman şiddete varan yaklaşımlara dönüşecek ya da ihbar edilerek değerlendirilecektir. Bütün bunlar bizleri yıldırmamalıdır.

caktır.

Kuşkusuz ki bu çalışmalar sadece gerilla bölgeleri veya gerilla savaşına elverişli alanlarla sınırlı tutulmamalıdır.

Gerilla bölgelerinde olduğu kadar aynı örgütlenme anlayışı ile gerilla bölgelerinin dışında da yoksul köylülük temel alınarak bu tür köylü örgütlenmelerine gidilmelidir. Öncelik konusunda gerilla bölgelerine yakın olan bölgeler tercih edilmeli ve gerilla

Savaşı belli bir strateji ve planlamaya dayandığından elbetteki bölgelerin seçiminde yukarıda sıraladığımız gibi bir öncelik sonralık sorunu vardır. Fakat bunun olması diğer alanlarda hiçbir şey yapılmayacağı ya da yapılamayacağı anlamına gelmez.

Yo unla arak
çalı malarımızı ısrarla
sürdümeliyiz

Bugün açısından somut olarak neler yapılabilir? Bunları somutlamak gerekecek. Bunun için gazetemizin-dergimizin dağıtım sorununu başta ele almak gerekiyor. Daha önce de çeşitli vesilelerle vurguladığımız gibi yayınlarımız bir ticari kuruluş vasıtasıyla ülkenin her bölgesine gönderiliyor ama toplatma ve diğer baskılar nedeniyle gazetemiz satış noktalarında sergilenmiyor ve okura ulaşamıyor. O zaman öncelikle bu sorunu halletmemiz gerekiyor. Potansiyel kitlenin bulunduğu her alana çeşitli yollarla gazetemizi ulaştırabilmek ve bunun dağıtımını yapabilmek önemlidir. Özellikle köylük nüfusun yaşadığı alanlarda neresi olursa olsun bunun ağını yaratabilmek oldukça önemlidir. Abonelikten, yerel kitapçılarla ilişkiye geçmekten tutalım köy kahvelerinden-köy kütüphane ve odalarına kadar yayınlarımızın dağıtımını yapmak için azami çaba sarf etmeliyiz. Yayınlarımızın dağıtımı ve okunmasının sağlanması asgari bir örgütlülük sağlayacaktır. Bununla birlikte gazetemizin dağıtımının ulaştığı bölgelerdeki ekonomik, sosyal ve politik olayların gazetede yer alması ve yorumlanmasını sağlamalıyız. Dikkat çektiğimiz görevler salt köylük bölgelerdeki çalışmalar açısından değil tüm çalışma alanlarında kitle ile yayınlarımız arasında bir görev olarak kabul edilmelidir.

Yayınlarımızın dağıtımını temelinde bir asgari örgütlenme yaratılmasıyla birlikte esas olarak yukarıda da değindiğimiz gibi kitlelerin dayanışma ve üretim kooperatiflerinde, üretici birliklerinde örgütlenmeleri esas alınmalıdır. Bölgede bir kooperatif örgütlenmesi varsa buna alternatif olmak yerine bunun içinde çalışılmalı ve eğer bu örgütün önderliği gerici bir yönetimin elinde bulunuyorsa, özellikle de bu tip kurumlar içerisinde çalışılmalı; kitlenin bu önderlikten kurtulması ve alternatif önderliği yanıbaşında bulması için daha fazla çaba

sarf edilmelidir.

Köylülüğün içinde bulunduğu bağnaz küçük burjuva alışkanlıklardan ve tutuculuktan kurtulması öyle kolay ve çabuk olmayacaktır. Bu noktada kararlı olmak; sabırlı ve uzun vadeli bir şekilde bu alışkanlıklara karşı mücadele etmek gerekir. Onlar ilk planda sınıfsal çıkarları için üretilen birçok doğru politikaya karşı çıkacaklardır. Hatta bu politikalar kendilerine amiyane tabirle küfür gibi geleceğinden karşı çıkabilirler. Bu karşı çıkış öyle naif ve zarif bir karşı çıkış olmayacak, açıkçası çoğu zaman şiddete varan yaklaşımlara dönüşecek ya da ihbar edilerek değerlendirilecektir. Bütün bunlar bizleri yıldırılmamalıdır. Bu, kitlelerin içinde bulunduğu politik bilinç seviyesinin gerçekliğidir. Ama onların bir gerçekliği de hem de en büyük ve kudretli gerçekliği vardır, o da şudur: Politikayı bir kavradılar mı o zaman onları hiçbir güç durduramayacaktır. Doğru politika köylülere nüfuz ettiğinde, dahası o ağır ve tutucu yaşamı isyana dönüştüğü takdirde, bu, bizzat isyanın bile önünü zor alacağı bir harekete dönüşecektir. Köylülük bu anlamda devrimci mücadele içerisinde önemli bir konumda olduğu kadar bu potansiyeliyle de muazzam bir öfkedir de. Bu öfkenin örgütlenip açığa çıkarılması ve kontrol altına alınabilmesi dediğimiz gibi kolay bir iş de değildir. Vermesini bildikten, bir başka deyişle onların sınıfsal çıkarlarına uygun somut önderlik yaptıktan sonra köylülüğün devrimci enerjisini örgütlü enerjiye çevirmek hiç de zor değildir. Yeterki onlara gitmesini, onlara vermesini bilelim. Uzakta kalarak köylülük örgütlenmez. Çünkü proletarya ve halka sınıf bilinci ancak dışarıdan verilir. Bunu da komünistlerden başka bir güç yerine getiremez.

Ki Maoist öncünün önderliğindeki gerilla güçlerinde varolan "asi çeteci eğilim-

lerin" kaynağı bu küçük burjuva köylü üretiminden gelmektedir. Bu çeteci yaklaşımların hangi boyutlara vardığı tarihsel muhasebede ortaya konulduğundan bunları tekrar etmeye gerek duymuyoruz.

Sonuç olarak köylülük sınıfı içerisinde çalışmanın büyük önemi olduğu ortadadır.

Köylük Bölgelerde Kitle Çalışması Üzerine

Türkiye-Kuzey Kürdistan'da devrimimizin esas görevi toprak devrimini başarıyla sonuçlandırmaktır.

"madde 84: Devlet girişimleri sosyalist niteliğe sahip olacak. Bu, aynı zamanda bütün toplumsal ekonominin önder gücünü yaratacaktır. Ancak bu cumhuriyet kapitalist (milli) özel mülkiyete el koymayacak ve halkın geçim koşullarına hükmetmeyen kapitalist üretimin gelişmesine engel olmayacaktır. Bu cumhuriyetin ekonomisi; devlet sektörü, özel sektör ve kooperatif sektöründen oluşacaktır."

"madde 85: Büyük toprak ağalarının topraklarına el konulacak ve topraklar 'toprak işleyenindir' ilkesine uygun bir şekilde yoksul köylüler ve tarım işçileri başta olmak üzere köylülere dağıtılacaktır. Köylük bölgelerdeki zengin köylü ekonomisine esasta dokunulmayacak bunların ihtiyaç fazlası devletleştirilecektir. Ayrıca devletin mülkiyetinde olup işletilmeyen tarıma elverişli araziler üzerinde sosyalist nitelikte devlet üretim çiftlikleri kurulacaktır."

Türkiye-Kuzey Kürdistan'da önümüzdeki devrimin ilk hedefi demokratik devrimin özünü oluşturan toprak devrimini gerçekleştirmektir. Çünkü köylülüğün toprak sorunu ortada kaldığı müddetçe bu topraklarda ne türden burjuva bir siyasal ve top-

lumsal gelişme olursa olsun yine de bu durum son noktada işçilerin ve yoksul köylülüğün sosyal refahını getirmeyecek; ve emeğin özgürleşme mücadelesi mutlaka ve mutlaka kendi içinde bir güdüklük taşıyacaktır.

Burjuvazinin toprak sorununu çözme diye bir derdi de yoktur. Ülkedeki egemen sınıf burjuvazisinin komprador bürokrat burjuvazi olduğunu, bu gerici burjuvazinin de büyük toprak ağalarıyla iç içe bir şekilde sistemi yönettiklerini vurgulamaya gerek görmüyoruz. Her iki sınıf da işbirlikçi ve uşak bir şekilde emperyalizme göbekten bağımlıdır. Emperyalizmin toprak sorununu çözmek yerine büyük toprak ağalarını ayakta tutmak için daha fazla çaba harcar. Çünkü feodalizm emperyalizmin daha fazla işine gelmektedir. Salt ekonomik açıdan değil, ama buna bağlı olarak işçilerin, köylülerin ve tüm emekçilerin siyasal olarak kendi iktidarlarını gerçek anlamda kurmaları mümkün olmayacak ve yeni bir bürokratik burjuva sınıf iktidarına teslim olması kuvvetle muhtemel olacaktır.

Öyle ki Türkiye-Kuzey Kürdistan'da günümüze kadar mevcut toplumsal sistem kısmi de olsa (istisnai dönemler ve haklar hariç) işçi ve köylülerin de kendi haklarını koruyabildikleri demokratik kurumlar ve siyasal bir dönem olmamıştır. Yeni Demokratik Cumhuriyet Programı'nda da işaret edildiği üzere TC kurulduğundan beri faşist diktatörlük hakim olmuştur. Bu kısa dönemlerde varolan demokratik gelişmeler ise hiçbir şekilde kalıcı kurumlar bırakmamış, aksine bu dönemlerin arkasından daha koyu faşist uygulamalar gündeme gelmiştir.

Bu bağlamda Türkiye-Kuzey Kürdistan'da "demokrasi sorunu" aynı zamanda feodalizmin tasfiyesine bağlıdır. Feodalizm demokrasinin reddidir. Dahası feodalizm komprador burjuvaziyle birlikte fa-

şizmin sosyal dayanağını oluşturmaktadır. Çünkü her ikisi de faşizmin sosyal dayanaklığını yapan “en gerici,” “en şoven” ve “en ırkçı” sınıflardır.

Köylülüğün devrimci mücadele içerisinde yer alması bu nedenle de çok önemlidir. Köylülüğün demokratik devrimden çıkarı nedir? Bunu ortaya koymadan köylülüğün demokratik devrime katılmasını beklemek ve istemek her türlü niyetin ötesinde eksik bir devrimci çaba ve istem olacaktır.

Bu bağlamda Yeni Demokratik Cumhuriyet Programı’nın ilgili maddelerini yazımızın başında ortaya koyduk.

Aktardıklarımız program olması itibarıyla kısaca maddeler halinde söz konusu politikalara işaret etmektedir. Program maddelerinden anlaşılacağı üzere Yeni Demokratik Devrim’le köylü iktisadı tamamıyla yeniden düzenlenmektedir. Ve bu maddeleri köylüler okuduklarında ya da onlara anlatıldığında onlar bu maddelerde yazılanlar dışında mevcut ezilmişlik ve sömürülüşlüklerinden başkaca kurtuluş imkanı olmadığını göreceklerdir.

Bugüne kadar egemen sınıf partileri köylülüğe ilişkin çeşitli programlar açıkladılar, hatta bu yalan ve demagoji üzerine kurulu programlarını hükümet olduklarında hükümet programlarına da aldılar. Her biri tek başına “köylülüğü kalkındırmayı amaçladıklarını” söylediler. Bol bol yalan ve demagoji üzerine kurulu siyaset yaptılar-yapıyorlar. Ama bu yalancılar güruhu bırakalım köylülüğü kalkındırmayı bir kenara köylülüğe ilişkin en ufak bir noktada iyileştirmeyi dahi yapmadılar. Yapamazlar da. Çünkü onların sınıfsal yaşam kaynağı köylülüğü daha fazla sömürmek üzerine kuruludur. Tam aksine köylülük tarımda yarı-feodal burjuvaların elinde bulundurduğu teknik üretim araçları sayesinde gün geçtikçe daha ağır sömürüye tabi tutulmaktan ve yosul-

laşmaktan kurtulamadı. Tüm bunlar gıda ve tarım ürünlerinin karşısındaki her türlü rekabeti ortadan kaldırma amaçlıdır. Kısacası bunlar, topraklarından edilen ya da üretimden çıkarılan köylüden elde edilenler üzerine yeni yatırımlar yapmak değil, varolan üretimi ve sermaye dolaşımını ancak rahatlatmak için feodal burjuvazi tarafından devreye konulan politiklardır.

Türkiye-Kuzey Kürdistan’da bu politikaların tek bir anlamı var o da “ilerleme” değil yıkımdır! Bir başka deyişle feodal burjuvazinin politikaları köylülerin lehine değil aleyhinedir. Çünkü feodal burjuvazi kendi çıkarlarına aykırı olan bir iyileştirmenin altına imza atmaz. Atması demek onun daha fazla sömürü ve zulümden vazgeçtiği anlamına gelir. Bu da eşyanın tabiatına aykırıdır. Ancak bilinirki her bir olumsuzluk kendi içinde diyalektik olarak olumluluğu da barındırır. İşte bu gerçeklik ve genel tarihsel koşullar açısından bu fazla yıkım savaşlarla aşılabilecek ya da bir devrime yol açabilecek koşulları da hazırlamaktadır.

Zaten bu koşullar aynı zamanda emperyalizmin kendi iç çelişkilerinin de göstergesi olmaktadır. Dolayısıyla emperyalistlerin kendi aralarındaki pazar kavgalarının son yıllarda geçmişe oranla daha zorlu geçmesinin de nedeni olmaktadır.

Tüm bunlar Türkiye-Kuzey Kürdistan’ın da feodalizmle geniş halk yığınları arasındaki çelişkinin daha da şiddetlendiğini göstermektedir.

İşte tüm bu gerçekleri köylülere anlatmak ve onları demokratik devrim mücadelesi içerisine çekmek demokratik devrim mücadelesinin ivmelenmesine yol açacaktır.

Köylülerin bugün açısından siyasi yaşama katılımları ekonomik ve sosyal şartlarına uygun olarak tutucu bir şekilde kendisini göstermektedir. Daha çok gelenek-

sel, muhafazakar ve az çok dini söylemlere sahip düzen partilerine eğilimleri vardır. Bilindiği gibi dinin feodalizmle çok güçlü siyasi-ideolojik bağı mevcuttur. Son yıllarda genel seçimlerde ise genel eğilimleri daha çok denememiş (?) düzen partilerine oy vermektedir. Bu kesite kadar sistem partileri içerisinde köylülük içerisinde daha çok oy alan parti ise Adalet Partisi ve devamcılarıydı. Bu tablo zaman zaman değişmektedir. Son yıllarda ise az önce sö-

zünü ettiğimiz gibi feodal islami ideoloji doğrultusunda siyasi şekillenmesini yapan düzen partisi ve onun yedeğindeki partilere oy vermektedirler. Dahası 1999 seçimlerinde MHP gibi faşist parti dahi kendisine verilen oyların büyük çoğunluğunu köylük kesimlerden almıştır. Ancak şu da bir gerçeklik ki köylülüğün ekonomik olarak feodalizme yakınlığı onu daha çok feodal ağırlıklı partilere meyil ettirmektedir. Halk arayış, dahası öncülük ve önderlik boşluğu yaşadığından her seçim döneminde şu parti bu parti deyip yönelimlerini değiştirmektedir. Sistem yöneticilerinin istikrarsızlığı doğal olarak halkın seçimlerdeki yönelimini de değiştirmektedir. Devletin hükümetler düzeyinde süren siyasi istikrarsızlığı halkta seçim döneminde farklı partilere oy vermeyi bereberinde getirmektedir.

Bu bağlamda köylülüğün bir değişiklik

Köylülük derken, şüphesizki bununla feodal dönemin köylülüğünü anlamamalıyız. Kapitalizmin doğal ekonomiyi, dolayısıyla feodalizmi parçalamasıyla birlikte bu sınıf içerisinde de farklılaşma olmuştur. Yani köylülük, üretimde oynadıkları rol bakımından genel olarak üç ara sınıfa ayrılmaktadır. Zengin, orta ve yoksul köylülük. Demokratik devrim esas olarak baştan beri vurguladığımız gibi yoksul köylülüğe, sonra ise orta köylülüğe dayanmaktadır-dayanacaktır. Çünkü toprak sorunu esas olarak yoksul köylülüğün sonra ise orta köylülüğün sorunudur.

isteği ve arayış içinde olduğunu rahatlıkla söyleyebiliriz. Yukarıda da değindiğimiz gibi son IMF programı ile durumu daha da kötüleşen köylülüğün çelişkileri giderek derinleşmektedir.

Daha önce belirttiğimiz gibi köylülüğün demokratik ve sendikal anlamda örgütlenmesi, özellikle kooperatifler içerisinde örgütlenmesi bugün ve gelecek açısından da gerekli ve zorunlu bir görevdir. Bu örgütlenmelerin geliştiği oranda kırsal siyasi iktidarlarda değil mücadelenin yükseldiği,

koşullarının olduğu her alanda köylülerin topraklandırılması, toprak ağalarının topraklarının dağıtımı, kısacası toprak işgalleri mümkün olabilecektir. Bu ekonomik örgütlenme esas olarak yoksul köylülüğe dayanmakla birlikte orta köylülük, dahası zengin köylüler de dışlamayacak, aksine onları da kapsayacak bir şekilde devrimci halk cephesinin nüvelerini ya da bizzat kendisini oluşturacaktır.

Köylülük derken, şüphesizki bununla feodal dönemin köylülüğünü anlamamalıyız. Kapitalizmin doğal ekonomiyi, dolayısıyla feodalizmi parçalamasıyla birlikte bu sınıf içerisinde de farklılaşma olmuştur. Yani köylülük, üretimde oynadıkları rol bakımından genel olarak üç ara sınıfa ayrılmaktadır. Zengin, orta ve yoksul köylülük. Demokratik devrim esas olarak baştan

beri vurguladığımız gibi yoksul köylülüğe, sonra ise orta köylülüğe dayanmaktadır. Çünkü toprak sorunu esas olarak yoksul köylülüğün sonra ise orta köylülüğün sorunudur.

Zengin köylülük de büyük toprak ağaları, komparador kapitalizm ve emperyalizm tarafından ezilip baskı altında tutulmaktadır. Fakat Zengin köylülük elinde bulundurduğu üretim araçları sayesinde ikili bir karaktere sahiptir. Bunların bir kısmı karşı devrim saflarında yer alırken önemli bir kısmı ise devrim saflarında yer alma potansiyeline sahiptir. Bu sınıfı kır millî burjuvazisi olarak tanımlamak doğru olacaktır. Bu anlamda zengin köylülere karşı kazanma politikası yürütmek zorunludur. Çünkü bunlar ülke genelindeki millî burjuvazinin bir kısmını oluşturlar ve özellikle emperyalizmle olan çelişkileri gözardı edilemeyecek kadar büyüktür. Ama sınıfsal yapıları bu çelişkilerini devrimci bir tarzda dile getirmek noktasında sallantılı, yani ikirciklidirler. Çünkü kaybedecekleri mülk oranında düşünürler ve kazanacaklarının garantisi olmadan renklerini belli etmezler. Devrime bakış açıları da böyledir. Devrimin istikrarı ve güçlülüğü bunların devrime karşı duruşlarını belirler. Devrim güçlendikçe devrime katılırlar. Bu nedenle zengin köylülüğe karşı itinalı bir kazanma politikasıyla gitmek zorunludur.

Dikkatleri çekmek istediğimiz önemli bir nokta şudur: Ekonomik kaynaklı üretim kooperatiflerine üyelik sisteminde kim ne kadar para yatırıyor o kadar hak almalıdır anlayış ve siyasetine karşı çıkılmalıdır. Üyelik aidatları eşit olmalıdır. Yoksa yeni zengin burjuvalar yaratılmış olur. Yoksul ve orta köylülük ekonomik olarak hiç bir şey kazanmamış olur. Kısacası, ekonomik merkezli bu tür örgütlenmelerde bu önemli ayrıntıya dikkat edilmelidir.

Gerek Yeni Demokratik Cumhuriyet

Programı'nda yukarıya aldığımız maddeler gerekse toprak işgalleri vs. için belirttiklerimiz köylülüğün örgütlenmesi için doğru politikalarlardır. Fakat köylüler yine de bugün için bu politikaları uygulanamaz olarak niteleyeceklerdir. Bilinmelidir ki 1980 öncesinde gerçekleştirilen, yani 60'lı ve 70'li yıllar boyunca gerçekleştirilen toprak işgalleri vb. hareketler, köylüler içerisinde kalıcı örgütlenmelere dönüşemediğinden ve ardından 80'de alınan yenilginin etkisi ve sonrasında iç savaş içerisinde devletin azgın yönelimi köylülüğü bu noktada yıldırılmış ve çaresizce bir umut arayışına itmiştir. Bundandır ki köylülük içerisinde yapılacak çalışmalarda bu önemli nokta göz önünde tutulmalı ve istikrarlı bir örgütlenme politikası izlenmelidir.

Köylülüğün politikaya ilgi ve sınıfsal-siyasal duruşunu ele aldığımızda sık sık tutucu olduklarından vs. bahsettik. Bu tutuculuklarının feodalizmle olan ekonomik-siyasi bağından kaynaklı olduğunu da belirttik. Ama şu da var ki köylülüğün çok ağır ekonomik sömürü altında olmaları gerçekliği onların aynı zamanda "en geri olarak en ileri"yi temsil etmekte olduklarını da göstermektedir. Bunu söylerken proletaryadan daha ileri bir sınıf olduğunu tabii ki söylemek istemiyoruz. Proletarya ideolojik-siyasi bakımdan elbetteki köylülükten daha ileri ve devrimci bir sınıftır. Bu durum farklı. Devrim çelişkilerini çözmek açısından durum ise farklıdır. Ülkenin yarı-feodal yarı-sömürge sosyo ekonomik yapıya sahip olması gerçekliği, en önemlisi de köylülüğün toprak sorununun çözülmemiş olması bu gibi ülkelerde devrimin öncelikli olarak köylülüğe dayanmasını zorunlu kılmaktadır.

"Nerede fazla sömürü ve baskı varsa orada daha büyük direniş ve mücadele vardır" kuramı, Türkiye-Kuzey Kürdistan gerçekliği için oldukça geçerli ve uygulanabilir tezdır. Bugün geriye dönüşlerle bir-

likte her ne kadar Avrupa-merkeziliğin büyümesine kapılan ideolojik kırılganlıklar belli bir oranda gelişmiş olsa da ancak bu kırılganlıkların gücü de “doğu rüzgarı batı rüzgarını alt edecek” bilimsel devrim kuramını çürütmeye yetmeyecektir. Örnek vermek için fazla uzağa gitmeye gerek yok. Latin-Amerika, Asya ve Afrika ülkelerinde yürütülen sosyal ve ulusal kurtuluş mücadelelerini görmek isteyen göz, bu teorinin ne denli bilimsel olduğunu anlar. Peru’dan Nepal’e, oradan da Kolombiya, Filistin ve şu anki Irak ulusal direnişine kadar yürütülen sosyal ve ulusal kurtuluş mücadeleleri Avrupa’da değil bu saydığımız dünyanın kırlarında yürütülmektedir.

Avrupa, özellikle de batı Avrupa’nın kapitalist-emperyalist ülkelerinde işçi aristokrasisine değinmeye ise hiç mi gerek yoktur. Söz konusu emperyalist ülkelerde son yıllarda baş gösteren ekonomik bunalım ve sosyal haklardaki kısıtlama elbetteki bu ülkelerdeki mücadeleyi etkileyecektir. Fakat bu durum söz konusu ülkelerde devrim yolaçacak ne bir objektif ne de subjektif koşullar seviyesinde değil. İtalya dışında MLM partiler bile henüz subjektif olarak şekillenmiş değil. Ki onun da kitleler üzerindeki politik nüfuzu oldukça zayıftır. Sözümlü fazla uzatmadan “Latin-Amerika, Afrika ve Asya ülkeleri devrimin fırtına merkezleridir” tezi, dün olduğu gibi bugün de bilimseldir. Unutmayalım ki bu kıta ülkelerinin fırtına merkezleri olmasını sağlayan gerçeklik ora ülkelerinin ekonomik, siyasal koşullarıdır. Hepsi de yarı-feodal, yarı-sömürge ve hatta kimisinin sömürge ülkeler ve uluslar olma gerçekliğidir.

Bütün bu söylediklerimiz Türkiye-Kuzey Kürdistan devrimi için de geçerlidir. Türkiye-Kuzey Kürdistan devriminin de fırtına merkezi kırlardır. Emperyalizmin ve yerli uşaklarının en zayıf halkalarını ülkenin kırları oluşturmaktadır.

Bu önemli noktalar üzerinde durmamızın ana nedeni köylük alanlarda yapılacak çalışmalara bir ön bilinçle başlanması içindir.

Bu meseleyi değişik boyutlarıyla incelemeye ve özellikle program maddelelerinin açılması üzerinde durmaya devam edeceğiz.

Kooperatifleşme Sorunu

“madde 107: Başta büyük toprak ağaları olmak üzere, çiftlik beyliği ve tüm feodal kalıntılar tasfiye edilecek, bunların toprakları başta yoksul köylüler ve tarım işçileri olmak üzere köylülere dağıtılacaktır. Bunun yanında kolektif mülkiyetin temelini atmak için somut durum ve köylülerin talepleri de dikkate alınarak büyük kapitalist devlet çiftliklerine dönüştürülecektir.

madde 108: Köylülerin bankalara, tefeci ve tüccarlara olan borçları iptal edilecektir. Tarımı geliştirme, boş ve çölleşen toprakları üretime açma politikasının gereği olarak köylülüğe eğitilmiş personel, ucuz makine, tohum, gübre, zirai ilaçlar ve faizsiz kredi verilecektir. Ayrıca doğrudan tarımsal üretime hizmet eden, çevreyi koruyup güzelleştiren ihtisas okulları açılacak ve köylüler eğitimden geçirilecektir.

madde 109: Tarım bölgelerinde tarım ve hayvancılığın gelişmesine doğrudan hizmet eden politikalar geliştirilecek, çevreye zarar vermeyen küçük çaplı endüstri işletmelerinin yaygın bir şekilde kurulmasına ön ayak olunacaktır.

madde 110: Köylerde genel bir kooperatifleşme hareketine önderlik etmenin yanı sıra köy komünlerinde çeşitli nedenlerden dolayı yer almak istemeyen mülk sahibi köylülerin içinde örgütleneceği kooperatiflerin kurulmasına önderlik edilecek, kooperatiflere katılmada gönüllülük ve karşılıklı yarar temel alınacaktır.

madde 111: Toprak reformunun yaşama geçirilmesi ve toprakların dağılımı devrimci köylü iktidar organları olan köy halk meclislerince gerçekleştirelecektir. Köy halk meclislerinin göreve atanması ve alınmaları da seçmenlerin çoğunluğunun iradesinde olacaktır."

Yeni Demokratik Cumhuriyet Programı'nın 110. maddesinde belirtildiği üzere "köylerde genel bir kooperatifleştirme hareketine önderlik..." edilmesi köylülük açısından ve köylerde üretimin kollektifleştirilmesi ve bunun giderek daha üst düzeyde komünal mülkiyete dönüştürülmesi, toprak devriminin süreklileştirilmesi, tamamlanması ve mülkiyetin ve üretimin sosyalleştirilmesi açısından en temel politika olarak yer almaktadır.

Yoksul ve orta köylülüğün tarım komünlerinde doğrudan yer alması onların sınıfsal çıkarları açısından kolaylıkla kabul edilebilir olacaktır. Yoksul ve orta köylülük küçük üretimlerinin ancak bu şekilde pazarda rekabet şansı bulabileceğini devrim öncesi şartlarda öğrenmişlerdir. Kendi aralarındaki dar, kısır rekabeti de bu şekilde ortadan kaldıracak olan yoksul ve orta köylülük, henüz bir bütün olarak sosyalizm koşullarına geçilmediğinden varolan milli pazarda ürünleri için bir rekabet şansı bulabilecektir ve ürünlerini daha bilimsel ve verimli üretebileceklerinin farkındadırlar. Elbette Yeni Demokratik Cumhuriyet şartlarında varolan pazar bugünkü gibi kontrolsüz veya tamamıyla sömürücü sınıfların denetiminde olan bir pazar olmayacaktır. Bu kapitalist şartlar ekonomik olarak devam etmek zorunluluğunda olduğu gibi, bu genel koşullar yerel halk meclislerinin ve merkezi halk meclisinin denetiminde olacağından köylülüğün içinde olacağı rekabet pazarda sosyalist sanayininin kurulması için gerekli toplumsal sermaye birikiminin sağlanması için olacaktır.

Genel bir kooperatifleştirme hareketi başlatmak için devrimin gerçekleşmesini de beklemeye gerek yok. Bu hareket şimdiden başlatılabilir. Elbette ki bu bir güç meselesidir. Fakat bilinir ki politik güç doğru bir politika ve örgütlenmeden geçer. Örgütlenme yapmadan güç olamazsın ki! Dolayısıyla şimdiden bunun alt düzeyde de olsa çalışmalarına başlamak ve köylüleri örgütlemek önemlidir.

Ekonomi aynı zamanda merkezi planlamaya dahil olacağından köylülüğün üretiminde aşırı israf veya üretim fazlası olmayacaktır. Yine sosyalist sanayi için birikim bu esaslarda köylülüğün de denetleyebileceği koşullar ve gönüllülük esasına dayanacağından, bu sosyalizm için de olsa ağır, katlanılamayacak zorunlu vergiler aracılığıyla değil, tamamiyle toplumsal ihtiyaçların belirleyeceği ve ekonominin dolayısıyla köylülüğün kaldırabileceği gerçekçi esaslara dayanarak gerçekleşecektir.

Yine bu komünler aracılığıyla üretim için geçen zaman azalacak ve böylelikle bugünkü şartlarda varolan yıpratıcı ve kalan zamanlarda kendilerini tamamen köy kahvelerinde kağıt oyunlarının ya da evlerinde televizyon başına mahkum eden o ömür törpüsü yaşam tarzından kurtulacaklardır.

Genel bir kooperatifleştirme hareketi köy komünlerinin yanısıra zengin köylülüğün de bu kooperatifler içerisinde yer alabilecek olması üretimin, kooperatifleşmenin yaygınlaşması oranında kapitalist özel-

liklerinden kurtulmasına elverdiğince kolektifleşmesine yol açacak ve sosyalist devrimin ekonomik ve sosyal şartlarını oluşturacaktır. Zengin köylülük bu kooperatiflere gönüllülük esasına dayanarak katılacaktır. Bunun dışında herhangi bir zorlamaya tabi olmayacaktır. Varolan milli pazarda kendi ekonomik güçlerine göre hareket edecekler ve diğer tüm haklardan yararlanabileceklerdir.

Bununla birlikte zengin köylülüğün en azından kooperatifler aracılığıyla kolektif üretime katılması demokratik devrimin sosyalizme geçişine hızlandırıcı ve kolaylaştırıcı bir etkisi olacağından bunlara karşı eğitici ve kazanıcı davranılması daha önce de işaret ettiğimiz gibi önemlidir.

Kooperatifler her ne kadar kolektif bir üretim şekli olsa da sonuçta kapitalist birliklerdir. Pazarı yönelik üretim olduğu müddetçe bu özelliğini nesnel olarak koruyacaktır. Bu niyetlerden bağımsız bir durumdur. Kooperatiflerin kapitalist niteliklerinin dönüşmesi mülkiyetlerin bir bütün olarak toplumsallaşmaları sonucu gerçekleşecektir. Bu durumda dahi, yani sosyalizm koşullarında dahi üretim merkezi olarak planlanmasına rağmen halen emek değer yasasının geçerli olması nedeniyle yani üretimin ve bölüşümün "herkesten yeteneğine ve herkese ihtiyacı kadar" ilkesine göre belirlenene kadar kapitalist nitelikleri varolacaktır. Lenin'in deyişiyle "sosyalizm, burjuva hukukunun en genişletilmiş halidir". Kooperatifler ve köy komünleri de aynı niteliktedir.

Fakat böyle olması, kooperatiflerin ve komünlerin bir bütün olarak kapitalizme hizmet ettiği anlamına gelmez. Aksine devrimin ekonomik, sosyal ve kültür devrimleriyle süreklileştirilmesi aracılığıyla bu örgütlenmeler devrime hizmet edecektir. Ki bu da adım adım üretimin ve bölüşümün bir bütün olarak özel mülkiyet ilişkisi ve özelliklerinden kurtulmasına hizmet edecektir.

Yine Lenin yoldaştan aktararak kooperatifleşmenin önemini bir kez daha vurgulamak istiyoruz:

"Şimdi, her zamankinden daha çok desteklemek zorunda olduğumuz toplumsal düzenin şu an kooperatifsel düzen olduğunun bilincine varmalı ve bu bilgiyi gerçekliğe dönüştürmeliyiz. Ama onu sözcüğün gerçek anlamıyla desteklemeliyiz, yani bundan herhangi bir kooperatif ticareti anlamak yetmez; bu destekten, bir kooperatif ticareti desteklemeyi anlamalıyız. Kooperatif ticarete katılan köylüye bir prim vermek mutlak doğru bir formüldür, ancak burada bu katılıma incelemek gerekir-sorunun püf noktası budur. Kooperatifçi bir köye gelip orada kooperatif dükkanını kurduğunda, aslında halk buna katılmaz, fakat aynı zamanda kendi çıkarını düşünerek, ona katılmayı denemek için acele edecektir". (Kooperatifçilik üzerine, 4 Ocak 1923, İşçi Köylü ittifakı, İnter Yayınları, s. 197-198)

Genel bir kooperatifleşme hareketi başlatmak için devrimin gerçekleşmesini de beklemeye gerek yok. Bu hareket şimdiden başlatılabilir. Elbette ki bu bir güç meselesidir. Fakat bilinir ki politik güç doğru bir politika ve örgütlenmeden geçer. Örgütlenme yapmadan güç olamazsın ki! Dolayısıyla şimdiden bunun alt düzeyde de olsa çalışmalarına başlamak ve köylüleri örgütlemek önemlidir. Yine var olan köylü sendikalarına, derneklerine ve tarım birliklerine yönelik çalışmaları yürütmek önemlidir. Bizim bu alanlarla ilişkimiz yoksa bile ilişkisi ve çalışması olan devrimci yapıları desteklemek bugünden yapabileceğimiz görevlerdir.

Bu görev, sadece bu alanlarla somut olarak görevlendirilecek faaliyetçilerin işi de olmamalıdır. Belli bir koordinasyon içerisinde yaz mevsimi şehirlerden köylü- rine gidip-gelen tüm faaliyetçilerimiz bu

konuda çeşitli girişimlerde bulunup, hatta öncü rolünü oynayabilirler. Düzenli periyotlarla bu ilişkilerini güçlendirmek için görüşmeler yürütebilirler. Kaldı ki bu tür çalışmalar esas faaliyet alanında yaptığı çalışmayı da engellemez. Daha önce bu noktada öğrenci gençliğin önemli görevler yerine getireceğinden söz etmiştik. Aynı şekilde durumu uygun tüm faaliyetçilerimiz bu çalışmaları önceden planlayarak, bu merkezli ilişkiler yakalamak için zamanını planlayabilir ve bu konuda adım atabilirler.

Bilindiği gibi Tür-Köy-Sen isimli bir köylü sendikası var ve birçok ilde de çalışmalarını yürütmektedir. Dönem dönem gazetemizde çalışmalarına yer verdiğimiz bu sendikanın daha geniş çapta ve yaygın bir şekilde örgütlenmesini sağlamak demek, yani köylülüğün bu sendika içerisine çekilmesi örgütlenmede belli bir ölçüde de olsa boşluğu gidermiş olacaktır. Bunun gibi örgütlenmelere destek vermek, onlar içerisinde bir fiil yer almak, dahası bu sendikalar içerisinde doğru bir perspektif ışığında çalışmak sınıf savaşımında, demokratik mücadelede güçlü bir mevzinin oluşmasına yol açacaktır.

Türkiye-Kuzey Kürdistan arazi ve nüfus bakımından büyük ve geniş bir ülke. Bu ülkenin geniş topraklarında devrimci ve komünist parti ve örgütleri esasta devletin yalan ve demagoji üzerine kurulu propagandasıyla bilen; dahası bu siyasetleri tanımayan ve onların ne yapmak istediklerini bilmeyen, hatta sadece bazı sansasyonel eylemler sonucu isimleriyle tanıyan on milyonlarca emekçi köylü var. Dolayısıyla ki bu örgütsüz milyonlarca emekçi insanımıza devrimin programını götürmek, devrimci örgütlenmeyle tanıştırmak gibi ciddi ve büyük bir görevimiz var. Dahası onları kendi sınıfsal gerçeklikleri içerisinde demokratik, sendikal örgütlenmelerde bir araya getirip örgütlemek gibi bir soru-

numuz var. Bu görevimiz ertelenemez, savsaklanamaz bir şekilde önümüzde duruyor. Bu görevi küçümsemek, köylülüğün devrimimizde oynadığı rolü küçümsemektir. Yeterki o milyonlara gitmesini ve vermesini bilelim.

Yukarıda değindiğimiz gibi bu konuda geniş bir çalışma yapmak güç işidir. Ancak güçlenmek durduğumuz yerde olmuyor. Güçlenmek ve yeni ilişkiler yaratmak için hiç durmadan çalışmalıyız. Hem de sıkı sıkı çalışmalıyız. Resmi devlet istatistiklerine göre ülkede toplam "9 milyon işsiz var." Bunların çoğunluğu, köyden üretim araçlarından yoksun oluşlarından dolayı, şehirlere göçetmek zorunda kalan yoksul köylülerdir. Bunları kır-şehir diyalektiği içerisinde örgütlemek zorundayız. Köylerde kooperatif hareketinin yaygınlaşması demek bu nüfusun şehirlere akmasını da önlemek demektir. Çünkü yoksul da olsa kendi ürününü değerlendirmiş olacaktır. Bu, aynı zamanda gerillaya ve halk ordusuna daha fazla insan unsurunun akmasını da beraberinde getirmiş olacaktır.

Bilinir ki nasıl ki değirmen taşıma suyla dönmezse, öyle de halk ordusu da esas bileşimini şehirlerden oluşturarak büyümmez. Onun esas gücünü köylülük, hem de yoksul köylülük oluşturacaktır. Devrimimizin temel gücü köylülüktür diyorsak, o halde halk ordusunun esas bileşimini de köylülük oluşturmak zorundadır. Bunun için de köylülüğü ortaya koyduğumuz kurumlar içerisinde örgütlemeyi devrimimizin önemli bir görevi olarak bilmeliyiz. Bu, ancılık, peynircilik, fıstık, fındık, çay, fasulye, hatta su(munzur suyu) gibi kooperatifler şeklinde olabilir.

Tarım işçilerini sendikal örgütlenme içerisine çekmeyi de unutmamalıyız. Milyonlarca tarım ve mevsimlik işçi bu ülkede yaşıyor. Mevsillik işçiler Çukurova bölgesinde oldukça yoğundur. Bu işçilerin

ezici çoğunluğunu ise Kuzey Kürdistanlılar oluşturmaktadır. Örgütsüz oldukları için işgünlerini oldukça ucuza satmaktadırlar. Toprak beyleri onların sırtında çok büyük sömürü yapmaktadır. Özellikle de pamuk, pancar ve tütün işçileri bu ülkede en fazla sömürüye uğrayan işçi kesim arasındadır diyebiliriz.

Kadro sıkıntımız mı var, bunu da ancak çalışarak, yani yeni ilişkiler yakalayarak çözebiliriz. Pratikte atılan her bir adım kendisiyle birlikte yeni yeni kadroları ortaya çıkartacaktır. Çünkü pratik; yetenek ve tecrübe demektir. Bu da yeni yeni kadroların ortaya çıkmasını getirir. Politik yetenek ancak politik faaliyet içerisinde olur. Bu da ancak kitleleri örgütlemekle sağlanır.

Sınıf savaşımı içerisinde, var olan örgütlülüğümüzü kesinlikle ve kesinlikle çalıştırarak, üretici kesimler içine yaymalıyız. Daha net bir ifadeyle, devrimimizin temel ve öncü güçleri olan işçiler ve köylüler içerisinde örgütlenmeliyiz. Ancak bu şekilde sınıf mücadelesi ivme kazanır. Bu tarz örgütlenmeler hem sağlam zeminler üzerinde yükselmemizi hem de var olan örgütlülük yapımızı güçlendirir ve sınıf mücadelesinin zorluklarına karşı güçlü bir duruşu olur, iniş ve çıkışlarına esneklik göstererek kendisini adapte edebilir.

Köylülüğün örgütlenmesi için sık sık vurguladığımız gibi illaki alternatif örgütlenmeler yaratmak gibi bir zorunluluğumuz yok. Var olan örgütlülükleri içerisinde onları kazanmak daha da zor ama daha sağlam olanıdır. Köy odalarında sağlanacak ilişkilerin zamanla kooperatifleşmeye dönüşmesi daha doğru bir ilerleme olacaktır. Alt düzeyde bir örgütlenmeden daha üst düzeyde bir örgütlenmeye geçiş olacağından hem daha sağlam, hem de daha kalıcı olacaktır.

Bugün büyük kentlerde(özellikle de İstanbul, Ankara ve İzmir gibi) bir çok yöre

derneği var. Bunlar daha çok sosyal dayanışma amaçlı kurulmakta ama yine de bir çoğu amacının dışında, özellikle de gayri meşru ilişkileri kamufle amacıyla kullanılmaktadır. Bununla beraber amacına uygun faaliyet yürüten ve aynı zamanda binlerce üyeye sahip dernekler de var. Bunların köylerle, ilçeleriyle sıkı ilişkileri var. İşadamlarından memurlara, işçilere, bir çok yöre insanını bir araya getirmektedir. Gençlik, kadın gibi alt örgütlenmelerle tüm yöre insanlarına demokratik bilinç verme çabası içerisinde. Bu yöre dernekleri üzerinden de köylük bölgelerdeki insanlara ulaşmak ve örgütlenme yapmak mümkündür. Bu derneklerin bu kadar yaygın olması bir yandan da halklarımızın örgütlenmeye o kadar da uzak bakmadığını göstermekte. Tabii ki hemşehircilik gibi geri kültürel alışkanlıkların etkisiyle ve meşruiyetiyle bu örgütlenmeler oldukça yaygınlık arz etmektedir. Ama soruna ülkemiz gerçekliğinden bakıldığında bunun az da olsa demokratik bir bilinç taşıdığını, dahası bu bilinci olmayanlara bile buralar üzerinden bu bilincin rahatlıkla taşınabileceğini söyleyebiliriz. Her zaman söylediğimiz gibi; sorunu nasıl ele aldığımız önemlidir. Sabırlı ve kararlı bir çalışma tarzıyla ilk etapta devrimcilere düşman gözüyle bakan derneklerde bile zaman içerisinde kalıcı ve sağlıklı ilişkiler yaratmak mümkündür. Ayrıca yöre derneklerinin içerisinde örgütlenmek de gerekir. Bu çalışma, yani buralardan yöre köylülerine ulaşmak için yapılacak bir çalışma aynı zamanda bu alanda var olan boşluğu doldurmak açısından da ayrıca önemlidir. Bu nedenle buralarda kurulacak ilişkilere bu politik perspektifle yaklaşılması büyük önem arz etmektedir. Belirttiğimiz tarzda kitlelerin içine girelim, örgütleyelim.